

Udskriftsdato: 13. december 2025

2018/1 LSF 84 (Gældende)

Forslag til Lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet

Ministerium: Justitsministeriet

Journalnummer: Justitsmin., j.nr. 2017-186-0017

Forslag

til

Lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet

Kapitel 1

Lovens formål og anvendelsesområde

§ 1. Formålet med loven er at forebygge ungdomskriminalitet ved et Ungdomskriminalitetsnævn, der skal fastlægge målrettede individuelle forebyggende indsatser for børn og unge i alderen 10 til 17 år, og en ungekriminalforsorg, der skal føre tilsyn med at indsatserne gennemføres. Indsatserne skal fastlægges og gennemføres for barnets eller den unges bedste, være helhedsorienterede, bygge på barnets eller den unges egne ressourcer og tilrettelægges på baggrund af en konkret vurdering af barnets eller den unges og familiens forhold. Barnets eller den unges synspunkter skal altid inddrages med passende vægt i overensstemmelse med alder og modenhed.

§ 2. Loven finder anvendelse for unge i alderen 15 til 17 år, som har opholdstilladelse eller i øvrigt fast, lovligt ophold i Danmark, og som er

- 1) idømt fængselsstraf for personfarlig kriminalitet, eller
- 2) idømt fængselsstraf for anden alvorlig kriminalitet ved overtrædelse af straffeloven, lov om euforiserende stoffer, våbenloven eller knivloven, og som samtidig vurderes at være i særlig risiko for at begå yderligere kriminalitet.

Stk. 2. Loven finder tillige anvendelse for børn og unge i alderen 10 til 14 år, som har opholdstilladelse eller i øvrigt fast, lovligt ophold i Danmark, og som er

- 1) mistænkt for personfarlig kriminalitet, eller
- 2) mistænkt for anden alvorlig kriminalitet ved overtrædelse af straffeloven, lov om euforiserende stoffer, våbenloven eller knivloven, og som samtidig vurderes at være i særlig risiko for at begå yderligere kriminalitet.

Kapitel 2

Ungdomskriminalitetsnævnet

§ 3. Ungdomskriminalitetsnævnet består af en formand og et antal næstformænd (formandskabet) og andre medlemmer. Ungdomskriminalitetsnævnets medlemmer er uafhængige og kan ikke modtage eller søge instruktion fra den beskikkende eller indstillende myndighed eller organisation.

Stk. 2. Formanden og næstformændene skal være dommere. De andre medlemmer udgøres af ansatte i politiet med indsigt i kriminalitetsforebyggende arbejde og kommunalt ansatte med indsigt i sager om social støtte til udsatte børn og unge.

Stk. 3. Ungdomskriminalitetsnævnet sættes i hver politikreds.

§ 4. Ungdomskriminalitetsnævnets medlemmer beskikkes af nævnets formandskab. Dommerne beskikkes efter indstilling fra Domstolsstyrelsen. De øvrige medlemmer beskikkes efter indstilling fra henholdsvis Rigspolitiet og KL.

Stk. 2. Medlemmerne beskikkes for en periode på 4 år. Et medlem kan genbeskikkes. Et medlem udtræder, når betingelserne for medlemmets beskikkelse ikke længere er opfyldt.

Stk. 3. Ungdomskriminalitetsnævnets formand vælges af nævnets formandskab.

§ 5. Ved Ungdomskriminalitetsnævnets behandling af en sag medvirker formanden eller en næstformand og to andre medlemmer, der er beskikket efter indstilling fra henholdsvis Rigspolitiet og KL.

Stk. 2. Nævnets afgørelser træffes på et møde ved stemmeflerhed, medmindre sagen kan afgøres af formanden eller næstformanden, jf. § 21, stk. 3 og 6, § 30 stk. 3, eller § 51, stk. 3.

§ 6. I sager vedrørende børn og unge i alderen 10 til 14 år bistår Ungdomskriminalitetsnævnet af en børnesagkyndig, jf. dog § 21, stk. 3 og 6, § 30, stk. 3, og § 51, stk. 3.

Stk. 2. I sager vedrørende unge i alderen 15 til 17 år bistår Ungdomskriminalitetsnævnet af en børnesagkyndig, når der skal træffes afgørelse om:

- 1) Gennemførelse af en ungefaglig undersøgelse under ophold på en institution, indlæggelse på et sygehus eller benyttelse af et børnehus, jf. § 32.
- 2) Anbringelse uden for hjemmet uden samtykke, jf. § 14, stk. 2-4.
- 3) Anbringelse på delvist lukkede døgninstitutioner eller afdelinger, jf. § 15.
- 4) Anbringelse på sikrede døgninstitutioner, jf. § 16.
- 5) Anbringelse på særligt sikrede afdelinger, jf. § 17.
- 6) Tilbageholdelse under en anbringelse, jf. § 18 stk. 1.
- 7) Samvær og kontakt, jf. § 18, stk. 2, eller § 32, stk. 2.
- 8) Opretholdelse af en anbringelse uden samtykke, jf. § 23.
- 9) Ændring af anbringelsessted, jf. § 24.

§ 7. Drøftelse af spørgsmål om almindelige retningslinjer for Ungdomskriminalitetsnævnets arbejde m.v. sker i nævnets koordinationsudvalg, der består af nævnets formand, et medlem indstillet af Rigspolitiet og et medlem indstillet af KL. Udvalgets medlemmer udpeges af den indstillende myndighed eller organisation.

§ 8. Justitsministeren fastsætter Ungdomskriminalitetsnævnets forretningsorden.

§ 9. Politiet stiller sekretariatsbistand til rådighed for Ungdomskriminalitetsnævnet.

Kapitel 3

Henvisning af sager til Ungdomskriminalitetsnævnet

§ 10. Retten tager efter anklagemyndighedens påstand stilling til, om en ung i alderen 15 til 17 år, som opfylder betingelserne i § 2, stk. 1, skal have sin sag behandlet i Ungdomskriminalitetsnævnet.

§ 11. Politiet henviser snarest muligt en sag vedrørende et barn eller en ung i alderen 10 til 14 år, der opfylder betingelserne i § 2, stk. 2, til behandling i Ungdomskriminalitetsnævnet.

Kapitel 4

Ungdomskriminalitetsnævnets afgørelser

Straksreaktioner

§ 12. Ungdomskriminalitetsnævnet kan pålægge barnet eller den unge en straksreaktion, som kan bestå i at bidrage til at genoprette forrettet skade eller deltage i andre aktiviteter med genoprettende formål, herunder udføre samfundsnyttigt arbejde.

Stk. 2. Det er en betingelse for pålæg af en straksreaktion, at der foreligger oplysninger om, at barnet eller den unge har adfærdsproblemer eller udviser negativ adfærd af en sådan karakter, at der er risiko for, at barnets eller den unges udvikling er i fare.

Forbedringsforløb

§ 13. Ungdomskriminalitetsnævnet kan fastsætte et forbedringsforløb i form af en handleplan med en varighed af op til to år. For børn og unge i alderen 10 til 14 år kan handleplanen i helt særlige tilfælde

have en varighed af op til fire år. Handleplanen skal angive en eller flere konkrete foranstaltninger for barnet eller den unge, som vurderes egnede i forhold til barnets eller den unges problemer og behov. Det kan herunder fastsættes, at barnet eller den unge skal

- 1) være hjemme på et nærmere fastsat tidspunkt,
- 2) tage ophold i ungdomsklub, uddannelsessted el.lign.,
- 3) modtage praktisk, pædagogisk eller anden støtte i hjemmet,
- 4) modtage familiebehandling eller behandling af barnets eller den unges problemer,
- 5) indgå i et døgnophold, efter reglerne i § 55 i lov om social service, for både forældremyndighedsindehaverne, barnet eller den unge og andre medlemmer af familien i en plejefamilie, i en kommunal plejefamilie, på et godkendt opholdssted eller på en døgninstitution,
- 6) indgå i en aflastningsordning, efter reglerne i § 55 i lov om social service, i en plejefamilie, kommunal plejefamilie eller netværksplejefamilie eller på et opholdssted eller en døgninstitution,
- 7) have udpeget en fast kontaktperson,
- 8) have formidlet praktiktilbud hos en offentlig eller privat arbejdsgiver for den unge og i den forbindelse modtage udbetaling af godtgørelse, eller
- 9) modtage anden hjælp, der har til formål at yde rådgivning, behandling og praktisk og pædagogisk støtte.

Stk. 2. Foranstaltninger efter stk. 1 kan fastsættes, når det må anses for at være af væsentlig betydning af hensyn til barnets eller den unges særlige behov for støtte. Afgørelsen træffes med samtykke fra forældremyndighedsindehaverne, jf. dog stk. 3 og 4.

Stk. 3. Foranstaltninger efter stk. 1, nr. 2, nr. 4 for så vidt angår behandling af barnets eller den unges problemer og nr. 7, kan fastsættes uden forældremyndighedsindehavernes samtykke, når det må anses for at være af væsentlig betydning af hensyn til barnets eller den unges særlige behov for støtte, og formålet med foranstaltningen skønnes at kunne opnås uanset det manglende samtykke.

Stk. 4. Foranstaltninger efter stk. 1, nr. 1, 8 og 9, kan fastsættes uden forældremyndighedsindehavernes samtykke, når barnet eller den unge har adfærdsproblemer eller udviser negativ adfærd af en sådan karakter, at der er risiko for, at barnets eller den unges udvikling er i fare, og det vurderes, at et frivilligt samarbejde med barnet eller den unge og forældremyndighedsindehaverne ikke er tilstrækkeligt til at afhjælpe barnets eller den unges problemer.

Stk. 5. Ungdomskriminalitetsnævnet kan i afgørelsen henstille til den ansvarlige kommune at vurdere, om der er grundlag for at meddele et forældrepålæg som opfølgning på nævnets afgørelse efter reglerne i § 57 a i lov om social service.

§ 14. Ungdomskriminalitetsnævnet kan som led i forbedringsforløbet træffe afgørelse om, at barnet eller den unge anbringes uden for hjemmet på et anbringelsessted, når det af hensyn til barnets eller den unges særlige behov for støtte må anses for at være af væsentlig betydning. Afgørelsen træffes med samtykke fra forældremyndighedsindehaverne og en ung, der er fyldt 15 år. Samtykket skal omfatte formålet med anbringelsen.

Stk. 2. Der kan ske anbringelse uden for hjemmet efter stk. 1 uden samtykke fra forældremyndighedsindehaverne og en ung, der er fyldt 15 år, når der er begrundet formodning for, at barnets eller den unges problemer ikke kan løses under barnets eller den unges fortsatte ophold i hjemmet, og der er en åbenbar risiko for, at barnets eller den unges sundhed eller udvikling lider alvorlig skade på grund af

- 1) utilstrækkelig omsorg for eller behandling af barnet eller den unge,
- 2) overgreb, som barnet eller den unge har været udsat for,
- 3) misbrugsproblemer, kriminell adfærd eller andre svære sociale vanskeligheder hos barnet eller den unge eller
- 4) andre adfærds- eller tilpasningsproblemer hos barnet eller den unge.

Stk. 3. Ungdomskriminalitetsnævnet kan træffe afgørelse om, at barnet eller den unge skal anbringes uden for hjemmet efter stk. 2, selv om forældremyndighedsindehaverne og en ung, der er fyldt 15 år,

giver samtykke til anbringelse efter stk. 1, når hensynet til barnet eller den unge på afgørende måde taler for det.

Stk. 4. Ungdomskriminalitetsnævnet kan uanset betingelserne i stk. 2 anbringe en ung, der er fyldt 15 år, uden for hjemmet efter stk. 1, hvis den unge giver samtykke til anbringelsen, og anbringelsen må anses for at være af væsentlig betydning af hensyn til den unges særlige behov, og problemerne ikke kan løses under den unges fortsatte ophold i hjemmet.

Stk. 5. Ungdomskriminalitetsnævnet skal i alle sager om grovere personfarlig kriminalitet overveje, om der er grundlag for at anbringe barnet eller den unge uden for hjemmet, jf. stk. 1-4.

§ 15. Anbringelse efter § 14 kan for unge i alderen 12 til 17 år ske på en delvis lukket døgninstitution eller delvis lukket afdeling på en døgninstitution, når

- 1) det er afgørende for den socialpædagogiske behandling at kunne aflåse yderdøre og vinduer i perioder eller at kunne fastholde den unge fysisk, og
- 2) der er risiko for, at den unges sundhed eller udvikling lider alvorlig skade på grund af kriminel adfærd, misbrugsproblemer eller andre adfærds- eller tilpasningsproblemer hos den unge.

Stk. 2. Bestemmelsen i § 63 a, stk. 3, i lov om social service finder anvendelse.

Stk. 3. Børne- og socialministeren kan fastsætte nærmere regler om anvendelsen af og forholdene under en anbringelse på delvis lukkede døgninstitutioner og delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner, herunder at Ungdomskriminalitetsnævnet i særlige situationer kan træffe afgørelse om at dispensere fra aldersgrænsen i stk. 1 i forhold til børn under 12 år.

§ 16. Anbringelse efter § 14 kan for unge i alderen 12 til 17 år ske på en sikret døgninstitution, når

- 1) det er absolut påkrævet for at afværge, at den unge skader sig selv eller andre, og risikoen for skade ikke på forsvarlig måde kan afværges ved andre mere lempelige forholdsregler,
- 2) det i en indledende iagttagelsesperiode er absolut påkrævet for at tilvejebringe et grundlag for den videre socialpædagogiske behandling, eller
- 3) det på baggrund af den indledende iagttagelsesperiode fastslås, at det er absolut påkrævet, at der iværksættes et længerevarende behandlingsforløb på en sikret afdeling eller døgninstitution.

Stk. 2. Bestemmelsen i § 63 b, stk. 4, i lov om social service finder anvendelse.

Stk. 3. Børne- og socialministeren kan fastsætte nærmere regler om anvendelsen af sikrede døgninstitutioner, herunder om kommunalbestyrelsens adgang til at fastsætte de nærmere rammer og vilkår for den konkrete anbringelse, og om at Ungdomskriminalitetsnævnet i særlige situationer kan træffe afgørelse om at dispensere fra aldersgrænsen i stk. 1 i forhold til børn under 12 år.

§ 17. Anbringelse efter § 14 kan for unge i alderen 12 til 17 år ske på en særligt sikret afdeling, når den unge opfylder betingelserne for anbringelse efter § 16, men anbringelse på en sikret døgninstitution ikke er eller vil være tilstrækkelig, idet den unge ved en forudgående særlig voldelig eller psykisk afvigende adfærd har gjort ophold eller fortsat ophold i en sikret afdeling eller døgninstitution uforsvarligt. Er der tale om en ung med psykisk afvigende adfærd, skal der foreligge en skriftlig lægefaglig vurdering af, at den unge udviser aktuelle symptomer på en diagnose.

Stk. 2. Bestemmelsen i § 63 c, stk. 4, i lov om social service finder anvendelse.

§ 18. Ungdomskriminalitetsnævnet kan i forbindelse med en afgørelse om anbringelse, jf. § 14, træffe afgørelse om tilbageholdelse i forbindelse med anbringelsen efter reglerne i § 11, stk. 1, jf. stk. 3, i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge.

Stk. 2. Ungdomskriminalitetsnævnet kan i forbindelse med en afgørelse om anbringelse, jf. § 14, træffe afgørelse om samvær og kontakt under anbringelsen efter reglerne i § 71, stk. 3 og 4, i lov om social service.

§ 19. Kommunalbestyrelsen træffer afgørelse om valg af konkret anbringelsessted i overensstemmelse med afgørelsen om anbringelse, jf. §§ 14-17.

Stk. 2. Bestemmelserne i § 68 b, stk. 1, 2. og 3. pkt., og stk. 2-4, i lov om social service finder anvendelse.

Ophør eller ændring af foranstaltninger og manglende fuldbyrdelse

§ 20. Foranstaltninger efter §§ 12-14 ophører, når den unge fylder 18 år, eller når foranstaltningerne er gennemført.

Stk. 2. Foranstaltninger efter §§ 12-14 ophører endvidere, hvis den unge idømmes en ungdomssanktion, jf. straffelovens § 74 a.

§ 21. Ungdomskriminalitetsnævnet kan efter anmodning fra ungekriminalforsorgen, den ansvarlige kommune, den unge, der er fyldt 12 år, eller forældremyndighedsindehaverne, træffe afgørelse om ophør eller ændring af foranstaltninger fastsat efter §§ 12-14 eller 18, når der foreligger nye oplysninger, der har væsentlig betydning for indsatsen over for barnet eller den unge. Den fornyede behandling af sagen sker på et mundtligt nævnsmøde, jf. dog stk. 3.

Stk. 2. Ungdomskriminalitetsnævnet kan til brug for behandlingen af en anmodning om fornyet behandling fra den unge eller forældremyndighedsindehaverne anmode om en udtalelse fra den ansvarlige kommune og ungekriminalforsorgen.

Stk. 3. Anmodninger om fornyet behandling kan afgøres skriftligt af formanden eller en næstformand, når der ikke er grund til at antage, at nævnet vil ændre sin afgørelse, eller når betingelserne for ændring eller ophør af foranstaltningerne åbenbart må anses for opfyldt.

Stk. 4. Formanden eller næstformanden kan uanset stk. 3 ikke træffe afgørelse om anbringelse af et barn eller en ung, jf. § 14, tilbageholdelse, under en anbringelse, jf. § 18, stk. 1, samvær og kontakt, jf. § 18, stk. 2, hjemgivelse af et barn eller en ung, jf. § 22, opretholdelse af en anbringelse, jf. § 23, eller ændring af anbringelsessted uden samtykke, jf. § 24.

Stk. 5. Ungdomskriminalitetsnævnet kan på baggrund af en orientering fra Ankestyrelsen, om at kommunalbestyrelsen i en konkret sag ikke foretager de fornødne sagsskridt, pålægge kommunalbestyrelsen at gennemføre nævnets afgørelse inden for en nærmere angivet tidsfrist, og henstille til at dette om nødvendigt sker med ved politiets bistand efter reglerne i § 64 i lov om social service.

Stk. 6. Afgørelse efter stk. 5 kan træffes af nævnets formand eller næstformand på skriftligt grundlag efter høring af den ansvarlige kommune. Den ansvarlige kommune skal fremkomme med sine bemærkninger til underretningen inden for syv dage efter modtagelsen heraf.

Afgørelser om hjemgivelse, opretholdelse af anbringelse og ændring af anbringelsessted

§ 22. Afgørelse om hjemgivelse af et barn eller en ung anbragt efter § 14, stk. 2 eller stk. 3, jf. stk. 2, træffes af Ungdomskriminalitetsnævnet efter forelæggelse fra kommunalbestyrelsen. Forelæggelsen kan ske efter begæring fra forældremyndighedsindehaverne, den unge, der er fyldt 15 år, eller på kommunalbestyrelsens initiativ.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsens forelæggelse skal indeholde kommunalbestyrelsens begrundede stillingtagen til, om der bør ske hjemgivelse, hjemgivelsesperiodens længde og indsatsen under og efter hjemgivelsesperioden efter reglerne i § 68, stk. 4, i lov om social service. Kommunalbestyrelsen skal inden forelæggelsen af sagen indhente en udtalelse fra anbringelsesstedet.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen kan afvise at behandle en begæring fra forældremyndighedsindehaverne om hjemgivelse af et barn eller en ung, der er anbragt efter § 14, stk. 2, med en længere genbehandlingsfrist efter § 23, stk. 4, hvis der ikke er sket væsentlige ændringer af forholdene hos forældremyndighedsindehaverne, anbringelsesstedet eller barnet eller den unge.

Stk. 4. Kommunalbestyrelsen har ikke pligt til at behandle en begæring om hjemgivelse i den periode, hvor en sag er under behandling i Ankestyrelsen eller ved retten.

Stk. 5. Kommunalbestyrelsen kan efter reglerne i § 68, stk. 1-4, i lov om social service træffe afgørelse om hjemgivelse af et barn eller en ung anbragt efter § 14, stk. 1, hvis forældremyndighedsindehaverne og

en ung, der er fyldt 15 år, samtykker hertil. Kommunalbestyrelsen skal straks orientere Ungdomskriminalitetsnævnet, hvis der træffes afgørelse om hjemgivelse. Kommunalbestyrelsen skal ved fastsættelsen af længden af hjemgivelsesperioden endvidere tage hensyn til, at Ungdomskriminalitetsnævnet skal have mulighed for at gennemgå kommunalbestyrelsens orientering om hjemgivelse. Hvis der ikke foreligger samtykke fra både forældremyndighedsindehaverne og en ung, der er fyldt 15 år, skal kommunalbestyrelsen forelægge sagen for Ungdomskriminalitetsnævnet, jf. stk. 1.

Stk. 6. Kommunalbestyrelsen kan efter reglerne i § 68, stk. 1-4, i lov om social service træffe afgørelse om hjemgivelse af et barn eller en ung anbragt efter § 14, stk. 4, hvis barnet eller den unge giver samtykke til hjemgivelsen. Kommunalbestyrelsen skal straks orientere Ungdomskriminalitetsnævnet, hvis der træffes afgørelse om hjemgivelse. Kommunalbestyrelsen skal ved fastsættelsen af længden af hjemgivelsesperioden endvidere tage hensyn til, at Ungdomskriminalitetsnævnet skal have mulighed for at gennemgå kommunalbestyrelsens orientering om hjemgivelse. Hvis den unge, der er fyldt 15 år, ikke samtykker til hjemgivelsen, skal sagen forelægges for Ungdomskriminalitetsnævnet, jf. stk. 1.

§ 23. Opretholdelse af en anbringelse efter § 14, stk. 2-4, ud over 1 år fra Ungdomskriminalitetsnævnets afgørelse forudsætter fornyet afgørelse i nævnet, jf. dog stk. 2. Sagen forelægges af kommunalbestyrelsen.

Stk. 2. Har barnet eller den unge været anbragt uden for hjemmet inden for det seneste år før datoen for den aktuelle anbringelse, forudsætter opretholdelse af en foranstaltning efter § 14, stk. 2-4, ud over 2 år fra Ungdomskriminalitetsnævnets afgørelse fornyet afgørelse i nævnet.

Stk. 3. Er sagen indbragt for Ankestyrelsen eller forelagt domstolene, regnes fristen fra den endelige afgørelse eller dom. Uanset stk. 1 eller 2 kan Ungdomskriminalitetsnævnet, Ankestyrelsen eller retten fastsætte en kortere frist for fornyet behandling i Ungdomskriminalitetsnævnet.

Stk. 4. Ungdomskriminalitetsnævnet kan ved afgørelser efter § 14, stk. 2-4, undtagelsesvis fastsætte en længere frist end fastsat i stk. 1-3, når de forhold, der ligger til grund for afgørelsen, med overvejende sandsynlighed må antages at vare ud over fristen. Er sagen indbragt for Ankestyrelsen eller forelagt domstolene, har disse instanser samme beføjelser.

§ 24. Anses det under hensyn til formålet med anbringelsen for nødvendigt at ændre anbringelsesstedet, og kan samtykke hertil ikke opnås, skal kommunalbestyrelsen på baggrund af det løbende tilsyn med barnet eller den unge på anbringelsesstedet forelægge sagen for Ungdomskriminalitetsnævnet med henblik på, at nævnet kan træffe afgørelse herom, jf. § 14. Afgørelsen om konkret anbringelsessted træffes herefter af kommunalbestyrelsen, jf. § 19, stk. 1.

Stk. 2. Til brug for Ungdomskriminalitetsnævnets afgørelse om ændring af anbringelsessted skal kommunalbestyrelsen udarbejde en indstilling, der indeholder

- 1) barnets eller den unges holdning til ændringen opnået ved gennemførelse af en samtale efter reglerne i § 48 i lov om social service,
- 2) en beskrivelse af, hvorfor foranstaltninger efter § 13 under fortsat ophold på det aktuelle anbringelsessted ikke kan imødekomme barnets eller den unges behov for støtte,
- 3) en beskrivelse af et nyt anbringelsessteds forventede egnethed til at imødekomme barnets eller den unges behov for støtte og nære og stabile voksenrelationer,
- 4) en udtalelse fra det aktuelle anbringelsessted, og
- 5) øvrige nødvendige oplysninger.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen skal straks orientere Ungdomskriminalitetsnævnet, hvis kommunalbestyrelsen træffer afgørelse om ændret anbringelsessted med samtykke fra forældremyndighedsindehaverne og en ung, der er fyldt 15 år, herunder om begrundelsen for ændringen af anbringelsesstedet. Kommunalbestyrelsen skal endvidere tilrettelægge den konkrete ændring af anbringelsessted således, at Ungdomskriminalitetsnævnet har mulighed for at gennemgå kommunalbestyrelsens orientering om ændret anbringelsessted.

Kapitel 5
Behandling af sager og afvikling af nævnsmøder
Sagernes behandling

§ 25. Sager for Ungdomskriminalitetsnævnet skal fremmes med den fornødne hurtighed.

§ 26. Sagen behandles i Ungdomskriminalitetsnævnet i den politikreds, hvor den kommune, som er ansvarlig for barnet eller den unge, er beliggende.

Stk. 2. Nævnets formand kan efter anmodning fra den ansvarlige kommune beslutte, at sagen skal behandles ved nævnet i en anden politikreds, hvis dette skønnes hensigtsmæssigt af hensyn til barnet eller den unge. Den ansvarlige kommune kan alene fremsætte en sådan anmodning, hvis der foreligger accept fra den kommune, der fremover forventes at være ansvarlig kommune for barnet eller den unge. Fremsættes anmodningen om, at sagen behandles i en anden politikreds, under nævnsmødet, behandles anmodningen af nævnet.

§ 27. Kommunalbestyrelsen skal forelægge en sag henvist til nævnet af politiet, jf. § 11, for Ungdomskriminalitetsnævnet.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen skal indbringe og forelægge en sag henvist til Ungdomskriminalitetsnævnet af domstolene, jf. § 10, for Ungdomskriminalitetsnævnet, når der foreligger endelig dom.

§ 28. Ungdomskriminalitetsnævnet indkalder barnet eller den unge og forældremyndighedsindehaverne og eventuel bisidder og partsrepræsentant til nævnsmødet.

Stk. 2. Indkaldelsen skal indeholde oplysning om mødepligt og vejledning om reglerne om advokatbi-stand, partsrepræsentation og bisidder, jf. §§ 37, 45 og 46. Barnet eller den unge og forældremyndighedsindehaverne skal samtidig gøres bekendt med retten til at se sagens akter og retten til at udtale sig, inden der træffes afgørelse i sagen. De relevante sagsakter sendes sammen med indkaldelsen.

Stk. 3. Nævnet indkalder ungekriminalforsorgen og den ansvarlige kommune til mødet i nævnet.

Stk. 4. Nævnet underretter eventuelle forurettede og, hvis forurettede er under 18 år, forældremyndighedsindehaverne om mødet i nævnet.

§ 29. Kommunalbestyrelsen kan iværksætte en ufaglig undersøgelse, jf. § 31, når barnet eller den unge er henvist til Ungdomskriminalitetsnævnet, jf. § 11. Kommunalbestyrelsen udarbejder den ufaglige undersøgelse efter anmodning fra Ungdomskriminalitetsnævnet.

Stk. 2. Undersøgelsen efter stk. 1 skal afsluttes senest tre uger efter modtagelsen af en anmodning fra Ungdomskriminalitetsnævnet. Kan undersøgelsen ikke afsluttes inden for fristen, skal der udarbejdes en foreløbig vurdering, og undersøgelsen skal snarest herefter afsluttes. Den foreløbige vurdering skal redegøre for, hvilke oplysninger der mangler at blive indhentet og tidspunktet for, hvornår undersøgelsen kan forventes afsluttet. Den foreløbige vurdering sendes til Ungdomskriminalitetsnævnet, barnet eller den unge, forældremyndighedsindehaverne og deres eventuelle partsrepræsentanter.

Stk. 3. Ungdomskriminalitetsnævnets formand eller en næstformand kan træffe afgørelse om at udsætte en sag efter modtagelsen af en foreløbig vurdering, jf. stk. 2.

§ 30. Kommunalbestyrelsen kan iværksætte en ufaglig undersøgelse, jf. § 31, når den unge ved dom er henvist til Ungdomskriminalitetsnævnet, jf. § 10. Kommunalbestyrelsen iværksætter af egen drift om nødvendigt en ufaglig undersøgelse til brug for Ungdomskriminalitetsnævnets afgørelse.

Stk. 2. Den ufaglige undersøgelse skal afsluttes tids nok til, at der kan sendes en indstilling til nævnet, jf. § 34, senest en uge før nævnsmødet. Kan undersøgelsen ikke afsluttes tids nok, skal der udarbejdes en foreløbig vurdering, og undersøgelsen skal snarest herefter afsluttes. Den foreløbige vurdering skal redegøre for, hvilke oplysninger der mangler at blive indhentet og tidspunktet for, hvornår undersøgelsen kan forventes afsluttet. Den foreløbige vurdering sendes til Ungdomskriminalitetsnævnet, barnet eller den unge, forældremyndighedsindehaverne og deres eventuelle partsrepræsentanter.

Stk. 3. Ungdomskriminalitetsnævnets formand eller en næstformand kan træffe afgørelse om at udsætte en sag efter modtagelsen af en foreløbig vurdering, jf. stk. 2.

§ 31. Den ungefaglige undersøgelse gennemføres så vidt muligt i samarbejde med forældremyndighedsindehaverne og barnet eller den unge. Undersøgelsen skal gennemføres så skånsomt, som forholdene tillader, og må ikke være mere omfattende, end formålet tilsiger.

Stk. 2. Der skal ved undersøgelsen anlægges en helhedsvurdering, der, medmindre konkrete forhold tilsiger, at det ikke er relevant, skal omfatte barnets eller den unges udvikling og adfærd, familieforhold, skoleforhold, sundhedsforhold, fritidsforhold og venskaber og andre relevante forhold.

Stk. 3. Undersøgelsen skal endvidere afdække ressourcer og problemer hos barnet eller den unge, familien og netværket. For unge, der er fyldt 15 år, skal undersøgelsen afdække de særlige forhold, der skal indgå ved valg af indsats for denne aldersgruppe.

Stk. 4. Som led i undersøgelsen skal der indhentes oplysninger fra fagfolk, som allerede har viden om barnets eller den unges og familiens forhold. Er det nødvendigt, skal kommunen lade barnet eller den unge undersøge af en læge eller en autoriseret psykolog.

Stk. 5. Som led i undersøgelsen skal der endvidere finde en samtale sted med barnet eller den unge. Samtalen kan undlades, hvis særlige grunde taler afgørende imod. I så fald skal oplysninger om barnets eller den unges synspunkter søges tilvejebragt på anden vis. Samtalen kan finde sted uden samtykke fra forældremyndighedsindehaverne og uden dennes tilstedeværelse, når hensynet til barnet eller den unge taler herfor.

Stk. 6. Som led i undersøgelsen skal barnet eller den unge og forældremyndighedsindehaverne spørges, om de ønsker bestemte ressourcepersoner indkaldt til nævnsmødet, herunder om grundene hertil.

§ 32. Når det må anses for nødvendigt for at afgøre, om der er åbenbar risiko for alvorlig skade på barnets eller den unges sundhed eller udvikling, kan Ungdomskriminalitetsnævnet uden samtykke fra forældremyndighedsindehaverne og en ung, der er fyldt 15 år, beslutte, at den ungefaglige undersøgelse skal gennemføres under ophold på en institution, ved benyttelse af et børnehus eller indlæggelse på et sygehus, herunder en psykiatrisk afdeling. En sådan undersøgelse skal være afsluttet snarest muligt og senest inden to måneder efter Ungdomskriminalitetsnævnets afgørelse.

Stk. 2. Ungdomskriminalitetsnævnet kan i forbindelse med en afgørelse efter stk. 1, træffe afgørelse om samvær og kontakt efter reglerne i § 71, stk. 5, jf. § 71, stk. 3 og 4, i lov om social service.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen forelægger sager efter stk. 1 for Ungdomskriminalitetsnævnet.

§ 33. Den ungefaglige undersøgelse, jf. § 31, skal resultere i en begrundet indstilling om, hvorvidt der er grundlag for at iværksætte foranstaltninger og i bekræftende fald af hvilken art, disse bør være, jf. § 34. Er barnet eller den unge i forvejen underlagt foranstaltninger efter § 52 i lov om social service, skal der desuden tages stilling til, om disse foranstaltninger bør videreføres. Indstillingen skal indeholde oplysninger om, hvordan forældremyndighedsindehaverne og barnet eller den unge stiller sig til foranstaltningerne, og om forhold i familien eller i dennes omgivelser, som kan bidrage til at bringe barnet eller den unge tilbage i trivsel.

§ 34. Indstillingen til Ungdomskriminalitetsnævnet skal omfatte den ungefaglige undersøgelse, jf. § 31, herunder en beskrivelse af de foranstaltninger, jf. §§ 12-14, som foreslås iværksat.

Stk. 2. En indstilling om anbringelse uden for hjemmet, jf. § 14 eller § 14, jf. §§ 15-17, skal derudover tillige indeholde:

- 1) En beskrivelse af at betingelserne i § 14 eller i § 14, jf. §§ 15-17, anses for opfyldt og af de ressourcer hos barnet eller den unge, familien og netværket, som kan bidrage til at bringe barnet eller den unge tilbage i trivsel under anbringelsen.
- 2) En beskrivelse af den støtte og de initiativer, som er påtænkt for barnet eller den unge og dennes familie under anbringelsen uden for hjemmet og i tiden derefter.

3) Barnets eller den unges holdning til den påtænkte anbringelse.

Stk. 3. Indstillingen skal endvidere indeholde oplysning om, hvorvidt kommunen indstiller, at der skal indkaldes ressourcepersoner til mødet og barnets eller den unges og forældremyndighedsindehavernes holdning hertil. Har barnet eller den unge eller forældremyndighedsindehaverne anmodet om deltagelse af ressourcepersoner, som kommunen ikke indstiller, skal dette og begrundelsen herfor fremgå af indstillingen.

§ 35. Senest en uge før mødet i Ungdomskriminalitetsnævnet sender den ansvarlige kommune sagens akter og indstillingen, jf. § 33, til Ungdomskriminalitetsnævnet, barnet eller den unge, forældremyndighedsindehaverne og en eventuel partsrepræsentant. Dokumentation for fremsendelsen til parterne sendes til Ungdomskriminalitetsnævnet. Den ansvarlige kommune sender endvidere sagens akter og indstillingen til ungekriminalforsorgen.

Stk. 2. Indstilles det, at der skal indkaldes ressourcepersoner til mødet, jf. § 31, stk. 6, skal den ansvarlige kommune samtidig underrette de pågældende ressourcepersoner herom samt om tidspunkt for mødet.

Stk. 3. Peger den ungefaglige undersøgelse på, at barnet eller den unge bør anbringes uden for hjemmet, skal den ansvarlige kommune samtidig med fremsendelsen af indstillingen oplyse barnet eller den unge og forældremyndighedsindehaverne om retten til gratis advokatbistand under sagens behandling.

§ 36. Kommunalbestyrelsen skal til brug for en fornyet behandling af en sag, jf. § 21, stk. 1, udarbejde en begrundet indstilling om, hvorvidt der er grundlag for at ændre eller iværksætte foranstaltninger og i bekræftende fald af hvilken art, disse bør være, eller om de fastsatte foranstaltninger bør ophøre. Er barnet eller den unge underlagt foranstaltninger efter § 52 i lov om social service, skal der desuden tages stilling til, om disse foranstaltninger bør videreføres. Indstillingen skal indeholde oplysninger om, hvordan forældremyndighedsindehaverne og barnet eller den unge stiller sig til foranstaltningerne, og om forhold i familien eller i dennes omgivelser, som kan bidrage til at bringe barnet eller den unge tilbage i trivsel. Kommunalbestyrelsen udarbejder om nødvendigt en ny ungefaglig undersøgelse, jf. §§ 29-31.

Stk. 2. Bestemmelserne i §§ 25, 26 og 28, § 29, stk. 1, 2. pkt., § 30, stk. 1, 2. pkt., og §§ 31-35 finder anvendelse ved fornyet behandling af en sag.

Nævnsmødet

§ 37. Barnet eller den unge og forældremyndighedsindehaverne skal være til stede under hele mødet i Ungdomskriminalitetsnævnet.

§ 38. Udebliver barnet eller den unge eller forældremyndighedsindehaverne fra mødet i Ungdomskriminalitetsnævnet, eller forlader barnet eller den unge eller forældremyndighedsindehaverne nævnsmødet uden tilladelse fra nævnet, og kan den eller de pågældende ikke straks bringes til stede, udsættes sagen.

Stk. 2. Nævnet kan dog under særlige omstændigheder fremme en sag, hvis sagen anses for tilstrækkeligt oplyst, og barnet eller den unge eller forældremyndighedsindehaverne er udeblevet uden lovligt forfald eller har forladt nævnsmødet uden nævnets tilladelse.

Stk. 3. Nævnet kan endvidere under særlige omstændigheder fremme en sag, hvor barnet eller den unge eller forældremyndighedsindehaverne har lovligt forfald, hvis sagen anses for tilstrækkeligt oplyst, og barnets eller den unges eller forældremyndighedsindehavernes forhold taler for, at sagen behandles uden barnets eller den unges eller forældremyndighedsindehavernes tilstedeværelse.

Stk. 4. Politiet yder bistand til nævnet med henblik på at sikre barnets eller den unges og forældremyndighedsindehavernes tilstedeværelse ved nævnsmødet.

Stk. 5. Justitsministeren fastsætter nærmere regler om politiets bistand efter stk. 4.

§ 39. Manglende fremmøde af bisiddere og ressourcepersoner kan kun føre til udsættelse af sagen i tilfælde af, at bisidderen har lovligt forfald, eller ressourcepersonens tilstedeværelse er afgørende for, at Ungdomskriminalitetsnævnet kan træffe afgørelse.

§ 40. Ungdomskriminalitetsnævnets formand eller en af næstformændene leder mødet.

§ 41. Repræsentanten fra den kommune, som har udarbejdet indstillingen, jf. § 33, redegør for sagen, herunder indstillingen til nævnet. Herefter drøfter nævnet sagen med barnet eller den unge, forældremyndighedsindehaverne og eventuelle øvrige tilstedeværende.

§ 42. Ungdomskriminalitetsnævnet afviser en sag, hvis nævnet finder, at barnet eller den unge ikke opfylder betingelserne i § 2, stk. 2. Nævnet afviser endvidere en sag, hvis den unge fylder 18 år senest en måned efter sagens behandling i nævnet.

Stk. 2. Fremkommer der under sagens behandling nye væsentlige oplysninger om mistanken mod barnet eller den unge, jf. § 2, stk. 2, kan Ungdomskriminalitetsnævnet udsætte sagen med henblik på politiets vurdering af oplysningerne. Frafalder politiet på denne baggrund mistanken mod barnet eller den unge, underrettes Ungdomskriminalitetsnævnet, hvorefter nævnets formand eller næstformand kan afvise sagen, jf. stk. 1.

Stk. 3. Ungdomskriminalitetsnævnet sender herefter den afviste sag til den kommune, der er ansvarlig for barnet eller den unge.

§ 43. Ungdomskriminalitetsnævnet beslutter, om en sag er tilstrækkeligt oplyst og kan udsætte en sag med henblik på indhentelse af yderligere oplysninger.

Stk. 2. Den ansvarlige kommune skal snarest muligt indhente de yderligere oplysninger. Foreligger oplysningerne ikke inden syv dage, skal den ansvarlige kommune oplyse Ungdomskriminalitetsnævnet om, hvornår oplysningerne forventes at foreligge.

§ 44. Ungdomskriminalitetsnævnet træffer afgørelse under mødet. Formanden eller en af næstformændene redegør mundtligt for afgørelsens indhold, og om der har været enighed om afgørelsen. Kan afgørelsen ikke udleveres skriftligt under nævnsmødet, udfærdiges denne snarest muligt og sendes til barnet eller den unge, forældremyndighedsindehaverne, en eventuel partsrepræsentant, den ansvarlige kommune og ungekriminalforsorgen.

Bisidder og advokatbistand m.v.

§ 45. Barnet eller den unge har på ethvert tidspunkt af sagens behandling ret til at lade sig bistå af andre, jf. dog § 39.

Stk. 2. Bestemmelsen i stk. 1 gælder ikke, hvis barnets eller den unges interesse i at kunne lade sig bistå findes at burde vige for væsentlige hensyn til offentlige eller private interesser, eller hvor andet er fastsat ved lov. Barnets eller den unges valg af bisidder kan endvidere tilsidesættes, hvis der er bestemte grunde til at antage, at bisidderen vil varetage andre interesser end barnets eller den unges.

Stk. 3. En bisidder kan udelukkes helt eller delvis fra et møde, hvis det skønnes af betydning for at få barnets eller den unges uforbeholdne mening belyst.

Stk. 4. En bisidder skal være fyldt 15 år og er omfattet af straffelovens § 152 om tavshedspligt.

§ 46. Ungdomskriminalitetsnævnet skal tilbyde forældremyndighedsindehaverne og en ung, der er fyldt 12 år, gratis advokatbistand i en sag om:

- 1) Gennemførelse af en ungefaglig undersøgelse under ophold på en institution, indlæggelse på et sygehus eller benyttelse af et børnehus, jf. § 32.
- 2) Anbringelse uden for hjemmet, jf. §§ 14-17.
- 3) Tilbageholdelse under en anbringelse, jf. § 18, stk. 1.
- 4) Samvær og kontakt, jf. § 18, stk. 2, eller § 32, stk. 2.
- 5) Opretholdelse af en anbringelse uden samtykke, jf. § 23.

6) Ændring af anbringelsessted, jf. § 24.

Stk. 2. Der gælder de samme regler om salær og godtgørelse for udlæg til advokater som i tilfælde, hvor der er meddelt fri proces, jf. retsplejelovens kapitel 31.

Kapitel 6

Ungekriminalforsorgen

§ 47. Der oprettes en ungekriminalforsorg, som fører tilsyn med, at barnet eller den unge efterlever Ungdomskriminalitetsnævnets afgørelse.

Stk. 2. Direktoratet for Kriminalforsorgen varetager den centrale ledelse og administration af arbejdet i ungekriminalforsorgen.

§ 48. Ungekriminalforsorgens tilsyn efter § 47, indebærer, at barnet eller den unge og forældremyndighedsindehaverne skal holde sig i kontakt med ungekriminalforsorgen efter dennes nærmere bestemmelse, herunder møde hos og modtage besøg af ungekriminalforsorgen. Barnet eller den unge og forældremyndighedsindehaverne skal give ungekriminalforsorgen oplysning om barnets eller den unges bopæl og eventuelle beskæftigelse.

Stk. 2. Barnet eller den unge og forældremyndighedsindehaverne skal i øvrigt overholde de forskrifter, som ungekriminalforsorgen fastsætter til gennemførelse af tilsynet. Barnet eller den unge og forældremyndighedsindehaverne skal give ungekriminalforsorgen sådanne oplysninger, som gennemførelse af forskrifterne nødvendiggør.

§ 49. Ungekriminalforsorgen skal i forbindelse med iværksættelse af tilsyn efter § 47, vejlede barnet eller den unge og forældremyndighedsindehaverne om de rettigheder og pligter, som tilsynet indebærer, herunder virkninger af manglende efterlevelse af ungekriminalforsorgens forskrifter og Ungdomskriminalitetsnævnets afgørelse.

§ 50. Unddrager barnet eller den unge sig tilsynet efter § 47, eller efterlever barnet eller den unge ikke Ungdomskriminalitetsnævnets afgørelse, jf. §§ 12-14 og 18, stk. 2, skal ungekriminalforsorgen træffe foranstaltninger med henblik på at genetablere tilsynet og sikre, at barnet eller den unge efterlever Ungdomskriminalitetsnævnets afgørelse.

Stk. 2. Fører foranstaltningerne ikke til, at tilsynet genetableres, eller undlader barnet eller den unge fortsat at efterleve Ungdomskriminalitetsnævnets afgørelse, skal ungekriminalforsorgen indberette sagen til nævnet og underrette barnets eller den unges opholdskommune. Er den unge ved dom eller som vilkår for prøveløsladelse underlagt vilkår om at efterleve Ungdomskriminalitetsnævnet afgørelse, jf. straffelovens § 57, nr. 10, skal ungekriminalforsorgen foretage indberetning til kriminalforsorgen.

§ 51. Efterlever barnet eller den unge ikke Ungdomskriminalitetsnævnets afgørelse, jf. §§ 12-14 og 18, stk. 2, og træffer den ansvarlige kommune ikke de fornødne foranstaltninger med henblik på at sikre dette, indberetter ungekriminalforsorgen dette til Ungdomskriminalitetsnævnet.

Stk. 2. Ungdomskriminalitetsnævnet kan på baggrund af en indberetning pålægge kommunalbestyrelsen at gennemføre afgørelsen inden for en nærmere angivet tidsfrist og henstille til, at dette om nødvendigt sker ved politiets bistand efter reglerne i § 64 i lov om social service.

Stk. 3. Afgørelse efter stk. 2 kan træffes af nævnets formand eller næstformand på skriftligt grundlag efter høring af den ansvarlige kommune. Den ansvarlige kommune skal fremkomme med sine bemærkninger til indberetningen inden for syv dage efter modtagelsen heraf.

§ 52. Justitsministeren fastsætter regler om gennemførelse af ungekriminalforsorgens tilsyn efter § 47, herunder om tilsynets iværksættelse, kontakthypighed, kontrolbesøg, underretning af ungekriminalforsorgen m.v., og om behandlingen af sager om manglende efterlevelse af ungekriminalforsorgens forskrifter og Ungdomskriminalitetsnævnets afgørelse.

Kapitel 7

Kommunens tilsyn og ansvar

§ 53. Kommunalbestyrelsen har ansvaret for at indbringe sagerne for Ungdomskriminalitetsnævnet og bidrage til sagernes oplysning, jf. §§ 27, 29-32, 41 og 54, og at Ungdomskriminalitetsnævnets afgørelser efter §§ 12-14 fuldbyrdes.

Stk. 2. Bestemmelserne i § 64 i lov om social service finder anvendelse.

Stk. 3. Den ansvarlige kommune fastlægges efter reglerne i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

§ 54. Kommunalbestyrelsen fører efter reglerne i §§ 70 og 148 i lov om social service tilsyn med børn og unge, der er underlagt en afgørelse fra Ungdomskriminalitetsnævnet, herunder med at de straksreaktioner og forbedringsforløb, som Ungdomskriminalitetsnævnet efter §§ 12-14 har truffet afgørelse om, til stadighed opfylder deres formål i forhold til det enkelte barn eller den enkelte unge.

Stk. 2. Vurderer kommunalbestyrelsen på baggrund af tilsynet, at indsatsen bør revideres, forelægges sagen for Ungdomskriminalitetsnævnet efter § 21, jf. dog stk. 3.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen kan under et barns eller en ungs forbedringsforløb træffe afgørelse om supplerende foranstaltninger efter § 52, stk. 3, nr. 1-6, 8 og 9, i lov om social service, når det anses for at være af væsentlig betydning af hensyn til barnets eller den unges særlige behov for støtte, og der kan opnås samtykke hertil fra forældremyndighedsindehaverne. Kommunalbestyrelsen skal vælge den eller de foranstaltninger, der er bedst egnede i forhold til barnets eller den unges problemer og behov.

Kapitel 8

Klageregler m.v.

§ 55. Ungdomskriminalitetsnævnets afgørelser kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Følgende afgørelser kan indbringes for Ankestyrelsen inden 4 uger efter, at klageren har fået meddelelse om afgørelsen:

- 1) Gennemførelse af en ungefaglig undersøgelse under ophold på en institution, indlæggelse på et sygehus eller benyttelse af et børnehus, jf. § 32.
- 2) Anbringelse uden for hjemmet uden samtykke, jf. § 14, stk. 2-4.
- 3) Anbringelse på delvist lukkede døgninstitutioner eller afdelinger efter § 15.
- 4) Anbringelse på sikrede døgninstitutioner, jf. § 16.
- 5) Anbringelse på særligt sikrede afdelinger, jf. § 17.
- 6) Tilbageholdelse under en anbringelse, jf. § 18 stk. 1.
- 7) Samvær og kontakt, jf. § 18, stk. 2, eller § 32, stk. 2.
- 8) Opretholdelse af en anbringelse uden samtykke, jf. § 23.
- 9) Ændring af anbringelsessted, jf. § 24.

Stk. 3. En klage kan indgives af en af forældremyndighedsindehaverne og en ung, der er fyldt 12 år.

Stk. 4. Afgørelse om bisidder til barnet eller den unge efter § 45 kan af barnet eller den unge indbringes for Ankestyrelsen inden 4 uger efter, at barnet eller den unge har fået meddelelse om afgørelsen.

Stk. 5. Indbringelse af sagen for Ankestyrelsen har ikke opsættende virkning. Dog kan Ankestyrelsens direktør under ganske særlige omstændigheder bestemme, at en afgørelse efter §§ 12-14 ikke må iværksættes, før Ankestyrelsen har truffet afgørelse i sagen.

Stk. 6. Ved behandlingen i Ankestyrelsen har barnet eller den unge og forældremyndighedsindehaverne ret til at gøre sig bekendt med sagens dokumenter og udtale sig. I sager efter stk. 2 er der endvidere ret til gratis advokatbistand, jf. § 46. Bestemmelsen i § 168, stk. 5, i lov om social service finder anvendelse.

§ 56. Ankestyrelsens afgørelser i sager som nævnt i § 55, stk. 2, kan ved henvendelse til Ankestyrelsen inden 4 uger efter, at forældremyndighedsindehaverne eller en ung, der er fyldt 12 år, har fået meddelelse om afgørelsen, kræves forelagt for retten.

Stk. 2. Er Ankestyrelsens afgørelse opretholdt ved dom, kan fornyet prøvelse for retten, jf. stk. 1, kun kræves, hvis sagen på ny har været forelagt Ankestyrelsen til afgørelse.

Stk. 3. Bestemmelserne i §§ 170-172 i lov om social service finder anvendelse.

§ 57. Kommunalbestyrelsens afgørelser efter denne lov kan, medmindre andet er fastsat i denne lov eller i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, indbringes for Ankestyrelsen efter reglerne i kapitel 10 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

Administrative bestemmelser

§ 58. Politiet, anklagemyndigheden, kriminalforsorgen og kommunale myndigheder kan indbyrdes udveksle oplysninger om enkeltpersoners rent private forhold, hvis udvekslingen må anses for nødvendig af hensyn til behandlingen af en sag efter denne lov.

Stk. 2. Politiet og ungekriminalforsorgen kan anvende digital kommunikation til at påminde den, der er indkaldt til et møde i Ungdomskriminalitetsnævnet eller hos ungekriminalforsorgen, om tid og sted for fremmøde m.v.

Kapitel 9

Straffebestemmelser

§ 59. Den, som tilskynder eller hjælper et barn eller en ung, der er anbragt uden for hjemmet efter denne lov, til at undvige anbringelse eller holder den undvegne skjult, straffes med fængsel i indtil 2 år eller under formildende omstændigheder med bøde.

Kapitel 10

Ikrafttrædelsesbestemmelser m.v.

§ 60. Loven træder i kraft den 1. januar 2019.

Stk. 2. Ved etablering af Ungdomskriminalitetsnævnet beskikkes nævnets formandskab af justitsministeren efter indstilling fra Domstolsstyrelsen.

§ 61. I lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, jf. lovbekendtgørelse nr. 1064 af 21. august 2018, foretages følgende ændringer:

1. I § 9 a, stk. 4, 1. pkt., indsættes efter »kapitel 11 i lov om social service«: »og til at iagttage de forpligtelser, der påhviler kommunalbestyrelsen efter lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet«.

2. I § 9 a, stk. 4, 2. pkt., indsættes efter »kapitel 11 i lov om social service«: »eller den kommune, som har afgivet indstilling til Ungdomskriminalitetsnævnet efter § 33 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet«.

3. I § 55, stk. 2, indsættes efter nr. 2 som nyt nummer:

»3) Afgørelser truffet af Ungdomskriminalitetsnævnet i medfør af §§ 14, stk. 2-4, 15-18, 23, 24 og 32 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.«

Nr. 3-6 bliver herefter nr. 4-7.

§ 62. I straffeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1156 af 20. september 2018, foretages følgende ændringer:

1. I § 4, stk. 1, indsættes efter »73«: », 74 b«.

2. I § 57, nr. 9, ændres »pågældende.« til: »pågældende,«.

3. I § 57 indsættes som *nr. 10*:

»10) efterkommer en eventuel afgørelse efter §§ 12-14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.«

4. Efter § 74 a indsættes:

»§ 74 b. Retten kan bestemme, at en person under 18 år som tillægsforanstaltning til en ubetinget fængselsstraf skal efterkomme en eventuel afgørelse efter §§ 12-14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, hvis den pågældende

- 1) dømmes for at have begået personfarlig kriminalitet, eller
- 2) dømmes for at have begået anden alvorlig kriminalitet ved overtrædelse af straffeloven, lov om euforiserende stoffer, våbenloven eller knivloven, og som samtidig vurderes at være i særlig risiko for at begå yderligere kriminalitet.«

§ 63. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

1. Indledning og baggrund

2. Lovforslagets hovedpunkter

2.1. Hurtig og konsekvent indsats over for børn og unge i alderen 10 til 17 år

2.1.1 Gældende ret

.

2.1.1.1. Politiets behandling af sagerne

2.1.1.2. Anklagemyndighedens behandling af sagerne

2.1.1.3. Kommunens behandling af sagerne

2.1.1.3.1. Kommunens forelæggelse af sager for børn- og ungeudvalget

2.1.1.3.2. Klage til Ankestyrelsen og domstolsprøvelse

2.1.1.3.3. Ankestyrelsens beføjelser uden klage og mulighed for at træffe foreløbige afgørelser

2.1.1.4. Foranstaltninger og pålæg efter lov om social service

2.1.1.4.1. Netværkssamråd

2.1.1.4.2. Børnefaglig undersøgelse

2.1.1.4.3. Handleplaner

2.1.1.4.4. Støtteforanstaltninger

2.1.1.4.5. Ungepålæg

2.1.1.4.6. Anbringelse uden for hjemmet

2.1.1.4.6.1. Anbringelse uden for hjemmet med samtykke

2.1.1.4.6.2. Anbringelse uden for hjemmet uden samtykke

2.1.1.4.6.3. Ændret anbringelsessted

2.1.1.4.6.4. Hjemgivelse

2.1.1.4.6.5. Tilbageholdelse, overvåget samvær og afbrydelse af kontakt under en anbringelse

2.1.1.5. Strafferetlig forfølgning af unge i alderen 15 til 17 år

2.1.1.5.1. Tiltalefrafald med vilkår om ungdomskontrakt

2.1.1.5.2. Betingede domme med vilkår om hjælpeforanstaltninger efter § 52 i lov om social service

2.1.1.5.3. Ungdomssanktion

2.1.2 Justitsministeriets overvejelser og lovforslagets udformning

.

2.1.2.1. Oprettelse af Ungdomskriminalitetsnævnet

2.1.2.2. Ungdomskriminalitetsnævnets sammensætning

- 2.1.2.3. Ungdomskriminalitetsnævnets beskikkelsesordning
- 2.1.2.4. Ungdomskriminalitetsnævnets uafhængighed
- 2.1.2.5. Ungdomskriminalitetsnævnets koordinationsudvalg
- 2.1.2.6. Ungdomskriminalitetsnævnets behandling af sagerne
 - 2.1.2.6.1. Henvisning af sager
 - 2.1.2.6.2. Virkningstidspunkt
 - 2.1.2.6.3. Forberedelse af sagen til Ungdomskriminalitetsnævnet
 - 2.1.2.6.3.1. Indkaldelse til nævnsmøde
 - 2.1.2.6.3.2. Oplysning af sagen
 - 2.1.2.6.3.3. Ret til bisidder eller partsrepræsentant og gratis advokatbistand
 - 2.1.2.6.4. Mødet i Ungdomskriminalitetsnævnet
 - 2.1.2.6.4.1. Lokaler og mødepligt
 - 2.1.2.6.4.2. Afvikling af nævnsmødet
- 2.1.2.7. Ungdomskriminalitetsnævnets afgørelser
 - 2.1.2.7.1. Straksreaktion
 - 2.1.2.7.2. Forbedringsforløb
 - 2.1.2.7.2.1. Anbringelser som led i forbedringsforløb
- 2.1.2.8. Retsmidler mod Ungdomskriminalitetsnævnets afgørelser
 - 2.1.2.8.1. Administrativ rekurs
 - 2.1.2.8.2. Domstolsprøvelse
- 2.1.2.9. Forholdet til de strafferetlige sanktioner
 - 2.1.2.9.1. Samspillet med ungdomssanktionen
 - 2.1.2.9.2. Samspillet med tiltalefrafald med vilkår om ungdomskontrakt eller andre hjælpeforanstaltninger
 - 2.1.2.9.3. Samspillet med betinget straf med vilkår om hjælpeforanstaltninger efter § 52 i lov om social service
 - 2.1.2.9.4. Samspillet med ubetinget straf
- 2.1.2.10. Forholdet til den sociale lovgivning
 - 2.1.2.10.1. Netværkssamråd
 - 1.
 - 2.1.2.10.2. Børnefaglige undersøgelser efter § 50 i lov om social service
 - 2.
 - 2.1.2.10.3. Afgørelser, som træffes af kommunalbestyrelsen, børn- og ungeudvalget eller Ankestyrelsen
 - 3.
 - 2.1.2.10.4. Kommunalbestyrelsen
 - 1.

2.1.2.10.3. Børn- og ungeudvalget

2.

2.1.2.10.3. Ankestyrelsen

3.

2.1.2.10.3. Lov om retssikkerhed og administration på det sociale område

4.

2.2. Styrket opfølgning over for børn og unge i alderen 10 til 17 år

2.2.1 Gældende ret

.

2.2.1.1. Kommunens tilsyn mv. over for børn og unge i alderen 10 til 17 år

2.2.1.1.1. Børn og unge underlagt foranstaltninger efter lov om social service

2.2.1.1.2. Særligt om unge underlagt strafferetlige foranstaltninger

2.2.1.2. Kriminalforsorgens tilsyn med unge underlagt strafferetlige foranstaltninger

2.2.2 Justitsministeriets overvejelser og lovforslagets udformning

.

2.2.2.1. Oprettelse af en ungekriminalforsorg

2.2.2.2. Ungekriminalforsorgens tilsyn

2.2.2.3. Ungekriminalforsorgens reaktionsmuligheder

2.2.2.4. Kommunens tilsynsforpligtelse

2.2.3 Forholdet til Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 6 om ret til en retfærdig rettergang og artikel 40 i FN's Konvention om Barnets Rettigheder

.

2.2.3.1. Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 6 om ret til en retfærdig rettergang

2.2.3.2. Artikel 40 i FN's Konvention om Barnets Rettigheder

3. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet mv.

5 Administrative konsekvenser for borgerne

6. Miljømæssige konsekvenser

7. Forholdet til EU-retten

8 Hørte myndigheder og organisationer mv.

9. Sammenfattende skema

1. Indledning og baggrund

Ungdomskriminaliteten har i en årrække været faldende. Antallet af sigtelser og mistanker for straffelovs-overtrædelser mod børn og unge i alderen 10 til 17 år er således mere end halveret de seneste 10 år. Der er dog stadig en lille del af en ungdomsårgang, som står for en uforholdsmæssig og alt for stor andel af den samlede ungdomskriminalitet.

Den kriminelle lavalder er 15 år, og børn skal ikke i fængsel, men når børn og unge begår kriminalitet

tidligt i livet, kan det være starten på en kriminel løbebane, som kan ende med omfattende og alvorlig kriminalitet.

I den nuværende indsats mod ungdomskriminalitet mangler der fælles retning og konsekvens. Hverken det sociale system eller retssystemet evner at gribe tidligt nok ind og hjælpe de unge, inden de havner på samfundets skyggeside. De unge oplever ikke at blive stillet til ansvar for deres kriminelle handlinger.

Der er ikke behov for en helt ny værktøjskasse med sociale foranstaltninger for børn og unge, men indsatsen skal løftes og fokuseres. Det skal ske gennem skræddersyede og længerevarende indsatser på grundlag af den eksisterende sociale værktøjskasse, hvor barnets eller den unges udvikling følges tæt, og der skal være en hurtig reaktion, hvis barnet eller den unge igen kommer på afveje. Det skal sikres, at kommunerne iværksætter de nødvendige indsatser, så børn og unge kommer ud af kriminalitet.

Der er derfor behov for en ny og helhedsorienteret indsats, der har et klart mål: Børn og unge skal bringes ud af kriminalitet og tilbage i fællesskabet. Det er af afgørende betydning for det enkelte barns og den enkelte unges muligheder i livet. Det er samtidig afgørende for, at Danmark også på langt sigt vil være et trygt og sikkert land.

Med afsæt i regeringens udspil ”Alle handlinger har konsekvenser” fra oktober 2017 har regeringen, Socialdemokratiet og Dansk Folkeparti indgået en politisk aftale om en reform af indsatsen mod ungdomskriminalitet.

Reformen har fem fokusområder:

1. Fødekæden til den hårde kerne skal stoppes
2. Børn og unge i risikozonen og deres forældre skal opleve en tidlig konsekvens af kriminel adfærd
3. Ensrettet indsats for anbragte kriminalitetstruede unge
4. En effektiv forebyggende indsats for alle børn og unge
5. Effektiv implementering og opfølgning

Dette lovforslag har til formål at gennemføre de initiativer i aftalen, der vedrører indsatsen over for børn og unge i alderen 10 til 17 år, som begår alvorlig eller omfattende kriminalitet (fokusområde 1).

Det skal sikres, at der er en helhedsorienteret indsats med mærkbar og hurtig konsekvens, og at børn og unge bliver stillet til ansvar, når de begår kriminalitet, samtidig med at de understøttes i en kriminalitetsfri tilværelse fremover.

Med lovforslaget oprettes der et Ungdomskriminalitetsnævn, som skal behandle sager vedrørende børn og unge i alderen 10 til 17 år, som er mistænkt eller dømt for alvorlig eller omfattende kriminalitet.

Ungdomskriminalitetsnævnet vil kunne fastsætte en straksreaktion af opdragende og genoprettende karakter. Nævnet vil endvidere kunne fastsætte et skræddersyet forbedringsforløb for barnet eller den unge af op til to års varighed med henblik på at få bragt barnet eller den unge ud af kriminalitet. I særlige tilfælde kan der for de 10-14-årige fastsættes et forbedringsforløb på op til fire år. Nævnets afgørelser vil være bindende for kommunerne, som dermed bliver forpligtet til at iværksætte og gennemføre de indsatser, som nævnet træffer afgørelse om.

Med lovforslaget oprettes desuden en ungekriminalforsorg. Ungekriminalforsorgen vil organisatorisk høre under Direktoratet for Kriminalforsorgen og skal i samarbejde med den unges opholdskommune føre tilsyn med, at den unge efterlever Ungdomskriminalitetsnævnets afgørelse.

Lovforslaget indeholder enkelte konsekvensændringer i anden lovgivning på henholdsvis Justitsministeriets og Økonomi- og Indenrigsministeriets område.

Lovforslaget skal ses i sammenhæng med det samtidigt fremsatte lovforslag til lov om ændring af lov om social service, lov om voksenansvar for anbragte børn og unge og lov om socialtilsyn, som har til formål at udmønte andre dele af den politiske aftale, herunder navnlig fokusområde 2 om børn og unge i risikozonen og deres forældre og fokusområde 3 om en ensrettet indsats for anbragte kriminalitetstruede unge.

De øvrige initiativer i den politiske aftale, herunder navnlig initiativerne i fokusområde 4 om den tidlige forebyggende indsats over for alle børn og unge og fokusområde 5 om effektiv implementering og opfølgning, vil blive gennemført administrativt med henblik på ikrafttræden samtidig med de to fremsatte lovforslag.

2. Hovedpunkterne i lovforslaget

2.1. Hurtig og konsekvent indsats over for børn og unge i alderen 10 til 17 år

2.1.1. Gældende ret

2.1.1.1. Politiets behandling af sagerne

Det følger af straffelovens § 15, at handlinger foretaget af børn og unge under 15 år ikke straffes.

Politiet har dog mulighed for at efterforske sager, hvor børn og unge under 15 år mistænkes for at have begået en strafbar handling, bl.a. for at klarlægge kriminaliteten, for at konstatere om andre personer kan mistænkes og for at få eventuelle koster tilbagegivet. I den forbindelse kan politiet anvende visse straffeprocessuelle indgreb over for de pågældende, jf. retsplejelovens §§ 821 a - 821 g. Det kan f.eks. være tilbageholdelse af den unge, hvis betingelserne herfor i øvrigt er opfyldt.

Når politiet modtager en anmeldelse om kriminalitet begået af et barn eller en ung under 15 år, vil politiet derfor som udgangspunkt foretage samme indledningsvise efterforskningsskridt som i sager vedrørende unge over den kriminelle lavalder. Politiet vil således i første omgang foretage afhøringer af sagens parter, herunder barnet eller den unge, som anmeldelsen drejer sig om, forurettede samt eventuelle andre vidner.

Tilbageholder politiet en mistænkt under 15 år, eller vil politiet foretage afhøring af den mistænkte, og mistanken vedrører en overtrædelse af straffeloven eller et forhold, der efter anden lov kan medføre fængselsstraf, skal kommunen snarest muligt underrettes med henblik på, at en repræsentant fra kommunen kommer til stede, jf. retsplejelovens § 821 d, stk. 1.

Politiet skal tilsvarende i sager om unge i alderen 15 til 17 år underrette kommunen, når en ung, der er sigtet for overtrædelse af straffeloven eller forhold, som efter anden lovgivning kan medføre fængselsstraf, skal afhøres, jf. § 1, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 803 af 28. juni 2010 om underretning af kommunen om afhøring af sigtede under 18 år.

Underretning kan dog undlades om afhøringer, der foretages i direkte forbindelse med, at en mistænkt under 15 år eller en sigtet i alderen 15 til 17 år træffes af politiet under eller i umiddelbar tilknytning til udøvelsen af et strafbart forhold, for hvilket der ikke bliver spørgsmål om højere straf end bøde, jf. retsplejelovens § 821 d, stk. 2, 2. pkt., og § 1, stk. 2, i bekendtgørelse nr. 803 af 28. juni 2010 om underretning af kommunen om afhøring af sigtede under 18 år.

Foretages der underretning om afhøring, skal en repræsentant fra kommunen så vidt muligt have adgang til at overvære afhøringen, jf. retsplejelovens § 821 d, stk. 1, 3. pkt., og § 3 i bekendtgørelse nr. 803 af 28. juni 2010 om underretning af kommunen om afhøring af sigtede under 18 år.

Politiet skal i alle tilfælde foretage underretning, hvis politiets oplysninger giver grundlag for at antage, at den unge har behov for særlig støtte. Det vil f.eks. kunne være tilfældet, hvis der foreligger oplysninger om, at den unge er ude i misbrug, udviser kriminel adfærd eller har andre svære sociale vanskeligheder. Pligten hertil findes i retsplejelovens § 821 d, stk. 2, 3. pkt., og § 153, stk. 1, i lov om social service.

Skønnes sagen ikke tilstrækkeligt oplyst efter de indledende afhøringer, vil der kunne foretages andre relevante efterforskningsskridt som f.eks. indhentning af videoovervågning, teleoplysninger mv. Efterforskningen kan dog indstilles tidligere, hvis sagen anses for fuldt oplyst, og eventuelle erstatningskrav er afklaret.

2.1.1.2. Anklagemyndighedens behandling af sagerne

Når sagen er tilstrækkeligt oplyst, og mistanken mod barnet eller den unge under 15 år eller sigtelsen mod den unge i alderen 15 til 17 år opretholdes, vil sagen almindeligvis blive overgivet fra politiet til anklagemyndigheden, der herefter vurderer sagens videre forløb i det strafferetlige system.

Da unge under 15 år ikke kan straffes, vil sagen blive afsluttet med henvisning til, at den mistænkte er under 15 år, hvilket skriftligt meddeles den mistænkte værgе og eventuelle forurettede. I visse tilfælde kan der være anledning til at foretage en vurdering af, om sagen er tilstrækkeligt oplyst, f.eks. i situationer, hvor kriminaliteten er begået i forening med personer over den kriminelle lavalder, eller hvor der kan være tale om at få eventuelle koster tilbageleveret. Herudover kan helt særlige hensyn tilsige, at der i meddelelsen til forurettede gives en mere udførlig beskrivelse af politiets efterforskning, men uden at der som sådan angives en endelig bevismæssig vurdering af sagen. Det vil typisk gøre sig gældende i sager af grovere karakter.

Politiet indberetter herefter sagen til kommunen med henblik på vurdering af det videre forløb i det sociale system. Dette gør sig gældende både i sager om børn og unge under 15 år og unge i alderen 15 til 17 år.

Det videre forløb i det sociale system vil – uanset om den unge er over eller under den kriminelle lavalder – f.eks. kunne omfatte indkaldelse til netværkssamråd, udarbejdelse af en børnefaglig undersøgelse og en handleplan og herefter iværksættelse af forskellige foranstaltninger som f.eks. udpegning af en kontaktperson, misbrugsbehandling eller anbringelse uden for hjemmet. Der henvises herom til beskrivelsen under pkt. 2.1.1.3.

De sociale myndigheder kan af egen drift både før, under og efter straffesagens behandling iværksætte

sociale foranstaltninger over for den unge. De sociale foranstaltninger kan også fastsættes på baggrund af straffesagen, og f.eks. ske som led i et tiltalefravalg med vilkår om ungdomskontrakt eller en betinget dom med vilkår om støtteforanstaltninger efter § 52 i lov om social service. Der henvises herom til beskrivelsen under pkt. 2.1.1.4.

Det bemærkes, at de sociale myndigheder ikke er udelukket fra at iværksætte en social indsats over for en ung i alderen 15 til 17 år, som har en verserende straffesag.

2.1.1.3. Kommunens behandling af sagerne

Kommunen vil almindeligvis blive bekendt med kriminalitet begået af børn og unge i alderen 10 til 17 år gennem politiets underretninger, jf. herom ovenfor under pkt. 2.1.1.1.

Når børn og unge i alderen 10 til 17 år begår kriminalitet, vil det ofte være udtryk for, at barnet eller den unge har sociale problemer, som ikke alene er knyttet til kriminaliteten. Det kan f.eks. være problemer i hjemmet eller i skolen, misbrug mv. Derfor vil kriminalitet begået af børn og unge i de fleste tilfælde give anledning til at antage, at barnet eller den unge har behov for særlig støtte efter kapitel 11 i lov om social service.

Kommunen skal derfor på samme måde som for andre børn og unge, der ikke begår kriminalitet, men hvor der af andre årsager er grund til at antage, at de har behov for særlig støtte, foretage en undersøgelse efter § 50 i lov om social service (børnefaglig undersøgelse) for at afdække barnets eller den unges støttebehov og tage stilling til, hvilke foranstaltninger der måtte være behov for. Reglerne for udarbejdelse af børnefaglige undersøgelser er beskrevet under pkt. 2.1.1.4.2.

På baggrund af den børnefaglige undersøgelse udarbejder kommunen en handleplan, der skal danne grundlag for eventuelle foranstaltninger, der som udgangspunkt iværksættes efter § 52 i lov om social service med samtykke fra forældremyndighedsindehaverne og den unge, hvis denne er fyldt 15 år. Reglerne for udarbejdelse af handleplaner og iværksættelse af foranstaltninger efter § 52 i lov om social service er beskrevet under pkt. 2.1.1.4.3 og 2.1.1.4.4.

Kommunalbestyrelsen kan iværksætte visse foranstaltninger efter § 52 i lov om social service uden samtykke, ligesom der – også uden samtykke – kan meddeles ungepålæg i medfør af § 57 b i lov om social service.

Hvis underretningen vedrører alvorlig kriminalitet, skal kommunen i første omgang tage stilling til, om der skal indkaldes til et netværkssamråd. Reglerne herom er beskrevet under pkt. 2.1.1.4.1.

2.1.1.3.1. Kommunens forelæggelse af sager for børn- og ungeudvalget

Der er et børn- og ungeudvalg i hver kommune. Børn- og ungeudvalget består af i alt fem medlemmer, heraf to medlemmer valgt af og blandt kommunalbestyrelsens medlemmer, en dommer og to pædagogisk-psykologisk sagkyndige. Børn- og ungeudvalget vælger selv sin formand og næstformand blandt de politisk valgte medlemmer.

Der findes en række foranstaltninger, som kan iværksættes for børn og unge uden samtykke fra forældremyndighedsindehaverne og den unge, hvis denne er fyldt 15 år, hvor kommunalbestyrelsen ikke har

kompetencen til at træffe afgørelse. Kommunalbestyrelsen skal i stedet forelægge sagen for børn- og ungeudvalget. Det gør sig bl.a. gældende for følgende foranstaltninger:

- Gennemførelse af en børnefaglig undersøgelse under ophold på en institution, indlæggelse på et sygehus eller benyttelse af et børnehus, jf. § 51 i lov om social service,
- anbringelse uden for hjemmet uden samtykke, jf. § 58 i lov om social service,
- opretholdelse af en anbringelse uden samtykke, jf. § 62 i lov om social service, eller anbringelse uden for hjemmet, jf. § 58 i lov om social service,
- anbringelse på delvist lukkede døgninstitutioner eller afdelinger efter § 63 a, stk. 1, i lov om social service,
- anbringelse på sikrede døgninstitutioner efter § 63 b, stk. 1, i lov om social service,
- anbringelse på særligt sikrede afdelinger efter § 63 c, stk. 1, i lov om social service,
- videreførelse af en anbringelse ud over 3 år, jf. § 68 a i lov om social service,
- ændring af anbringelsessted efter § 69, stk. 3, i lov om social service, og
- tilbageholdelse under en anbringelse efter § 11, stk. 1 og 2, i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge.

Reglerne herom er beskrevet under pkt. 2.1.1.4.5 og 2.1.1.4.6.

En del af de afgørelser, børn- og ungeudvalget kan træffe efter indstilling fra kommunalbestyrelsen, kan også træffes akut af formanden eller næstformanden for børn- og ungeudvalget alene (formandsafgørelser).

Efter § 75 i lov om social service kan børn- og ungeudvalgets formand eller næstformand bl.a. træffe en foreløbig afgørelse om gennemførelse af undersøgelse efter § 51 i lov om social service, anbringelse uden for hjemmet, jf. § 58 i lov om social service, videreførelse af en anbringelse, jf. § 68 a i lov om social service, anbringelse på delvist lukkede, sikrede eller særlig sikrede døgninstitutioner eller afdelinger, jf. § 63 a, stk. 1, § 63 b, stk. 1, § 63 c, stk. 1 og 3, i lov om social service og tilbageholdelse under en anbringelse efter § 11, stk. 1 og 2, i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge.

En af betingelserne for at træffe en formandsafgørelse er, at hensynet til barnets eller den unges øjeblikkelige behov ikke kan afvente en ordinær mødebehandling i børn- og ungeudvalget. Det øjeblikkelige behov beror altid på en konkret vurdering i hver enkelt sag. Herudover skal betingelserne i den bestemmelse, som den foreløbige afgørelse angår, være opfyldt.

En formandsafgørelse er alene en foreløbig afgørelse. For at den kan have gyldighed, skal den godkendes af børn- og ungeudvalget snarest muligt og inden 7 dage efter iværksættelsen. En formandsafgørelse der er godkendt af børn- og ungeudvalget har som udgangspunkt gyldighed i 1 måned. En akut afgørelse om undersøgelse uden samtykke, jf. § 51 i lov om social service, har dog gyldighed indtil undersøgelsen er afsluttet, dog højst 2 måneder.

Finder kommunalbestyrelsen, at der fortsat er grundlag for den afgørelse, der blev truffet som formandsafgørelse, skal forvaltningen forelægge sagen for børn- og ungeudvalget til endelig afgørelse inden 1 måned efter iværksættelsen.

2.1.1.3.2 Klage til Ankestyrelsen og domstolsprøvelse

Klagesystemet på børne- og ungeområdet er grundlæggende bygget op omkring to forskellige ankeinstanser: Ankestyrelsen og domstolene.

Forældremyndighedsindehaverne og børn og unge over 12 år kan bl.a. indbringe kommunalbestyrelsens afgørelser om iværksættelse af en børnefaglig undersøgelse efter § 50 i lov om social service for Ankestyrelsen, jf. pkt. 2.1.1.4.2 nedenfor.

Forældremyndighedsindehaverne eller en ung, der er fyldt 12 år, kan endvidere indbringe følgende afgørelser for Ankestyrelsen:

- Afgørelser om foranstaltninger efter § 52, stk. 3, i lov om social service,
- afgørelser om ungepålæg efter § 57 b i lov om social service,
- afgørelser om hjemgivelse og hjemgivelsesperiode efter § 68, stk. 2, i lov om social service,
- afgørelser om valg af anbringelsessted efter § 68 b, stk. 1, i lov om social service, og
- afgørelser om ændret anbringelsessted, jf. § 69, stk. 1, i lov om social service.

Ankestyrelsen har mulighed for at afvise, stadfæste, hjemvise, ophæve eller ændre en kommunal afgørelse, der er klaget over. Ankestyrelsen efterprøver dog i ovenstående sager alene de retlige spørgsmål, jf. § 69 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

Det følger af § 72, stk. 1, i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, at klager ikke har opsættende virkning.

Dog har klager over afgørelser om hjemgivelse og hjemgivelsesperiode efter § 68, stk. 2, i lov om social service, om valg af konkret anbringelsessted efter § 68 b, stk. 1, i lov om social service, og om ændret anbringelsessted efter § 69, stk. 1, i lov om social service, opsættende virkning, jf. § 72, stk. 2, i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område. En sådan afgørelse kan derfor som udgangspunkt ikke iværksættes, førend klagen har været behandlet ved Ankestyrelsen.

Hvis særlige forhold gør det påkrævet, kan kommunalbestyrelsen dog samtidig med afgørelse om valg af anbringelsessted eller ændret anbringelsessted, træffe afgørelse om at iværksætte afgørelsen straks, jf. § 72, stk. 2, i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område. Det kan være tilfældet, hvis det er nødvendigt af hensyn til barnets eller den unges sundhed og udvikling f.eks. ved akutte førstegangsanbringelser, hvor der er risiko for overgreb eller alvorlige omsorgssvigt. Der bør lægges vægt på, om det vil være i modstrid med formålet med anbringelsen, hvis en eventuel klage får opsættende virkning. Afgørelsen om, at en afgørelse iværksættes straks, kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

Ankestyrelsens afgørelse i en klagesag over en kommunal afgørelse kan indbringes for domstolene efter grundlovens § 63, stk. 1, 1. pkt.

Forældremyndighedsindehaverne og en ung, der er fyldt 12 år, kan efter § 168 i lov om social service indbringe afgørelser truffet af børn- og ungeudvalget for Ankestyrelsen, jf. § 74 i lov om social service.

Ankestyrelsens prøvelse af børn- og ungeudvalgets afgørelser er ikke begrænset af § 69 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område. Ankestyrelsen har derfor mulighed for fuld efterprøvelse af børn- og ungeudvalgets afgørelser.

En klage til Ankestyrelsen over en afgørelse truffet af børn- og ungeudvalget kan kun under ganske særlige omstændigheder tillægges opsættende virkning.

Ankestyrelsens afgørelser i sager, hvor børn- og ungeudvalget har truffet afgørelse i henhold til § 74 i lov om social service, kan indbringes for domstolene efter de særlige regler i retsplejelovens kapitel 43 a om prøvelse af administrativt bestemt frihedsberøvelse med de tilpasninger, der følger af §§ 170 og 171 i lov om social service. Sagen skal forelægges retten inden 5 søgnedage (hverdage), hvis den administrativt frihedsberøvede begærer det. Det er den myndighed, som har truffet beslutning om anbringelsen, der skal forelægge sagen for retten. Forelæggelse for retten er ikke til hinder for gennemførelse af anbringelsen.

Den særlige adgang til domstolsprøvelse af Ankestyrelsens afgørelse gælder for følgende typer af afgørelser:

- Gennemførelse af en børnefaglig undersøgelse under ophold på en institution, indlæggelse på et sygehus eller benyttelse af et børnehus, jf. § 51 i lov om social service,
- anbringelse uden for hjemmet uden samtykke, jf. § 58 i lov om social service,
- opretholdelse af en anbringelse uden samtykke, jf. § 62 i lov om social service,
- gennemførelse af en lægelig undersøgelse eller behandling efter § 63, i lov om social service,
- anbringelse på delvist lukkede døgninstitutioner eller afdelinger efter § 63 a, stk. 1, i lov om social service,
- anbringelse på sikrede døgninstitutioner efter § 63 b, stk. 1, i lov om social service,
- anbringelse på særligt sikrede afdelinger efter § 63 c, stk. 1, i lov om social service,
- videreførelse af en anbringelse ud over 3 år, jf. § 68 a i lov om social service,
- godkendelse af en foreløbig afgørelse efter § 75, stk. 3, i lov om social service,
- ændring af anbringelsessted efter § 69, stk. 3, i lov om social service,
- afbrydelse af forbindelsen mv. efter § 71, stk. 3-5, i lov om social service,
- flytning eller hjemtagelse efter § 78, stk. 4, i lov om social service,
- tilbageholdelse under en anbringelse efter § 11, stk. 1 og 2, i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge, og
- brev- og telefonkontrol efter § 15, stk. 1, i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge.

Efter reglerne om domstolsprøvelse i §§ 170 og 171 i lov om social service skal byretten under hovedforhandlingen tiltrædes af et retsmedlem, der er sagkyndig i børneforsorg, og et retsmedlem der er sagkyndig i børne- eller ungdomspsykiatri eller i psykologi. Byrettens afgørelse kan endvidere ikke indbringes for landsretten uden Procesbevillingsnævnets tilladelse.

Den særlige adgang til domstolsprøvelse skal ses i lyset af afgørelsernes indgribende karakter.

2.1.1.3.3 Ankestyrelsens beføjelser uden klage og mulighed for at træffe foreløbige afgørelser

Efter § 65, stk. 1, i lov om social service kan Ankestyrelsen af egen drift tage en sag op, når det må antages, at en kommunalbestyrelse i en konkret sag ikke har foretaget de fornødne sagsbehandlingsskridt eller truffet de fornødne afgørelser i overensstemmelse med barnets eller den unges bedste. Ankestyrelsen kan i sådanne sager pålægge kommunen at foretage de fornødne sagsbehandlingsskridt eller træffe de fornødne afgørelser.

Det følger endvidere af § 65, stk. 2, at Ankestyrelsen selv kan træffe en foreløbig afgørelse om foran-

staltninger efter §§ 52 og 52 a i lov om social service, hvis Ankestyrelsen vurderer, at der er behov herfor, og kommunalbestyrelsen undlader at iværksætte disse foranstaltninger.

Ankestyrelsen kan endvidere selv efter § 65, stk. 3, træffe afgørelse efter § 51 (gennemførelse af en børnefaglig undersøgelse under f.eks. en indlæggelse på et hospital uden samtykke), § 58 (tvangsmæssig anbringelse uden for hjemmet), § 63 (lægelig undersøgelse og behandling uden samtykke) og § 68 a (videreført anbringelse ud over 3 år).

Hvis Ankestyrelsen træffer sådanne afgørelse af egen drift, kan Ankestyrelsen herefter pålægge kommunalbestyrelsen at gennemføre afgørelserne, herunder inden for en nærmere angivet tidsfrist.

Formålet med Ankestyrelsens adgang til at pålægge kommunen at foretage visse sagsbehandlingsskrift eller træffe visse afgørelser og til at selv at træffe visse afgørelser er at sikre et sikkerhedsnet for barnet eller den unge, hvis kommunalbestyrelsen ikke lever op til sit ansvar i den konkrete sag.

Som anført ovenfor i pkt. 2.1.1.3.1, kan børn- og ungeudvalgets formand eller næstformand bl.a. træffe en foreløbig afgørelse om gennemførelse af undersøgelse efter § 51 i lov om social service, anbringelse uden for hjemmet, jf. § 58 lov om social service, videreførelse af en anbringelse, jf. § 68 a i lov om social service, anbringelse på delvist lukkede, sikrede eller særlig sikrede døgninstitutioner eller afdelinger, jf. § 63 a, stk. 1, § 63 b, stk. 1, § 63 c, stk. 1 og 3, i lov om social service, og tilbageholdelse under en anbringelse efter § 11, stk. 1 og 2, i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge.

Det følger af § 75, stk. 5, i lov om social service, at direktøren for Ankestyrelsen har samme beføjelser til at træffe foreløbige afgørelser som børn- og ungeudvalgets formand eller næstformand.

Dette kan være nødvendigt i tilfælde, hvor det enten ikke er muligt at komme i kontakt med formanden eller næstformanden for børn- og ungeudvalget, eller hvor denne ikke finder, at det er nødvendigt at træffe en foreløbig afgørelse om anbringelse uden for hjemmet.

Betingelserne for, at Ankestyrelsen kan træffe en sådan foreløbig afgørelse, er de samme, som når formanden for børn- og ungeudvalget træffer en foreløbig afgørelse.

Ankestyrelsens foreløbige afgørelse skal ikke godkendes 7 dage efter af børn- og ungeudvalget, men ellers gælder de øvrige regler om, at parterne skal orienteres skriftligt inden for 24 timer, og at afgørelsen har gyldighed 1 måned – dog op til 2 måneder for afgørelser efter § 51 i lov om social service.

Hvis børn- og ungeudvalget ikke inden for 1 måned træffer afgørelse i fuld overensstemmelse med Ankestyrelsens foreløbige afgørelse, skal børn- og ungeudvalget straks orientere Ankestyrelsen. I disse tilfælde har børn- og ungeudvalgets afgørelse ikke virkning, før direktøren for Ankestyrelsen snarest muligt og inden 10 dage efter afgørelsen har taget stilling til, om afgørelsen skal have virkning.

Hvis direktøren for Ankestyrelsen finder, at børn- og ungeudvalgets afgørelse ikke skal have virkning, behandles sagen på et møde i Ankestyrelsen. Ankestyrelsen kan herefter selv træffe afgørelse i sagen, jf. § 75, stk. 6, jf. § 65, stk. 3, i lov om social service.

2.1.1.4. Foranstaltninger og pålæg efter lov om social service

2.1.1.4.1. Netværkssamråd

Efter § 57 c, stk. 1, i lov om social service, skal kommunen senest 7 dage efter, den har modtaget dokumentation fra politiet om, at en ung under 18 år er mistænkt for at have begået alvorlig kriminalitet, indkalde den unge, forældremyndighedsindehaverne, eventuelt relevante personer fra netværket og relevante fagpersoner til et netværkssamråd. Der er ingen formel aldersgrænse for anvendelse af netværkssamråd, og disse kan således også finde anvendelse i forhold til børn og unge under den kriminelle lavalder.

Ved alvorlig kriminalitet forstås eksempelvis vold, voldtægt, røveri, grovere former for hærværk og tyveri samt forsøg på sådanne forbrydelser.

På baggrund af drøftelser på netværkssamrådet skal kommunen efterfølgende udarbejde en handleplan for, hvilke initiativer og handlepligter der kan modvirke yderligere kriminalitet, jf. § 57 c, stk. 2, i lov om social service. Der er ikke tale om juridisk forpligtende aftaler, men om aftaler, hvor alle involverede parter gensidigt aftaler at støtte den unge.

Det afhænger af en konkret vurdering af kriminalitetens omfang og karakter sammenholdt med de øvrige oplysninger om den unge og den unges situation, herunder oplysninger fra eksisterende børnefaglige undersøgelser, øvrige forebyggende indsatser, der allerede måtte være igangsat mv., om der er grundlag for at træffe afgørelse om eventuelt yderligere foranstaltninger over for den unge. Det kan f.eks. være en beslutning om, at der skal udarbejdes en børnefaglig undersøgelse, eller at en eksisterende undersøgelse skal opdateres. Kommunen kan også træffe afgørelse om støtteforanstaltninger eller et ungepålæg efter henholdsvis § 52 eller § 57 b i lov om social service, hvis betingelserne herfor er opfyldt.

Ordningen er baseret på, at den unge og familien frivilligt deltager i netværkssamrådet. Der er ingen reaktionsmuligheder i det sociale system, hvis den unge og familien udebliver fra netværkssamrådet. Netværkspersoner er desuden ikke forpligtet til at møde op, ligesom deres deltagelse kræver samtykke fra forældremyndighedsindehaverne og den unge, hvis denne er fyldt 15 år.

2.1.1.4.2. Børnefaglig undersøgelse

Hvis det må antages, at et barn eller en ung trænger til særlig støtte, herunder pga. kriminalitet, skal kommunalbestyrelsen undersøge barnets eller den unges forhold ved en såkaldt børnefaglig undersøgelse. Hjemlen hertil findes i § 50 i lov om social service.

Kommunalbestyrelsen skal begrunde sin beslutning om iværksættelse af en børnefaglig undersøgelse, jf. § 50 i lov om social service, da denne beslutning i forvaltningsretlig forstand er en afgørelse. Det er derfor også muligt for forældremyndighedsindehaverne eller den unge over 12 år at klage over kommunalbestyrelsens iværksættelse af en børnefaglig undersøgelse til Ankestyrelsen.

Undersøgelsen gennemføres så vidt muligt i samarbejde med forældremyndighedsindehaverne og den unge, som er fyldt 15 år, jf. § 50, stk. 1. Undersøgelsen skal gennemføres så skånsomt, som forholdene tillader, og må ikke være mere omfattende, end formålet tilsiger.

Baggrunden for, at det ikke er en betingelse, at forældremyndighedsindehaverne samtykker til undersø-

gelsen, er navnlig, at forældremyndighedsindehavernes manglende samarbejde ikke må blive en hindring for at undersøge barnets eller den unges forhold og dermed give barnet eller den unge den nødvendige støtte.

Hvis det er nødvendigt for at afgøre, om der er åbenbar risiko for alvorlig skade på et barns eller en ungs sundhed eller udvikling, kan det uden samtykke fra forældremyndighedsindehaverne og den unge, som er fyldt 15 år, også besluttes at gennemføre en undersøgelse under ophold på en institution eller indlæggelse på sygehus, herunder psykiatrisk afdeling, jf. § 51, stk. 1, i lov om social service, eller ved benyttelse af det børnehus, som kommunen er tilknyttet, jf. § 50 a, jf. § 51, stk. 2, i lov om social service. Afgørelsen træffes af kommunens børn- og ungeudvalg.

Kommunen har desuden efter § 64, stk. 3, i lov om social service mod behørig legitimation og uden retskendelse adgang til forældremyndighedsindehavernes bolig og rum, når adgangen til hjemmet sker som led den børnefaglige undersøgelse og må anses for nødvendig for at afgøre, om der er åbenbar risiko for alvorlig skade på et barns eller en ungs sundhed eller udvikling, og forældrene har modarbejdet, at en vurdering af barnets eller den unges støttebehov kan gennemføres med andre mere lempelige foranstaltninger.

Den børnefaglige undersøgelse skal anlægge en helhedsbetragtning, der i det omfang, det er relevant, skal omfatte oplysninger om barnets eller den unges udvikling og adfærd, familieforhold, skoleforhold, sundhedsforhold, fritidsforhold og venskaber og andre relevante forhold, jf. § 50, stk. 2, i lov om social service.

Som led i undersøgelsen skal der finde en samtale sted med barnet eller den unge, jf. § 50, stk. 3, i lov om social service. Samtalen kan dog undlades, i det omfang barnets eller den unges modenhed eller sagens karakter i afgørende grad taler imod samtale gennemførelse. Kan samtalen ikke gennemføres, skal oplysninger om barnets eller den unges synspunkter søges tilvejebragt på anden vis. Samtalen kan finde sted uden samtykke fra forældremyndighedsindehaverne og uden dennes tilstedeværelse, når hensynet til barnet eller den unge taler herfor.

I undersøgelsen skal kommunen afdække ressourcer og problemer hos barnet eller den unge, familien og netværket, jf. § 50, stk. 4, i lov om social service.

Der skal endvidere efter § 50, stk. 5, i lov om social service, inddrages fagfolk, herunder f.eks. sundhedsplejersker, pædagoger, psykologer og lærere eller andre, som allerede har viden om barnets eller den unges og familiens forhold. Hvis det er nødvendigt, skal kommunen lade barnet eller den unge undersøge af en læge eller en autoriseret psykolog.

Den børnefaglige undersøgelse skal resultere i en begrundet stillingtagen til, om der er grundlag for iværksætte foranstaltninger og i bekræftende fald af hvilken art, disse bør være, jf. § 50, stk. 6, i lov om social service. Hvis der er iværksat foranstaltninger sideløbende med, at undersøgelsen gennemføres, skal der desuden tages stilling til, om disse foranstaltninger skal videreføres. Der skal være oplysninger om, hvordan forældremyndighedsindehaverne og barnet eller den unge stiller sig til foranstaltningerne, og om de forhold i familien eller i dennes omgivelser, som kan bidrage til at klare vanskelighederne.

Undersøgelsen skal afsluttes senest 4 måneder efter, at kommunalbestyrelsen bliver opmærksom på, at

et barn eller en ung kan have behov for særlig støtte, jf. § 50, stk. 7, i lov om social service. Hvis undersøgelsen undtagelsesvist ikke kan afsluttes inden 4 måneder, skal kommunalbestyrelsen udarbejde en foreløbig vurdering og snarest herefter afslutte undersøgelsen.

I forbindelse med undersøgelsen skal kommunalbestyrelsen vurdere, om der skal foretages undersøgelse af eventuelle andre børn i familien, jf. § 50, stk. 8, i lov om social service. En undersøgelse kan gennemføres som én samlet undersøgelse for flere børn i familien, dog således at der tages højde for børnenes individuelle forhold.

Kommunernes pligt til at udarbejde børnefaglige undersøgelser omfatter som udgangspunkt alle børn og unge op til 18 år, der har behov for særlig støtte. Det gælder, uanset om behovet for særlig støtte skyldes fysiske eller psykiske funktionsnedsættelser, kriminalitet, omsorgssvigt eller noget helt fjerde.

I udlændingelovens § 62 q findes hjemmel til at iværksætte en ”faglig undersøgelse”, som er en variant af den børnefaglige undersøgelse. Den faglige undersøgelse er målrettet uledsagede mindreårige udlændinge med adfærds- eller tilpasningsproblemer, der enten har processuelt ophold eller intet lovligt opholdsgrundlag i Danmark.

2.1.1.4.3. Handleplaner

Hvis der efter udarbejdelsen af den børnefaglige undersøgelse lægges op til at iværksætte sociale foranstaltninger over for den unge, skal kommunen som udgangspunkt udarbejde en handleplan, jf. § 140, stk. 1, i lov om social service. Udarbejdelse af en handleplan skal f.eks. ske, inden der træffes afgørelse om støtteforanstaltninger efter § 52 i lov om social service, herunder med samtykke, eller om anbringelse uden for hjemmet uden samtykke efter § 58 i lov om social service.

Formålet med handleplanen er at sikre, at formålet med foranstaltningen er beskrevet, og at der er klare mål for indsatsen. Handleplanen skal tage udgangspunkt i resultaterne af den børnefaglige undersøgelse og skal i forhold til de problemer, der er afdækket i undersøgelsen, indeholde konkrete mål for barnets eller den unges trivsel og udvikling.

2.1.1.4.4. Støtteforanstaltninger

Hvis det må anses for at være af væsentlig betydning af hensyn til barnets eller den unges særlige behov for støtte, herunder som følge af kriminell adfærd, skal kommunen træffe afgørelse om foranstaltninger efter § 52 i lov om social service. Kommunen kan i den forbindelse iværksætte hjælp inden for følgende typer af tilbud efter § 52, stk. 3:

- Ophold i dagtilbud, fritidshjem, ungdomsklub, uddannelsessted eller lignende (nr. 1),
- praktisk, pædagogisk eller anden støtte i hjemmet (nr. 2),
- familiebehandling eller behandling af den unges problemer (nr. 3),
- døgnophold for både forældremyndighedsindehaveren den unge og andre medlemmer af familien i en plejefamilie, i en kommunal plejefamilie, på et godkendt opholdssted eller på en døgninstitution, eller i et botilbud (nr. 4),
- aflastningsordning i en plejefamilie, kommunal plejefamilie eller netværksplejefamilie eller på et opholdssted eller en døgninstitution (nr. 5),
- udpegning af en fast kontaktperson for den unge eller for hele familien (nr. 6),
- anbringelse af den unge uden for hjemmet på et anbringelsessted (nr. 7),

- formidling af praktiktilbud hos en offentlig eller privat arbejdsgiver for den unge (nr. 8), og
- anden hjælp, der har til formål at yde rådgivning, behandling og praktisk og pædagogisk støtte (nr. 9).

Kommunens valg af foranstaltninger skal som nævnt ovenfor under pkt. 2.1.1.4.2 og 2.1.1.4.3 ske på grundlag af den forinden udarbejdede børnefaglige undersøgelse og handleplan.

Foranstaltningerne iværksættes som udgangspunkt med forældremyndighedsindehaverens samtykke, jf. § 52, stk. 1, 3. pkt. Er der tale om anbringelse uden for hjemmet, skal både forældremyndighedsindehaverne og den unge, som er fyldt 15 år, samtykke til både anbringelsen og formålet hermed, jf. § 52, stk. 1, 4. pkt.

Kommunen kan dog uden forældremyndighedsindehavernes samtykke træffe afgørelse om ophold i dagtilbud, fritidshjem, ungdomsklub, uddannelsessted el. lign., behandling af den unges problemer, eller udpegning af en fast kontaktperson for den unge eller for hele familien, hvis formålet med foranstaltningen skønnes at kunne opnås uanset det manglende samtykke, jf. § 56. Afgørelser om anbringelse uden for hjemmet uden samtykke træffes af børn- og ungeudvalget, jf. nærmere herom nedenfor pkt. 2.1.1.4.6.2.

Uanset om foranstaltningerne er iværksat med eller uden samtykke, skal foranstaltningerne ophøre, når formålet med foranstaltningerne er nået, når de ikke længere opfylder deres formål, eller når den unge fylder 18 år, jf. § 68, stk. 1.

2.1.1.4.5. Ungepålæg

Kommunen skal efter § 57 b i lov om social service, meddele en ung i alderen 12 til 17 år et ungepålæg, når den unge har adfærdsproblemer eller udviser negativ adfærd af en sådan karakter, at der er risiko for, at den unges udvikling er i fare, og når det vurderes, at et frivilligt samarbejde med den unge og forældremyndighedsindehaverne om støtteforanstaltninger efter § 52 i lov om social service ikke er tilstrækkeligt til at afhjælpe den unges problemer.

I § 57 b, stk. 2, i lov om social service, opregnes de problemstillinger, som skal være tilstede hos den unge, for at der kan træffes afgørelse om et ungepålæg, og som vil indikere, at den unges udvikling er i fare. Det vil f.eks. kunne være, at den unge har begået kriminalitet af et vist omfang eller en vis grovhed, jf. stk. 2, nr. 2. Bestemmelsen er her navnlig tiltænkt de tidlige faser, hvor den unge er på vej ud i en kriminel løbebane, og den har således til formål at forebygge, at den unge ender i alvorligere kriminalitet.

Om de konkrete forhold tilsiger, at der som følge af den unges kriminalitet er risiko for, at den unges udvikling er i fare, vil altid bero på en konkret vurdering, der foretages på baggrund af den børnefaglige undersøgelse.

Det er ikke et krav, at barnet eller den unge er dømt for kriminalitet, og ungepålægget kan også anvendes over for børn og unge under den kriminelle lavalder, der ikke kan ifalde et strafferetligt ansvar.

Den unge kan i medfør af § 57 b, stk. 3, nr. 1, i lov om social service, f.eks. pålægges at tage imod et klubtilbud eller deltage i et kursus i vredeshåndtering, hvis den unge udviser udadreagerende adfærd og ikke kan udtrykke eller håndtere sine følelser på anden vis. Den unge kan endvidere pålægges at deltage i et relevant socialpædagogisk behandlingstilbud, f.eks. i tilfælde hvor der er behov for en samlet

indsats i familien for at undgå anbringelse, men hvor den unge ikke gider at deltage, selvom forældrene er indstillede på det. Den unge vil også kunne pålægges at tage imod en kontaktperson, hvis den unge har behov for stabil og vedvarende voksenkontakt at støtte sig til for at holde fokus på de rette ting, f.eks. uddannelse og beskæftigelse, men ikke umiddelbart ønsker at samarbejde med en kontaktperson. Der vil også kunne blive tale om et pålæg om at tage imod et praktiktilbud, hvis den unge vurderes i øvrigt at være klar til arbejdsmarkedet, men ikke umiddelbart er motiveret til at arbejde.

Den unge kan endvidere i medfør af § 57 b, stk. 3, nr. 2, i lov om social service, pålægges at være hjemme på et nærmere fastsat tidspunkt, hvis den unge flere gange har begået småkriminalitet eller udvist negativ adfærd i bestemte tidsrum, f.eks. fredag og lørdag aften.

Den unge kan desuden pålægges at bidrage til at genoprette forrettet skade, f.eks. ved at deltage i oprydning i lokalområdet efter hærværk eller lignende, så det bliver tydeligt, at den unges handlinger har negative konsekvenser for lokalområdet, jf. § 57 b, stk. 3, nr. 3, i lov om social service.

Der er mulighed for at lade ungepålægget indeholde flere handlepligter, hvis det konkret vurderes at være hensigtsmæssigt i forhold til formålet.

Et ungepålæg træffes for en afgrænset periode af højst 12 måneder med mulighed forlængelse med højst 6 måneder ad gangen, jf. § 57 b, stk. 5, jf. § 57 a, stk. 5, i lov om social service.

Kommunalbestyrelsen skal træffe afgørelse om bortfald af ungepålægget, hvis forholdet, der lå bag pålægget, ikke længere eksisterer, eller ungepålægget ikke længere er egnet til at løse den unges problemer, jf. § 57 b, stk. 5, jf. § 57 a, stk. 8, i lov om social service.

2.1.1.4.6. Anbringelse uden for hjemmet

2.1.1.4.6.1 Anbringelse uden for hjemmet med samtykke

Efter § 52, stk. 1, i lov om social service, kan kommunalbestyrelsen anbringe et barn uden for hjemmet efter § 52, stk. 3, nr. 7, jf. § 66, i lov om social service, når det må anses for at være af væsentlig betydning af hensyn til et barns eller en ungs særlige behov for støtte. En afgørelse efter § 52, stk. 3, nr. 7, i lov om social service, kræver ud over samtykke fra forældremyndighedsindehaverne tillige samtykke fra den unge, der er fyldt 15 år, jf. § 52, stk. 1, 3. pkt., i lov om social service. Samtykket fra forældremyndighedsindehaverne og den unge, der er fyldt 15 år, skal omfatte formålet med anbringelsen, jf. § 53 i lov om social service.

Forud for anbringelsen skal kommunen udarbejde en handleplan for barnets eller den unges anbringelse uden for hjemmet. Handleplanen skal skabe klarhed over, hvad der gives samtykke til. Inden der træffes afgørelse om foranstaltninger efter § 52 i lov om social service, herunder også anbringelse uden for hjemmet med samtykke, skal der som udgangspunkt afholdes en samtale med barnet eller den unge, hvor dennes holdning til foranstaltningen gennemgås, jf. § 48 i lov om social service.

2.1.1.4.6.2. Anbringelse uden for hjemmet uden samtykke

Som den mest indgribende foranstaltning kan kommunens børn- og ungeudvalg efter § 58 i lov om social service, uden samtykke fra forældremyndighedsindehaverne og den unge, der er fyldt 15 år, træffe afgø-

relse om at anbringe et barn eller en ung uden for hjemmet. Det er en betingelse, at der er åbenbar risiko for, at den unges sundhed eller udvikling lider alvorlig skade f.eks. pga. misbrugsproblemer, kriminel adfærd eller andre svære sociale vanskeligheder hos den unge, og at der er begrundet formodning om, at problemerne ikke kan løses under den unges fortsatte ophold i hjemmet.

Anbringelsessteder for unge kan være forskellige former for plejefamilier, opholdssteder og døgninstitutioner, jf. § 66 i lov om social service. For kriminalitetstruede unge kan det ofte være relevant at overveje anbringelse på enten delvis lukkede eller sikrede døgninstitutioner eller afdelinger.

De åbne døgninstitutioner anvendes typisk til længerevarende ophold for en ung, som er anbragt uden for hjemmet. Anbringelsen kan have baggrund i meget forskelligartede årsager. Der kan f.eks. være tale om børn og unge, der har været udsat for omsorgssvigt, som har adfærds- eller tilpasningsproblemer eller som har behandlingskrævende behov. De anbragte unge kan som udgangspunkt færdes frit på institutionerne, og der er ingen øvre grænse for tidsperioden for et ophold på en åben døgninstitution.

Delvis lukkede døgninstitutioner og afdelinger anvendes typisk til anbringelser af unge, der pga. en negativ og udadreagerende adfærd (f.eks. med kriminalitets- eller misbrugsproblematikker) har brug for socialpædagogisk behandling. På delvis lukkede døgninstitutioner og afdelinger er det muligt periodisk at aflåse yderdøre og vinduer. Udgangspunktet er, at de anbragte unge kan færdes frit på institutionerne, og indgreb i form af tilbageholdelse begrænses til, når det er nødvendigt for at fastholde en ung i behandlingen. Der er således tale om en mindre indgribende indsats end på en sikret døgninstitution eller afdeling.

Sikrede døgninstitutioner og afdelinger og særligt sikrede afdelinger anvendes primært til kortvarige anbringelser af unge, der er til fare for sig selv eller andre, eller som anbringes af strafferetlige årsager. Sikrede døgninstitutioner og afdelinger og særligt sikrede afdelinger har konstant aflåste yderdøre og vinduer og kan efter tilladelse fra socialtilsynet aflåse dørene til værelserne om natten, når det sker af sikkerheds- eller ordensmæssige hensyn. De anbragte børn og unges personlige frihed er således væsentligt indskrænket i den periode, de bor der. Varigheden af ophold på en sikret døgninstitution eller afdeling eller en særlig sikret afdeling afhænger af barnets eller den unges udvikling, alder og anbringelsesgrundlaget.

I alle tilfælde, hvor børn- og ungeudvalget træffer afgørelse om anbringelse uden for hjemmet uden samtykke, skal udvalget også tage stilling til genbehandlingsfristen i overensstemmelse med § 62 i lov om social service. Ved genbehandlingsfristen forstås den frist, inden for hvilken børn- og ungeudvalget skal genbehandle anbringelsen af barnet eller den unge med henblik på at sikre, at betingelserne for anbringelsen fortsat er gældende. For at et barn eller en ung kan anbringes uden for hjemmet i længere tid end genbehandlingsfristen, kræver det derfor som udgangspunkt en fornyet afgørelse i børn- og ungeudvalget.

Genbehandlingsfristen afhænger af, om barnet eller den unge har været anbragt uden for hjemmet inden for det seneste år før den aktuelle anbringelse.

Hvis barnet eller den unge ikke har været anbragt uden for hjemmet inden for det seneste år før den aktuelle anbringelse, er genbehandlingsfristen 1 år fra datoen for børn- og ungeudvalgets afgørelse om anbringelse uden for hjemmet, jf. § 62, stk. 1, i lov om social service.

Hvis barnet eller den unge har været anbragt uden for hjemmet inden for det seneste år før den aktuelle anbringelse, er genbehandlingsfristen 2 år fra datoen for børn- og ungeudvalgets afgørelse om anbringelse uden for hjemmet, jf. § 62, stk. 2, i lov om social service.

Hvis kommunalbestyrelsens eller børn- og ungeudvalgets afgørelse om anbringelse uden for hjemmet er blevet indbragt for Ankestyrelsen eller forelagt domstolene, regnes genbehandlingsfristen ikke fra kommunalbestyrelsens eller børn- og ungeudvalgets afgørelse, men derimod fra den endelige afgørelse eller dom, jf. § 62, stk. 3, 1. pkt., i lov om social service.

Både kommunalbestyrelsen, børn- og ungeudvalget, Ankestyrelsen og domstolene kan fastsætte en kortere frist end fristen angivet i § 62, stk. 1 og 2, jf. § 62, stk. 3, 2. pkt., i lov om social service, hvis der er begrundet tvivl om, at anbringelsesgrundlaget fortsat vil være gældende henholdsvis 1 eller 2 år efter anbringelsen.

Omvendt kan kommunalbestyrelsen, børn- og ungeudvalget, Ankestyrelsen og domstolene efter omstændighederne også fastsætte en længere genbehandlingsfrist, jf. § 62, stk. 4, i lov om social service. For at fastsætte en længere frist er det et krav, at det med overvejende sandsynlighed må antages, at de forhold, der ligger til grund for afgørelsen, vil være ved ud over fristen på henholdsvis 1 og 2 år.

Når der er truffet afgørelse om anbringelse uden for hjemmet, er det kommunalbestyrelsen, der efter § 68 b, stk. 1, 1. pkt., i lov om social service, træffer afgørelse om valg af konkret anbringelsessted.

2.1.1.4.6.3. Ændret anbringelsessted

Kommunalbestyrelsen skal løbende føre tilsyn med barnet eller den unge på anbringelsesstedet, jf. § 70, stk. 2, og § 148 i lov om social service. Hvis kommunalbestyrelsen som led i tilsynet finder det nødvendigt af hensyn til formålet med anbringelsen, skal kommunalbestyrelsen træffe afgørelse om ændring af anbringelsesstedet, behandlingen, uddannelsen mv. under opholdet, jf. § 69, stk. 1, i lov om social service. En ændring af anbringelsesstedet kræver samtykke fra forældremyndighedshaveren og den unge, der er fyldt 12 år, jf. § 69, stk. 2, i lov om social service.

Hvis forældremyndighedsindehaverne eller den unge ikke vil give samtykke til ændring af anbringelsesstedet, skal kommunalbestyrelsen lave en indstilling til børn- og ungeudvalget. Indstillingen skal indeholde 1) den seneste handleplan, jf. § 140 i lov om social service, 2) barnets eller den unges holdning til ændringen af anbringelsesstedet, jf. § 48 i lov om social service, 3) en beskrivelse af, hvorvidt supplerende støtte til barnet eller den unge, jf. § 52, stk. 3, nr. 9, i lov om social service, under fortsat ophold på det aktuelle anbringelsessted kan imødekomme barnets eller den unges behov for støtte, 4) en beskrivelse af et nyt anbringelsessteds forventede egnethed til at imødekomme barnets eller den unges behov for støtte og for nære og stabile voksenrelationer, 5) en udtalelse fra det aktuelle anbringelsessted, jf. stk. 5 og 6) øvrige nødvendige oplysninger, jf. § 69, stk. 4, i lov om social service.

På baggrund af kommunalbestyrelsens indstilling skal børn- og ungeudvalget træffe afgørelse om ændring af anbringelsesstedet, jf. § 69, stk. 3, 1. pkt., i lov om social service. Ved afgørelsen skal børn- og ungeudvalget under hensyntagen til anbringelsens formål og barnets eller den unges behov for kontinuitet i opvæksten vurdere, om barnets eller den unges behov for støtte bedst imødekommes ved ændring af anbringelsesstedet, jf. § 69, stk. 3, 2. pkt., i lov om social service. Hvis børn- og ungeudvalget træffer afgørelse om, at anbringelsesstedet skal ændres, er det herefter kommunalbestyrelsens opgave at træffe

afgørelse om, hvilket nyt anbringelsessted barnet eller den unge skal flyttes til, jf. § 69, stk. 3, 3. pkt., i lov om social service.

2.1.1.4.6.4. Hjemgivelse

Når formålet med en anbringelse uden for hjemmet er opnået, anbringelsen uden for hjemmet ikke længere er formålstjenlig, eller den unge fylder 18 år, jf. dog § 76 i lov om social service om efterværn, skal anbringelsen uden for hjemmet ophøre, jf. § 68 i lov om social service.

I tilfælde, hvor barnet eller den unge er blevet tvangsmæssigt anbragt uden for hjemmet, træffer kommunalbestyrelsen afgørelse om hjemgivelsen og hjemgivelsesperioden, jf. § 68, stk. 2, i lov om social service.

Inden kommunalbestyrelsen træffer afgørelse om hjemgivelse af barnet eller den unge, skal kommunalbestyrelsen tilbyde barnet eller den unge en samtale, hvor barnet eller den unge får mulighed for at give sin mening om hjemgivelsen til kende. Hvis barnet eller den unge modsætter sig forældremyndighedshavernes anmodning, skal kommunen være opmærksom på, at barnets eller den unges behov tilgodeses.

Hvis kommunalbestyrelsen træffer afgørelse om hjemgivelse af et barn eller en ung, der er anbragt uden for hjemmet uden samtykke, skal kommunalbestyrelsen orientere børn- og ungeudvalget herom umiddelbart efter afgørelsen, jf. § 68, stk. 6, i lov om social service.

I tilfælde, hvor barnet eller den unge er blevet anbragt frivilligt uden for hjemmet, og hvor forældremyndighedshaverne anmoder om at få hjemgivet barnet eller den unge, skal kommunalbestyrelsen træffe afgørelse herom inden for 7 dage, jf. § 68, stk. 3, i lov om social service.

Hvis den unge er fyldt 15 år og ikke ønsker at tilbagekalde sit samtykke til anbringelsen, men forældremyndighedshaverne har anmodet om hjemgivelse af den unge, bør kommunalbestyrelsen henvise sagen til børn- og ungeudvalget, som kan træffe afgørelse om fornyet anbringelse uden samtykke fra forældremyndighedshaverne.

I alle tilfælde hvor et barn eller en ung hjemgives, skal kommunalbestyrelsen fastsætte længden af hjemgivelsesperioden, jf. § 68, stk. 4, i lov om social service. Formålet er at sikre, at hjemgivelsen bliver tilstrækkelig forberedt, og at forældremyndighedsindehaverne og barnet eller den unge er parate til forandringen.

Hjemgivelsesperioden kan vare fra få dage og op til seks måneder afhængig af behovet. Hjemgivelsesperioden skal fastsættes under hensyn til 1) muligheden for at sikre en skånsom og planlagt hjemgivelse for barnet eller den unge, 2) forberedelse af eventuel støtte til barnet eller den unge eller forældrene efter hjemgivelsen, og 3) kommunens mulighed for at foretage en vurdering af, om der er grundlag for at træffe afgørelse om anbringelse uden samtykke i situationer, hvor forældrene har tilbagekaldt et samtykke til en frivillig anbringelse, jf. § 68, stk. 4, i lov om social service.

Afgørelser om hjemgivelsesperioder kan påklages til Ankestyrelsen, jf. § 166 i lov om social service.

Forud for enhver hjemgivelse skal kommunalbestyrelsen revidere handleplanen, så den fortsat passer med barnets eller den unges videre forløb, jf. § 68, stk. 11, i lov om social service.

2.1.1.4.6.5. Tilbageholdelse, overvåget samvær og afbrydelse af kontakt under en anbringelse

Børn- og ungeudvalget kan træffe afgørelse om, at et barn eller en ung, der er anbragt på et anbringelsessted efter § 66, stk. 1, nr. 5 og 6, i lov om social service, kan tilbageholdes i op til 14 dage i forbindelse med anbringelse på det pågældende opholdssted eller den pågældende døgninstitution, jf. voksenansvarslovens § 11, stk. 1.

Afgørelsen om tilbageholdelse kan træffes i forbindelse med en afgørelse om anbringelse uden for hjemmet på en døgninstitution eller et opholdssted. Det gælder, uanset om der er givet samtykke til anbringelsen eller ej.

Børn- og ungeudvalget kan endvidere træffe afgørelse om, at et barn eller en ung kan tilbageholdes i op til 14 dage under anbringelsen, jf. voksenansvarslovens § 11, stk. 2.

Børn- og ungeudvalgets afgørelse om tilbageholdelse forudsætter, at en tilbageholdelse i op til 14 dage har afgørende betydning for barnets eller den unges særlige behov for støtte samt afgørende betydning for den socialpædagogiske indsats, der skal iværksættes. Dette indebærer bl.a., at indgrebet skal stå i rimeligt forhold til det, der opnås med indgrebet. Indgrebet skal således begrænses til det absolut nødvendige og må aldrig erstatte omsorg og pædagogisk bistand.

Tilbageholdelsen af barnet eller den unge kan ske, ved at personalet fysisk fastholder barnet eller den unge, i lighed med hvad personalet kan efter voksenansvarslovens § 9 om fysisk magtanvendelse, for at forhindre barnet eller den unge i at forlade anbringelsesstedet. Fysisk magt må dog ikke anvendes, hvis risikoen for, at barnet eller den unge forlader anbringelsesstedet, kan afværges på andre måder, som er mindre indgribende.

Tilbageholdelsen skal afpasses forholdene i den konkrete situation, og indgrebet i barnets eller den unges bevægelsesfrihed skal således begrænses til det absolut nødvendige og må aldrig erstatte omsorg og pædagogisk bistand.

En afgørelse om at tilbageholde et barn eller en ung i op til 14 dage i forbindelse med eller under anbringelsen kan påklages til Ankestyrelsen samt kræves forelagt for retten, jf. § 23, stk. 2, og § 24 i voksenansvarsloven.

Børn og unge, som anbringes uden for hjemmet, har ret til samvær og kontakt med deres forældre og netværk, herunder søskende, bedsteforældre, øvrige familiemedlemmer og venner mv. Der findes dog nogle situationer, hvor retten til samvær med forældre og netværk kan begrænses.

Det følger således af § 71, stk. 3, i lov om social service, at børn- og ungeudvalget kan træffe afgørelse om afbrydelse af forbindelsen i form af samvær eller brev-, mail- og telefonforbindelse, om overvåget samvær og om anonymisering af opholdssted. Det er en betingelse, at det er nødvendigt af hensyn til barnets eller den unges sundhed eller udvikling. Barnet eller den unge skal høres forud for afgørelsen, ligesom barnet eller den unge skal have baggrunden for afgørelsen forklaret efterfølgende. Afbrydelsen af

forbindelsen kan omfatte alle former for kontakt samtidig eller kun visse former for kontakt. Det betyder f.eks., at der kan træffes afgørelse om, at samværet skal afbrydes, uden at den telefoniske forbindelse afbrydes.

Det følger af § 71, stk. 4, i lov om social service, at børn- og ungeudvalget i sager, hvor der er viden eller en begrundet formodning om, at den person, som barnet eller den unge skal have samvær med, har begået overgreb mod et barn eller en ung, skal træffe afgørelse om afbrydelse af forbindelsen i form af samvær eller brev-, mail- og telefonforbindelse eller om overvåget samvær, med mindre særlige forhold taler imod det. Bestemmelsen skal beskytte anbragte børn og unge mod nye overgreb eller mod at blive konfronteret med en person, der har begået overgreb mod barnet eller den unge eller mod andre børn eller unge.

Kun hvis særlige forhold taler imod, kan børn- og ungeudvalget undlade at træffe afgørelse om afbrydelse af forbindelsen eller om overvågning mellem barnet eller den unge og den person, som formodes at have begået overgreb. Det er en forudsætning, at det skønnes bedst for barnet eller den unge, at der er samvær uden overvågning eller at brev-, mail- eller telefonforbindelse er tilladt. Dette kan eksempelvis være tilfældet, hvis overgrebet er begået tilbage i tiden, og samværspersonen har været i behandling og ikke sidenhen har haft en adfærd, der giver anledning til bekymring.

Det er i forbindelse med en afgørelse efter § 71, stk. 4, vigtigt at skelne mellem de forskellige former for afbrydelse af kontakten. Der kan således forekomme tilfælde hvor det vurderes, at det vil være gavnligt for barnet eller den unge at bevare telefon- eller brevkontakt til den voksne, der har eller formodes at have krænket barnet eller den unge, selvom det vurderes, at samvær vil være skadeligt. Det kan f.eks. være tilfældet, hvis der er tale om et nærtstående familiemedlem, som barnet er tæt knyttet til.

Det følger af § 71, stk. 5, i lov om social service, at § 71, stk. 3 og 4, i lov om social service finder tilsvarende anvendelse under gennemførelsen af en børnefaglig undersøgelse under ophold på en institution, indlæggelse på et sygehus eller ved benyttelse af et børnehus.

En afgørelse efter servicelovens § 71, stk. 3 og 4, skal angive, for hvilken periode den er gældende. Adgangen til at afbryde kontakten mellem en forælder og barnet eller den unge omfatter også den forælder, der ikke har del i forældremyndigheden.

Afgørelser om afbrydelse af forbindelsen i form af samvær eller brev-, mail- og telefonforbindelse, om overvåget samvær og om anonymisering af opholdssted kan påklages til Ankestyrelsen samt kræves forelagt for retten, jf. §§ 168-171 i lov om social service.

2.1.1.5. Strafferetlig forfølgning af unge i alderen 15 til 17 år

I forhold til unge i alderen 15 til 17 år, der begår kriminalitet, vil anklagemyndigheden, når sagen er overgivet fra politiet, jf. pkt. 2.1.1.1, vurdere tiltale spørgsmål.

Anklagemyndigheden vurderer i den forbindelse på baggrund af den unges personlige forhold, karakteren af den udøvede kriminalitet samt den unges indstilling til sigtelsen, om sagen kan afgøres med en bøde, tiltalefrafald med eller uden vilkår, betinget dom med eller uden vilkår, ubetinget straf eller en ungdomssanktion.

Til brug for anklagemyndighedens vurdering kan der foretages høring af de sociale myndigheder eller kriminalforsorgen, ligesom sagerne også vil kunne drøftes i ungesamråd, jf. nedenfor.

Høring af de sociale myndigheder vil som udgangspunkt ske i alle sager med henblik på indhentning af personlige oplysninger og oplysninger om, hvorvidt kommunen finder, at der som led i straffesagens afgørelse bør fastsættes foranstaltninger efter § 52 i lov om social service, eller, hvis sagen er egnet til at blive afgjort med tiltalefrafald, tilbydes en ungdomskontrakt.

Høring af kriminalforsorgen med henblik på udarbejdelse af en undersøgelse efter § 808 i retsplejeloven skal ske i sager, hvor det overvejes at knytte tilsyn af kriminalforsorgen som vilkår til en helt eller delvist betinget dom, eller hvor der kan blive tale om samfundstjeneste eller vilkår om "anger management". Det samme gælder, hvis der i øvrigt er behov for personlige oplysninger, som ikke kan fremskaffes gennem de sociale myndigheder.

Der er i politikredsene etableret ungesamråd, som bl.a. udarbejder indstillinger til brug for anklagemyndighedens sanktionspåstand og rettens sanktionsvalg i konkrete straffesager mod unge. Ungesamrådene udarbejder også indstillinger om det mest hensigtsmæssige anbringelsessted, hvis den unge idømmes en ubetinget fængselsstraf, og om idømmelse af ungdomssanktion i medfør af straffelovens § 74 a, jf. nærmere herom nedenfor under pkt. 2.1.1.5.3.

Det er fastsat i lokale aftaler, hvilke typer sager der skal behandles i ungesamråd, samt hvordan behandlingen af sagerne i samrådet nærmere skal foregå. Organiseringen af de enkelte ungesamråd er ligeledes aftalt lokalt.

Ungesamrådene består i de fleste tilfælde af faste repræsentanter fra de berørte kommuner, regionen og de sikrede institutioner og eventuelt sagkyndige. Anklagemyndigheden/politiet i de pågældende politikredse og Kriminalforsorgen i Frihed deltager endvidere fast i samrådenes møder.

Som følge af at aftalerne om behandlingen af sager i ungesamråd er fastsat lokalt, er det forskelligt, hvilken myndighed der kan tage initiativ til, at en sag mod en ung lovovertræder skal behandles i ungesamråd.

Om ungesamråd henvises der i øvrigt til pkt. 3.1.3 i Rigsadvokatens meddelelse om behandling af sager mod unge lovovertrædere.

2.1.1.5.1. Tiltalefrafald med vilkår om ungdomskontrakt

Anklagemyndigheden har mulighed for i medfør af retsplejelovens § 722, stk. 1, nr. 2 og 3, jf. § 723, stk. 1, og § 52 i lov om social service at meddele tiltalefrafald med vilkår om ungdomskontrakt.

Ungdomskontrakten kan især tilbydes unge i alderen 15 til 17 år, der ikke er kommet ind i et mere fast kriminalitetsmønster. Der vil således typisk være tale om unge, der er dømt for berigelseskriminalitet, herunder f.eks. indbrudstyveri eller andet tyveri og visse grovere hærværksforhold.

Det er udelukket at anvende ungdomskontrakt ved vold, eller hvis vold indgår i kriminaliteten. Det er ligeledes udelukket at anvende ungdomskontrakt ved røveri, groft hærværk og narkotikakriminalitet, der

ikke isoleret set ville kunne afgøres med advarsel eller bøde. Ungdomskontrakt kan heller ikke anvendes ved brugstyveri af bil eller motorcykel.

Det er en forudsætning for anvendelsen af ungdomskontrakt, at den unge var i alderen 15 til 17 år på gerningstidspunktet, at de sociale myndigheder efter en undersøgelse af den unges forhold skønner, at der kan anvendes en ungdomskontrakt, og at den unge i retten afgiver en uforbeholden tilståelse, hvis rigtighed bestyrkes ved de i øvrigt foreliggende omstændigheder.

Selve ungdomskontrakten er en aftale, hvor den unge med samtykke fra forældremyndighedsindehaverne forpligter sig til at deltage i nærmere opregnede aktiviteter mv., mod at anklagemyndigheden afstår fra yderligere retsforfølgning.

Kontrakten skal udarbejdes således, at den afspejler den unges situation og den begåede kriminalitet. Kontrakten skal indeholde en målrettet plan, som specifikt fastlægger de initiativer, som inden for et bestemt tidsrum skal udgøre en samlet indsats og en konkret forpligtelse for den unge.

Kontrakten kan f.eks. indeholde en forpligtelse for den unge til at søge skole eller andet uddannelsessted, en ungdomsklub eller andre foreningsaktiviteter, f.eks. sportsforeninger. Herudover kan kontrakten indeholde en forpligtelse til at passe et fritidsjob. Endvidere kan kontrakten indeholde vilkår om, hvor den unge skal bo, herunder hos familie eller et sted, der er anvist af de sociale myndigheder, eventuelt i forbindelse med en anbringelse uden for hjemmet. Der kan også i særlige tilfælde fastsættes vilkår om behandling mod alkohol- eller narkotikamisbrug.

Ungdomskontraktens vilkår bør normalt ikke løbe i mere end 1 år og ikke i kortere tid end 3 måneder.

Et tiltalefrafald med vilkår om ungdomskontrakt skal i alle tilfælde indeholde vilkår om sociale foranstaltninger, tilsyn med overholdelse af disse foranstaltninger, vilkår om straffri vandel i en prøvetid, og oplysning om konsekvensen af, at kontrakten ikke overholdes.

De sociale myndigheder fører tilsyn med, at de aktiviteter, der er fastsat i kontrakten, overholdes. Ved tilsidesættelse af vilkår i kontrakten og ved eventuelt behov for ændringer i kontrakten, skal de sociale myndigheder underrette politiet, hvorefter anklagemyndigheden afgør, om sagen skal indbringes for retten.

2.1.1.5.2. Betingede domme med vilkår om hjælpeforanstaltninger efter § 52 i lov om social service

Hvis de sociale myndigheder ud fra deres kendskab til den unge og forældrene vurderer, at der ikke er grundlag for at anvende en ungdomskontrakt, vil sagen blive søgt afgjort ved dom eventuelt med vilkår om hjælpeforanstaltninger efter § 52 i lov om social service. Det samme gælder, hvis betingelserne for at anvende tiltalefrafald med vilkår om ungdomskontrakt er opfyldt, men den unge nægter sig skyldig, idet tiltalefrafald forudsætter, at den unge afgiver en uforbeholden tilståelse.

Fører sagen herefter til, at den unge domfældes og idømmes en betinget straf, kan retten i medfør af straffelovens § 57 fastsætte vilkår, som findes formålstjenstlige.

Det vil f.eks. kunne være, at den unge efter kommunens afgørelse undergives foranstaltninger efter § 52

i lov om social service, eventuelt af nærmere angiven art, og efterkommer de forskrifter, som kommunen meddeler den unge, jf. straffelovens § 57, nr. 9. Hvis den unge overtræder disse vilkår, kan retten, jf. straffelovens § 60, stk. 1, tildele en advarsel, ændre vilkårene og forlænge prøvetiden eller træffe afgørelse om fuldbyrdelse af fængselsstraffen.

Afhængig af kriminalitetens karakter kan sagen f.eks. afgøres med en betinget dom med vilkår om samfundstjeneste eller vilkår om behandling i vredeshåndtering. Vilkår om samfundstjeneste vil f.eks. kunne komme på tale i sager om brugstyveri af motorkøretøj, mens vilkår om ”anger management” typisk vil kunne komme på tale i sager om voldskriminalitet eller lignende, der er udtryk for en ringe evne til at kontrollere egen aggressivitet.

2.1.1.5.3. Ungdomssanktion

Er der tale om en sag, der kan medføre en ubetinget fængselsstraf, kan domstolene under visse betingelser bestemme, at den unge i stedet skal idømmes en ungdomssanktion. Hjemlen hertil findes i straffelovens § 74 a.

Efter straffelovens § 74 a, stk. 1, kan retten bestemme, at en ung, der på gerningstidspunktet var fyldt 15 år, men ikke 18 år, og som har begået grovere personfarlig kriminalitet eller anden alvorlig kriminalitet, skal undergives en struktureret, kontrolleret socialpædagogisk behandling af to års varighed, hvis dette må anses for formålstjenstligt for at forebygge yderligere lovovertrædelser (ungdomssanktion). Retten kan i den forbindelse give den dømte pålæg svarende til de vilkår, der kan fastsættes efter straffelovens § 57 om betingede domme, jf. § 74 a, stk. 2.

Bestemmelsen i straffelovens § 74 a blev indført ved lov nr. 469 af 7. juni 2001 om ændring af straffeloven og lov om social service. Det fremgår af lovforslagets almindelige bemærkninger, pkt. 4.2 og 4.3.1, jf. Folketingstidende 2000-01, tillæg A, side 6492-6498, at målgruppen for en ungdomssanktion er kendetegnet ved, at der er tale om unge med markante tilpasningsproblemer, dvs. unge med en mangelfuld udviklet evne til at skabe normale sociale relationer, besvær med at orientere sig i normale sociale sammenhænge og ofte præget af et højt angstniveau med deraf følgende uhensigtsmæssige og grænseoverskridende reaktionsformer, herunder kriminelle handlinger af særlig voldsom eller voldelig karakter.

For så vidt angår kriminalitetens art skal ungdomssanktionen anvendes ved grovere personfarlig kriminalitet, f.eks. vold, røveri og voldtægt. Ungdomssanktionen kan endvidere anvendes i tilfælde af anden alvorlig kriminalitet, herunder mere omfattende berigelseskriminalitet, brugstyverier eller hærværk.

Et ungdomssanktionsforløb indledes med et ophold i en døgninstitution. Det bør som udgangspunkt være på en sikret afdeling. Opholdet fastsættes normalt af retten til 2 måneder svarende til den normale varighed af en socialpædagogisk observation efter den sociale lovgivning, men kan efter omstændighederne fastsættes til ”indtil 2 måneder” eller ”indtil 4 måneder”. Herefter skal den unge normalt anbringes i en åben døgninstitution eller i et andet egnet opholdssted og beskæftiges med undervisning eller arbejde. Dette ophold bør vare 12 måneder, hvorefter den samlede varighed af institutionsopholdene typisk er 14 måneder.

Den resterende tid – normalt 10 måneder – skal den unge undergives anden socialpædagogisk behandling.

En ungdomssanktion kan som udgangspunkt idømmes i sager, hvor domstolene ellers ville idømme en ubetinget fængselsstraf i intervallet fra 30 dage op til 1 år. Det er dog ikke udelukket at anvende ungdomssanktion over for unge, der står til en fængselsstraf af lidt længere varighed, f.eks. 1 år og seks måneder, hvis ungdomssanktionen anses for mere formålstjenstlig end almindelig fængselsstraf. Foranstaltningen, herunder længden af opholdet i en døgninstitution, kan forlænges med op til seks måneder i tilfælde af ny kriminalitet. Hvis sagen kan afgøres med bøde, tiltalefrafald (eventuelt med ungdomskontrakt), betinget dom eller dom til samfundstjeneste, vil ungdomssanktionen som udgangspunkt ikke kunne træde i stedet.

2.1.2. Justitsministeriets overvejelser og lovforslagets udformning

2.1.2.1. Oprettelse af Ungdomskriminalitetsnævnet

Der er børn, som fra 10-års alderen har så negativ og kriminel adfærd, at de begår personfarlig eller anden alvorlig kriminalitet, f.eks. voldelige overfald, seksuelle overgreb mv. Unge, der ender i den hårde kerne, er netop kendetegnet ved, at de ofte har deres kriminelle debut tidligere end andre kriminelle unge.

Kommunerne har en afgørende rolle og et klart ansvar i forhold til at bringe børn og unge ud af kriminalitet, og det skal de fortsat have. Kommunerne har således pligt til at gribe ind, uanset alder.

Der er ikke behov for en helt ny værktøjskasse med sociale foranstaltninger for børn og unge, men indsatsen skal løftes og fokuseres. Det skal ske gennem skræddersyede og længerevarende indsatser på grundlag af den eksisterende sociale værktøjskasse, hvor barnets eller den unges udvikling følges tæt, og der skal være en hurtig reaktion, hvis barnet eller den unge igen kommer på afveje. Det skal sikres, at kommunerne iværksætter de nødvendige indsatser, så børn og unge kommer ud af kriminalitet.

Det fremgår af den politiske aftale af 29. juni 2018 om en reform af indsatsen mod ungdomskriminalitet, at aftalepartierne grundlæggende vil ændre måden, hvorpå kriminelle børn og unge i alderen 10 til 17 år håndteres og sikre, at de gode redskaber, som allerede eksisterer, bruges målrettet og konsekvent. Det skal sikres, at der er en helhedsorienteret indsats med mærkbar og hurtig konsekvens, og at børn og unge bliver stillet til ansvar, når de begår kriminalitet, samtidig med at de understøttes i en kriminalitetsfri tilværelse fremover.

Det foreslås derfor, at der oprettes et nyt nævn, Ungdomskriminalitetsnævnet. Ungdomskriminalitetsnævnet skal træffe afgørelse i sager om børn og unge i alderen 10 til 17 år, som er mistænkt eller dømt for alvorlig kriminalitet, og som samtidig er særligt udsat for at ende i den hårde kerne af kriminelle unge. Nævnet skal endvidere træffe afgørelse i sager om børn og unge i alderen 10 til 17 år, som er mistænkt eller dømt for personfarlig kriminalitet.

Herved løftes ansvaret for at behandle sådanne sager i det sociale system væk fra kommunerne og over i Ungdomskriminalitetsnævnet.

Ungdomskriminalitetsnævnet vil kunne sættes i hver politikreds og skal i sine afgørelser kunne fastsætte en straksreaktion, der skal have en opdragende og genoprettende karakter. Nævnet skal endvidere kunne fastsætte et længerevarende forbedringsforløb i op til 2 år – undtagelsesvis for de 10-14-årige i op til 4 år – der skræddersys på baggrund af den unges situation og sagens omstændigheder. Alt dette med det formål at sikre, at der går kort tid fra et barn eller en ung udviser alvorlig kriminel adfærd, til der

opleves en konsekvens, samtidig med at barnet eller den unge understøttes i en kriminalitetsfri tilværelse fremover.

2.1.2.2. Ungdomskriminalitetsnævnets sammensætning

Nævnet skal sammensættes på en sådan måde, at det besidder den nødvendige sagkundskab for at sikre barnet eller den unge en grundig og retfærdig behandling af sin sag og de bedst mulige betingelser for at blive bragt ud af kriminalitet. Nævnet skal derfor besidde såvel generel juridisk ekspertise som social- og politifaglig ekspertise inden for kriminalitetsforebyggelse.

Det foreslås på den baggrund, at Ungdomskriminalitetsnævnet skal ledes af en dommer. Dommerne skal bidrage til at sikre en høj juridisk faglighed i nævnet, herunder at sikre sig, at de retsgarantier, som skal tilbydes barnet eller den unge og forældremyndighedsindehaverne, er iagttaget. Det drejer sig navnlig om retten til forud for mødet at gøre sig bekendt med sagens akter, retten til at udtale sig under mødet, retten til en bisidder, retten til partsrepræsentation og – afhængig af sagens karakter – retten til gratis advokatbistand.

Det forudsættes, at nævnet i sager vedrørende børn i alderen 10 til 14 år vil blive ledt af en dommer, der har gennemgået en særlig efteruddannelse målrettet håndtering af sager vedrørende denne del af målgruppen.

De øvrige medlemmer foreslås at være henholdsvis ansatte i politiet med indsigt i kriminalitetsforebyggende arbejde og kommunalt ansatte med indsigt i sager om social støtte til udsatte unge. Det er i den forbindelse ikke afgørende, hvilken stillings- og uddannelsesmæssig baggrund de enkelte medlemmer har, så længe medlemmerne besidder de fornødne faglige kompetencer til at behandle sager om kriminalitets-truede unge.

Nævnsmedlemmerne, som er ansat i politiet, skal udpeges på baggrund af deres viden om og indsigt i kriminalitetsforebyggende arbejde, herunder kriminalitetsmønstre og tilbud til kriminalitetstruede unge. Det er således ikke udelukkende politiuddannede, der kan udpeges til medlemmer af nævnet, men også forebyggelsesmedarbejdere, herunder ledere, med anden uddannelsesmæssig baggrund, så længe medlemmerne har de fornødne kompetencer. Det bemærkes dog, at nævnsmedlemmer med politiuddannelse ikke bør give møde i nævnet i uniform. Baggrunden herfor er, at Ungdomskriminalitetsnævnet skal være og fremstå neutralt.

For så vidt angår de kommunalt ansatte nævnsmedlemmer vil det ikke være afgørende, hvilken stilling de til daglig bestrider, så længe de pågældende personer har erfaring med og indsigt i sager om social støtte til udsatte unge. Med sager om social støtte til udsatte unge sigtes her til sager, der behandles efter kapitel 11 i lov om social service.

Organisatorisk vil Ungdomskriminalitetsnævnet bestå af en formand, et antal næstformænd og øvrige medlemmer, således at nævnet vil kunne sættes med tre medlemmer i alle landets politikredse samtidigt. Ved behandlingen af en sag medvirker enten formanden eller en af næstformændene samt to øvrige medlemmer, medmindre sagen kan afgøres af formanden eller næstformanden alene. Formanden og næstformændene skal være dommere.

I sager vedrørende børn og unge i alderen 10 til 14 år vil Ungdomskriminalitetsnævnet blive bistået af en børnesagkyndig. Den børnesagkyndige vil ikke tiltræde nævnet som nævnsmedlem og vil således ikke have stemmeret. Den børnesagkyndiges opgave vil være at sikre en yderligere faglig indsigt i forhold til børn og unge.

I sager vedrørende unge i alderen 15 til 17 år vil nævnet blive bistået af en børnesagkyndig, hvis der skal træffes afgørelse om gennemførelse af en ungefaglig undersøgelse under ophold på en institution, indlæggelse på et sygehus eller benyttelse af et børnehus, jf. § 32, anbringelse uden for hjemmet uden samtykke, jf. § 14, stk. 2-4, anbringelse på delvist lukkede døgninstitutioner eller afdelinger, jf. § 15, anbringelse på sikrede døgninstitutioner, jf. § 16, anbringelse på særligt sikrede afdelinger, jf. § 17, tilbageholdelse under en anbringelse, jf. § 18 stk. 1, samvær og kontakt under en anbringelse, jf. § 18, stk. 2, eller § 32, stk. 2, opretholdelse af en anbringelse uden samtykke, jf. § 23, og ændring af anbringelsessted, jf. § 24.

Denne type af afgørelser ville i dag blive truffet af børn- og ungeudvalget, hvor der deltager børnesagkyndige.

I sager, hvor der ikke skal træffes afgørelse af de ovenfor nævnte typer, vil der ikke deltage en børnesagkyndig. Dette svarer til retsstillingen på det sociale område, hvor sådanne afgørelse træffes af en kommunal sagsbehandler.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets §§ 3, 5 og 6 og bemærkningerne hertil.

2.1.2.3. Ungdomskriminalitetsnævnets beskikkelsesordning

Ungdomskriminalitetsnævnets formandskab består af nævnets formand og næstformænd. Formanden og næstformændene beskikkes efter indstilling fra Domstolsstyrelsen.

Med henblik på at styrke Ungdomskriminalitetsnævnets uafhængighed foreslås det, at de øvrige medlemmer af nævnet beskikkes af formandskabet efter indstilling fra henholdsvis KL og Rigspolitiet. KL indstiller de medlemmer, som er kommunalt ansatte med indsigt i sager om social støtte til udsatte unge, mens Rigspolitiet indstiller de medlemmer, som er ansat i politiet og har indsigt i kriminalitetsforebyggende arbejde.

Beskikkelsesperioden foreslås at være 4 år med mulighed for genbeskikkelse. Herved sikres det i videst mulige omfang, at nævnet kan opbygge og bevare en stærk faglighed på det kriminalitetsforebyggende område. Et nævnsmedlem kan således ved udløbet af den 4-årige periode på ny indstilles som nævnsmedlem, hvis den pågældende ønsker dette. Beskikkelsen vil endvidere bortfalde, når medlemmet enten ikke længere organisatorisk har den tilknytning, som var baggrunden for beskikkelsen, eller anmoder om afbeskikkelse af andre grunde.

Det bør tilstræbes, at der beskikkes medlemmer fra samtlige politikredse. Derudover skal der beskikkes et passende antal repræsentanter fra politikredsens kommuner. Der skal indstilles et passende antal repræsentanter på tværs af politikredsens kommuner. Det er således ikke nødvendigt, at der beskikkes et medlem fra hver af politikredsens kommuner.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 4 og bemærkningerne hertil.

2.1.2.4. Ungdomskriminalitetsnævnets uafhængighed

For at sikre at sagerne i Ungdomskriminalitetsnævnet behandles og afgøres på et sagligt og objektivt grundlag, foreslås det, at nævnet skal være uafhængigt. Nævnet vil således fungere uafhængigt af den politiske proces og vil hverken kunne modtage instruktioner fra den siddende regering eller fra Folketinget. Nævnets medlemmer er ligeledes funktionelt uafhængige og vil ikke kunne modtage eller søge instruktioner eller henstillinger fra den beskikkende eller indstillende myndighed eller organisation.

Medlemmerne af Ungdomskriminalitetsnævnet skal således alene bedømme den enkelte sag ud fra deres personlige vurdering og faglige indsigt, og de må ikke drøfte konkrete sager med den beskikkende eller indstillende myndighed forud for sagens behandling i nævnet.

Nævnets medlemmer vil endvidere være underlagt forvaltningslovens regler, herunder om bl.a. inhabilitet, jf. forvaltningslovens § 3. Medlemmerne vil på denne baggrund ikke kunne deltage i behandlingen af andre sager vedrørende samme person i den offentlige forvaltning eller ved domstolene. Det skal således sikres, at nævnsmedlemmerne ikke som led i deres øvrige arbejde har eller har haft kontakt med de børn og unge, som skal have deres sag behandlet i Ungdomskriminalitetsnævnet, i et omfang der vil medføre inhabilitet.

Det skal bemærkes, at politiets sekretariatsbetjening af Ungdomskriminalitetsnævnet vil ske gennem selvstændige sekretariater, hvor der bl.a. ansættes jurister og administrativt personale. Sagsbehandlingen og betjeningen af nævnet i sekretariaterne vil således foregå uafhængigt af politiets øvrige arbejde.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 3, stk. 1, og bemærkninger hertil.

2.1.2.5. Ungdomskriminalitetsnævnets koordinationsudvalg

For at sikre en ensartet praksis foreslås det, at der under Ungdomskriminalitetsnævnet oprettes et koordinationsudvalg, der sammensættes af formanden for nævnet samt to andre medlemmer. Koordinationsudvalget vil løbende drøfte spørgsmål om almindelige retningslinjer for ungdomskriminalitetsnævnets arbejde. Det vil f.eks. kunne være mulige kriterier og faktiske forhold, der kan indgå i nævnets afgørelser, betydningen af nye domme eller regulering på området, nævnets sagsbehandlingstider mv.

Koordinationsudvalget vil ikke have beføjelse til at gribe ind i det enkelte nævns afgørelse, ligesom nævnet i øvrigt ikke vil kunne udsætte en sag på drøftelser i koordinationsudvalget.

Ungdomskriminalitetsnævnets medlemmer skal gøres bekendt med koordinationsudvalgets beslutninger ved tilsendelse af referatet fra udvalgets møder. For at medlemmernes hverv som medlemmer af et kollegialt organ varetages bedst muligt, forudsættes det endvidere, at nævnets medlemmer løbende skal gøres bekendt med nævnets praksis.

Koordinationsudvalgets opgaver og aktiviteter vil blive nærmere fastlagt i Ungdomskriminalitetsnævnets forretningsorden.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets §§ 7 og 8 og bemærkninger hertil.

2.1.2.6. Ungdomskriminalitetsnævnets behandling af sagerne

2.1.2.6.1. Henvisning af sager

Kommunerne kan i dag mangle fokus på børn og unges kriminalitet. Det gælder særligt i de tilfælde, hvor sagen ud over mistanken om kriminalitet omhandler sociale problemstillinger. I sådanne sager kan der være en tendens til, at de sociale problemstillinger kommer til at fylde mere end kriminaliteten.

Det er vigtigt, at der er en hurtig og mærkbar reaktion, når børn og unge begår kriminalitet, så de bliver ansvarliggjort og oplever, at kriminell adfærd har konsekvenser. En forudsætning herfor er, at myndighederne reagerer konsekvent efter klare og faste retningslinjer, når der opnås kendskab til, at et barn eller en ung har begået kriminalitet.

Det foreslås på den baggrund, at det er politiet, som i sager om børn og unge i alderen 10 til 14 år, der mistænkes for kriminalitet, skal vurdere og beslutte, om sagen skal henvises til Ungdomskriminalitetsnævnet. Beslutningen skal som udgangspunkt træffes senest 10 dage efter, den unge er mistænkt. Der vil blive udviklet et særligt screeningsværktøj, som politiet vil kunne anvende med henblik på at udfinde de børn og unge, som opfylder betingelserne for henvisning til Ungdomskriminalitetsnævnet.

Det skal bemærkes, at begrebet "mistænkt" er anvendt, da børn og unge under 15 år i sagens natur ikke kan sigtes eller tiltales, da de er under den kriminelle lavalder. Begrebet "mistænkt" er således ikke anvendt i den forstand, som det f.eks. anvendes i retsplejeloven.

Politiet vil ligesom i dag foretage de samme indledende efterforskningskridt, som var barnet eller den unge over den kriminelle lavalder. Politiet vil først afslutte en sag, når den anses for tilstrækkeligt oplyst – og dermed færdigefterforsket. Dette skal ses i lyset af, at det – uanset om en gerningsmand er over eller under den kriminelle lavalder – er afgørende for retssamfundet og eventuelle ofre, at kriminelle handlinger efterforskes og opklares.

Begrebet "mistænkt" anvendes således i denne lov i den situation, hvor politiet på baggrund af efterforskningen anser det for tilstrækkeligt bevist, at den rette gerningsmand er fundet.

Det skal i denne forbindelse endvidere bemærkes, at "mistænkt for personfarlig eller anden alvorlig kriminalitet" knytter sig til vurderingen af, om politiet kan henvise sagen til Ungdomskriminalitetsnævnet. Politiet skal i dag efter gældende ret underrette kommunen i sådanne sager med henblik på, at kommunen vurderer, om der skal fortsættes foranstaltninger efter lov om social service for barnet eller den unge.

For så vidt angår unge i alderen 15 til 17 år, som begår kriminalitet, foreslås det, at beslutningen om at henvise sagen til Ungdomskriminalitetsnævnet træffes af domstolene efter anklagemyndighedens påstand som led i dommen. Denne rækkefølge sikrer det mest effektive samspil mellem domstolenes sanktioner og Ungdomskriminalitetsnævnets reaktioner. Det vil f.eks. kunne betyde, at den unge vil kunne få udløst en eventuel betinget fængselsstraf fra sin straffesag, hvis den unge ikke overholder sit forbedringsforløb.

Dertil kommer, at formålet med nævnsprocessen er at bringe den unge ud af sin kriminelle løbebane og

ikke at placere et strafferetligt ansvar. Derfor er det ikke hensigtsmæssigt – eller fremmede for processen i nævnet – hvis skyldsspørgsmålet vedrørende en ung, som er over den kriminelle lavalder og dermed kan ifalde strafferetligt ansvar, ikke er afklaret, inden sagen behandles i nævnet.

For unge i alderen 15 til 17 år vil pligten til at efterleve en afgørelse fra Ungdomskriminalitetsnævnet kunne blive fastsat som et vilkår til en betinget dom eller som tillægsforanstaltning til en ubetinget dom, jf. lovforslagets § 62, nr. 3 og 4. Idømmes den unge en ubetinget dom, vil den unge få sin sag behandlet i Ungdomskriminalitetsnævnet efter endt afsoning. Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1.2.9 om forholdet mellem Ungdomskriminalitetsnævnet og de strafferetlige sanktioner. Det bemærkes, at det endvidere vil være muligt for kriminalforsorgen, at tilknytte vilkår om, at den unge efterlever en afgørelse fra Ungdomskriminalitetsnævnets afgørelse, til en prøveløsladelse. Der henvises til pkt. 2.1.2.9.4 og bemærkninger til § 62, nr. 4.

For at der ikke går for lang tid fra den unges kriminalitet til samfundets reaktion, skal der sikres en særlig hurtig sagsbehandling i retssystemet ("fast-track" procedure) af de sager, som skal i Ungdomskriminalitetsnævnet. Fast-track proceduren for de 15-17-årige indrettes således, at det for politiet og anklagemyndigheden er målsætningen, at det samlede tidsforbrug, fra sigtelsen (identifikation af gerningsmand) til sagen sendes i retten, ikke bør overstige 30 dage, dog 60 dage i voldtægtssager. Skal der foretages en mentalundersøgelse af den sigtede vil målsætningen dog være 4 måneder. For domstolene er målsætningen for sagsbehandlingstiden fastsat til 37 dage. Fast-trackproceduren vil omfatte alle nye sager, hvor gerningstidspunktet ligger efter lovens ikrafttræden.

Politiets eller domstolenes henvisning af en sag – og anklagemyndighedens påstand om henvisning – til Ungdomskriminalitetsnævnet vil i alle sager skulle ske med udgangspunkt i karakteren af kriminaliteten og barnets eller den unges udsathed i forhold til at begå yderligere kriminalitet.

I forhold til børn og unge, der begår personfarlig kriminalitet som f.eks. vold eller røveri, vil kriminalitetens karakter alene kunne begrunde henvisningen, da denne form for kriminalitet i sig selv vil tale for iværksættelse af en særlig kriminalitetsforebyggende indsats over for barnet eller den unge.

I forhold til børn og unge, der begår anden alvorlig (ikke-personfarlig) kriminalitet, vil sagen skulle henvises til Ungdomskriminalitetsnævnet, hvis barnet eller den unge i øvrigt har særlige risikofaktorer, der gør vedkommende særligt udsat for at begå yderligere kriminalitet. Ved anden alvorlig kriminalitet forstås i denne sammenhæng overtrædelser af straffeloven, lov om euforiserende stoffer, våbenloven eller knivloven, der har haft en sådan grovhed, at det har begrundet fængselsstraf for den unge. Kriminalitetskravet vil således som udgangspunkt ofte være opfyldt ved forskellige former for formueforbrydelser, herunder f.eks. indbrudstyveri, brugstyveri af motorkøretøjer og bedrageri, men også andre forbrydelser som f.eks. groft hærværk, trusler, brandstiftelse, salg af euforiserende stoffer og overtrædelser af våbenlovgivningen. Risikofaktorer kan f.eks. være, at barnet eller den unge tidligere har været mistænkt eller dømt for kriminalitet, har søskende eller forældre, der er dømt for kriminalitet, har misbrugsproblemer eller andre sociale problemer, jf. nedenfor. Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 10 og 11 og bemærkningerne hertil.

Domstolene vil endvidere ved vurderingen af, om en sag skal henvises til Ungdomskriminalitetsnævnet tage hensyn til den unges alder. Dette skal ses i lyset af, at foranstaltninger efter Ungdomskriminalitetsnævnets afgørelse ophører, når den unge fylder 18 år, jf. lovforslaget § 20, stk. 1.

Der vil på denne baggrund forekomme sager, hvor en henvisning til nævnet slet ikke ville kunne nå at blive effektueret eller vil være unødigt ressourcetung i forhold til, hvad der kan nå at iværksættes over for den unge.

Domstolene skal på denne baggrund vurdere, om der er mulighed for, at den unge henset til sin alder kan nå at gennemføre et meningsfuldt forløb pålagt af Ungdomskriminalitetsnævnet.

For så vidt angår betingede domme er udgangspunktet, at sagen ikke henvises til nævnet, hvis der på domstidspunktet er mindre end 3 måneder til, at den unge fylder 18 år. Det bemærkes, at der vil gå omkring 14 dage fra endelig dom til behandling af sagen i nævnet, og at der herefter må påregnes et vist tidsrum til, at den ansvarlige kommune kan iværksætte de pålagte foranstaltninger.

For så vidt angår ubetingede domme er udgangspunktet, at sagen ikke henvises til nævnet, hvis der fra det forventede prøveløsladelses- eller løsladelsestidspunkt er mindre end 3 måneder til, at den unge fylder 18 år.

Hvis den unge er blevet prøveløsladt, men genindsættes før sagen kan behandles i nævnet, kan nævnet senere afvise at behandle sagen, hvis den unge er fyldt 18 år, jf. lovforslagets § 42, stk. 1, 2. pkt.

Det bemærkes, at anklagemyndigheden kan undlade at nedlægge påstand om henvisning til Ungdomskriminalitetsnævnet, hvis den unge under straffesagens behandling er fyldt 18 år, eller vil fylde 18 år senest 3 måneder efter den dato, hvor der forventes at falde dom i sagen, jf. herom ovenfor om domstolenes hensyntagen til den unges alder.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets §§ 10, 11 og 62 og bemærkningerne hertil.

2.1.2.6.2. Virkningstidspunkt

Politiet vil kunne henvise sager til behandling i Ungdomskriminalitetsnævnet fra lovens ikrafttræden, uanset om den handling, som ligger til grund for henvendelsen, er foretaget før lovens ikrafttræden.

Den foreslåede ændring af straffelovens § 57, hvor der skabes mulighed for at knytte vilkår om efterlevelse af Ungdomskriminalitetsnævnets afgørelse til en betinget dom, kan anvendes i straffesager, der påkendes efter lovens ikrafttræden, jf. straffelovens § 4, stk. 1. Det afgørende for brugen er således ikke handlingstidspunktet, men påkendelsestidspunktet.

Lovforslaget indeholder endvidere en ændring af straffelovens § 4, stk. 1, hvorefter den foreslåede nye § 74 b i straffeloven om tillægsforanstaltning til en ubetinget dom vil kunne anvendes i sager, der påkendes efter lovens ikrafttræden. Herefter vil det afgørende i forhold til anvendelse af § 74 b være påkendelsestidspunktet, og ikke handlingstidspunktet.

Det følger af straffelovens § 4, stk. 1, at spørgsmålet om, hvorvidt den strafbare handling skal medføre retsfølger af en sådan art som nævnt i straffelovens §§ 56-61, 62-70, 73 og 79, afgøres efter den ved handlingens påkendelse gældende lovgivning.

Straffelovens § 4, stk. 1, omhandler betinget fængsel, samfundstjeneste og visse andre retsfølger af den strafbare handling, som er særligt karakteriseret ved to forhold.

For det første er de i modsætning til straf fremadrettede forholdsregler. Det bestemmende for deres anvendelse er ikke en vurdering af den straf, der er forskyldt, men en forudsigelse om hvilket indgreb der mest formålstjenstligt hindrer ny kriminalitet.

For det andet er der tale om retsfølger, der ikke egner sig til at indgå i en sammenligning, der går på stregheden i forhold til anden straf, idet de overvejende har et behandlingsmæssigt og resocialiserende sigte.

Det er på den baggrund Justitsministeriets vurdering, at retsfølger efter den foreslåede § 74 b er sammenlignelige med de øvrige retsfølger, der er omfattet af straffelovens § 4, stk. 1.

Begge de ovennævnte forhold gør sig således gældende i forhold til den foreslåede § 74 b, hvorefter retten kan bestemme, at en person under 18 år som tillægsforanstaltning til en ubetinget fængselsstraf skal efterkomme en eventuel afgørelse efter §§ 12-14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

Formålet med den foreslåede § 74 b i straffeloven er at sikre, at unge, der idømmes en ubetinget fængselsstraf, efterfølgende kan få deres sag behandlet i Ungdomskriminalitetsnævnet, så de kan indgå i et længerevarende forløb med henblik på at komme tilbage i en kriminalitetsfri hverdag, hvor de under forløbet følges og støttes tæt af både den ansvarlige kommune og ungekriminalforsorgen.

2.1.2.6.3. Forberedelse af sagen til Ungdomskriminalitetsnævnet

2.1.2.6.3.1. Indkaldelse til nævnsmøde

Når en sag er henvist til Ungdomskriminalitetsnævnet, vil nævnets sekretariat indkalde barnet eller den unge, forældremyndighedsindehaverne, en eventuel bisidder og/eller partsrepræsentant, den ansvarlige kommune, en ungetilsynsførende og eventuelle andre ressourcepersoner for barnet eller den unge til et nævnsmøde.

Barnet eller den unge og forældremyndighedsindehaverne vil i samme forbindelse blive vejledt om mulighederne for at få en bisidder, partsrepræsentation og advokatbistand, retten til at gøre sig bekendt med sagens akter og til at udtale sig.

Det forudsættes, at indkaldelse vil ske ved brug af digital post. Det samme gør sig gældende for fremsendelse af sagens akter mv. For så vidt angår børn og unge under 15 år, der ikke har en e-boks, vil indkaldelsen og sagsakter mv. blive fremsendt til forældremyndighedsindehavernes e-boks.

Barnet eller den unge og forældremyndighedsindehaverne har mødepligt, og de vil blive oplyst herom i forbindelse med indkaldelsen. De vil endvidere blive oplyst om konsekvenserne ved udeblivelse uden lovligt forfald, som enten vil være afhentning ved politiet, eller at nævnet træffer afgørelse uden deres tilstedeværelse (udeblivelsesafgørelse). De vil videre blive oplyst om, at der afholdes et møde mellem dem og den ungetilsynsførende senest 7 dage efter mødet i nævnet. Herudover vil en eventuel forurettet – og dennes forældre, hvis den forurettede er mindreårig – blive underrettet om mødet.

Politiet og ungekriminalforsorgen vil forud for et nævnsmøde eller et møde hos ungekriminalforsorgen kunne sende en sms-påmindelse til forældremyndighedsindehaverne og barnet eller den unge. Det forudsættes med forslaget, at beskeden alene indeholder de oplysninger om tid og sted, som sætter den indkaldte i stand til at møde i nævnet. Det er en forudsætning for et effektivt tilsyn, at barnet eller den unge rent faktisk møder op. Sms-påmindelsen har således – på samme måde som den hurtige afklaring i nævnet – til formål at varetage barnets eller den unges tarv.

Politiets og ungekriminalforsorgens anvendelse af digital kommunikation er en behandling af personoplysninger omfattet af databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven, jf. databeskyttelsesforordningens artikel 2, stk. 2, litra d, jf. databeskyttelseslovens § 1, stk. 2, 2. pkt., modsætningsvist.

Der vil med forslaget alene være tale om behandling af ikke-følsomme personoplysninger omfattet af databeskyttelsesforordningens artikel 6. Efter databeskyttelsesforordningens artikel 6, stk. 1, er behandling af personoplysninger kun lovlig, hvis mindst et af de i artikel 6, stk. 1, litra a-f, nævnte forhold gør sig gældende. Behandling er f.eks. lovlig, hvis behandling er nødvendig af hensyn til udførelse af en opgave i samfundets interesse eller som henhører under offentlig myndighedsudøvelse, som den dataansvarlige har fået pålagt, jf. artikel 6, stk. 1, litra e.

Det vurderes, at den foreslåede bestemmelse udgør en national særregel for behandling af ikke-følsomme personoplysninger, og at der er mulighed for at indføre denne i overensstemmelse med databeskyttelsesforordningen og dennes rammer for særregler om behandling af personoplysninger. Vurderingen af den foreslåede bestemmelse har taget udgangspunkt i de kriterier, som er anbefalet i betænkning nr. 1565 om databeskyttelsesforordningen – og de retlige rammer for dansk lovgivning i forhold til indførelse af nye nationale særregler for behandling af ikke-følsomme personoplysninger.

For så vidt angår den foreslåede bestemmelse og behandlingen af ikke-følsomme personoplysninger i medfør heraf, er det vurderingen, at der er hjemmel hertil i databeskyttelsesforordningens artikel 6, stk. 1, litra e, idet udveksling af personoplysninger efter den foreslåede bestemmelse vil ske med henblik på, at antallet af udeblivelser fra nævnsmøder begrænses, og således at sagerne behandles hurtigere, hvorfor udvekslingen er nødvendig af hensyn til en opgave i samfundets interesse.

Den foreslåede bestemmelse vil gå forud for reglerne i databeskyttelseslovens § 6, jf. databeskyttelseslovens § 1, stk. 3.

Det bemærkes i den forbindelse, at de øvrige bestemmelser i databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven også skal iagttages, når personoplysninger behandles af kommunale myndigheder efter den foreslåede bestemmelse.

2.1.2.6.3.2. Oplysning af sagen

Når sager vedrørende børn og unge i alderen 10 til 14 år modtages fra politiet, orienterer Ungdomskriminalitetsnævnets sekretariat straks den ansvarlige kommune og anmoder om, at kommunen udarbejder en ungefaglig undersøgelse. Den ungefaglige undersøgelse er en redegørelse om barnets eller den unges personlige forhold. Kommunen udarbejder herudover en indstilling til nævnet om, hvilke foranstaltninger der bør iværksættes. Indstillingen svarer i det væsentlige til de handleplaner, som kommunalbestyrelsen i dag skal udarbejde, inden der træffes afgørelse om foranstaltninger, jf. § 140 i lov om social service og pkt. 2.1.1.4.3 ovenfor. Indstillingen skal endvidere indeholde oplysning om, hvorvidt kommunen

indstiller, at der skal indkaldes ressourcepersoner for barnet eller den unge til mødet og barnets eller den unges og forældremyndighedsindehavernes holdning hertil. Hvis barnet eller den unge eller forældremyndighedsindehaverne har anmodet om deltagelse af ressourcepersoner, som kommunen ikke indstiller, skal dette endvidere fremgå af indstillingen. Indstillingen er ikke bindende for Ungdomskriminalitetsnævnet.

For så vidt angår de 15-17-årige vil domstolene træffe afgørelse om henvisning til Ungdomskriminalitetsnævnet.

Det vil herefter være kommunalbestyrelsen, som sikrer, at dommen og andre relevante sagsakter fremsendes til Ungdomskriminalitetsnævnet med henblik på sagens behandling i nævnet. Andre relevante sagsakter kan bl.a. bestå af en redegørelse om den unges situation til brug for straffesagens behandling, en personundersøgelse efter retsplejelovens § 808 eller en indstilling fra et ungesamråd. Anklagemyndigheden sikrer umiddelbart efter domsafsigelsen, at dommen og andre relevante sagsakter fremsendes til den ansvarlige kommune. Hvis sagen ankes i forbindelse med domsafsigelsen, underrettes den ansvarlige kommune herom. Anklagemyndigheden underretter endvidere straks den ansvarlige kommune, hvis sagen ankes inden for ankefristen. Hvis sagen ankes, skal kommunalbestyrelsen afvente endelig dom, før sagen eventuelt skal indbringes for Ungdomskriminalitetsnævnet. Er sagen allerede indbragt for Ungdomskriminalitetsnævnet, underretter kommunalbestyrelsen straks nævnet om anken, hvorefter nævnet udsætter behandlingen af sagen. Frifindes den unge under ankesagen, underrettes nævnet herom, hvorefter sagen lukkes.

Den ansvarlige kommune kan under straffesagens behandling iværksætte foranstaltninger for den unge efter lov om social service.

Sagen skal som udgangspunkt fremsendes til nævnet straks efter endelig dom, så sagen kan behandles senest 14 dage senere. Dette udgangspunkt kan dog fraviges, hvis den unge idømmes en ubetinget fængselstraf, hvorefter behandlingen af sagen i Ungdomskriminalitetsnævnet skal ske senest 14 dage før endt afsoning. Det vil i sådanne sager være kommunalbestyrelsens ansvar at sikre, at sagen fremsendes til nævnet før endt afsoning. Dette skal ske i god tid før nævnsmødet, så sagen kan oplyses forud for nævnsmødet. Kommunalbestyrelsen skal orientere ungekriminalforsorgen om fremsendelsen af sagen til nævnet.

Kommunalbestyrelsen skal endvidere af egen drift iværksætte en ungefaglig undersøgelse i det omfang, sagen ikke foreligger tilstrækkeligt oplyst på baggrund af straffesagen. I sager hvor den unge først skal afsone en længere fængselsstraf, kan der dog være behov for en fuld ungefaglig undersøgelse, hvis oplysningerne om den unges forhold indhentet under straffesagen ikke længere kan anses for retvisende.

Kommunen fremsender den ungefaglige undersøgelse, indstillingen og andre relevante sagsakter til Ungdomskriminalitetsnævnet senest en uge før nævnsmødet. Kommunen fremsender samtidig hermed materialet til barnet eller den unge, forældremyndighedsindehaverne og en eventuel partsrepræsentant. Fremsendelsen vil i videst muligt omfang ske ved brug af digital post.

Hvis den ungefaglige undersøgelse peger på, at barnet eller den unge bør anbringes uden for hjemmet, skal kommunen samtidig med fremsendelsen oplyse barnet eller den unge og forældremyndighedsindehaverne om retten til gratis advokatbistand under sagens behandling med henvisning til den tidligere vejledning herom fra Ungdomskriminalitetsnævnet. For at sikre, at alt relevant materiale fremsendes til

barnet eller den unge, forældremyndighedsindehaverne og en eventuel partsrepræsentant, skal kommunen dokumentere fremsendelsen af materialet for Ungdomskriminalitetsnævnet.

Ungdomskriminalitetsnævnets sekretariat vil efter en gennemgang af sagens akter fremsende sagen til det konkrete nævns medlemmer og ungekriminalforsorgen. Sekretariatet vil endvidere indkalde eventuelle ressourcepersoner, som fremgår af kommunens indstilling.

2.1.2.6.3.3 Ret til bisidder eller partsrepræsentant og gratis advokatbistand

Under sagens behandling vil barnet eller den unge have samme adgang til at lade sig bistå af andre, lade sig repræsentere ved en partsrepræsentant og til gratis advokatbistand, som i det sociale system.

Barnet eller den unge har således på ethvert tidspunkt under sagens behandling ret til at lade sig bistå af andre (bisidder). Dette gælder dog ikke, hvis barnets eller den unges interesse i at lade sig bistå af andre findes at burde vige for andre offentlige eller private interesser, eller hvor andet er fastsat ved lov. Herudover kan barnets eller den unges valg af bisidder tilsidesættes, hvis der er bestemte grunde til at antage, at bisidderen vil varetage andre interesser end barnets eller den unges.

Efter forvaltningslovens § 8 har både barnet eller den unge og forældremyndighedsindehaverne endvidere på ethvert tidspunkt under sagens behandling ret til at lade sig bistå af andre (partsrepræsentant). Dette gælder dog ikke, hvis barnets, den unges eller forældremyndighedsindehaverens interesse i at lade sig bistå af andre findes at burde vige for andre offentlige eller private interesser, eller hvor andet er fastsat ved lov.

Efter lovforslagets § 46 skal Ungdomskriminalitetsnævnet endvidere tilbyde forældremyndighedsindehaverne og en ung, der er fyldt 12 år, gratis advokatbistand under en sag om:

- 1) Gennemførelse af en ungefaglig undersøgelse under ophold på en institution, indlæggelse på et sygehus eller benyttelse af et børnehus, jf. § 32.
- 2) Anbringelse uden for hjemmet, jf. §§ 14-17.
- 3) Tilbageholdelse under en anbringelse, jf. § 18, stk. 1.
- 4) Samvær og kontakt under en anbringelse, jf. § 18, stk. 2, eller § 32, stk. 2.
- 5) Opretholdelse af en anbringelse uden samtykke, jf. § 23.
- 6) Ændring af anbringelsessted, jf. § 24.

I overensstemmelse med reglerne herom i lov om social service vil det således i forhold til Ungdomskriminalitetsnævnets afgørelser være den unge, der er fyldt 12 år, og forældremyndighedsindehaverne, der har ret til gratis advokatbistand. Det bemærkes, at grænsen på 12 år for retten til gratis advokatbistand blev indført samtidig med grænsen på 12 år for at være klageberettiget i lov om social service i 2011 som led i barnets reform.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets §§ 45 og 46 og bemærkningerne hertil.

2.1.2.6.4. Mødet i Ungdomskriminalitetsnævnet

2.1.2.6.4.1 Lokaler og mødepligt

Rammerne for afviklingen af mødet i Ungdomskriminalitetsnævnet skal være egnede til at signalere

sagens alvor over for barnet eller den unge. På den anden side bør rammerne heller ikke være så formelle, at der skabes for stor afstand mellem barnet eller den unge, nævnet og de øvrige mødedeltagere.

Møderne i Ungdomskriminalitetsnævnet afvikles på den baggrund i mødelokaler ved domstolene og ikke i retssalene. Møderne skal endvidere under hensyntagen til karakteren af de oplysninger, som vil kunne fremkomme under møderne, ikke være åbne for offentligheden. Det forhold, at møderne afholdes ved domstolene, vil – udover at signalere sagens alvor over for den unge – endvidere varetage praktiske hensyn i forhold til at begrænse rejseafstanden for mødedeltagerne, herunder dommeren der som udgangspunkt vil komme fra den ret, hvor mødelokalet er beliggende.

Det foreslås endvidere, at barnet eller den unge skal have pligt til at give møde i Ungdomskriminalitetsnævnet. Da forældremyndighedsindehaverne vil kunne spille en afgørende rolle i forhold til at få barnet eller den unge ud af kriminalitet, skal forældremyndighedsindehaverne også have mødepligt.

Hvis barnet eller den unge udebliver fra mødet, skal Ungdomskriminalitetsnævnet derfor kunne beslutte, at der skal ske afhentning af barnet eller den unge ved politiet med det samme eller forud for næste møde i nævnet.

Udgangspunktet vil være, at nævnet først vil vurdere, om det er muligt at håndhæve mødepligten ved politiets bistand med det samme, det konstateres, at barnet eller den unge eller forældremyndighedsindehaverne ikke møder som indkaldt.

Det bemærkes, at barnet eller den unge i forbindelse med indkaldelsen til nævnsmødet er blevet oplyst mødepligten, herunder om konsekvenserne ved udeblivelse uden lovligt forfald, som enten vil være afhentning ved politiet, eller at nævnet træffer afgørelse uden deres tilstedeværelse (udeblivelsesafgørelse).

Nævnets beslutning om, hvorvidt et barn eller en ung eller en forældremyndighedsindehaver skal søges afhentet straks vil bl.a. skulle afhænge af, om nævnet vurderer, at det tidsmæssigt er realistisk at gennemføre mødet samme dag, hvis politiet kan lokalisere barnet eller den unge eller forældremyndighedsindehaverne. Hvis dette er ikke er muligt, kan nævnet udsætte sagen og træffe afgørelse om, at barnet eller den unge eller forældremyndighedsindehaverne skal afhentes forud for næste møde i nævnet.

Hvis barnet eller den unge eller forældremyndighedsindehaverne har lovligt forfald – f.eks. sygdom – vil nævnet ikke træffe beslutning om afhentning ved politiet.

Ungdomskriminalitetsnævnet træffer afgørelse om afhentning ved politiet på baggrund af en konkret vurdering, herunder en vurdering af, om afhentning ved politiets bistand må anses for at være proportional i forhold til det formål, som søges opnået.

Barnets eller den unges personlige situation vil være tungtvejende i sådan en vurdering. I Ungdomskriminalitetsnævnets målgruppe kan der være børn og unge, der har en eller flere alvorlige sociale problemstillinger, herunder psykiatriske diagnoser, angst og andre følgeskader af traumer såsom omsorgssvigt eller overgreb, og der er derfor behov for en konkret og individuel vurdering af hvert barn eller ung.

Det skal sikres, at en afhentning ved politiet ikke bliver unødigt indgribende for barnet eller den unge. Dette skal også ses i lyset af, at målet med nævnsprocessen er at fastlægge et længerevarende forløb

for barnet eller den unge, der skal bringe barnet eller den unge væk fra en potentiel kriminel løbebane og tilbage i trivsel. Det er derfor afgørende, at selve processen – herunder en afhentning ved politiet – ikke i sig selv kan blive hindrende for et fremadrettet positivt forløb for barnet eller den unge. Nævnet vil derfor også i visse situationer have mulighed for at træffe afgørelse uden barnets eller den unges tilstedeværelse, hvis dette skønnes bedst for barnet eller den unge.

Hvis nævnet træffer afgørelse om, at barnet eller den unge eller forældremyndighedsindehaverne skal afhentes af politiet, vil politiet enten med det samme eller umiddelbart før næste møde i nævnet skulle afhente vedkommende enten på bopælen, i skolen eller et andet sted, hvor politiet har oplysning om, at barnet eller den unge eller forældremyndighedsindehaverne befinder sig. Ungdomskriminalitetsnævnet vil, som det fremgår oven for have de samme beføjelser i forhold til forældremyndighedsindehaverne, hvis de ikke møder op til nævnsmødet.

Selve afhentningen skal endvidere tilpasses den konkrete situation og skal i alle tilfælde gennemføres så skånsomt som muligt. Det betyder f.eks. at afhentningen som udgangspunkt bør foregå i civil og ikke ved brug af udrykningskøretøjer og uniformerede betjente. Det bør endvidere altid overvejes, om afhentningen bør ske sammen med medarbejder fra den ansvarlige kommunen, der har kendskab til barnets eller den unges eller den samlede families situation.

Politiets afhentning af et barn i alderen 10 til 11 år vil skulle ske sammen med forældrene. Er det ikke muligt at få forældrene til at deltage, skal politiet afhente barnet sammen med en medarbejder fra socialforvaltningen. Afhentes barnet i f.eks. skolen eller i forbindelse med en fritidsaktivitet, vil det være forældrene/socialforvaltningen, som henter barnet i klassen eller lignende og bringer barnet ud til politiet.

Det er forventningen, at muligheden for, at nævnet kan træffe afgørelse om afhentning ved politiet, vil have en præventiv effekt, idet det vurderes, at den blotte viden herom vil få flere børn og unge – og forældremyndighedsindehaverne – til at møde op til nævnsmødet.

Der kan foreligge særlige omstændigheder, hvor nævnet kan fremme sagen til afgørelse uden barnets eller den unges tilstedeværelse (udeblivelsesafgørelse).

Dette kan bl.a. ske i sager, hvor der foreligger oplysninger om, at barnet eller den unge – f.eks. ved at skjule sig – forsøger at unddrage sig mødet og en fremtidig afgørelse fra nævnet, og hvor det dermed ikke er sandsynligt, at politiet kan gennemføre en afhentning, idet barnets eller den unges opholdssted ikke er kendt, og der samtidig er et behov for, at der fastsættes de nødvendige foranstaltninger for barnet eller den unge uden udsættelse. Det kan endvidere ske i sager, hvor mødet forlades i utide, men hvor mødet er så fremskredent, at barnet eller den unge har haft mulighed for at udtale sig om sagen, men drøftelserne ikke er færdiggjort, og det må anses for formålstjenstligt, at nævnet træffer afgørelse samme dag. Hvis barnet eller den unge eller forældremyndighedsindehaverne forlader mødet, mens nævnet har trukket sig tilbage for at træffe afgørelse, vil der ikke være tale om en udeblivelsesafgørelse, idet barnet eller den unge har været til stede under drøftelserne på mødet.

Nævnet kan endvidere under særlige omstændigheder træffe afgørelse uden tilstedeværelsen af et barn eller en ung eller en forældremyndighedsindehaver, hvis barnets eller den unges forhold taler herfor. Dette kan bl.a. gøre sig gældende i sager, hvor f.eks. manglende modenhed eller psykiatriske diagnoser afgørende taler for, at barnet eller den unge ikke afhentes af politiet – men som ikke har en karakter, der kan

begrunde lovligt forfald – og hvor det må anses for formålstjenstlig, at nævnet træffer afgørelse samme dag, frem for at udsætte nævnsmødet med henblik på, at forældremyndighedsindehaverne kan formå barnet eller den unge til at møde.

Nævnet kan endvidere under særlige omstændigheder træffe afgørelse i en sag, hvor der foreligger lovligt forfald, og sagen derfor burde udsættes. Dette kan ske, når barnets eller den unges eller forældremyndighedsindehavernes lovlige forfald har en sådan karakter eller forventet varighed, at det må anses for udsigtsløst at gennemføre et nævnsmøde inden for en overskuelig tidsperiode. Barnet eller den unge kan imidlertid have behov for, at der træffes afgørelse om iværksættelse af foranstaltninger uden yderligere udsættelse.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets §§ 37 og 38 og bemærkningerne hertil.

2.1.2.6.4.2 Afvikling af nævnsmødet

Dommerens opgave under mødet vil udover at fungere som mødeleder bl.a. være at bidrage til at påse, at sagen er tilstrækkelig oplyst, så der kan foretages en helhedsvurdering af barnets eller den unges situation. Dommeren skal endvidere sikre sig, at de retsgarantier, som skal tilbydes barnet eller den unge og forældremyndighedsindehaverne er iagttaget. Det drejer sig navnlig om retten til forud for mødet at gøre sig bekendt med sagens akter, retten til at udtale sig under mødet, retten til en bisidder, retten til partsrepræsentation og – afhængig af sagens karakter – retten til gratis advokatbistand.

Ungdomskriminalitetsnævnet kan efter lovforslagets §§ 42 og 43 afvise sager, der ikke falder under nævnets kompetence, og udsætte sager med henblik på indhentelse af yderligere oplysninger, hvis sagerne ikke er tilstrækkeligt oplyst.

Formålet med mødet er, at der med udgangspunkt i konklusionerne i den ungefaglige undersøgelse og kommunens indstilling er en dialog mellem nævnet, barnet eller den unge, forældremyndighedsindehaverne og andre ressourcepersoner om barnets eller den unges situation og de fremadrettede muligheder. Barnet eller den unge og forældremyndighedsindehaverne har således mulighed for at redegøre for deres opfattelse af barnet eller den unges og familiens forhold og deres ønsker for fremtiden. På mødet vil endvidere deltage en repræsentant fra den kommune, der har udarbejdet den ungefaglige undersøgelse, som eventuelt kan fremkomme med uddybende eller supplerende oplysninger. Hvis barnet eller den unge eller forældremyndighedsindehaverne har bemærkninger til indholdet af den ungefaglige undersøgelse, kan disse også fremsættes på mødet. Formålet med dialogen er at nå frem til en straksreaktion og et forbedringsforløb for barnet eller den unge, som er tilpasset den konkrete situation.

Der skal især fokuseres på de områder, hvor der er behov for at få barnet eller den unge til at arbejde med at ændre sin holdning og adfærd, og hvor der er behov for at støtte barnets eller den unges udvikling i et positivt forløb. Den sociale indsats bør være fremadrettet og behøver ikke at relatere sig til den kriminelle adfærd.

For bedst muligt at understøtte barnet eller den unge i at tage ansvar for sine handlinger og medvirke til et fremadrettet forbedringsforløb, skal der på mødet så vidt muligt søges opnået samtykke til foranstaltningerne. Er det ikke muligt at opnå samtykke, vil nævnet – på samme betingelser som gælder for kommunen og børn- og ungeudvalget i dag – kunne træffe afgørelser uden samtykke fra forældremyndighedsindehaverne og den unge, der er fyldt 15 år.

Justitsministeriet er opmærksom på, at der i Ungdomskriminalitetsnævnet – ligesom i det eksisterende sociale system, der i dag behandler denne type sager – vil kunne være tilfælde, hvor barnet eller den unge nægter at have begået den kriminalitet, som har begrundet henvisningen af sagen til nævnet. Det kan i princippet også gøre sig gældende i forhold til unge mellem 15 og 17 år, som forinden ved domstolene er dømt for kriminalitet mod deres benægtelse.

Foreligger en sådan situation, vil nævnet på samme måde, som det sker i kommunerne i dag, på baggrund af en helhedsvurdering af alle sagens oplysninger tage stilling til, om der er det tilstrækkelige grundlag for at fastsætte reaktioner over for barnet eller den unge.

Det er ikke nævnets – ligesom det ikke er hverken kommunens eller børn- og ungeudvalgets – opgave eller formål at tage stilling til, om et barn eller en ung er skyldig i en bestemt strafbar handling. Nævnet skal foretage en helhedsvurdering af barnets eller den unges situation med henblik på at fastsætte et længerevarende forløb for barnet eller den unge med en række foranstaltninger, der kan bidrage til, at barnet eller den unge kommer tilbage i travlhed og ikke ender i en kriminel løbebane.

Ungdomskriminalitetsnævnet vil træffe afgørelse på baggrund af drøftelserne på mødet. Dommeren vil herefter meddele afgørelsen til barnet eller den unge, forældremyndighedsindehaverne, kommunen, den ungetilsynsførende og eventuelle andre relevante parter. Dommeren vil endvidere redegøre for mulighederne for at påklage nævnets afgørelse.

2.1.2.7. Ungdomskriminalitetsnævnets afgørelser

De sociale myndigheder har i dag en bred vifte af reaktionsmuligheder, når det kommer til foranstaltninger over for børn og unge med behov for særlig støtte, herunder som følge af kriminalitet, jf. pkt. 2.1.1.4.

Ungdomskriminalitetsnævnet skal som udgangspunkt have reaktionsmuligheder svarende til de eksisterende i det sociale system til rådighed og under samme betingelser. Nævnet vil således i sine afgørelser f.eks. kunne fastsætte en eller flere konkrete handlepligter for barnet eller den unge, herunder at barnet eller den unge skal være hjemme på bestemte tidspunkter, bidrage til at genoprette forrettet skade, underlægge sig forskellige former for behandling, anbringes uden for hjemmet mv., som det kendes fra bl.a. §§ 52 og 57 b i lov om social service.

Der er ikke tale om en strafferetlig proces. Ungdomskriminalitetsnævnet vil ikke kunne idømme barnet eller den unge sanktioner, og nævnet skal – ligesom kommunerne og børn- og ungeudvalget i dag – derfor heller ikke tage stilling til, om barnet eller den unge er skyldig i at have begået en bestemt strafbar handling.

Det udelukker imidlertid ikke, at Ungdomskriminalitetsnævnets reaktioner skal være mærkbare og konsekvente, så barnet eller den unge tydeligt forstår, at grænsen for acceptabel adfærd er krydset, og indebærer en konsekvent opfølgning over for barnet eller den unge med henblik på at understøtte en kriminalitetsfri tilværelse.

Ungdomskriminalitetsnævnets afgørelse skal kunne indeholde to elementer: En straksreaktion, jf. pkt. 2.1.2.7.1, som skal være af opdragende og genoprettende karakter, og et længerevarende forbedrings-

forløb, jf. pkt. 2.1.2.7.2, der skræddersys på baggrund af barnets eller den unges situation og sagens omstændigheder.

Ungdomskriminalitetsnævnet vil i alle sager skulle foretage en konkret, individuel vurdering med inddragelse af alle sagens oplysninger med henblik på at fastsætte den reaktion, som vurderes bedst egnet til at få barnet eller den unge ud af en kriminel løbebane.

For bedst muligt at understøtte barnet eller den unge i at tage ansvar for sine handlinger og medvirke til et fremadrettet forbedringsforløb, vil Ungdomskriminalitetsnævnets afgørelser som udgangspunkt skulle søges truffet med samtykke fra forældremyndighedsindehaverne og i visse tilfælde den unge, hvis denne er fyldt 15 år. Vil barnet eller den unge eller forældremyndighedsindehaverne imidlertid ikke samarbejde, kan Ungdomskriminalitetsnævnet træffe afgørelse uden samtykke, hvis betingelserne herfor er opfyldt.

Betingelserne, som skal være opfyldt, for at Ungdomskriminalitetsnævnet kan fastsætte en given reaktion over for et barn eller ung, fremgår af lovforslagets §§ 12-18, og baseres på en helhedsvurdering af barnets eller den unges situation. Afhængig af reaktionens karakter, vil det afgørende derfor f.eks. være, om:

- en given foranstaltning må anses for at være af væsentlig betydning af hensyn til barnets eller den unges særlige behov for støtte,
- barnet eller den unge har adfærdsproblemer eller udviser negativ adfærd af en sådan karakter, at der er risiko for, at barnets eller den unges udvikling er i fare,
- der er en begrundet formodning for, at barnets eller den unges problemer ikke kan løses i hjemmet, og der er åbenbar risiko for, at barnets eller den unges sundhed eller udvikling lider alvorlig skade på grund af utilstrækkelig omsorg, overgreb, misbrugsproblemer eller andre svære sociale vanskeligheder eller andre adfærds- eller tilpasningsproblemer hos barnet eller den unge.

Betingelserne svarer til de betingelser, der findes i lov om social service, og som anvendes af kommunen, når kommunen efter gældende ret fastsætter de samme typer af foranstaltninger i sager vedrørende børn og unge med behov for støtte, herunder i sager hvor kommunen er blevet underrettet af politiet om mistanke om kriminalitet.

Ungdomskriminalitetsnævnet får således ikke udvidede beføjelser til at træffe sådanne afgørelser i forhold til kommunen og børn- og ungeudvalget.

Ungdomskriminalitetsnævnet har således en bred vifte af mulige reaktionsmuligheder over for børn og unge og kan derfor skræddersy de enkelte forløb. Forløb til børn og unge med meget alvorlige problemer vil være lange og kan indeholde meget indgribende foranstaltninger, som f.eks. anbringelse uden for hjemmet uden samtykke. Forløb til børn og unge, hvor der ikke ses tegn på store trivselsproblemer, kan være korte og indeholde mindre indgribende foranstaltninger, som f.eks. aftaler om, at barnet eller den unge vil passe sin skolegang og prioritere en fritidsaktivitet en eftermiddag om ugen. Der kan endvidere forekomme sager – f.eks. enkeltstående episoder om simpel vold, hvor et barn, som overordnet er i trivsel og har gode sociale forhold, giver en klassekammerat en lussing i skolegården – hvor nævnet ikke finder anledning til at fastsætte en straksreaktion eller et forbedringsforløb. I sådanne sager kan nævnsmødet og drøftelserne på mødet om betydningen og konsekvenserne af kriminalitet og barnets eller den unges generelle trivsel være tilstrækkeligt til at sikre, at den pågældende ændrer adfærd.

Når Ungdomskriminalitetsnævnet træffer afgørelse, vil barnets tarv altid komme i første række, og

nævnet skal tillægge barnets eller den unges holdning og synspunkter passende vægt i overensstemmelse med vedkommendes alder og modenhed, jf. lovforslaget § 1. Disse garantier og principper er velkendte fra FN's Konvention om Barnets Rettigheder. Med lovforslaget sikres det således bl.a., at barnet eller den unge altid vil have ret til blive hørt, før der træffes afgørelse. Barnet eller den unge har således både ret til at blive inddraget og hørt som led i den ungefaglige undersøgelse og under nævnsmødet. Barnet eller den unge og forældremyndighedsindehaverne vil endvidere have ret til at gøre sig bekendt med sagens akter. Barnet eller den unge har under sagens behandlings ret til en bisidder og kan endvidere lade sig bistå af en partsrepræsentant. I visse sager, hvor der kan fastsættes de mest indgribende foranstaltninger – såsom anbringelse uden for hjemmet uden samtykke – vil den unge, der er fyldt 12 år, og forældremyndighedsindehaverne have ret til gratis advokatbistand.

Det vil endvidere fremgå af Ungdomskriminalitetsnævnets afgørelse, at barnet eller den unge vil være undergivet tilsyn fra ungekriminalforsorgen under sit forbedringsforløb, jf. lovforslagets § 47.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets §§ 12-18, 31, 35, 41 og 45-46 og bemærkningerne hertil.

2.1.2.7.1. Straksreaktion

Straksreaktionen skal som udgangspunkt fastsættes ud fra principperne om "restorative justice" (genoprettende ret).

Genoprettende ret er ikke et entydigt begreb, men grundlæggende betragtes overtrædelsen ifølge denne tankegang som en overtrædelse begået mod mennesker eller afgrænsede fællesskaber. Overtrædelsen har på forskellig måde og i forskelligt omfang påført disse mennesker skade. Formålet med reaktionen er at gøre den skete skade god igen, og den der primært skal forpligtes hertil er ligeledes en konkret person, nemlig gerningsmanden, jf. betænkning nr. 1508/2009 om indsatsen mod ungdomskriminalitet afgivet af kommissionen vedrørende ungdomskriminalitet, side 184ff.

Efter lovforslaget kan straksreaktionen pålægges, når der foreligger oplysninger om, at barnet eller den unge har adfærdsproblemer eller udviser negativ adfærd af en sådan karakter, at der er risiko for, at den unges udvikling er i fare. Der skal foretages en konkret vurdering af barnets eller den unges forhold. Det er centralt, at straksreaktionen har et klart opdragende og dermed udviklingsmæssigt sigte, herunder at barnet eller den unge bringes til at forstå konsekvenserne af kriminelle handlinger.

Hvis et barn eller ung eksempelvis har begået groft hærværk på skolen, vil en straksreaktion f.eks. kunne bestå i at rydde op efter hærværket eller lignende sammen med en lærer eller en pædagog, så det bliver tydeligt, at barnets eller den unges handlinger har haft negative konsekvenser for lokalområdet. Har et barn eller en ung udøvet vold mod en anden, vil en straksreaktion eksempelvis kunne bestå i konfliktmægling, hvor den forurettede og barnet eller den unge mødes under tilstedeværelsen af en neutral mægler. Konfliktmæglingen sker som led den allerede etablerede konfliktrådsordning i politiet.

Vurderes det mere hensigtsmæssigt, kan Ungdomskriminalitetsnævnet fastsætte, at barnet eller den unge skal udføre andre aktiviteter med et mere bredt genoprettende formål, herunder samfundsnyttigt arbejde. Det vil f.eks. kunne være relevant, hvis der er tale om voldskriminalitet, og den forurettede eller barnet eller den unge ikke ønsker at deltage i konfliktmægling. Straksreaktionen vil f.eks. kunne bestå i at vaske brandbiler eller gøre rent i offentlige parker. Det vil endvidere kunne være relevant i sager, hvor barnet eller den unge nægter at have begået den kriminalitet, som han eller hun er mistænkt eller dømt for,

men hvor det er nævnets vurdering, at barnet eller den unge har adfærdsproblemer eller udviser negativ adfærd af en sådan karakter, at der er risiko for, at barnets eller den unges udvikling er i fare. I sådanne sager kan barnet eller den unge udvise modvilje i forhold til at skulle gennemføre en straksreaktion, der er direkte forbundet med den påstående kriminalitet, f.eks. oprydning i den butik, hvor den pågældende skulle have begået groft hærværk, hvilket vil flytte fokus fra reaktionens formål. En straksreaktion med et mere bredt genoprettende sigte vil derfor kunne være mere egnet til at opnå formålet – nemlig at barnet eller den unge får en bedre indsigt og forståelse for betydningen af og konsekvenserne ved kriminel adfærd.

Det afgørende er, at reaktionen er af opdragende karakter over for barnet eller den unge. Det opdragende og genoprettende element i sådanne aktiviteter skal ses i en bredere samfundsmæssig kontekst, hvor barnet eller den unge skal opleve at bidrage til et trygt og ordentligt samfund.

Straksreaktionen vil skulle udføres hurtigst muligt efter Ungdomskriminalitetsnævnets afgørelse og vil have en kortere varighed.

Formålet er således, at straksreaktionen skal have en opdragende og genoprettende karakter, og dermed have et socialpædagogisk formål. Straksreaktionen har ligesom ungepålægget, jf. § 57 b i lov om social service, et forebyggende sigte og skal således ses som et supplement til den forebyggende indsats. Det betyder også, at pålægget skal ses i sammenhæng med den samlede indsats over for barnet eller den unge.

Der er ikke tale om, at barnet eller den unge pålægges en straksreaktion som straf eller sanktion i anledning af sin adfærd. Ligesom der ikke kan knyttes egentlige sanktioner til manglende efterlevelse af straksreaktionen. Straksreaktionen indgår i den forebyggende indsats og skal støtte barnet eller den unge i at ændre adfærd.

Der er således heller ikke tale om arbejde for en arbejdsgiver i arbejdsmiljølovgivningens forstand. Ved fastsættelsen af straksreaktionen vil der imidlertid blive taget hensyn til de gældende regler for børn og unges muligheder for at udføre arbejde for en arbejdsgiver, herunder i forhold til varighed og tyngden af arbejdet.

Der kan ikke opregnes en udtømmende liste over de straksreaktioner, som vil kunne anvendes, idet det ikke på forhånd er muligt at forudse, hvilken konkret reaktion der vil være bedst egnet i en konkret sag i forhold til barnet eller den unge og under hensyn til de lokale forhold. Straksreaktionen skal dog i alle tilfælde angive en eller flere konkrete handleplaner for barnet eller den unge, som vurderes egnede til at bidrage til løsningen af barnets eller den unges problemer. Straksreaktionen skal endvidere være klart formuleret, så det er tydeligt, hvad barnet eller den unge skal gøre for at efterleve reaktionen.

Der skabes endvidere hjemmel til, at politiet kan bistå kommunen med at hente og bringe børn og unge til det sted, hvor straksreaktionen skal udføres. Politiets bistand til gennemførelse af en straksreaktion rekvireres på baggrund af en konkret vurdering i hvert enkelt tilfælde, herunder en vurdering af, om afhentning ved politiets bistand må anses for at være proportional i forhold til det formål, som søges opnået. Det er forventningen, at muligheden for at kunne rekvirere politiets bistand vil have en præventiv effekt, idet det vurderes, at den blotte viden herom i sig selv vil få flere børn og unge til at møde op til udførelsen af deres straksreaktion.

Det bemærkes, at kommunen efter § 64 i lov om social service allerede i dag kan rekvirere politiets bistand til håndhævelse af en række forskellige afgørelser, herunder et ungepålæg, som kan indeholde en række tilsvarende handlepligter af genoprettende karakter.

Ungdomskriminalitetsnævnet vil som nævnt skulle foretage en helhedsvurdering af alle sagens oplysninger med henblik på at fastsætte den straksreaktion, som vurderes bedst egnet til at få barnet eller den unge til at indse konsekvenserne af kriminelle handlinger og understøtte den unge i at komme væk fra den kriminelle løbebane.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 12 og bemærkninger hertil.

2.1.2.7.2. Forbedringsforløb

Forbedringsforløbet er et struktureret og kontrolleret fremadrettet forløb, som skal have til formål at bringe barnet eller den unge tilbage i trivsel og positiv udvikling og væk fra sin kriminelle løbebane.

Forbedringsforløbet fastsættes i form af en handleplan med en varighed på op til 2 år. For børn og unge i alderen 10 til 14 år kan der dog undtagelsesvist fastsættes et forløb af op til 4 års varighed, hvis det vurderes, at barnet eller den unge har et så massivt behov for støtte, at et forløb på 2 år må antages at være utilstrækkeligt.

Varigheden af forløbet vil blive fastsat ud fra en vurdering af, hvor stort et behov for opfølgning og opsyn barnet eller den unge vurderes at have. Det er således ikke afgørende, hvilken type kriminalitet barnet eller den unge er mistænkt eller dømt for at have begået, men hvilken grad af støtte barnet eller den unge har brug for, hvis det skal sikres, at barnet eller den unge bringes ud af en potentiel kriminel løbebane og tilbage i trivsel. Meget alvorlig kriminalitet som f.eks. grov vold, røveri og voldtægt vil dog efter omstændighederne i sig selv kunne tale for et længerevarende forbedringsforløb henset til, at karakteren af kriminaliteten indikerer, at barnet eller den unge har problemer af et sådant omfang, at der er behov for støtte i en vis periode.

Sammensætningen af foranstaltninger i de enkelte sager vil bero på en konkret og individuel vurdering af sagens omstændigheder og oplysningerne om barnets eller den unges forhold i øvrigt. Eksempler på de foranstaltninger og pålæg, som kan indgå i forløbet, er nærmere beskrevet i lovforslagets §§ 13-18 og bemærkningerne hertil.

Generelt kan det dog anføres, at det er afgørende, at forbedringsforløbet sammensættes af foranstaltninger og pålæg, som er *egnede* til at understøtte barnets eller den unges vej ud af kriminalitet og tilbage i trivsel, og at foranstaltningerne ikke er mere *indgribende*, end formålet tilsiger.

At foranstaltningerne og pålæggene skal være *egnede* indebærer, at der skal være en sammenhæng mellem pålæggenes indhold og den ændring af adfærd, som ønskes hos barnet eller den unge. Det kan i den forbindelse generelt anføres, at et forbedringsforløb altid bør indeholde pålæg om, at barnet eller den unge afholder sig fra at begå kriminalitet under forløbet, da dette i sagens natur vil være egnet til at understøtte formålet med at få den unge bragt ud af kriminalitet.

Af andre relevante pålæg over for barnet eller den unge kan bl.a. fremhæves psykologbehandling vedrø-

rende vredeshåndtering, hvis barnet eller den unge udviser udadreagerende adfærd, eller pålæg om at barnet eller den unge afholder sig fra at bruge euforiserende stoffer eller – i tilfælde af reelt misbrug – pålæg om at deltage i misbrugsbehandling. Barnet eller den unge vil endvidere kunne pålægges at tage imod tildeling af en kontaktperson, hvis barnet eller den unge har behov for stabil og vedvarende voksenkontakt at støtte sig til for at holde fokus på de rette ting, som f.eks. uddannelse og beskæftigelse frem for kriminalitet, eller pålægges at være hjemme på bestemte tidspunkter f.eks. fredag og lørdag aften, hvis barnet eller den unge flere gange har begået kriminalitet eller udvist negativ eller asocial adfærd i disse tidsrum.

For at sikre at Ungdomskriminalitetsnævnet i sine afgørelser tager tilstrækkeligt hensyn til karakteren af den unges kriminelle adfærd ved valget af foranstaltninger, skal Ungdomskriminalitetsnævnet i sager om grovere personfarlig kriminalitet altid overveje, om der er behov for at anbringe barnet eller den unge uden for hjemmet.

Dette foreslås at være tilfældet i sager om vold mod en person i offentlig tjeneste eller hvern (straffelovens § 119, stk. 1), ildspåsættelse (straffelovens § 180), voldtægt (straffelovens § 216, herunder, jf. § 225), seksuelt forhold til et barn under 15 år (straffelovens § 222, herunder, jf. § 225), forsætligt drab (straffelovens §§ 237-239), uagtsomt manddrab under særligt skærpende omstændigheder (straffelovens § 241, 1. pkt., 2. led), grov vold og særlig grov vold (straffelovens §§ 245-246), uagtsom legemsbeskadigelse under særligt skærpende omstændigheder (straffelovens § 249, 1. pkt., 2. led), hensættelse i hjælpeløs tilstand (straffelovens § 250), frihedsberøvelse og menneskehandel (straffelovens §§ 261 og 262 a), afpresning af særligt grov beskaffenhed (straffelovens § 281, jf. § 286) og røveri (straffelovens § 288). Nævnet vil i sagens natur kun kunne træffe afgørelse herom, hvis betingelserne for at anbringe den unge uden for hjemmet er opfyldt. Nævnet er ikke forpligtet til at overveje anbringelse i sager om simpel vold, som f.eks. et knytnæveslag i nattelivet. Nævnet kan dog også i disse sager træffe afgørelse om anbringelse, hvis det konkret vurderes at være relevant, og betingelserne for anbringelse er opfyldt.

At foranstaltningerne og pålæggene i forbedringsforløbet ikke må være mere *indgribende*, end formålet tilsiger, indebærer bl.a., at den tidsmæssige udstrækning af forbedringsforløbet, herunder de indeholdte foranstaltninger og pålæg, skal stå i rimeligt forhold til de problemer hos barnet eller den unge, som forløbet tilsigter at løse. Forbedringsforløbet skal derfor indeholde en beskrivelse af den forventede varighed eller det forventede omfang af de enkelte foranstaltninger og pålæg.

Visse foranstaltninger og pålæg vil kunne tidsfæstes til bestemte perioder. Det vil f.eks. være tilfældet, hvis der er tale om pålæg om at færdiggøre folkeskolen eller pålæg om at deltage i misbrugsbehandling med henblik på at blive stoffri. I sådanne tilfælde vil foranstaltningen ophøre, når den unge har færdiggjort folkeskolen eller har gennemført misbrugsbehandlingen og er stoffri.

I andre tilfælde, som f.eks. ved anbringelse uden for hjemmet eller pålæg om at være hjemme på bestemte tidspunkter, er det imidlertid ikke muligt på forhånd at vide, hvornår formålet med foranstaltningen er opnået. I disse tilfælde må forbedringsforløbet tilrettelægges ud fra, at barnet eller den unge vil være anbragt i en periode og angive, hvilke reaktioner der skal iværksættes henholdsvis under og efter endt anbringelse. Det vil herefter i forbindelse med kommunens løbende tilsyn med barnet eller den unge blive vurderet, om det fortsat er relevant at opretholde anbringelsen. Vurderer kommunen, at en anbringelse uden samtykke ikke længere varetager formålet, skal kommunen indbringe sagen for Ungdomskriminalitetsnævnet, med henblik på at nævnet træffer afgørelse om, hvorvidt foranstaltningen

skal opretholdes eller om forbedringsforløbet skal ændres. Om tilsynet med barnet eller den unge under forbedringsforløbet henvises i øvrigt til pkt. 2.2.2.2 og 2.2.2.4.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets §§ 12-17 og bemærkninger hertil.

Det foreslås endvidere, at barnet eller den unge skal underlægges tilsyn fra både ungekriminalforsorgen og kommunen for at sikre, at barnet eller den unge efterlever nævnets afgørelse.

Efterlever barnet eller den unge ikke nævnets afgørelse kan både ungekriminalforsorgen og kommunalbestyrelsen indbringe sagen for nævnet på ny med henblik på, at nævnet kan fastsætte andre og eventuelt skærpede foranstaltninger for barnet eller den unge. I sager, hvor barnet eller den unge ikke kan bringes til at efterleve Ungdomskriminalitetsnævnets afgørelse, og hvor forældremyndighedsindehaverne heller ikke ses at have den tilstrækkelige evne og motivation til at bidrage til, at barnet eller den unge bringes ud af kriminalitet og tilbage i travsel, vil det ofte være relevant at anbringe barnet eller den unge uden for hjemmet.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets almindelige bemærkninger pkt. 2.2.2 og §§ 50 og 54 og bemærkninger hertil.

2.1.2.7.2.1. Anbringelser som led i forbedringsforløb

I alvorligere sager, hvor det vurderes, at barnets eller den unges problemer ikke kan afhjælpes i hjemmet, kan nævnet anbringe barnet eller den unge uden for hjemmet i en periode, herunder på åbne, delvist lukkede og sikrede døgninstitutioner.

Der ændres ikke på kriterierne for, hvornår et barn eller en ung kan anbringes uden for hjemmet, herunder med eller uden samtykke eller på en delvist lukket døgninstitution, sikret døgninstitution eller særligt sikret afdeling. Kriterierne for anbringelse i lovforslagets §§ 14-17 svarer til kriterierne herfor i lov om social service og skal administreres i overensstemmelse hermed. En anbringelse vil således altid ske med udgangspunkt i, hvad der er bedst for barnet eller den unge, idet anbringelsens formål er at hjælpe barnet eller den unge tilbage i travsel.

Det bemærkes, at det fremgår af den politiske aftale af 29. juni 2018 om en reform af indsatsen mod ungdomskriminalitet, at aftalepartierne vil skabe ensartede rammer og regler på sikrede døgninstitutioner og delvis lukkede døgninstitutioner, så det sikres, at de unge mødes med en forudsigelig og tryk hverdag, der understøtter, at den unge kommer tilbage på rette kurs.

Det følger bl.a. af aftalen, at der skal lovfæstes klare krav til en virksom indsats, herunder krav om at der skal arbejdes målrettet med at forebygge ny kriminalitet. Der skal endvidere indføres en pligt til at fastsætte husordener, som skal ensrettes i videst muligt omfang på tværs af henholdsvis de delvis lukkede og sikrede døgninstitutioner, at der vil blive fastsat en række obligatoriske krav til husordenernes indhold på bekendtgørelsesniveau, og at der skal være klare og mærkbare konsekvenser forbundet med overtrædelse af husordenen – der indføres i den forbindelse mulighed for at anvende fysisk magt for bringe overtrædelser af husordenen til ophør. Herudover skal sikkerheden styrkes gennem bl.a. videoovervågning af indendørs fællesarealer og døralarmer på de unges værelser.

Den indsats og de rammer, som unge, der anbringes på en sikret eller delvis lukket døgninstitutioner, som led i deres forbedringsforløb, møder under deres anbringelse vil således også blive styrket.

2.1.2.8. Retsmidler mod Ungdomskriminalitetsnævnets afgørelser

2.1.2.8.1. Administrativ rekurs

Det er afgørende – ikke mindst af hensyn til barnets eller den unges tarv – at sagerne kan afgøres hurtigt, så der kan opnås en hurtig afklaring på situationen.

Ungdomskriminalitetsnævnets afgørelser bør derfor som udgangspunkt være endelige administrative afgørelser, der ikke kan indbringes for en anden administrativ myndighed. Der er herved lagt vægt på, at afgørelserne – i modsætning til f.eks. kommunernes afgørelser om støtteforanstaltninger eller ungepålæg i dag – i alle sager bliver truffet af et uafhængigt nævn.

Følgende afgørelser vil dog – henset til deres indgribende karakter – kunne indbringes for Ankestyrelsen:

- Gennemførelse af en ungefaglig undersøgelse under ophold på en institution, indlægges på et sygehus eller benyttelse af et børnehus, jf. lovforslagets § 32.
- Anbringelse uden for hjemmet uden samtykke, jf. lovforslagets § 14, stk. 2-4.
- Opretholdelse af en anbringelse uden samtykke, jf. lovforslagets § 22.
- Anbringelse på delvist lukkede døgninstitutioner eller afdelinger, jf. lovforslagets § 15.
- Anbringelse på sikrede døgninstitutioner, jf. lovforslagets § 16.
- Anbringelse på særligt sikrede afdelinger, jf. lovforslagets § 17.
- Ændring af anbringelsessted, jf. lovforslagets § 24.
- Tilbageholdelse under en anbringelse, jf. lovforslagets § 18, stk. 1.
- Samvær og kontakt under en anbringelse, jf. lovforslagets § 18, stk. 2, eller § 32, stk. 2.

Sådanne afgørelser træffes i det eksisterende system af børn- og ungeudvalget med klageadgang til Ankestyrelsen. Det vil de også blive fremadrettet i sager vedrørende børn og unge, der er ikke underlagt en afgørelse fra Ungdomskriminalitetsnævnet.

I overensstemmelse med reglerne herom i lov om social service vil det i forhold til Ungdomskriminalitetsnævnets afgørelser være den unge, der er fyldt 12 år, og forældremyndighedsindehaverne, der er klageberettiget. Det bemærkes, at grænsen på 12 år for at være klageberettiget i lov om social service blev indført i 2011 som led i Barnets Reform.

Der skabes således parallelitet i forhold til klagemulighederne for denne type afgørelser.

Ungdomskriminalitetsnævnets afgørelser vil herudover kunne påklages til Folketingets Ombudsmand, hvis betingelserne i ombudsmandsloven i øvrigt er opfyldt. Det bemærkes i den forbindelse, at ombudsmanden ikke har kompetence til at ændre en afgørelse truffet af en forvaltningsmyndighed, men kan fremsætte kritik, angive henstillinger til sagens behandling samt i øvrigt fremsætte sin opfattelse af sagen, jf. ombudsmandsloven § 22.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 55 og bemærkningerne hertil.

2.1.2.8.2. Domstolsprøvelse

Ungdomskriminalitetsnævnets afgørelser kan indbringes for domstolene, jf. grundlovens § 63, stk. 1, 1. pkt. Domstolsprøvelse af en afgørelse fra Ungdomskriminalitetsnævnet vil være undergivet de almindelige regler for domstolsprøvelse af forvaltningsafgørelser.

Ligesom i det eksisterende system (se pkt. 2.1.1.3.2 ovenfor) vil der herudover gælde en særlig adgang til domstolsprøvelse af Ankestyrelsens afgørelser efter den foreslåede § 55 i forbindelse med en klage over nævnets afgørelse. Det er således en forudsætning for denne lettere domstolsprøvelse, at muligheden for at klage til Ankestyrelsen forinden er udnyttet.

Ankestyrelsens afgørelser efter § 55 vil kunne indbringes for domstolene efter de særlige regler i retsplejelovens kapitel 43 a om prøvelse af administrativt bestemt frihedsberøvelse med de tilpasninger, der følger af §§ 170-172 i lov om social service. Sagen vil således skulle forelægges retten inden 5 søgnedage (hverdage), hvis den administrativt frihedsberøvede begærer det. Det er den myndighed, som har besluttet anbringelsen, der skal forelægge sagen for retten. Forelæggelse for retten er ikke til hinder for gennemførelse af anbringelsen.

I overensstemmelse med reglerne herom i lov om social service vil det i forhold til Ankestyrelsens afgørelser være den unge, der er fyldt 12 år, og forældremyndighedsindehaverne, der er berettiget til at indbringe disse for domstolene. Det bemærkes, at grænsen på 12 år for at være klageberettiget i lov om social service blev indført i 2011 som led i Barnets Reform.

Hvis Ungdomskriminalitetsnævnets afgørelse har været for Ankestyrelsen, og Ankestyrelsens afgørelse herefter indbringes for domstolene, vil behandlingen heraf ved domstolene være identisk med behandlingen efter §§ 170-172 i lov om social service. Byretten skal således under hovedforhandlingen tiltrædes af et retsmedlem, der er sagkyndig i børneforsorg, og et retsmedlem der er sagkyndig i børne- eller ungdomspsykiatri eller i psykologi, og byrettens dom kan ikke indbringes for landsretten uden Procesbevillingsnævnets tilladelse.

Der skabes således parallelitet i forhold til klagemulighederne for denne type afgørelser. Uanset om de er truffet af Ungdomskriminalitetsnævnet eller af børn- og ungeudvalget.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 56 og bemærkningerne hertil.

2.1.2.9. Forholdet til de strafferetlige sanktioner

Det foreslås, at domstolene i straffesager vedrørende unge i alderen 15 til 17 år som vilkår til en betinget dom eller som tillægsforanstaltning til ubetinget dom skal kunne bestemme, at den unge skal efterleve en eventuel afgørelse fra Ungdomskriminalitetsnævnet.

Domstolene vil ved vurderingen af, om der skal fastsættes et sådant vilkår eller en sådan tillægsforanstaltning foretage en vurdering af, om den unge er i nævnets målgruppe. Domstolene skal endvidere tage hensyn til den unges alder.

2.1.2.9.1. Samspillet med ungdomssanktionen

Ungdomssanktionen giver domstolene mulighed for at bestemme, at en ung, der er over den kriminelle lavalder, men ikke var fyldt 18 år på gerningstidspunktet, og som har begået grovere personfarlig krimi-

nalitet eller anden alvorlig kriminalitet, skal undergive sig struktureret, kontrolleret socialpædagogisk behandling af 2 års varighed, herunder bestemme at den unge skal anbringes uden for hjemmet i en periode, jf. straffelovens § 74 a.

Ungdomssanktionsforløbet har således ligesom det foreslåede forbedringsforløb fokus på at fastsætte et længerevarende socialpædagogisk forløb for den unge, og forfølger dermed i vidt omfang det samme formål.

Ungdomssanktionen har imidlertid en smallere målgruppe end Ungdomskriminalitetsnævnet, idet den bl.a. alene kan benyttes til unge i alderen 15 til 17 år og stiller højere krav til den unges sociale profil og krav til den forventede straf. En anbringelse på en døgninstitutioner som led i en idømt ungdomssanktion sker endvidere på andre betingelser end de, der vil finde anvendelse, når Ungdomskriminalitetsnævnet træffer afgørelse om anbringelse med eller uden samtykke. Anbringelsen som led i ungdomssanktionen er således ikke baseret på de kriterier, som kendes fra lov om social service §§ 52 og 58. Det skyldes, at ungdomssanktionen er en sanktion, som pålægges den unge som følge af begået kriminalitet og ikke som en social foranstaltning.

Ungdomssanktionen giver således domstolene mulighed for som et led i dommen at sætte hurtigt og konsekvent ind over for unge i alderen 15 til 17 år, der har begået alvorlig kriminalitet og samtidig har massive sociale problemer. Det foreslås at denne sanktionsmulighed bevares.

Domstolene skal således også fremadrettet idømme en ung en ungdomssanktion, hvis den unge findes egnet hertil. Gennemførelse af ungdomssanktionen og den forudsatte socialpædagogiske indsats kan iværksættes umiddelbart efter dommen.

Idømmes den unge en ungdomssanktion, vil den unge ikke også skulle henvises til Ungdomskriminalitetsnævnet. Det samme gør sig gældende, hvis den unge begår ny kriminalitet i den periode, hvor den unge er pålagt ungdomssanktionen, idet domstolene i stedet vil have mulighed for at forlænge den unges ungdomssanktionsforløb.

Idømmelse af en ungdomssanktion vil endvidere absorbere et eventuelt forbedringsforløb fastlagt af Ungdomskriminalitetsnævnet, som den unge allerede er underlagt. Forbedringsforløbet vil herefter blive anset for afsluttet, og den socialpædagogiske indsats vil fortsætte som led i det 2-årige ungdomssanktionsforløb.

Ovenstående skal navnlig ses i lyset af to forhold. For det første kan en ung alene idømmes ungdomssanktion eller pålægges et forbedringsforløb for kriminalitet begået fra det fyldte 15. år til det fyldte 18. år, og forløbene er normalt af to års varighed. Der er derfor reelt ikke tidsmæssig mulighed for, at foranstaltningerne meningsfuldt kan ligge i forlængelse af hinanden. For det andet ville det modsatte – hvor forbedringsforløbet ville træde i stedet for en ungdomssanktion – betyde, at retten i stedet ville skulle idømme den unge en ubetinget straf (som er alternativet til en ungdomssanktion) og henvise sagen til Ungdomskriminalitetsnævnet. Den unge ville dermed først kunne få sit forbedringsforløb efter endt afsoning frem for, at den unge, hvis han eller hun idømmes en ungdomssanktion, med det samme ville påbegynde et forløb med en socialpædagogisk indsats.

Findes den unge ikke egnet til at blive idømt en ungdomssanktion, vil domstolene idømme den unge en

ubetinget fængselsstraf. Efter endt afsoning vil den unge efter domstolens henvisning få sin sag behandlet i Ungdomskriminalitetsnævnet.

2.1.2.9.2. Samspillet med tiltalefrafald med vilkår om ungdomskontrakt eller andre hjælpeforanstaltninger

En ungdomskontrakt er en aftale, som indebærer, at en ung forpligter sig til at holde sig kriminalitetsfri i en periode og deltage i nærmere definerede aktiviteter, mod at anklagemyndigheden afstår fra yderligere retsforfølgning.

Et tiltalefrafald med vilkår om ungdomskontrakt har således ligesom det foreslåede forbedringsforløb fastsat af Ungdomskriminalitetsnævnet fokus på at fastsætte et socialpædagogisk forløb for den unge, og forfølger dermed i vidt omfang det samme formål.

Tiltalefrafald med vilkår om ungdomskontrakt anvendes typisk i sager vedrørende unge i alderen 15 til 17 år, der har begået berigelseskriminalitet, herunder f.eks. indbrudstyveri eller andet tyveri og visse grovere hærværksforhold. Det er udelukket at anvende ungdomskontrakt ved vold, eller hvis vold indgår i kriminaliteten. Det er ligeledes udelukket at anvende ungdomskontrakt ved røveri, groft hærværk og narkotikakriminalitet, der ikke isoleret set ville kunne afgøres med advarsel eller bøde. Ungdomskontrakt kan heller ikke anvendes ved brugstyveri af bil eller motorcykel.

Det er en forudsætning for anvendelsen af ungdomskontrakt, at den unge er 15 til 17 år på gernings-tidspunktet, at de sociale myndigheder efter en undersøgelse af den unges forhold skønner, at der kan anvendes en ungdomskontrakt, og at den unge i retten afgiver en uforbeholden tilståelse, hvis rigtighed bestyrkes ved de i øvrigt foreliggende omstændigheder.

Målgruppen for tiltalefrafald med vilkår om ungdomskontrakt kan have et vist sammenfald med målgruppen for Ungdomskriminalitetsnævnet.

Det afgørende ved vurderingen af, om en ung skal have et tiltalefrafald med vilkår om ungdomskontrakt eller i stedet skal have sin sag behandlet ved domstolene med påstand om henvisning til Ungdomskriminalitetsnævnet vil således være, om den unge må anses for at være kommet ind i et mere fast kriminalitetsmønster. Det vil i praksis sige, om den unge er kendetegnet ved en række særlige risikofaktorer, der gør vedkommende særligt udsat for at begå yderligere kriminalitet. Politiet vil ved oversendelsen af sagen til anklagemyndigheden tilkendegive, om disse risikofaktorer – efter politiets opfattelse – gør sig gældende for den unge, og derfor er omfattet af Ungdomskriminalitetsnævnets kompetence.

Tiltalefrafald med vilkår om ungdomskontrakt bør således fremadrettet alene benyttes i sager, hvor den unge ikke er kendetegnet ved en række særlige risikofaktorer, der gør vedkommende særligt udsat for at begå yderligere kriminalitet. Hvis den unge er omfattet af Ungdomskriminalitetsnævnets kompetence, vil sagen som udgangspunkt skulle behandles i nævnet – og dermed også som en straffesag ved domstolene.

Det skal dog bemærkes, at der ved vurderingen endvidere skal tages hensyn til den unges alder, idet der kan forekomme sager, hvor en henvisning til nævnet ikke ville kunne nå at blive effektueret eller vil være unødigt ressourcetung i forhold til, hvad der kan nå at iværksættes over for den unge.

Det skal således vurderes, om der er mulighed for, at den unge henset til sin alder kan nå at gennemføre et meningsfuldt forløb pålagt af Ungdomskriminalitetsnævnet. Udgangspunktet for anklagemyndighedens vurdering er, om den unge på det forventede domstidspunkt vil være fyldt 18 år eller vil fylde 18 år senest 3 måneder efter den dato, hvor der forventes at falde dom i sagen.

Tiltalefrafald med vilkår om ungdomskontrakt vil endvidere ikke kunne bruges i sager, hvor den unge allerede er pålagt et forbedringsforløb af Ungdomskriminalitetsnævnet. I sådanne sager skal sagen indbringes for retten og vil endvidere blive genindbragt for Ungdomskriminalitetsnævnet, der vil tage stilling til, om forbedringsforløbet skal ændres.

Tiltalefrafald med vilkår om hjælpeforanstaltninger efter § 52 i lov om social service, anvendes kun undtagelsesvist, hvis de sociale myndigheder indstiller dette.

2.1.2.9.3. Samspillet med betinget straf med vilkår om hjælpeforanstaltninger efter § 52 i lov om social service

Hvis en straffesag mod en ung i alderen 15 til 17 år kan afgøres med en betinget dom med vilkår om hjælpeforanstaltninger efter § 52 i lov om social service, skal det fremover vurderes, om sagen i stedet bør afgøres med en betinget dom med vilkår om at efterleve en afgørelse fra Ungdomskriminalitetsnævnet.

Sagen bør henvises til Ungdomskriminalitetsnævnet, når den unge vurderes at være omfattet af Ungdomskriminalitetsnævnets kompetence. Der vil således som udgangspunkt skulle ske henvisning i alle sager vedrørende personfarlig kriminalitet samt i sager om anden alvorlig kriminalitet, hvor den unge samtidig er kendetegnet ved en række særlige risikofaktorer, der gør vedkommende særligt udsat for at begå yderligere kriminalitet.

Domstolene skal ved vurderingen af, om en sag skal henvises til Ungdomskriminalitetsnævnet tage hensyn til den unges alder. Der vil således kunne være tilfælde, hvor det – fordi den unge er tæt på at fylde 18 år – ikke vil give mening at henvise sagen til nævnet med henblik på fastsættelse af foranstaltninger, henset til at foranstaltningerne vil ophøre, når den unge fylder 18 år.

Udgangspunktet er, at sagen ikke skal henvises til Ungdomskriminalitetsnævnet som en del af den betingede dom, hvis der på domstidspunktet er mindre end 3 måneder til, at den unge fylder 18 år. Det bemærkes, at der vil gå omkring 14 dage fra endelig dom til behandling af sagen i nævnet, og at der herefter må påregnes et vist tidsrum til at den ansvarlige kommune, kan iværksætte de pålagte foranstaltninger.

Der henvises til lovforslaget §§ 10 og 62, nr. 3, samt bemærkningerne hertil.

Henvisningen til Ungdomskriminalitetsnævnet vil være en del af anklagemyndighedens påstand. Anklagemyndigheden vil for så vidt angår personfarlig kriminalitet basere sin påstand på, om der rejses tiltale efter de bestemmelser, som er omfattet af begrebet personfarlig kriminalitet i denne lov. I sager vedrørende anden alvorlig kriminalitet vil anklagemyndigheden basere sin påstand på, om der dels nedlægges påstand om betinget eller ubetinget fængselsstraf, dels på den screening og vurdering af, om den unge er i særlig risiko for at begå yderligere kriminalitet, som politiet har foretaget, samt eventuelle nye og

relevante oplysninger om den unges personlige forhold, der måtte være indhentet til brug for straffesagens behandling. Der henvises til lovforslagets § 10 og bemærkninger hertil.

Hvis den unge ikke overholder vilkårene for den betingede dom, herunder efterlever Ungdomskriminalitetsnævnets afgørelse, vil ungekriminalforsorgen underrette anklagemyndigheden herom med henblik på, at der tages stilling til, om der skal ske udløsning af reststraffen. Den unge vil også fortsat være underlagt Ungdomskriminalitetsnævnets afgørelse efter at have udstået sin reststraf. Der er tale om en bindende forvaltningsretlig afgørelse, hvis gyldighed ikke påvirkes af udløsning af reststraffen. En efterfølgende manglende overholdelse af nævnets afgørelse vil imidlertid i sagens natur ikke længere kunne føre til udløsning af den betingede fængselsstraf, men vil skulle håndteres med en genindbringelse af sagen for nævnet, jf. den foreslåede § 21 og bemærkningerne hertil.

2.1.2.9.4. Samspillet med ubetinget straf

En straffesag ved domstolene og behandlingen af en sag i Ungdomskriminalitetsnævnet har to forskellige formål. En straffesag skal fastlægge ansvar for en kriminel handling og fastsætte straf. En afgørelse fra Ungdomskriminalitetsnævnet har til formål at understøtte den unge i en kriminalitetsfri tilværelse fremadrettet. Der kan således være behov for, at den unge efter endt afsoning underlægges et længerevarende forløb med henblik på at understøtte en kriminalitetsfri tilværelse fremadrettet.

Det foreslås derfor, at der indsættes en ny bestemmelse i straffelovens kapitel om andre retsfølger, hvoraf det fremgår, at retten kan bestemme, at en person under 18 år som tillægsforanstaltning til en ubetinget fængselsstraf skal efterkomme en eventuel afgørelse efter §§ 12-14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, hvis den pågældende dømmes for at have begået personfarlig kriminalitet eller dømmes for at have begået anden alvorlig kriminalitet, og samtidig vurderes at være i særlig risiko for at begå yderligere kriminalitet.

Formålet med den nye bestemmelse er at sikre, at unge, der idømmes en ubetinget fængselsstraf, kan få deres sag behandlet i Ungdomskriminalitetsnævnet, så de kan indgå i et længerevarende forløb med henblik på at komme tilbage i en kriminalitetsfri hverdag, hvor de under forløbet følges og støttes tæt af både den ansvarlige kommune og ungekriminalforsorgen. Der henvises i øvrigt til lovforslaget § 64, nr. 4, og bemærkningerne hertil.

Sagen bør henvises til Ungdomskriminalitetsnævnet, når den unge vurderes at være omfattet af Ungdomskriminalitetsnævnets kompetence. Der vil således som udgangspunkt skulle ske henvisning i alle sager vedrørende personfarlig kriminalitet samt i sager om anden alvorlig kriminalitet, hvor den unge samtidig er kendetegnet ved en række særlige risikofaktorer, der gør vedkommende særligt udsat for at begå yderligere kriminalitet.

Domstolene skal ved vurderingen af, om en sag skal henvises til Ungdomskriminalitetsnævnet, tage hensyn til den unges alder. Der vil således kunne være tilfælde, hvor det – fordi den unge er tæt på at fylde 18 år – ikke vil give mening at henvise sagen til nævnet med henblik på fastsættelse af foranstaltninger, henset til at foranstaltningerne vil ophøre, når den unge fylder 18 år.

Udgangspunktet er, at sagen ikke skal henvises til nævnet som en del af den ubetingede dom, hvis der fra det forventede prøveløsladelses- eller løsladelsestidspunkt er mindre end 3 måneder til, at den unge fylder 18 år.

Hvis den unge prøveløslades, men genindsættes før sagen kan behandles i nævnet, kan nævnet senere afvise at behandle sagen, hvis den unge er fyldt 18 år, jf. lovforslagets § 42, stk. 1, 2. pkt.

Henvisningen til Ungdomskriminalitetsnævnet vil være en del af anklagemyndighedens påstand. Anklagemyndigheden vil for så vidt angår personfarlig kriminalitet basere sin påstand på, om der rejses tiltale efter de bestemmelser, som er omfattet af begrebet personfarlig kriminalitet i denne lov. I sager vedrørende anden alvorlig kriminalitet vil anklagemyndigheden basere sin påstand, på om der dels nedlægges påstand om betinget eller ubetinget fængselsstraf, dels på den screening og vurdering af, om den unge er i særlig risiko for at begå yderligere kriminalitet, som politiet har foretaget, samt eventuelle nye og relevante oplysninger om den unges personlige forhold, der måtte være indhentet til brug for straffesagens behandling. Der henvises til lovforslagets § 10 og bemærkninger hertil.

Efter straffelovens § 39, stk. 2, kan det fastsættes som vilkår for prøveløsladelse, at den prøveløsladte i hele prøvetiden eller en del af denne undergives tilsyn. Yderligere vilkår kan fastsættes efter reglerne i straffelovens § 57. Kriminalforsorgen kan således fremadrettet som et vilkår for prøveløsladelse fastsætte vilkår om, at den unge skal efterleve ungdomskriminalitetsnævnets afgørelse.

Hvis en ung, der er prøveløsladt, ikke overholder vilkårene for prøveløsladelsen – f.eks. et vilkår om at efterleve Ungdomskriminalitetsnævnets afgørelse – kan kriminalforsorgen tildele en advarsel, ændre vilkårene eller forlænge prøvetiden inden for længstetiden, jf. straffelovens § 39. Kriminalforsorgen kan endvidere under særlige omstændigheder bestemme, at den unge skal indsættes til udståelse af reststraffen, jf. straffelovens § 40, stk. 2 og 3.

Se nærmere herom i de almindelige bemærkninger pkt. 2.2.2.2 og 2.2.2.3 og bemærkninger til § 49.

2.1.2.10. Forholdet til den sociale lovgivning

2.1.2.10.1. Netværkssamråd

Netværkssamrådet, jf. § 57 c i lov om social service, har i vidt omfang samme målgruppe som Ungdomskriminalitetsnævnet.

Behandlingen af en sag i Ungdomskriminalitetsnævnet vil træde i stedet for afholdelse af et netværkssamråd.

2.1.2.10.2. Børnefaglige undersøgelser efter § 50 i lov om social service

Når en sag behandles i Ungdomskriminalitetsnævnet, skal kommunalbestyrelsen udarbejde en ungefaglig undersøgelse, jf. lovforslagets § 29. Den ungefaglige undersøgelse vil i disse sager erstatte den børnefaglige undersøgelse, jf. § 50 i lov om social service.

Hvis der under barnets eller den unges forbedringsforløb viser sig forhold, som kommunen mener giver behov for nye undersøgelser af et barns eller en ungs forhold, skal kommunalbestyrelsen iværksætte en børnefaglig undersøgelse efter reglerne i § 50 i lov om social service. Vurderingen af, om der er behov for at iværksætte en børnefaglig undersøgelse i sager vedrørende børn eller unge, hvor der tidligere er udarbejdet en ungefaglig undersøgelse, vil være identisk med den vurdering, som kommunerne i dag

foretager af, hvorvidt der er behov for en ny børnefaglig undersøgelse i sager, hvor der allerede foreligger en børnefaglig undersøgelse.

Den nye børnefaglige undersøgelse kan herefter danne grundlag for en eventuel ny forelæggelse af sagen for Ungdomskriminalitetsnævnets, jf. lovforslagets § 21.

For så vidt angår kommunens muligheder for at træffe afgørelser vedrørende et barn eller en ung, der er underlagt et forbedringsforløb, henvises til pkt. 2.1.2.10.3.1 og lovforslagets § 22, stk. 5 og 6, og § 24, stk. 1, samt bemærkningerne hertil.

2.1.2.10.3. Afgørelser, som træffes af kommunalbestyrelsen, børn- og ungeudvalget eller Ankestyrelsen

Ungdomskriminalitetsnævnet er et nævn målrettet længerevarende kriminalitetsforbyggende indsatser med fokus på at bringe et barn eller en ung tilbage i travlhed. For at sikre fleksibilitet i forhold til det enkelte barn eller den enkelte unge, er der herudover behov for, at der bibeholdes en vis autonomi i forhold til kommunalbestyrelsens indsats over for et barn eller ung i forhold til afgørelser, som på grund af deres mindre indgribende karakter ikke kræver forelæggelse for Ungdomskriminalitetsnævnet. Hertil kommer, at der findes tilbud i lov om social service med et indhold, som ikke er sammenfaldende med indholdet af en afgørelse fra Ungdomskriminalitetsnævnet, og som derfor skal bibeholdes.

Der er af denne årsag visse afgørelser vedrørende målgruppen, som fortsat vil blive truffet af enten kommunalbestyrelsen eller børn- og ungeudvalget.

2.1.2.10.3.1. Kommunalbestyrelsen

Efter § 57 d i lov om social service skal kommunalbestyrelsen i forbindelse med løsladelse af unge under 18 år, der har afsonet fængselsstraf, været varetægtsfængslet eller anbragt i varetægtssurrogat, give den unge et tilbud om udslusning. Tilbuddet om udslusning skal så vidt muligt etableres inden løsladelsen, have en varighed på mindst 6 måneder samt have et omfang, der mindst svarer til en kontaktperson, jf. § 52, stk. 3, nr. 6, i lov om social service. Etablering af tilbuddet inden løsladelse skal så vidt muligt sikre, at den unge ikke står uden relevant støtte i forbindelse med løsladelse. Udslusningsordningen kan bl.a. støtte den unge i at finde bolig, skabe en struktureret hverdag, finde uddannelse eller arbejde, administrere sin økonomi, styrke sit netværk eller finde fritidstilbud. Udslusningsordningen har således et bredere sigte end foranstaltninger efter § 52, stk. 3, i lov om social service. Forpligtelsen til at tilbyde udslusning erstatter ikke kommunens forpligtelse til at iværksætte støtte efter lov om social service i øvrigt.

Med lovforslaget ændres der ikke på kommunens pligt til at tilbyde udslusning til unge, der løslades fra fængselsstraf, varetægtsfængsling eller varetægtssurrogat. Forbedringsforløbet træder ikke i stedet for et udslusningstilbud, men fastsætter yderligere støtte til den unge i tillæg til udslusningen, der har et bredere sigte end støtte efter § 52 i lov om social service. Er der i forbindelse med et udslusningsforløb fastsat foranstaltninger, skal det fremgå af kommunens indstilling til Ungdomskriminalitetsnævnet, jf. lovforslagets § 33, om disse bør videreføres.

Ungdomskriminalitetsnævnets afgørelser vil have fokus på barnet eller den unge og dennes familie, dog således at det primære fokus er på barnet eller den unge, som afgørelsen vedrører. Det vil derfor fortsat være kommunalbestyrelsen, der skal træffe afgørelse vedrørende et eventuelt forældreoplæg til forældrene, jf. § 57 a i lov om social service. Ungdomskriminalitetsnævnet kan efter den foreslåede

bestemmelse i § 13, stk. 6, henstille til kommunen, at kommunen skal overveje, om nævnets afgørelse skal suppleres med et forældrepålæg. Det er imidlertid Justitsministeriets vurdering, at kommunerne allerede i dag skal overveje anvendelsen af forældrepålæg i de sager, hvor Ungdomskriminalitetsnævnet fremover vil give en henstilling til kommunen herom.

Kommunalbestyrelsen vil endvidere fortsat træffe afgørelse om hjemgivelse i sager, hvor barnet eller den unge er anbragt med samtykke, jf. lovforslagets § 22, stk. 5. Kommunalbestyrelsen skal straks orientere Ungdomskriminalitetsnævnet, hvis kommunen træffer afgørelse om hjemgivelse. Hjemgivelse i sager, hvor barnet eller den unge er anbragt uden samtykke, behandles af Ungdomskriminalitetsnævnet, jf. lovforslagets § 22, stk. 1.

Det vil endvidere fortsat være kommunalbestyrelsen, der efter § 68 b, stk. 1, i lov om social service, træffer afgørelse om valg om konkret anbringelsessted i overensstemmelse med forbedringsforløbet, jf. lovforslagets § 19.

Der ændres ikke på kommunalbestyrelsens opgaver i forbindelse med adoption, jf. §§ 68 d - 68 g i lov om social service, eller samvær og kontakt, jf. § 71 i lov om social service.

Kommunalbestyrelsen vil herudover fortsat træffe afgørelse om ændret anbringelsessted, jf. § 69 i lov om social service, hvis der er tale om en samtykkebaseret afgørelse. Foreligger der ikke samtykke, skal sagen indbringes for Ungdomskriminalitetsnævnet, jf. lovforslaget § 24, stk. 1.

Kommunalbestyrelsen bibeholder uændret adgangen til at træffe afgørelse om behandling, uddannelse mv. under en anbringelse, jf. § 69 i lov om social service.

Kommunalbestyrelsen bibeholder endvidere uændret adgangen til at træffe afgørelse om fastholdelse og tilbageholdelse under en anbringelse på delvist lukkede døgninstitutioner og afdelinger, jf. §§ 12 og 13 i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge.

Kommunalbestyrelsen vil herudover fortsat kunne træffe en række samtykkebaserede afgørelser om foranstaltninger efter § 52, stk. 3, i lov om social service, som supplerer Ungdomskriminalitetsnævnets afgørelse. Der henvises til lovforslagets § 54, stk. 3, og bemærkningerne hertil.

2.1.2.10.3.2. Børn- og ungeudvalget

Børn- og ungeudvalget vil fortsat træffe afgørelse om lægelig undersøgelse og behandling uden samtykke, jf. § 63 i lov om social service.

Der ændres ikke på myndighedernes opgaver i forbindelse med adoption, jf. §§ 68 d - 68 g i lov om social service.

Børn- og ungeudvalget beholder endvidere uændret sin kompetence til at træffe foreløbige afgørelser, jf. § 75 i lov om social service. Børn- og ungeudvalget skal underrette Ungdomskriminalitetsnævnet om foreløbige afgørelser, som vedrører:

- Gennemførelse af en børnefaglig undersøgelse under ophold på en institution, indlæggelse på et sygehus eller benyttelse af et børnehus, jf. § 51 i lov om social service.
- Gennemførelse af en ungefaglig undersøgelse under ophold på en institution, indlæggelse på et sygehus eller benyttelse af et børnehus, jf. § 32 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.
- Anbringelse uden for hjemmet uden samtykke, jf. § 58 i lov om social service.
- Anbringelse på delvist lukkede døgninstitutioner eller afdelinger, jf. § 63 a, stk. 1, i lov om social service.
- Anbringelse på sikrede døgninstitutioner, jf. § 63 b, stk. 1, i lov om social service.
- Anbringelse på særligt sikrede afdelinger, jf. § 63 c, stk. 1 og 3, i lov om social service.
- Videreførelse af en anbringelse ud over 3 år, jf. § 68 a i lov om social service.
- Ændring af anbringelsessted, jf. § 69, stk. 3, i lov om social service.
- Tilbageholdelse under en anbringelse, jf. § 11, stk. 1 og 2, i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge.
- Samvær og kontakt, jf. § 71, stk. 3-5, i lov om social service.

En foreløbig afgørelse (formandsafgørelse) har efter godkendelse af børn- og ungeudvalget gyldighed i 1 måned – dog 2 måneder for ungefaglige undersøgelser. Hvis kommunalbestyrelsen mener, at der herudover fortsat er grundlag for den afgørelse, som blev truffet foreløbigt, skal kommunalbestyrelsen forelægge sagen for Ungdomskriminalitetsnævnet inden 1 måned efter iværksættelsen.

Børn- og ungeudvalgets kompetence til at træffe afgørelse om tilbageholdelse i forbindelse med eller under en anbringelse på et privat opholdssted eller en institution, jf. § 11, stk. 1 og 2, i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge, vil fremover være begrænset til afgørelser, som træffes under anbringelsen. Ungdomskriminalitetsnævnet vil således træffe afgørelse herom, hvis afgørelsen træffes i forbindelse med anbringelsen, jf. lovforslagets § 18, stk. 1.

Børn- og ungeudvalgets kompetence til at træffe afgørelse om samvær eller kontakt under en anbringelse, jf. § 71, stk. 3-5, i lov om social service, vil fremover være begrænset til afgørelser, som træffes under anbringelsen. Ungdomskriminalitetsnævnet vil således træffe afgørelse herom, hvis afgørelsen træffes i forbindelse med anbringelsen eller afgørelsen om gennemførelse af en ungefaglig undersøgelse under ophold på en institution, indlæggelse på et hospital eller ophold i et børnehus, jf. lovforslaget § 18, stk. 2, og § 32, stk. 2.

Opdelingen af kompetencen i forhold til samvær og kontakt samt tilbageholdelse under en anbringelse skal sikre, at barnet eller den unge og forældrene ikke i forbindelse med anbringelsen skal have en sag behandlet i både børn- og ungeudvalget og Ungdomskriminalitetsnævnet, hvilket kan være både belastende og ressourcekrævende for barnet eller den unge og dennes familie. Der vil være samme mulighed for at klage til Ankestyrelsen og til domstolene, uanset om det er Ungdomskriminalitetsnævnet eller børn- og ungeudvalget, der træffer afgørelsen.

2.1.2.10.3.3. Ankestyrelsen

Ankestyrelsens adgang til at tage sager op af egen drift efter § 65 i lov om social service videreføres i begrænset omfang. Dette skal ses i lyset af, at Ungdomskriminalitetsnævnet i en række sager vil overtage denne kompetence og pligt til at reagere, hvis kommunen gør det fornødne.

Ankestyrelsen vil således fremadrettet ikke kunne anvende sin egen drift kompetence efter § 65, stk. 1

og 3, i lov om social service, hvis barnet eller den unge er i et forbedringsforløb. Hvis Ankestyrelsen bliver opmærksom på, at der burde reageres i en sag, hvor barnet eller den unge er i et forbedringsforløb, skal Ankestyrelsen underrette Ungdomskriminalitetsnævnet. Ungdomskriminalitetsnævnet vil herefter – ligesom Ankestyrelsen – kunne pålægge kommunen at foretage de fornødne sagsskridt inden for en nærmere angivet tidsfrist eller træffe en ny afgørelse, som kommunen herefter er forpligtet til at fuldbyrde.

Ankestyrelsen bevarer sin adgang til at træffe afgørelse af egen drift i forhold til børn eller unge, der er i et forbedringsforløb, når det drejer sig om afgørelser efter § 52 i lov om social service, dog ikke § 52, stk. 3, nr. 7, i lov om social service (frivillig anbringelse). Denne adgang skal ses i lyset af lovforslagets § 54, stk. 3, hvorefter kommunen under et barns eller en ungs forbedringsforløb kan træffe afgørelse om supplerende foranstaltninger efter § 52, stk. 3, nr. 1-6, 8 og 9.

Ankestyrelsens direktør vil – ligesom børn- og ungevalgets formand eller næstformand – uændret bevare sin adgang til at træffe foreløbige afgørelser efter § 75, stk. 5, i forhold til børn og unge, der er i et forbedringsforløb. Ankestyrelsens foreløbige afgørelse skal ikke godkendes 7 dage efter af børn- og ungeudvalget.

Ankestyrelsen skal orientere Ungdomskriminalitetsnævnet om foreløbige afgørelser.

Hvis Ungdomskriminalitetsnævnet ikke inden for en måned træffer afgørelse i overensstemmelse med Ankestyrelsens direktørs foreløbige afgørelse, skal nævnet underrette Ankestyrelsen herom.

Ankestyrelsens direktør kan herefter træffe afgørelse om, at Ungdomskriminalitetsnævnets afgørelse ikke skal have virkning, og Ankestyrelsen kan herefter træffe afgørelse om gennemførelse af en ungefaglig undersøgelse under ophold på en institution, indlæggelse på et sygehus eller benyttelse af et børnehus, jf. lovforslagets § 32, stk. 1, i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, anbringelse uden for hjemmet uden samtykke, jf. lovforslagets § 14, stk. 2-4, anbringelse på delvist lukkede døgninstitutioner eller afdelinger, jf. lovforslagets § 15, stk. 1, anbringelse på sikrede døgninstitutioner, jf. lovforslagets § 16, stk. 1, anbringelse på særligt sikrede afdelinger, jf. lovforslagets § 17, stk. 1, tilbageholdelse under en anbringelse, jf. lovforslagets § 18, stk. 1, samvær og kontakt, jf. lovforslagets § 18, stk. 2, og § 32, stk. 2, og ændring af anbringelsessted, jf. lovforslagets § 24, stk. 1.

2.1.2.10.3.4. Lov om retssikkerhed og administration på det sociale område

Lov om retssikkerhed og administration på det sociale område indeholder regler for, hvordan kommunen (kommunalbestyrelsen) og statslige myndigheder på det sociale område (statsforvaltningen og Ankestyrelsen) skal behandle sager på det sociale område.

Loven har bl.a. til formål at sikre borgernes rettigheder og indflydelse, når de sociale myndigheder behandler sager, samt at fastlægge struktur og grundlæggende principper for administration af sociale sager, jf. § 1 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område. Loven indeholder bl.a. regler om borgerens rettigheder, fastlæggelse af opholdskommunen, oplysningspligter og klageregler mv. Loven finder bl.a. anvendelse på kommunalbestyrelsens og Ankestyrelsens sagsbehandling efter lov om social service.

Ungdomskriminalitetsnævnets sagsbehandling og borgernes rettigheder i sager, der behandles af Ung-

domskriminalitetsnævnet, vil ikke være reguleret af lov om retssikkerhed på det sociale område, men vil i stedet blive reguleret af den foreslåede nye lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, som i vidt omfang indeholder regler svarende til reglerne i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område. Herudover reguleres nævnets sagsbehandling af de almindelige regler i forvaltningsloven, lov om offentlighed i forvaltningen mv., samt af administrative forskrifter på området, herunder nævnets forretningsorden, jf. den foreslåede § 8.

Kommunalbestyrelsens og Ankestyrelsens behandling af sager omfattet af den foreslåede nye lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet vil fortsat være reguleret i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område. Kommunalbestyrelsen og Ankestyrelsen vil således skulle behandle disse sager efter samme regler, som gælder for disse myndigheders behandling af sager omfattet af lov om sociale service. Forvaltningsloven og lov om offentlighed i forvaltningen finder tilsvarende anvendelse for behandlingen af sådanne sager.

2.2. Styrket opfølgning over for børn og unge i alderen 10 til 17 år

2.2.1. Gældende ret

2.2.1.1. Kommunens tilsyn mv. over for børn og unge i alderen 10 til 17 år

2.2.1.1.1. Børn og unge underlagt foranstaltninger efter lov om social service

Kommunernes generelle forpligtelse til opfølgning i forhold til foranstaltninger iværksat efter lov om social service er reguleret i lovens §§ 70, stk. 1 og 148.

Efter bestemmelsen skal kommunen senest 3 måneder efter, at der er iværksat en foranstaltning over for et barn eller en ung vurdere, om indsatsen skal ændres, og om handleplanen, jf. pkt. 2.1.1.4.3, skal revideres. Efter de første 3 måneder af forløbet skal kommunen med højst 6 måneders mellemrum vurdere, om indsatsen skal ændres, og om handleplanen skal revideres.

Bestemmelsen i § 70 er en minimumsregel, hvilket indebærer at kommunen som minimum skal vurdere den enkelte sag mindst to gange årligt. Kommunen er således forpligtet til at foretage den opfølgning, som er nødvendig, hvilket i nogle sager vil nødvendiggøre hyppigere opfølgning end to gange årligt.

Bestemmelsen skal også ses i sammenhæng med, at foranstaltninger efter § 52, stk. 3, i lov om social service, som udgangspunkt skal ophøre, når formålet med foranstaltningen er nået, når foranstaltningen ikke længere opfylder deres formål, eller når den unge fylder 18 år, jf. § 68, stk. 1, i lov om social service.

Særligt for så vidt angår børn og unge, der er anbragt uden for hjemmet, følger det af § 70, stk. 2, jf. stk. 1, og § 148, stk. 1, i lov om social service, at vurderingen af indsatsen og behovet for revidering af handleplanen skal ske på baggrund af det løbende tilsyn med barnet eller den unge og efter kontakt med forældremyndighedsindehaverne. Dette tilsyn skal omfatte mindst to årlige tilsynsbesøg på anbringelsesstedet, hvor kommunen taler med barnet eller den unge. Forud for hjemgivelse skal kommunen revidere handleplanen på ny og angive den videre indsats i forbindelse med hjemgivelsen, jf. § 68, stk. 11, 1. pkt., i lov om social service.

Vurderer kommunen, at en indsats skal ændres (eller helt ophøre), kan kommunen som udgangspunkt

træffe afgørelse herom, hvis betingelserne for iværksættelse af den ændrede foranstaltning, f.eks. en anbringelse uden for hjemmet eller et ungepålæg, er til stede.

Visse ændringer skal dog altid forelægges kommunens børn- og ungeudvalg til afgørelse. Det gælder f.eks. ændringer, der indebærer anbringelse uden for hjemmet uden samtykke, jf. § 58, stk. 1, i lov om social service, anbringelse på delvis lukkede døgninstitutioner og afdelinger, sikrede døgninstitutioner eller særligt sikrede afdelinger, jf. §§ 63 a-c i lov om social service, eller ændring af anbringelsessted, når der ikke kan opnås samtykke, jf. § 69, stk. 3, i lov om social service.

Hvis et barn eller en ung modsætter sig foranstaltninger iværksat efter lov om social service, må kommunen overveje at iværksætte andre foranstaltninger, herunder eventuelt anbringe den unge uden for hjemmet, hvis betingelserne herfor er opfyldt.

Ungepålæg kan søges gennemført i medfør af § 64, stk. 4, jf. stk. 2, 2. pkt., hvorefter politiet yder bistand til kommunerne i forbindelse med at hente og bringe den unge til stedet, hvor ungepålægget skal opfyldes.

2.2.1.1.2. Særligt om unge underlagt strafferetlige foranstaltninger

Kommunernes har ved siden af pligten til at følge op på foranstaltninger iværksat efter lov om social service også visse pligter relateret til opfølgning over for unge, der er idømt strafferetlige foranstaltninger. Det drejer sig om unge, der er varetægtsfængslet, idømt betingede domme, idømt ungdomssanktion, har modtaget tiltalefrafald med vilkår eller prøveløslades.

Kommunen har over for unge, der er meddelt tiltalefrafald med vilkår om ungdomskontrakt, det overordnede ansvar for, at de foranstaltninger, som følger af kontrakten, bliver iværksat, ligesom kommunen fører tilsyn med, at den unge overholder de forpligtelser, som følger af foranstaltningerne.

Kommunen varetager desuden i almindelighed tilsynet med unge under 18 år, der er idømt en betinget straf, når der til dommen er knyttet vilkår om tilsyn.

For så vidt angår unge, der er idømt en ungdomssanktion, skal kommunens vurdering af indsats og handleplan, jf. ovenfor under pkt. 2.2.1.1.1. særligt vedrøre, hvordan det sikres, at den unge kommer i uddannelse eller beskæftigelse, jf. § 70, stk. 3, i lov om social service. Forud for hjemgivelse fra anbringelse skal kommunen endvidere revidere handleplanen særligt i relation til, hvordan mål om uddannelse eller beskæftigelse nås, jf. § 68, stk. 11, 2. pkt., i lov om social service. Den unge skal desuden under hele forløbet være tilknyttet en koordinator, som fungerer som den unges rådgiver, sikrer sammenhængen i forløbet og afholder møder med den unge, forældrene og andre relevante parter med henblik på at fastholde de målsætninger, der er fastlagt i handleplanen, jf. § 54 a i lov om social service.

Endelig skal kommunen tilbyde såkaldt udslusning til unge under 18 år, der har afsonet en ubetinget fængselsstraf, været varetægtsfængslet eller anbragt i varetægtssurrogat, jf. § 57 d, stk. 1, i lov om social service. Udslusningen skal så vidt muligt etableres inden løsladelsen, have en varighed på mindst 6 måneder og mindst antage et omfang svarende til en kontaktperson.

2.2.1.2. Kriminalforsorgens tilsyn med unge underlagt strafferetlige foranstaltninger

Reglerne for kriminalforsorgens gennemførelse af tilsyn og vilkår i forbindelse med betingede domme og prøveløsladelse findes i lov om fuldbyrdelse af straf m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 1242 af 11. november 2015, samt i bekendtgørelse nr. 1013 af 9. august 2017 om kriminalforsorgens tilsyn med prøveløsladte, betinget dømte m.v. (tilsynsbekendtgørelsen), bekendtgørelse nr. 590 af 30. april 2015 om kriminalforsorgens reaktioner ved overtrædelse af vilkår fastsat ved prøveløsladelse, betinget dom mv., cirkulære nr. 9842 af 4. september 2017 om kriminalforsorgens tilsyn med prøveløsladte, betinget dømte m.v. (tilsynscirkulæret) og vejledning nr. 9843 af 4. september 2017 om kriminalforsorgens tilsyn med prøveløsladte, betinget dømte m.v. (tilsynsvejledningen).

Efter disse regler er udgangspunktet, at kriminalforsorgen gennemfører tilsyn og andre vilkår, som er knyttet til en betinget dom eller en prøveløsladelse.

Kommunen varetager imidlertid i almindelighed tilsynet med unge under 18 år, der er idømt en betinget dom, når der til dommen er knyttet vilkår om tilsyn, jf. pkt. 2.2.1.1.

Er den unge under 18 år idømt en betinget dom med vilkår om ”anger management”, hvilket kan være relevant i sager om vold eller trusler, vil der normalt tillige blive fastsat vilkår om tilsyn af kriminalforsorgen i 1 år. Kriminalforsorgens tilsyn i disse sager er således et supplement til det tilsyn, som varetages af kommunen.

Hvis den unge under 18 år idømmes en betinget dom med vilkår om samfundstjeneste, f.eks. i forbindelse med brugstyveri af motorkøretøj, vil der tillige blive fastsat vilkår om tilsyn af kriminalforsorgen.

Over for unge i alderen 15 til 25 år, der afsoner en fængselsstraf, skal kriminalforsorgen efter tilsynscirkulærets § 7 overveje, om den unge skal tilknyttes en mentor, hvis dette ikke allerede er sket. Mentoren kan tilknyttes i forbindelse med en prøveløsladelse evt. i udslningsfasen af afsoningen, eller i forbindelse med en betinget dom, hvor kriminalforsorgen fører tilsynet, jf. tilsynsvejledningens pkt. 27.

Formålet med mentorordningen er at knytte en voksen, der kan fungere som en positiv rollemodel, til den unge. Det er hensigten, at mentorerne i samarbejde med kriminalforsorgen skal støtte og vejlede de unge til en mere struktureret hverdag og en acceptabel kontakt til det omgivende samfund, f.eks. skole, arbejdsplads, offentlige myndigheder og institutioner, foreninger, familie, venner mv. Formålet er, at den unge skal blive bedre til selv at tackle problemer og tage ansvar for sit liv.

Det bemærkes i den forbindelse, at mentorordningen som led i aftalen om Kriminalforsorgens økonomi 2018-2021 i øjeblikket er under revision.

Manglende efterlevelse af vilkår for et tiltalefrafald, f.eks. vilkår i en ungdomskontrakt, vil kunne føre til, at straffesagen mod den unge genoptages, jf. retsplejelovens § 723, stk. 4.

Hvis en ung, der er prøveløsladt, ikke overholder vilkårene for prøveløsladelsen, kan kriminalforsorgen tildele en advarsel, ændre vilkårene eller forlænge prøvetiden inden for længstetiden, jf. straffelovens § 39. Kriminalforsorgen kan endvidere under særlige omstændigheder bestemme, at den unge skal indsættes til udståelse af reststraffen, jf. straffelovens § 40, stk. 2 og 3, jf. bekendtgørelse nr. 590 af 30. april 2015 om kriminalforsorgens reaktioner ved overtrædelse af vilkår fastsat ved prøveløsladelse, betinget dom mv.

Overtræder en prøveløsladt eller betinget benådet et vilkår, skal kriminalforsorgen umiddelbart herefter træffe foranstaltninger med henblik på at sikre overholdelsen af vilkåret, jf. bekendtgørelsens § 3, stk. 1. Er der risiko for, at den prøveløsladte eller betinget benådede begår alvorlig kriminalitet, skal kriminalforsorgen overveje straks at anmode om anholdelse eller varetægtsfængsling uden forinden at kontakte personen, jf. bekendtgørelsens § 3, stk. 2.

Består vilkårsovertrædelsen i, at den prøveløsladte eller betinget benådede unddrager sig tilsynet, skal kriminalforsorgen på udeblivelsesdagen eller umiddelbart derefter ved brev pålægge klienten snarest at tage personlig kontakt til kriminalforsorgen. Reageres der ikke på dette brev, skal kriminalforsorgen aflægge besøg på bopælen eller opholdsstedet, hvis det findes formålstjenligt. I modsat fald erstattes besøget af et skriftligt pålæg, jf. bekendtgørelsens § 4. Medfører dette ikke, at tilsynet genetableres, eller overtræder den prøveløsladte eller betinget benådede i øvrigt vilkåret om tilsyn eller særvilkår, og må vilkårsovertrædelsen antages at medføre en nærliggende risiko for kriminalitet, skal kriminalforsorgen overveje at anmode om anholdelse eller varetægtsfængsling.

Overtræder den prøveløsladte eller betinget benådede forskrifter eller vilkår, uden at overtrædelsen antages at medføre en afgørelse om genindsættelse, kan kriminalforsorgen give et pålæg om at overholde forskrifterne og vilkårene, jf. bekendtgørelsens § 5. Omfatter overtrædelsen alene vilkåret om ikke at begå strafbart forhold, og er den prøveløsladte eller betinget benådede sigtet, men ikke varetægtsfængslet, skal kriminalforsorgen så vidt muligt sørge for, at tilsyn og vilkår fortsat gennemføres, jf. bekendtgørelsens § 6.

Det følger af bekendtgørelsens § 7, at kriminalforsorgen kan anmode politiet om en anholdelse efter retsplejelovens § 756, hvis den prøveløsladte eller betinget benådede overtræder vilkår, og kriminalforsorgen ikke kan komme i kontakt med denne. Er vilkårsovertrædelsen af en sådan karakter, at genindsættelse kan blive aktuelt, kan kriminalforsorgen anmode politiet om varetægtsfængsling, jf. retsplejelovens § 763. Forud for genindsættelse skal den prøveløsladte eller betinget benådede gøres bekendt med sagens faktiske omstændigheder samt have mulighed for at udtale sig, jf. bekendtgørelsens § 8.

Kriminalforsorgens mulige reaktioner over for betinget dømte, som overtræder vilkår, følger ligeledes af bekendtgørelse nr. 590 af 30. april 2015 om kriminalforsorgens reaktioner ved overtrædelse af vilkår fastsat ved prøveløsladelse, betinget dom mv.

Hvis den unge ikke efterlever vilkårene for en betinget dom, og hvis de foranstaltninger, kriminalforsorgen træffer, ikke kan sikre overholdelsen af vilkårene, kan anklagemyndigheden indbringe sagen for domstolene med henblik på at opnå en afgørelse om at tildele den unge en advarsel, ændre vilkårene eller forlænge prøvetiden inden for længstetiden, eller om fuldbyrdelse af fængselsstraffen, jf. straffelovens § 60, stk. 1. Anklagemyndigheden vil typisk få kendskab til vilkårsovertrædelser gennem indberetninger fra kriminalforsorgen.

Det følger af bekendtgørelsens § 11, at kriminalforsorgen umiddelbart efter, at en betinget dømt overtræder vilkår fastsat af retten, skal træffe foranstaltninger med henblik på at sikre overholdelsen af vilkåret. Forud for afgivelse af indberetning til anklagemyndigheden skal den betinget dømte gøres bekendt med denne samt have lejlighed til at udtale sig. Er der risiko for, at den betinget dømte begår alvorlig kriminalitet, skal kriminalforsorgsområdet overveje straks at afgive indberetning til anklagemyndigheden eller anmode om anholdelse eller varetægtsfængsling uden forinden at kontakte den betinget dømte.

Består vilkårsovertrædelsen i, at den betinget dømte unddrager sig tilsynet, skal kriminalforsorgen på udeblivelsesdagen eller umiddelbart derefter ved brev pålægge klienten snarest at tage personlig kontakt med kriminalforsorgen. Reageres der ikke på dette brev, skal kriminalforsorgen aflægge besøg på bopælen eller opholdsstedet, hvis det findes formålstjenligt. I modsat fald erstattes besøget af et skriftligt pålæg, jf. bekendtgørelsens § 12. Medfører dette ikke, at tilsynet genetableres, eller overtræder den betinget dømte i øvrigt vilkåret om tilsyn eller særvilkår, og må vilkårsovertrædelsen antages at medføre en nærliggende risiko for kriminalitet, skal kriminalforsorgen omgående afgive indberetning til anklagemyndigheden eller anmode om anholdelse eller varetægtsfængsling.

Overtræder den betinget dømte forskrifter eller vilkår, uden at vilkårsovertrædelsen antages at medføre en nærliggende risiko for kriminalitet, kan kriminalforsorgen give et pålæg om at overholde forskrifterne og vilkårene. Er der tidligere givet pålæg i anledning af en tilsvarende overtrædelse, skal der senest en måned efter, at vilkårsovertrædelsen på ny er konstateret, afgives indberetning til anklagemyndigheden, jf. bekendtgørelsens § 13. Overtræder den betinget dømte alene vilkåret om ikke at begå strafbart forhold, kan afgivelse af indberetning til anklagemyndigheden undlades, hvis den pågældende allerede er sigtet for det strafbare forhold, og vilkårsovertrædelsen vil blive inddraget i straffesagen. Hvis den pågældende ikke bliver varetægtsfængslet, skal kriminalforsorgen så vidt muligt sørge for, at tilsyn og særvilkår fortsat gennemføres, jf. bekendtgørelsens § 14.

Det følger af bekendtgørelsens § 16, at kriminalforsorgen kan anmode politiet om at anholde en betinget dømt, der overtræder vilkår, og som kriminalforsorgen ikke kan komme i kontakt med, jf. retsplejelovens § 756. Er vilkårsovertrædelsen af en sådan beskaffenhed, at fuldbyrdelse af fængselsstraf kan blive aktuelt, kan kriminalforsorgen anmode politiet om varetægtsfængsling, jf. retsplejelovens § 763.

For så vidt angår vilkår om samfundstjeneste følger det endvidere af bekendtgørelsen, at kriminalforsorgen ved klientens udeblivelse fra en aftale om at udføre samfundstjeneste samme dag eller umiddelbart derefter ved brev skal pålægge den pågældende snarest at tage personlig kontakt til kriminalforsorgen. Reageres der ikke på dette brev, skal kriminalforsorgen aflægge besøg på bopælen eller opholdsstedet, hvis det findes formålstjenligt. I modsat fald erstattes besøget af et skriftligt pålæg. Fører dette ikke til, at kriminalforsorgen får kontakt med den pågældende, afgiver kriminalforsorgen indberetning til anklagemyndigheden senest en måned efter udeblivelsen. Hvis vilkåret er ved at udløbe, skal kriminalforsorgen, hvis det er påkrævet, afgive indberetning hurtigere.

Kommer den pågældende gentagne gange for sent, afviser at udføre samfundstjenesten eller på anden måde overtræder vilkåret om samfundstjeneste eller de forskrifter, kriminalforsorgen har givet, skal der gives pålæg om at overholde vilkåret og forskrifterne.

Hvis en betinget dømt efter pålæg herom fortsat ikke overholder vilkåret om samfundstjeneste, skal kriminalforsorgen afgive indberetning til anklagemyndigheden senest en måned efter, at vilkårsovertrædelsen på ny er konstateret. Overtræder den pågældende vilkåret om ikke at begå strafbart forhold, uden at det medfører varetægtsfængsling, skal kriminalforsorgen sørge for, at den pågældende får mulighed for at fortsætte samfundstjenesten.

Hvis en prøveløsladt overtræder et vilkår om samfundstjeneste, og fører pålæg herom ikke til, at vilkåret overholdes, skal kriminalforsorgen straks træffe afgørelse om eventuel reaktion efter straffelovens § 40, stk. 2, nr. 3 (om genindsættelse), uanset vurderingen af risikoen for ny kriminalitet.

2.2.2. Justitsministeriets overvejelser og lovforslagets udformning

2.2.2.1. Oprettelse af en ungekriminalforsorg

Børn og unge, der enten er i fødekæden til eller allerede en del af den hårde kerne, er ofte socialt belastede og færdes i kriminelle miljøer. Disse børn og unge kan mangle motivation til at overholde de fastlagte forløb og til at samarbejde med myndighederne om at komme ud af kriminalitet.

Det er vigtigt, at der sikres en effektiv, tæt og ensartet opfølgning på Ungdomskriminalitetsnævnets afgørelser, så ingen børn og unge tabes på gulvet af systemet.

Det foreslås på den baggrund, at der oprettes en ungekriminalforsorg, der skal forestå tilsyn med, at de børn og unge, hvis sag har været behandlet i Ungdomskriminalitetsnævnet, efterlever Ungdomskriminalitetsnævnets afgørelse. Det gælder for hele nævnets målgruppe. Ungekriminalforsorgen vil således skulle føre tilsyn med, at betingelserne i et forbedringsforløb overholdes. Det omfatter bl.a., at ungekriminalforsorgen skal sikre, at barnet eller den unge overholder en forpligtelse til at møde til undervisning i skolen, eller at barnet eller den unge deltager i et pålagt misbrugsbehandlingsforløb. Ungekriminalforsorgen vil således f.eks. skulle holde sig i kontakt med barnets eller den unges skole eller behandlingssted for at føre tilsyn med, at barnet eller den unge møder op.

Ungekriminalforsorgen oprettes som en del af kriminalforsorgen. Den centrale ledelse og administration varetages af Direktoratet for Kriminalforsorgen. Som led i oprettelsen af ungekriminalforsorgen etableres der en central enhed i Direktoratet for Kriminalforsorgen, der skal stå for den overordnede tilrettelæggelse af arbejdet. Til at føre tilsyn med den enkelte unge oprettes der endvidere et antal selvstændige lokale ungekriminalforsorgsenheder, som forankres i Kriminalforsorgen i Frihed (KIF).

2.2.2.2. Ungekriminalforsorgens tilsyn

Ungekriminalforsorgen skal sammen med kommunen sørge for, at barnet eller den unge gennemfører den straksreaktion og det forbedringsforløb, som er bestemt af Ungdomskriminalitetsnævnet.

Kriminalforsorgen fører i dag tilsyn med prøveløsladte, betinget dømte mv. Det er således efter Justitsministeriets vurdering hensigtsmæssigt ligeledes at benytte kriminalforsorgens kompetencer, erfaringer og struktur i tilsynet med de børn og unge, hvis sag har været behandlet i Ungdomskriminalitetsnævnet, uanset at en del af Ungdomskriminalitetsnævnets målgruppe er under den kriminelle lavalder på 15 år og ikke er dømt i en straffesag.

Ungekriminalforsorgens tilsyn med overholdelsen af Ungdomskriminalitetsnævnets afgørelser indpasses således i kriminalforsorgens eksisterende tilsyn med de nødvendige justeringer.

Det foreslås, at barnet eller den unge skal have tilknyttet en ungetilsynsførende fra ungekriminalforsorgen, som skal følge barnet eller den unge under hele forbedringsforløbet.

Ungekriminalforsorgens tilsyn vil omfatte børn og unge i alderen 10 til 17 år, hvis sag har været behandlet i Ungdomskriminalitetsnævnet. Der vil således i en række tilfælde være tale om børn og meget unge mennesker, og derfor er det relevant også at sikre forældremyndighedsindehavernes deltagelse. Det foreslås på den baggrund, at ungekriminalforsorgens tilsyn indebærer, at både barnet eller den unge

og forældremyndighedsindehaverne efter ungekriminalforsorgens nærmere bestemmelse skal holde sig i kontakt med ungekriminalforsorgen. Det indebærer bl.a., at både barnet eller den unge og forældremyndighedsindehaverne skal møde, når de bliver indkaldt af ungekriminalforsorgen, samt at de skal modtage besøg fra ungekriminalforsorgen, når dette er bestemt. Samtidig foreslås det, at forældremyndighedsindehaverne og barnet eller den unge skal give ungekriminalforsorgen oplysninger om barnets eller den unges bopæl og eventuelle beskæftigelse.

Ungekriminalforsorgen skal ved iværksættelsen af tilsynet med overholdelsen af Ungdomskriminalitetsnævnets afgørelser vejlede barnet eller den unge og forældremyndighedsindehaverne om de rettigheder og pligter, som tilsynet indebærer. Heri indgår bl.a., at indholdet i Ungdomskriminalitetsnævnets afgørelse gennemgås. Derudover skal der vejledes om konsekvensen af ikke at overholde ungekriminalforsorgens forskrifter og de forpligtelser, der følger af nævnets afgørelse.

Som beskrevet ovenfor under pkt. 2.2.1.2 fører kriminalforsorgen i dag et begrænset tilsyn med unge, der er dømt for kriminalitet. Tilsynet gennemføres således i overvejende grad af kommunen. Kriminalforsorgens eksisterende tilsyn er rettet mod unge, der er dømt for kriminalitet, hvilket indebærer, at vilkårene er fastsat ved dom eller i forbindelse med prøveløsladelse.

Ungekriminalforsorgens tilsyn vil således fremadrettet stå ved siden af kommunens tilsyn, og der er dermed tale om en samlet styrkelse af tilsynet.

For de 15-17-årige skal kriminalforsorgen på samme måde som i dag endvidere føre tilsyn med overholdelse af vilkår fastsat ved dom, f.eks. i forbindelse med en betinget straf, herunder et vilkår om, at nævnets afgørelse skal efterleves. Dette tilsyn vil følge de eksisterende regler, der er fastsat i bekendtgørelse nr. 590 af 30. april 2015 om kriminalforsorgens reaktioner ved overtrædelse af vilkår fastsat ved prøveløsladelse, betinget dom mv., jf. pkt. 2.2.1.2 ovenfor. Kriminalforsorgen og ungekriminalforsorgen vil gennem samarbejdsaftaler fastlægge udmøntningen af tilsynene med 15-17-årige.

De nærmere regler for ungekriminalforsorgens tilsyn med børn og unge, hvis sag har været behandlet i Ungdomskriminalitetsnævnet, fastsættes ved bekendtgørelse, jf. lovforslagets § 52. Der vil bl.a. blive fastsat regler om kontakthypighed, kontrolbesøg, pligt til indberetning mv.

2.2.2.3. Ungekriminalforsorgens reaktionsmuligheder

Det foreslås, at der indsættes en bestemmelse, hvorefter ungekriminalforsorgen skal træffe foranstaltninger med henblik på at genetablere tilsynet, hvis barnet eller den unge unddrager sig ungekriminalforsorgens tilsyn eller i øvrigt ikke efterlever Ungdomskriminalitetsnævnets afgørelse. Ungekriminalforsorgen skal indberette sagen til Ungdomskriminalitetsnævnet, hvis tilsynet ikke kan genetableres. Det forudsættes med bestemmelsen, at ungekriminalforsorgen altid vil skulle reagere i disse situationer, f.eks. ved at forsøge at kontakte den unge telefonisk, ved fremsendelse af digital post eller anbefalet brev eller ved aflæggelse af husbesøg.

De nærmere regler for behandlingen af sager om manglende efterlevelse fastsættes ved bekendtgørelse, jf. oven for pkt. 2.2.2.2. De administrativt fastsatte regler vil tage udgangspunkt i, at reaktionerne skal være stigende i intensitet, hvis barnet eller den unge gentagne gange overtræder Ungdomskriminalitetsnævnets afgørelse.

2.2.2.4. Kommunens tilsynsforpligtelse

Lovforslaget indebærer, at ungekriminalforsorgen skal føre tilsyn med barnets eller den unges overholdelse af Ungdomskriminalitetsnævnets afgørelse. Ungekriminalforsorgen vil således skulle føre tilsyn med overholdelsen af forpligtelserne. Det omfatter f.eks., om barnet eller den unge er anbragt i overensstemmelse med nævnets afgørelse, om barnet eller den unge opfylder krav om at deltage i undervisning, og om barnet eller den unge deltager i tilsynet. Det foreslås således, at ungekriminalforsorgen fører det generelle tilsyn med, at barnet eller den unge overholder sine forpligtelser.

Hvis barnet eller den unge ikke kan motiveres til at efterleve nævnets afgørelse, vil ungekriminalforsorgen skulle indberette sagen til Ungdomskriminalitetsnævnet med henblik på, at der kan fastsættes nye foranstaltninger.

Med lovforslaget ændres der ikke på indholdet af det personrettede tilsyn, kommunerne skal føre med det enkelte barn, jf. lovforslagets § 54. Kommunerne vil derfor på samme måde som i dag føre tilsyn med de foranstaltninger, der er iværksat over for barnet eller den unge, uagtet om disse foranstaltninger er fastsat af Ungdomskriminalitetsnævnet.

Kommunen vil således fortsat skulle stå for den løbende vurdering af foranstaltningernes egnethed, det løbende tilsyn med anbringelser osv. Det personrettede tilsyn har til formål at sikre, at de foranstaltninger, der er truffet afgørelse om, fortsat opfylder deres formål. Det indebærer, at kommunalbestyrelsen løbende skal følge de enkelte sager for at sikre sig dette.

Det foreslås endvidere, at kommunalbestyrelsen skal have ansvaret for at fuldbyrde Ungdomskriminalitetsnævnets afgørelser. Det vil således være kommunalbestyrelsen, der har ansvaret for at sikre gennemførelsen af eventuelle straksreaktioner og forbedringsforløb – ligesom det i dag er kommunen, der iværksætter de foranstaltninger, der skal iværksættes over for et barn eller en ung efter lov om social service.

Det foreslås derfor, at kommunalbestyrelsen skal have de beføjelser som følger af § 64 i lov om social service, når kommunen skal fuldbyrde Ungdomskriminalitetsnævnets afgørelser.

Det indebærer, at kommunen – på samme måde som i dag – mod behørig legitimation og uden retskendelse vil have adgang til forældremyndighedsindehavernes bolig, rum eller gemmer for at eftersøge og medtage et barn eller en ung med henblik på fuldbyrdelse af afgørelser, hvilket fremover også vil omfatte afgørelser truffet af Ungdomskriminalitetsnævnet. Det indebærer endvidere, at kommunalbestyrelsen vil kunne træffe afgørelse om, at kommunen mod behørig legitimation og uden retskendelse har adgang til forældremyndighedsindehavernes bolig og rum, når adgangen til hjemmet sker som led i en ungefaglig undersøgelse, jf. lovforslagets § 53, stk. 2, og adgangen må anses som nødvendig for at afgøre, om der er åbenbar risiko for alvorlig skade på et barns eller en ungs sundhed eller udvikling, og forældrene har modarbejdet, at en vurdering af barnets eller den unges støttebehov, kan gennemføres med andre mere lempelige foranstaltninger. Politiet vil – på samme måde som i dag – kunne yde bistand til kommunen ved udøvelsen af de ovenstående beføjelser.

Kommunerne vil således været retlig forpligtet til at iværksætte fuldbyrdelsen af en afgørelse fra Ungdomskriminalitetsnævnet, med det samme afgørelsen foreligger. For at imødegå, at fuldbyrdelsen ikke iværksættes med den fornødne hurtighed, er der i lovforslagets § 51 fastsat regler om, at ungekriminalfor-

sorgen underretter nævnet herom med henblik på, at nævnet pålægger kommunen at fuldbyrde afgørelsen inden for en fastsat tidsfrist. Nævnet vil i den forbindelse endvidere kunne henstille, at fuldbyrdelse skal ske med bistand fra politiet.

2.2.3. Forholdet til Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 6 om ret til en retfærdig rettergang og artikel 40 i FN's Konvention om Barnets Rettigheder

2.2.3.1. Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 6 om ret til en retfærdig rettergang

Efter Den Europæiske Menneskerettighedskonventions (EMRK) artikel 6, stk. 1, har enhver ret til en retfærdig rettergang for en uafhængig og upartisk domstol, når der skal træffes afgørelse enten i en strid om den pågældendes borgerlige rettigheder og forpligtelser (en civil sag) eller angående en mod den pågældende rettet anklage for en forbrydelse (en straffesag). Bestemmelsens stk. 2 og 3 sikrer enhver en række processuelle retsgarantier, der gælder, når der skal træffes afgørelse i en straffesag.

Ved afgrænsningen af, hvornår der er tale om en straffesag i konventionens forstand, lægges der navnlig vægt på de generelle kriterier, som er fastlagt i Menneskerettighedsdomstolens praksis, jf. bl.a. dom af 8. juni 1976 i sagen Engel m.fl. mod Holland. Disse kriterier er for det første, hvorledes de bestemmelser, der udgør grundlaget for sanktionen, er klassificeret i det nationale retssystem, for det andet karakteren af den omhandlede forseelse, herunder navnlig om den pågældende forskrift er en almen norm eller kun retter sig mod bestemte persongrupper, og for det tredje karakteren og intensiteten af den sanktion, der er mulighed for at ikende.

I sagen Blokhin mod Rusland, dom af 23. marts 2016, var en 12-årig russisk dreng, som var diagnosticeret med ADHD, blevet tilbageholdt i en tilbageholdelsesfacilitet for unge lovovertrædere. Drengen var blevet anholdt af politiet under mistanke for afpresning af et 9-årigt barn, men da drengen var under den kriminelle lavalder, blev der ikke indledt en straffesag. Drengen blev i stedet stillet for en domstol, der på baggrund af myndighedernes indstilling herom besluttede, at drengen skulle anbringes i en tilbageholdelsesfacilitet for unge lovovertrædere i 30 dage for at korrigere hans opførsel og forhindre ny kriminalitet.

Menneskerettighedsdomstolen brugte de ovennævnte Engel-kriterier til at fastslå, om der i den konkrete sag var tale om en straffesag i EMRK's forstand. Domstolen lagde bl.a. vægt på, at anbringelsen af drengen var en direkte konsekvens af den kriminalitet, som myndighederne påstod, at han havde begået. Domstolen lagde endvidere vægt på, at selv om der ikke formelt i national ret var tale om en straffesag, indeholdt sanktionen klare elementer af både at skulle tjene til afskrækkelse og straf, og anbringelsen forfulgte ikke et uddannelsesmæssigt formål. Domstolen bemærkede bl.a., at tilbageholdelsesfaciliteten var lukket og bevogtet, så beboerne ikke kunne forlade den, og at beboerne var underlagt konstant overvågning og et strengt disciplinært regime. Domstolen fandt efter en samlet vurdering, at der var tale om en straffesag i EMRK's forstand, og at det forhold, at der ikke var ført en straffesag med de påkrævede retsgarantier, derfor var en krænkelse af artikel 6 i EMRK.

Med lovforslaget oprettes der et Ungdomskriminalitetsnævn, som fremover skal behandle nogle af de sager, som i dag behandles af kommunerne og de kommunale børn- og ungeudvalg. Det drejer sig om sager vedrørende børn og unge i alderen 10 til 17 år, som er enten mistænkt eller idømt fængselsstraf for personfarlig kriminalitet eller mistænkt eller idømt fængselsstraf for anden alvorlig kriminalitet ved overtrædelse af straffeloven, lov om euforiserende stoffer, våbenloven eller knivloven og samtidig vurderes at være i særlig risiko for at begå yderligere kriminalitet. For børn i alderen 10 til 14 år er det

politiet, der henviser sagen til behandling i Ungdomskriminalitetsnævnet. For unge, som er fyldt 15 år på tidspunktet for gerningen, vil henvisningen af sagen til nævnet ske ved dom efter påstand herom fra anklagemyndigheden.

Politiets eller domstolenes henvisning af en sag til Ungdomskriminalitetsnævnet vil i alle sager skulle ske med udgangspunkt i karakteren af kriminaliteten og barnets eller den unges udsathed i forhold til at begå yderligere kriminalitet. I forhold til børn og unge, der er mistænkt for eller har begået personfarlig kriminalitet som f.eks. vold, voldtægt eller røveri, vil kriminalitetens karakter alene kunne begrunde henvisningen, da denne form for kriminalitet i sig selv taler for iværksættelse af en særlig kriminalitetsforebyggende indsats over for barnet eller den unge. I forhold til børn og unge, der er mistænkt for eller har begået anden alvorlig kriminalitet, vil sagen skulle henvises til nævnet, hvis barnet eller den unge i øvrigt har særlige risikofaktorer, der gør vedkommende særligt udsat for at begå yderligere kriminalitet.

Ligesom i det eksisterende sociale system, der i dag behandler denne type sager, vil der i Ungdomskriminalitetsnævnet kunne være tilfælde, hvor barnet eller den unge nægter at have begået den kriminalitet, som har begrundet henvisningen af sagen til nævnet. Foreligger en sådan situation, vil nævnet på samme måde, som det sker i kommunerne i dag, på baggrund af en helhedsvurdering af alle sagens oplysninger tage stilling til, om der er det tilstrækkelige grundlag for at fastsætte reaktioner over for barnet eller den unge. Der er imidlertid ikke tale om, at nævnet herved tager stilling til, om barnet eller den unge er skyldig i en bestemt strafbar lovovertrædelse.

Ungdomskriminalitetsnævnet vil som udgangspunkt have de samme reaktionsmuligheder til rådighed, som de sociale myndigheder har i dag, og under samme betingelser som efter gældende ret på det sociale område.

Ungdomskriminalitetsnævnet vil kunne fastsætte et skræddersyet forbedringsforløb for barnet eller den unge af op til to års varighed med henblik på at få bragt barnet eller den unge ud af kriminalitet. I særlige tilfælde kan der for de 10-14-årige fastsættes et forbedringsforløb på op til fire år. Formålet er at sikre, at barnet eller den unge slår ind på en konstruktiv livsbane uden kriminalitet. Forbedringsforløbet kan eksempelvis indebære, at barnet eller den unge forpligtes til at deltage i behandling for hashmisbrug, eller at der stilles krav om, at den unge færdiggør folkeskolen. I alvorligere sager, hvor det vurderes, at barnets eller den unges problemer ikke kan afhjælpes i hjemmet, kan nævnet bl.a. anbringe barnet eller den unge uden for hjemmet i en periode, herunder på åbne, delvist lukkede og sikrede døgninstitutioner.

Der ændres ikke på kriterierne for, hvornår et barn eller en ung kan anbringes uden for hjemmet, herunder med eller uden samtykke eller på en delvist lukket døgninstitution, sikret døgninstitution eller særligt sikret afdeling. Kriterierne for anbringelse i lovforslagets §§ 14-17 svarer til kriterierne herfor i lov om social service og skal administreres i overensstemmelse hermed. En anbringelse vil således altid ske med udgangspunkt i, hvad der er bedst for barnet eller den unge, idet anbringelsens formål er at hjælpe barnet eller den unge tilbage i trivsel.

Foruden et forbedringsforløb vil Ungdomskriminalitetsnævnet kunne fastsætte en straksreaktion, som kan bestå i at bidrage til at genoprette forrettet skade eller deltage i andre aktiviteter med genoprettende formål. En straksreaktion vil f.eks. kunne bestå i at rydde op efter hærværk, som barnet eller den unge har begået på sin skole. Straksreaktionen vil dog også kunne have et mere bredt genoprettende formål, herunder samfundsnyttigt arbejde. Reaktionen vil f.eks. kunne bestå i at gøre rent i offentlige

parker. Formålet med straksreaktionen er socialpædagogisk, og reaktionen skal ligesom ungepålæg efter de gældende regler have et forebyggende sigte.

Der er ikke tale om, at barnet eller den unge pålægges en straksreaktion som straf eller sanktion i anledning af sin adfærd, ligesom der ikke kan knyttes egentlige sanktioner til manglende efterlevelse af straksreaktionen. Straksreaktionen indgår i den forebyggende indsats og skal støtte barnet eller den unge i at ændre adfærd.

Som der er redegjort for ovenfor, vil Ungdomskriminalitetsnævnet ikke skulle tage stilling til, om barnet eller den unge er skyldig i at have begået en bestemt strafbar handling. Nævnet vil heller ikke som domstolene kunne idømme barnet eller den unge sanktioner såsom betingede eller ubetingede fængselsstraffe. Nævnet vil – ligesom kommunerne gør i dag – på baggrund af en helhedsvurdering af barnets eller den unges situation skulle træffe afgørelse om iværksættelse af reaktioner, der skal hjælpe barnet eller den unge tilbage i travsel og bidrage til at sikre, at den pågældende ikke ender i en kriminel løbebane.

Efter Justitsministeriets opfattelse er der på den baggrund ikke tale om en straffesag i EMRK artikel 6's forstand, og Ungdomskriminalitetsnævnets sagsbehandling vil derfor ikke skulle opfylde de processuelle retsgarantier, der ifølge denne bestemmelse gælder i straffesager.

2.2.3.2. Artikel 40 i FN's Konvention om Barnets Rettigheder

Artikel 40, stk. 2, litra b, i FN's Konvention om Barnets Rettigheder opstiller ligesom EMRK artikel 6, stk. 2 og 3, en række processuelle retsgarantier, der skal overholdes i forbindelse med straffesager mod børn. Af de grunde, der er nævnt ovenfor under pkt. 2.2.3.1 om EMRK artikel 6, er det Justitsministeriets vurdering, at sager, der behandles ved Ungdomskriminalitetsnævnet, ikke er straffesager i Børnekonventionens artikel 40's forstand, og nævnets sagsbehandling derfor ikke vil skulle opfylde de processuelle retsgarantier, der ifølge bestemmelsen gælder i straffesager.

3. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige

Lovforslaget indebærer oprettelse af nye statslige myndigheder. Med lovforslaget oprettes der et Ungdomskriminalitetsnævn, som organisatorisk placeres i hver politikreds. Nævnet består af en dommer og repræsentanter fra henholdsvis politiet og kommunerne og skal træffe afgørelse om kriminalitetsforebyggende tiltag over for kriminalitetstruede unge i målgruppen for det nye system. Ungdomskriminalitetsnævnet sekretariatsbetjenes af politiet, og nævnets møder afholdes i lokaler ved domstolene. Kommunerne bistår nævnet i forhold til sagsoplysning.

Lovforslaget indebærer endvidere oprettelse af en ungekriminalforsorg, som organisatorisk skal henhøre under kriminalforsorgen.

Hertil kommer, at der med lovforslaget fastsættes særlige tidsfrister for behandlingen af visse straffesager vedrørende unge i alderen 15 til 17 år.

Lovforslaget medfører på den baggrund udgifter for politiet, anklagemyndigheden, domstolene, kriminalforsorgen og kommunerne.

For så vidt angår politiet, vil politiet skulle varetage sekretariatsfunktioner i relation til nævnene, herunder indkaldelse, koordinering og forberedelse af nævnsmøderne.

Lovforslaget indebærer derudover, at politiet vil skulle foretage en screening af sager vedrørende unge, der har begået alvorlig kriminalitet, for særlige risikofaktorer med henblik på henvisning af sager til behandling i Ungdomskriminalitetsnævnet.

Politiet vil endvidere have transportopgaver i forbindelse med afhentning af unge, der udebliver fra nævnsmøder samt straksreaktioner og forbedringsforløb.

Det er forventningen, at lovforslaget vil indebære udgifter for politiet på ca. 20 mio. kr. i 2018 og ca. 72 mio. kr. årligt i 2019 og frem.

For så vidt angår domstolene vil nævnsmøderne skulle ledes af en dommer, hvilket vil medføre udgifter for domstolene. Dertil vil der være udgifter i forbindelse med efteruddannelse af dommere til at håndtere den yngre del af målgruppen.

Domstolene skal endvidere stille lokaler til rådighed for nævnsmøderne, hvilket medfører behov for at foretage visse tilretninger af lokaler samt at sikre it-mæssige opkoblingsmuligheder ved afviklingen af møderne. Det er endvidere forventningen, at der vil være visse merudgifter forbundet med, at nævnets afgørelser indbringes for domstolene.

Det er forventningen, at lovforslaget vil indebære udgifter for domstolene på ca. 4 mio. kr. i 2018, ca. 8 mio. kr. i 2019 og ca. 9 mio. kr. årligt i 2020 og frem, hvortil der hvert fjerde år vil være mindre merudgifter til efteruddannelse af dommere.

For så vidt angår anklagemyndigheden er det forventningen, at anklagemyndigheden vil have mindre merudgifter på i størrelsesordenen 1,0 til 1,5 mio. kr. årligt i forbindelse med etableringen af en fast-track ordning for straffesager vedrørende unge i alderen 15 til 17 år.

For så vidt angår kriminalforsorgen indebærer lovforslaget etableringen af en ungekriminalforsorg, hvilket medfører lønomkostninger mv. forbundet med ansættelsen af ungetilsynsførende. Der vil endvidere være udgifter forbundet med kompetenceudvikling for medarbejdere, der skal håndtere den nye målgruppe i kriminalforsorgen.

Dertil er der merudgifter forbundet med ansættelse af medarbejdere i Direktoratet for Kriminalforsorgen, der bl.a. skal varetage opgaver forbundet med koordineringen, ledelsen, kompetenceudviklingen samt erfaringsudvekslingen for de nye medarbejdere i ungekriminalforsorgen.

Derudover medfører lovforslaget forskellige administrative udgifter til it-systemer, udvidelse af lejemåls-faciliteter og indkøb af transportmidler mv.

Det er forventningen, at lovforslaget vil indebære udgifter for kriminalforsorgen på ca. 2,5 mio. kr. i 2018, ca. 26 mio. kr. i 2019 og ca. 36 mio. kr. i 2020, ca. 33 mio. kr. i 2021 og ca. 32 mio. kr. årligt fra 2022 og frem.

Lovforslaget vurderes at medføre udgifter for kommunerne. Omfanget af de økonomiske konsekvenser vil blive afklaret i forhandling med KL.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet mv.

Lovforslaget har ingen økonomiske eller administrative konsekvenser for erhvervslivet mv.

5. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget medfører både indskrænkninger og forbedringer for borgerne.

Med lovforslaget flyttes kompetencen til at træffe afgørelser i sager omfattet af lovforslaget fra kommunen eller børn- og ungeudvalget til det nyoprettede Ungdomskriminalitetsnævn. Ændringen indebærer, at det ikke længere vil være muligt at klage over visse afgørelser om foranstaltninger, der tidligere blev truffet af kommunen, men som med lovforslaget fremover skal træffes af Ungdomskriminalitetsnævnet.

Der ændres ikke på klagemulighederne for de afgørelser, hvor kompetencen flyttes fra børn- og ungeudvalget til Ungdomskriminalitetsnævnet, f.eks. anbringelse uden samtykke.

Med lovforslaget ændres systemet for behandling af sager om børn og unge, der mistænkes eller dømmes for kriminalitet. Ændringen indebærer en række positive konsekvenser for borgeren. Det med lovforslaget foreslåede system indeholder en række korte frister, der tilsammen skal sikre, at sådanne sager fremover kan afgøres hurtigere, så børn og unge hurtigst muligt kan få den nødvendige støtte til at komme ud af en kriminel løbebane. Der oprettes endvidere en ungekriminalforsorg, der sammen med kommunen skal føre tilsyn med de børn og unge, hvis sag har været behandlet i Ungdomskriminalitetsnævnet. Med lovforslaget indføres der således et tættere tilsyn med denne gruppe af børn og unge.

6. Miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen miljømæssige konsekvenser.

7. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.

8. Hørte myndigheder og organisationer mv.

Et udkast til lovforslag har i perioden fra den 3. september 2018 til den 1. oktober 2018 været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer mv.:

Østre og Vestre Landsret, samtlige byretter, Domstolsstyrelsen, Den Danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Rigsadvokaten, Rigspolitiet, Advokatrådet, Amnesty International, Ankestyrelsen, BUPL, Børn og Familie, Børnehjælpsdagen, Børne- og Kulturchefforeningen, Børne- og Ungdomspsykiatrisk Selskab, Børnerådet, Børnesagens Fællesråd, Børns Vilkår, Danmarks Lærerforening, Dansk Børne- og Ungdomspsykiatrisk Selskab, Dansk Psykiatrisk Selskab, Dansk Psykolog Forening, Dansk Socialrådgiverforening, Danske Advokater, Danske Regioner, Datatilsynet, Det Kriminalpræventive Råd, Direktoratet for Kriminalforsorgen, Faaborg-Midtfyn Kommune (Socialtilsyn Syd), Fabu, Foreningen af Døgn- og Dagtilbud (FADD), Foreningen af Institutionschefer og Områdechefer m.fl., Foreningen

af Offentlige Anklagere, Foreningen af Socialchefer, Forsete, Forældrelandsforeningen (FBU), Frederiksberg Kommune (Socialtilsyn Hovedstaden), Fængselsforbundet i Danmark, High:five, Hjørring Kommune (Socialtilsyn Nord), HK Landsklubben Danmarks Domstole, HK Landsklubben Kriminalforsorgen, Holbæk Kommune (Socialtilsyn Øst), Institut for Menneskerettigheder, Justitia, KL, Kriminalforsorgsforeningen, Landsforeningen af Forsvarsadvokater, Landsforeningen KRIM, Landsforeningen for Socialpædagoger, Landsklubben af Socialrådgivere ansat i Kriminalforsorgen, Livsværk – Børn med vilje, LOS – De Private Sociale Tilbud, Plejefamiliernes Landsforening, Politiforbundet i Danmark, Red Barnet, Retspolitisk Forening, Rådet for Etniske Minoriteter, Rådet for Socialt Udsatte, Selveje Danmark, Silkeborg Kommune (Socialtilsyn Midt), Socialpædagogernes Landsforbund, SSP-samrådet, TABUKA og Ungdommens Røde Kors.

9. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/mindreudgifter (hvis ja, angiv omfang)	Negative konsekvenser/merudgifter (hvis ja, angiv omfang)
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Lovforslaget vurderes at medføre merudgifter for statslige myndigheder på ca. 105 mio. kr. i 2019, ca. 120 mio. kr. i 2020 og ca. 115 mio. kr. årligt fra 2021 og frem. De kommunale merudgifter vil skulle afklares med KL.
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Med lovforslaget flyttes kompetencen til at træffe afgørelser i sager omfattet af lovforslaget fra kommunen eller børn- og ungeudvalget til det nyoprettede Ungdomskriminalitetsnævn. Lovforslaget indebærer endvidere oprettelse af en ungekriminalforsorg, som organisatorisk skal henhøre under kriminalforsorgen.	Ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Det med lovforslaget foreslåede system indeholder en række korte frister, der tilsammen skal sikre, at sager omfattet af forslaget, fremover kan afgøres hurtigere, så børn og unge hurtigst muligt kan få den	Det vil ikke længere være muligt at klage over visse afgørelser om foranstaltninger, der tidligere blev truffet af kommunen, og som med lovforslaget fremover skal træffes af Ungdomskriminalitetsnævnet.

	nødvendige støtte til at komme ud af en kriminel løbebane og tilbage i travsel.	
	Med lovforslaget indføres der et tættere tilsyn med børn og unge, hvis sag behandles i det nye system.	
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
	Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.	
Er i strid med de fem principper for implementering af erhvervsrettet EU-regulering /Går videre end minimumskrav i EU-regulering (sæt X)	JA	NEJ X

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Den foreslåede bestemmelse omhandler formålet med loven. Bestemmelsen lægger en overordnet ramme for lovens øvrige bestemmelser vedrørende særlig støtte til børn og unge, som skal fortolkes i lyset af lovens formål.

Bestemmelsens 1. pkt. slår fast, at formålet med loven er at forebygge ungdomskriminalitet gennem etableringen af et Ungdomskriminalitetsnævn, der skal fastlægge målrettede individuelle forebyggende indsatser for børn og unge i alderen 10 til 17 år, og en ungekriminalforsorg, der skal føre tilsyn med, at indsatserne gennemføres.

Bestemmelsens 2. pkt. fastslår, at indsatserne skal fastlægges og gennemføres med henblik på at sikre barnets eller den unges bedste.

Et af de vigtigste principper i FN's Konvention om Barnets Rettigheder er, at barnets tarv skal komme i første række. Ved anvendelsen af loven skal der således lægges afgørende vægt på, at støtten ydes ud fra barnets eller den unges bedste. Hvis der er konflikt mellem forældrenes interesser og hensynet til barnets bedste, skal der lægges afgørende vægt på, at støtten ydes ud fra barnets eller den unges bedste. Det er imidlertid vigtigt ikke at se barnet eller den unge som en adskilt del af familien, da barnets eller den unges samlede situation skal vurderes, herunder bl.a. forholdene i familien og det nære miljø. Det er også vigtigt at se barnets eller den unges situation i et langsigtet perspektiv.

Bestemmelsens 2. pkt. fastslår endvidere, at indsatserne skal være helhedsorienterede, bygge på barnets eller den unges egne ressourcer og tilrettelægges på baggrund af en konkret vurdering af barnets eller den unges og familiens forhold.

Bestemmelsen understreger vigtigheden af, at der altid tages udgangspunkt i det enkelte barn eller

den enkelte unge, og at alle relevante elementer i barnets eller den unges hjem og nærmiljø indgår i tilrettelæggelsen af indsatsen over for barnet. Bestemmelsen skal ses i sammenhæng med, at Ungdomskriminalitetsnævnet skal fastsætte skræddersyede forløb, der skal bringe barnet eller den unge væk fra en potentiel kriminel løbebane og tilbage i travsel.

Det forudsættes, at der ved behandlingen af en sag i Ungdomskriminalitetsnævnet og ved nævnets afgørelser tages passende hensyn til barnets eller den unges eventuelle handicap for at sikre, at den pågældende ikke som følge af sit handicap stilles ringere end andre børn og unge, jf. herved bl.a. artikel 5 om lighed og ikke-diskrimination og artikel 7 om børn med handicap i FN's Konvention om Rettigheder for Personer med Handicap.

Bestemmelsens 3. pkt. fastslår, at barnets eller den unges synspunkter altid skal inddrages med passende vægt i overensstemmelse med alder og modenhed.

Det betyder, at barnets eller den unges opfattelse skal tillægges betydning i den samlede vurdering af, hvilken afgørelse der skal træffes. Dette skal ses i lyset af artikel 12 i FN's konvention om Barnets Rettigheder, hvoraf det følger, at barnets eller den unges synspunkter skal tillægges passende vægt i overensstemmelse med dets alder og modenhed.

Pligten til at inddrage barnets eller den unges synspunkter med passende vægt indebærer ikke en pligt til at følge barnets eller den unges holdning og ønsker. Der kan være faglige overvejelser, der umuliggør opfyldelsen af barnets eller den unges ønsker. I de tilfælde, hvor barnets eller den unges holdning til sagen ikke tillægges vægt, bør der imidlertid i sagen foreligge oplysninger om, hvorfor dette ikke er tilfældet.

Selv om børn og unge skal involveres, og deres synspunkter tillægges vægt, er det myndighedens ansvar at træffe en afgørelse. Det er vigtigt, at barnet eller den unge gøres opmærksom på, at der ikke er tale om, at barnet eller den unge selv kan vælge, hvad der skal ske. Dette er nødvendigt for at sikre, at barnet eller den unge ikke oplever selv at have ansvaret for beslutningen, og at barnet eller den unge ikke oplever unødigt skuffelse, hvis der træffes en anden afgørelse end den, som barnet eller den unge havde ønsket.

Til § 2

Den foreslåede bestemmelse omhandler lovens anvendelsesområde.

Bestemmelsens *stk. 1* slår fast, at loven finder anvendelse for unge i alderen 15 til 17 år, som har opholdstilladelse eller i øvrigt fast, lovligt ophold i Danmark og som er 1) idømt fængselsstraf for personfarlig kriminalitet, eller 2) idømt fængselsstraf for anden alvorlig kriminalitet ved overtrædelse af straffeloven, lov om euforiserende stoffer, våbenloven eller knivloven, og som samtidig vurderes at være i særlig risiko for at begå yderligere kriminalitet.

Bestemmelsen indeholder således et alderskriterium, et opholdskriterium og et kriminalitetskriterium.

Den unge skal være fyldt 15 år på gerningstidspunktet. Den unge må endvidere ikke være fyldt 18 år på tidspunktet for endelig dom, hvor den pågældende idømmes betinget eller ubetinget fængselsstraf, jf. endvidere bemærkningerne nedenfor vedrørende stk. 2.

Ved fast lovligt ophold forstås danske statsborgere og personer, der har lovligt ophold efter § 5, stk. 2, eller § 6 i medfør af EU-reglerne, eller en opholdstilladelse efter §§ 7-9 f, 9 i-9 n, 9 p eller 9 q i udlændingeloven. Loven finder således ikke anvendelse på børn og unge, der er i alderen 15 til 17 år, men har ulovligt ophold, visumfrit ophold, ophold på grundlag af et visum eller processuelt – og dermed midlertidigt – ophold i Danmark. Disse børn og unge er omfattet af reglerne i lov om social service og straffeloven.

Kriteriet om fast lovligt ophold skal ses i sammenhæng med, at unge uden fast lovligt ophold alene opholder sig midlertidigt i Danmark, og at Ungdomskriminalitetsnævnet skal fastsætte længerevarende forløb med en varighed på op til 2 år.

Det følger af bestemmelsens *stk. 1, nr. 1*, at den unge skal være idømt fængselsstraf for personfarlig kriminalitet.

Ved personfarlig kriminalitet forstås i denne sammenhæng overtrædelse (og forsøg på overtrædelse) af bestemmelser omfattet af straffelovens kapitel 25 om forbrydelser mod liv og legeme, kapitel 26 om forbrydelse mod den personlige frihed, § 119 om vold og trusler mod en person i offentlig tjeneste eller hverv, § 123 om vidnetrusler, § 180 om ildspåsættelse under skærpende omstændigheder, seksualforbrydelser omfattet af §§ 216-225, § 266 om trusler, § 281 om afpresning og § 288 om røveri.

Det følger af bestemmelsens *stk. 1, nr. 2*, at den unge skal være idømt fængselsstraf for anden alvorlig kriminalitet, og samtidig vurderes at være i særlig risiko for at begå yderligere kriminalitet. Der er således tale om to kriterier.

Ved anden alvorlig kriminalitet forstås i denne sammenhæng overtrædelser af straffeloven, lov om euforiserende stoffer, våbenloven eller knivloven, der har haft en sådan grovhed, at det har begrundet fængselsstraf for den unge.

Hvis den unge idømmes ubetinget eller betinget fængselsstraf for en række kriminelle forhold, finder loven anvendelse, hvis minimum ét af forholdene vedrører en overtrædelse af enten straffeloven, lov om euforiserende stoffer, våbenloven eller knivloven. Det gælder, uanset om dette forhold pådømt alene ikke ville have udløst en betinget eller ubetinget fængselsstraf.

Kriminalitetskravet vil således som udgangspunkt ofte være opfyldt ved forskellige former for formueforbrydelser, herunder f.eks. indbrudstyveri, brugstyveri af motorkøretøjer og bedrageri, men også andre forbrydelser som f.eks. groft hærværk, trusler, brandstiftelse, salg af euforiserende stoffer og overtrædelser af våbenlovgivningen.

Betingelsen vil derimod normalt ikke være opfyldt ved eksempelvis butikstyveri, brugstyverier af cykler, besiddelse af hash til eget forbrug eller førstegangsovertrædelser af knivloven, medmindre forholdene undtagelsesvis er af en sådan karakter, at der i en straffesag ville skulle idømmes en fængselsstraf.

Er betingelsen om, at den unge er idømt fængselsstraf for anden alvorlig kriminalitet opfyldt, vil der skulle tages stilling til, om den unge er i særlig risiko for at begå yderligere kriminalitet.

Denne vurdering vil skulle foretages konkret for hver enkelt ung, og vil navnlig skulle baseres på fore-

komsten af faktorer, der øger risikoen for at ende i den hårde kerne af kriminelle unge. Overordnet kan de faktorer, der kan tale for en øget risiko for fremtidig kriminalitet, opdeles i individuelle, familiemæssige og miljømæssige faktorer.

I forhold til de individuelle faktorer vil det f.eks. kunne indgå i risikovurderingen, at den unge tidligere været mistænkt for alvorlig kriminalitet, at den unge har været i kontakt med psykiatrien, har et stofmisbrug, har skiftet skole, eller ikke er i gang med et skoleforløb eller ungdomsuddannelse.

I forhold til familiemæssige faktorer vil det f.eks. kunne indgå i risikovurderingen, at den unges mor eller far har været i kontakt med psykiatrien, eller at der er indikatorer på, at en af forældrene har et misbrug af alkohol eller euforiserende stoffer. Det vil endvidere kunne indgå i vurderingen, at en af forældrene eller en af den unges søskende tidligere er dømt for alvorlig kriminalitet, f.eks. i form af en ubetinget dom.

Endelig i forhold til miljømæssige faktorer kan bl.a. indgå, at den unge omgås andre kriminelle unge (kriminelle miljøer), eller den unge ikke bor sammen med sine forældre. Dette vil f.eks. navnlig være tilfældet, hvis den unge er anbragt uden for hjemmet.

Det er ikke muligt at opliste kombinationer af risikofaktorer, der uden videre vil føre til, at betingelsen om øget risiko for fremtidig kriminalitet, vil være opfyldt. Tilsvarende er det ikke muligt at sige, at et bestemt antal risikofaktorer vil medføre, at betingelsen anses for opfyldt, da de forskellige forhold vil kunne indgå i vurderingen med forskellig vægt. Det kan dog påpeges, at jo flere risikofaktorer, der gør sig gældende, desto større risiko for kriminalitet. Der vil således som nævnt skulle foretages en konkret, individuel vurdering i hver enkelt sag.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, jf. lovforslagets pkt. 2.1.2.6.1.

Det følger af bestemmelsens *stk. 2*, at loven tillige finder anvendelse for børn og unge i alderen 10 til 14 år, som har opholdstilladelse eller i øvrigt fast, lovligt ophold i Danmark og som er 1) mistænkt for personfarlig kriminalitet, eller 2) mistænkt for anden alvorlig kriminalitet ved overtrædelse af straffeloven, lov om euforiserende stoffer, våbenloven eller knivloven, og som samtidig vurderes at være i særlig risiko for at begå yderligere kriminalitet.

Bestemmelsen indeholder således et alderskriterium, et opholdskriterium og et kriminalitetskriterium.

Barnet eller den unge skal være fyldt 10 år på tidspunktet for den gerning, som han eller hun er mistænkt for. Hvis barnet eller den unge er fyldt 15 år på tidspunktet for gerningen, anvendes den foreslåede § 2, stk. 1. Et barn eller en ung anses for "mistænkt" efter denne lov, på det tidspunkt, hvor politiet, hvis den pågældende var fyldt 15 år, ville have sendt tiltalespørgsmålet i sagen til vurdering i anklagemyndigheden.

Det skal bemærkes, at begrebet "mistænkt" er anvendt, da børn og unge under 15 år i sagens natur ikke kan sigtes eller tiltales, da de er under den kriminelle lavalder.

Politiet vil ligesom i dag foretage de samme indledende efterforskningskridt, som var barnet eller den unge over den kriminelle lavalder. Politiet vil først afslutte en sag, når den anses for tilstrækkeligt oplyst – og dermed færdigefterforsket. Dette skal ses i lyset af, at det – uanset om en gerningsmand er over

eller under den kriminelle lavalder – er afgørende for retssamfundet og eventuelle ofre, at kriminelle handlinger efterforskes og opklares.

Begrebet "mistænkt" anvendes således i den situation, hvor politiet på baggrund af efterforskningen anser det for tilstrækkeligt bevist, at den rette gerningsmand er fundet.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, jf. lovforslagets pkt. 2.1.2.6.1.

Ved fast lovligt ophold forstås danske statsborgere og personer, der har lovligt ophold efter § 5, stk. 2, eller § 6 i medfør af EU-reglerne, eller en opholdstilladelse efter §§ 7-9 f, 9 i-9 n, 9 p eller 9 q i udlændingeloven. Loven finder således ikke anvendelse på børn og unge, der er i alderen 10 til 14 år, men har ulovligt ophold eller processuelt – og dermed midlertidigt – ophold i Danmark. Disse børn og unge er omfattet af reglerne i udlændingeloven, lov om social service og straffeloven.

Kriteriet om fast lovligt ophold skal ses i sammenhæng med, at børn og unge uden fast lovligt ophold alene opholder sig midlertidigt i Danmark, og Ungdomskriminalitetsnævnet skal fastsætte længerevarende forløb med en varighed på op til 2 år – for børn og unge i alderen 10 til 14 år kan varigheden også under ganske særlige omstændigheder fastsættes til op til fire år.

Det følger af bestemmelsens *stk. 2, nr. 1*, at barnet eller den unge skal være mistænkt for personfarlig kriminalitet.

Bestemmelsen indebærer, at betingelserne for at indstille en sag til behandling i Ungdomskriminalitetsnævnet altid vil være opfyldt i de sager, hvor barnet eller den unge er mistænkt for at have begået personfarlig kriminalitet.

Ved personfarlig kriminalitet forstås i denne sammenhæng overtrædelse (og forsøg på overtrædelse) af bestemmelser omfattet af straffelovens kapitel 25 om forbrydelser mod liv og legeme, kapitel 26 om forbrydelse mod den personlige frihed, § 119 om vold og trusler mod en person i offentlig tjeneste eller hverv, § 123 om vidnetrusler, § 180 om ildspåsættelse under skærpende omstændigheder, seksualforbrydelser omfattet af §§ 216-225, § 266 om trusler, § 281 om afpresning og § 288 om røveri.

Ved anden alvorlig kriminalitet forstås i denne sammenhæng kriminalitet, der, hvis sagen blev behandlet i det strafferetlige system, ville kunne udløse en fængselsstraf (betinget eller ubetinget).

Det følger af bestemmelsens *stk. 2, nr. 2*, at en sag vedrørende et barn eller ung skal henvises til Ungdomskriminalitetsnævnet, hvis barnet eller den unge er mistænkt for anden alvorlig kriminalitet ved overtrædelse af straffeloven, lov om euforiserende stoffer, våbenloven eller knivloven, og samtidig vurderes at være i særlig risiko for at begå yderligere kriminalitet

Det afgørende ved vurderingen af, om betingelsen er opfyldt, er, om den eller de pågældende kriminelle handlinger efter praksis ville kunne udløse en fængselsstraf, hvis sagen blev behandlet som en straffesag mod en mindreårig. Vurderingen skal således ikke ske på baggrund af strafferammerne i de relevante strafbestemmelser, men på baggrund af en konkret vurdering. Det forudsættes dog, at der i alle tilfælde skal være tale om overtrædelser af straffeloven, våbenloven eller lov om euforiserende stoffer.

Kriminalitetskravet vil således som udgangspunkt ofte være opfyldt ved forskellige former for formueforbrydelser, herunder f.eks. indbrudstyveri, brugstyveri af motorkøretøjer og bedrageri, men også andre forbrydelser som f.eks. groft hærværk, trusler, brandstiftelse, salg af euforiserende stoffer og overtrædelser af våbenlovgivningen.

Betingelsen vil derimod normalt ikke være opfyldt ved eksempelvis butikstyveri, brugstyverier af cykler, besiddelse af hash til eget forbrug eller førstegangsovertrædelser af knivloven, medmindre forholdene undtagelsesvis er af en sådan karakter, at der i en straffesag ville skulle idømmes en fængselsstraf.

Er betingelsen om, at barnet eller den unge er mistænkt for alvorlig kriminalitet opfyldt, vil der skulle tages stilling til, om barnet eller den unge er i særlig risiko for at begå yderligere kriminalitet.

Denne vurdering skal foretages konkret for hvert enkelt barn eller ung, og vil skulle baseres navnlig på forekomsten af faktorer, der øger risikoen for at ende i den hårde kerne af kriminelle unge.

Der er tale om de samme faktorer, som vil skulle indgå ved vurderingen af, om en ung i alderen 15 til 17 år er i særlig risiko for at begå yderligere kriminalitet, jf. det foreslåede stk. 1. Der henvises til bemærkningerne til denne bestemmelse ovenfor.

Til § 3

Den foreslåede bestemmelse omhandler Ungdomskriminalitetsnævnets sammensætning.

Efter bestemmelsens i *stk. 1, 1. pkt.*, består Ungdomskriminalitetsnævnet af en formand og et antal næstformænd (formandskabet) og andre medlemmer.

Bestemmelsen fastsætter ikke et fast antal medlemmer af Ungdomskriminalitetsnævnet. Dette skal ses i lyset af, at antallet af sager, som nævnet skal behandle, kan variere. Der skal således til enhver tid være det antal nævnsmedlemmer (dommere, ansatte i politiet og kommunalt ansatte), det kræver at kunne behandle sagerne med den fornødne hurtighed.

Bestemmelsens *stk. 1, 2. pkt.*, fastslår, at Ungdomskriminalitetsnævnets medlemmer er uafhængige og ikke kan modtage eller søge instruktion fra den beskikkende eller indstillende myndighed eller organisation. Dette indebærer, at medlemmerne alene skal bedømme sagerne ud fra deres egen faglige vurdering og på grundlag af sagens faktiske omstændigheder og relevante retsgrundlag.

Ungdomskriminalitetsnævnets medlemmer er endvidere underlagt forvaltningslovens regler, herunder om bl.a. inhabilitet, jf. forvaltningslovens § 3. Medlemmerne kan på denne baggrund ikke deltage i behandlingen af andre sager vedrørende samme person i den offentlige forvaltning eller ved domstolene.

Bestemmelsens *stk. 2, 1. pkt.*, fastslår, at Ungdomskriminalitetsnævnets formand og næstformænd skal være dommere.

Dommerne skal bidrage til at sikre en høj juridisk faglighed i nævnet, og det er et krav, at den pågældende er udnævnt dommer. Dommerfuldmægtige kan således ikke varetage hvervet som nævnsmedlem.

Ungdomskriminalitetsnævnets formand skal repræsentere Ungdomskriminalitetsnævnet og bl.a. underskrive nævnets årsberetning, jf. bemærkningerne til § 8, bidrag til besvarelser af høringer, spørgsmål fra Folketinget mv. på Ungdomskriminalitetsnævnets vegne. Herudover tilrettelægger formanden med bistand fra sekretariatet nævnets arbejde og fastlægger mødedagene. Nævnets formand er endvidere formand for koordinationsudvalget.

Nævnets formand eller en af næstformændene leder de enkelte nævnsmøder.

Nævnets formand og næstformændene udgør nævnets formandskab. Formandsskabet drøfter løbende spørgsmål af betydning for nævnets arbejde, og det er endvidere formandsskabet der beskikker nævnets medlemmer, jf. den foreslåede bestemmelse i § 4, stk. 1.

Ungdomskriminalitetsnævnets formand eller en af næstformændene har endvidere kompetence til at træffe afgørelse alene i visse typer sager, jf. lovforslagets § 5, stk. 2.

Det følger af bestemmelsens *stk. 2, 2. pkt.*, at nævnets øvrige medlemmer skal udgøres af henholdsvis ansatte i politiet med indsigt i kriminalitetsforebyggende arbejde og kommunalt ansatte med indsigt i sager om social støtte til udsatte unge. I forhold til disse nævnsmedlemmer er det – i modsætning til formanden og næstformændene – således ikke afgørende, hvilken stillings- og uddannelsesmæssig baggrund, de enkelte medlemmer har, men derimod om medlemmerne besidder de fornødne faglige kompetencer til at behandle sager om kriminalitetstruede unge.

Nævnsmedlemmerne, som er ansat i politiet, skal udpeges på baggrund af deres viden om og indsigt i kriminalitetsforebyggende arbejde, herunder kriminalitetsmønstre og tilbud til kriminalitetstruede unge. Det er således ikke udelukkende politiuddannede, der kan udpeges til medlemmer af nævnet, men også forebyggelsesmedarbejdere, herunder ledere, med anden uddannelsesmæssig baggrund, så længe medlemmerne har de fornødne kompetencer. Det bemærkes dog, at nævnsmedlemmer med politiuddannelse ikke bør give møde i nævnet i uniform. Baggrunden herfor er, at Ungdomskriminalitetsnævnet skal være og fremstå neutralt. Ansatte i Ungdomskriminalitetsnævnets sekretariat kan ikke udpeges til nævnsmedlemmer.

For så vidt angår de kommunalt ansatte nævnsmedlemmer vil det ikke være afgørende, hvilken stilling de til daglig bestrider, så længe de pågældende personer har erfaring med og indsigt i sager om social støtte til udsatte unge. Med sager om social støtte til udsatte unge sigtes her til sager, der behandles efter kapitel 11 i lov om social service.

Bestemmelsens *stk. 3* fastslår, at Ungdomskriminalitetsnævnet sættes i hver politikreds. Bestemmelsen indebærer, at der organisatorisk oprettes et enkelt nævn, som kan sættes i hver af landets politikredse. Nævnet henhører under Justitsministeriets ressortområde.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets almindelige bemærkninger, pkt. 2.1.2.2.

Til § 4

Den foreslåede bestemmelse omhandler beskikkelse af Ungdomskriminalitetsnævnets formandskab, øvrige medlemmer, beskikkelsesperiode samt ophør af beskikkelse.

Bestemmelsens *stk. 1, 1. pkt.*, fastslår, at Ungdomskriminalitetsnævnets medlemmer beskikkes af nævnets formandskab.

Nævnet er således selvsupplerende i forhold til antallet af medlemmer. Beskikkelsen vil foregå på et formandsmøde. Der vil blive fastsat nærmere regler herom i Ungdomskriminalitetsnævnets forretningsorden, jf. den foreslåede § 8.

Efter bestemmelsens *stk. 1, 2. pkt.*, beskikkes formand og næstformændene (formandskabet) efter indstilling fra Domstolsstyrelsen.

I praksis skal retspræsidenterne efter anmodning herom fra Domstolsstyrelsen indstille til Domstolsstyrelsen, hvilken eller hvilke dommere i retskredsen, der skal varetage hvervet som medlem af Ungdomskriminalitetsnævnet. Domstolsstyrelsen vil på denne baggrund indstille et passende antal nævnsmedlemmer, som kan udpeges af formandskabet. Domstolsstyrelsen kan herefter efter behov anmode om yderligere indstillinger, hvis der skal beskikkes nye medlemmer af nævnet. Hovedparten af landets politikredse dækker mere end en retskreds. Det er således ikke nødvendigt, at der beskikkes dommere fra hver retskreds, men beskikkelserne skal sikre, at nævnet kan sættes i samtlige af landets politikredse. Hvervet udgør ikke bibeskæftigelse omfattet af §§ 47-47 b i retsplejeloven.

Efter bestemmelsens *stk. 1, 3. pkt.*, indstilles de øvrige medlemmer af henholdsvis Rigspolitiet og KL.

Medlemmer med indsigt i kriminalitetsforebyggende arbejde beskikkes efter indstilling fra Rigspolitiet. Det bør tilstræbes, at der beskikkes medlemmer fra samtlige politikredse.

Medlemmer med indsigt i sager om social støtte til udsatte unge beskikkes efter indstilling fra KL. Der skal beskikkes et passende antal repræsentanter fra den relevante politikreds' kommuner. Dette vil dels være med til at begrænse rejseafstanden for medlemmerne til den politikreds, hvor Ungdomskriminalitetsnævnet sættes, dels være med til at sikre, at nævnet sættes med medlemmer, der besidder lokalkendskab i forhold til de unges kriminalitetsmønstre og relevante tilbud til udsatte unge i kredsen. Det er ikke et krav, at der beskikkes et medlem fra hver af politikredsens kommuner.

Medlemmerne beskikkes for en periode på 4 år, jf. bestemmelsens *stk. 2, 1. pkt.* Et medlem har mulighed for genbeskikkelse, når betingelserne for beskikkelse fortsat er opfyldt. Herved sikres det i videst mulige omfang, at nævnet kan opbygge og bevare en stærk faglighed på det kriminalitetsforebyggende område. Der fastsættes således ikke en øvre tidsmæssig grænse for hvervet som nævnsmedlem. Det vil være op til nævnets formandskab at beslutte, om et nævnsmedlem skal genbeskikkes, jf. *stk. 1, 1. pkt.*

Hvervet som medlem af Ungdomskriminalitetsnævnet bortfalder uden videre, når betingelserne for medlemmets beskikkelse ikke længere er opfyldt, jf. bestemmelsens *stk. 2, 2. pkt.* Et medlem vil således automatisk udtræde, hvis medlemmet ikke længere organisatorisk har den tilknytning, som var baggrunden for beskikkelsen. Tilsvarende vil formanden eller en af næstformændenes hverv også automatisk ophøre, hvis den pågældende ophører med at være dommer. Hvervet som medlem vil endvidere kunne ophøre, hvis medlemmet ønsker afbeskikkelse.

Endelig fastslår bestemmelsens *stk. 3*, at Ungdomskriminalitetsnævnets formand vælges af nævnets formandskab. Valget af formand vil ske på et formandsmøde og sker ved stemmeflertal. Der vil blive fastsat nærmere regler om herom i Ungdomskriminalitetsnævnets forretningsorden, jf. lovforslagets § 8.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets almindelige bemærkninger, pkt. 2.1.2.3.

Til § 5

Den foreslåede bestemmelse omhandler Ungdomskriminalitetsnævnets sammensætning ved behandling af sager og den måde, hvorpå nævnet træffer afgørelse i sagerne.

Bestemmelsens *stk. 1* fastslår, at der ved Ungdomskriminalitetsnævnets behandling af en sag medvirker en formand eller en næstformand, et medlem, der er beskikket efter indstilling fra Rigspolitiet, og et medlem, der er beskikket efter indstilling fra KL.

Ved antallet og sammensætningen af nævnsmedlemmer er der lagt vægt på, at nævnet skal besidde en bred sagkundskab samtidig med, at nævnet skal kunne sættes forholdsvis ofte.

Efter bestemmelsens *stk. 2* træffer Ungdomskriminalitetsnævnets afgørelser på et møde ved stemmeflerhed, medmindre sagen kan afgøres af formanden eller næstformanden alene. For så vidt angår afgørelser, der kan træffes af formanden eller næstformanden alene henvises til bemærkninger til de foreslåede bestemmelser i § 21, stk. 3 og 6, § 30, stk. 3, og § 51, stk. 3, samt bemærkningerne hertil.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets almindelige bemærkninger, pkt. 2.1.2.2.

Til § 6

Den foreslåede bestemmelse omhandler bistand fra børnesagkyndige til Ungdomskriminalitetsnævnet.

Bestemmelsens *stk. 1* slår fast, at Ungdomskriminalitetsnævnet i sager vedrørende børn og unge i alderen 10 til 14 år skal bistås af en børnesagkyndig, jf. dog § 21, stk. 3 og 6, § 30, stk. 3, og § 51, stk. 3.

Det er barnets eller den unges alder på tidspunktet for henvisningen af sagen til nævnet/nævnsmødet, der er afgørende for, om nævnet skal bistås af en børnesagkyndig.

Den børnesagkyndige vil således deltage i alle mundtlige nævnsmøder, men ikke i behandlingen af sager, hvor der træffes afgørelse på formandskompetencen, jf. § 21, stk. 3 og 6, § 30, stk. 3, og § 51, stk. 3.

Den børnesagkyndige vil være til stede under hele mødet, hvor barnets eller den unges situation drøftes, og vil endvidere være til stede under voteringen for at rådgive nævnet, når nævnet træffer afgørelse.

Den børnesagkyndiges opgave vil være at sikre en yderligere faglig indsigt i forhold til børn og unge i alderen 10 til 14 år. Den børnesagkyndige vil ikke tiltræde nævnet som nævnsmedlem og vil således ikke have stemmeret.

Bestemmelsens *stk. 2* slår fast, at Ungdomskriminalitetsnævnet skal bistås af en børnesagkyndig i sager vedrørende børn og unge i alderen 15 til 17 år, når der skal træffes afgørelse om gennemførelse af en ungefaglig undersøgelse under ophold på en institution, indlæggelse på et sygehus eller benyttelse af et børnehus, jf. § 32, anbringelse uden for hjemmet uden samtykke, jf. § 14, stk. 2-4, anbringelse på delvist lukkede døgninstitutioner eller afdelinger efter § 15, anbringelse på sikrede døgninstitutioner, jf. § 16, anbringelse på særligt sikrede afdelinger, jf. § 17, tilbageholdelse under en anbringelse, jf. § 18 stk. 1, samvær og kontakt, jf. § 18, stk. 2 eller § 32, stk. 2, opretholdelse af en anbringelse uden samtykke, jf. § 23, og ændring af anbringelsessted, jf. § 24.

Den børnesagkyndiges opgave vil være at sikre en yderligere faglig indsigt i forhold til unge i alderen 15 til 17 år, når der skal træffes afgørelser af meget indgribende karakter. Denne type af afgørelser træffes i det sociale system af børn- og ungeudvalget, hvor der deltager børnesagkyndige. I sager, hvor der ikke skal træffes afgørelse af de ovenfor nævnte typer, vil der ikke deltage en børnesagkyndig. Dette svarer til retsstillingen på det sociale område, hvor sådanne afgørelse træffes af en kommunal sagsbehandler.

I praksis vil Ungdomskriminalitetsnævnets sekretariat således indkalde en børnesagkyndig til at bistå nævnet, hvis kommunens indstilling, jf. lovforslaget § 33, giver anledning hertil.

Der vil i Ungdomskriminalitetsnævnets forretningsorden blive fastsat nærmere regler om indkaldelse af børnesagkyndige i sager vedrørende unge i alderen 15 til 17 år, herunder adgangen for formanden eller en næstformand til forud for nævnsmødet at beslutte at indkalde en børnesagkyndig i sager, hvor kommunens indstillingen ikke indeholder afgørelser omfattet af stk. 2, men hvor formanden eller næstformanden for det konkrete nævn finder, at der foreligger oplysninger, der uanset kommunens indstilling peger på, at der skal træffes afgørelse efter stk. 2.

Da nævnet skal bistås af en børnesagkyndig i disse sager, vil manglende børnesagkyndig bistand medføre udsættelse af sagen. Bliver nævnet således først under nævnsmødet opmærksom på, at der skal træffes afgørelse efter stk. 2, nr. 1-9, og at der dermed skal medvirke børnesagkyndig bistand, skal sagen udsættes.

De børnesagkyndige vil være underlagt forvaltningslovens og straffelovens regler om tavshedspligt.

Der vil blive fastsat nærmere regler i Ungdomskriminalitetsnævnets forretningsorden om udpegning af børnesagkyndige.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets almindelige bemærkninger, pkt. 2.1.2.2.

Til § 7

Den foreslåede bestemmelse omhandler Ungdomskriminalitetsnævnets koordinationsudvalg.

Bestemmelsens *stk. 1, 1. pkt.*, fastslår, at drøftelse af spørgsmål om almindelige retningslinjer for nævnets arbejde mv. sker i nævnets koordinationsudvalg, som består af formanden for nævnet, et medlem af nævnet med organisatorisk tilknytning til politiet, og et medlem af nævnet med organisatorisk tilknytning til en kommune.

Koordinationsudvalget består således af tre medlemmer.

Bestemmelsens *stk. 1, 2. pkt.*, fastslår, at koordinationsudvalgets medlemmer udpeges af den indstillende myndighed eller organisation. Koordinationsudvalgets medlemmer bør så vidt muligt møde fast over en vis periode, for at sikre kontinuitet i koordinationsudvalget.

Koordinationsudvalget vil bl.a. kunne drøfte mulige kriterier og faktiske forhold, der kan indgå i nævnets afgørelser, betydningen af nye domme eller regulering på området. Koordinationsudvalget vil ikke have beføjelse til at gribe ind i det enkelte nævns afgørelse, ligesom nævnet i øvrigt ikke vil kunne udsætte en sag på drøftelser i koordinationsudvalget.

Ungdomskriminalitetsnævnets medlemmer skal gøres bekendt med koordinationsudvalgets beslutninger ved tilsendelse af referatet fra udvalgets møder. Koordinationsudvalget træffer beslutninger ved stemmeflertal. Der vil blive fastsat nærmere regler herom i Ungdomskriminalitetsnævnets forretningsorden. Det forudsættes endvidere, at nævnets medlemmer løbende gøres bekendt med nævnets praksis.

Koordinationsudvalgets opgaver og aktiviteter, herunder orientering af nævnets medlemmer om koordinationsudvalgets beslutninger og nævnets praksis, vil blive nærmere fastlagt i Ungdomskriminalitetsnævnets forretningsorden, jf. den foreslåede § 8 og bemærkningerne til denne.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets almindelige bemærkninger, pkt. 2.1.2.5.

Til § 8

Den foreslåede bestemmelse omhandler fastsættelse af Ungdomskriminalitetsnævnets forretningsorden.

Det følger af bestemmelsen, at Ungdomskriminalitetsnævnets forretningsorden fastsættes af justitsministeren.

Det forudsættes, at der i forretningsordenen navnlig vil blive fastsat nærmere regler for valg af formand, beskikkelse af medlemmer, nævnets virksomhed, herunder generelle regler om nævnets behandling af sager mv. og retningslinjer for nævnets koordinationsudvalg.

Det vil bl.a. fremgå af nævnets forretningsorden, at nævnets medlemmer i forbindelse med afgørelser om anbringelse uden for hjemmet uden samtykke, anbringelse på en delvist lukket eller sikret døgninstitution eller afdeling, anbringelse på en særlig sikret afdeling, opretholdelse af de nævnte anbringelser og gennemførelse af en ufaglig undersøgelse uden samtykke under f.eks. indlæggelse på et hospital, ændring af anbringelsessted og tilbageholdelse under en anbringelse kan afgive en navngiven og begrundet dissens.

Det forudsættes endvidere, at der i forretningsordenen fastsættes nærmere regler om sekretariatets forberedelse af sagerne til nævnet, herunder udpegning af børnesagkyndige, beskikkelse af advokater, indkaldelser og indhentning af yderligere oplysninger. Endelig fastsættes nærmere bestemmelser om, at Ungdomskriminalitetsnævnet årligt skal afgive en beretning om sin virksomhed til justitsministeren. Beretningen offentliggøres.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets almindelige bemærkninger, pkt. 2.1.2.5.

Til § 9

Den foreslåede bestemmelse omhandler sekretariatsbetjening af nævnet.

Det følger af bestemmelsen, at politiet stiller sekretariatsbistand til rådighed for Ungdomskriminalitetsnævnet.

Nævnssekretariatets hovedopgave er at yde en kvalificeret juridisk og praktisk servicering af Ungdomskriminalitetsnævnets formandskab, koordinationsudvalget og nævnets øvrige medlemmer i form af hurtig og korrekt sagsbehandling, hurtig og sikker ekspedition af sagerne samt en hensigtsmæssig og effektiv tilrettelæggelse af nævnsmøderne.

Sekretariatet vil bl.a. skulle forberede sagerne til brug for nævnets behandling, så sagerne så vidt muligt kan behandles og afgøres under et og samme nævnsmøde. Dette omfatter bl.a. fremsendelse af sagen til nævnet, indhentning af udtalelse fra den ansvarlige kommune, fremsendelse af akter til den unge mv. Sekretariatet vil endvidere skulle stå for at indkalde de relevante personer til nævnsmøderne.

Nævnssekretariatet får endvidere bl.a. til opgave at bistå Ungdomskriminalitetsnævnet med undersøgelse af juridiske problemstillinger, besvarelse af folketingsspørgsmål og henvendelser fra andre myndigheder eller institutioner. Sekretariatet vil endvidere bistå formandskabet med udfærdigelse af udkast til afgørelser vedrørende spørgsmål om genoptagelse af sager og besvarelse af andre henvendelser i konkrete sager.

Sekretariatets opgaver og bemyndigelse vil i vidt omfang fremgå af Ungdomskriminalitetsnævnets forretningsorden.

Politiets sekretariatsbetjening af Ungdomskriminalitetsnævnet vil ske gennem selvstændige sekretariater, hvor der bl.a. ansættes jurister og administrativt personale. Sagsbehandlingen og betjeningen af nævnet i sekretariaterne vil således foregå uafhængigt af politiets øvrige arbejde. Den nærmere fysiske organisering af sekretariatet, herunder om der etableres ét samlet eller flere sekretariater og den geografiske placering heraf, tilrettelægges af Rigspolitiet. Det forudsættes, at ændringer efter etableringen af sekretariatet i forbindelse med lovens ikrafttræden drøftes med Ungdomskriminalitetsnævnets formand.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets almindelige bemærkninger, pkt. 2.1.2.6.3 og 2.1.2.6.4.

Til § 10

Den foreslåede bestemmelse omhandler henvisning af sager vedrørende unge i alderen 15 til 17 år til behandling i Ungdomskriminalitetsnævnet.

Bestemmelsen slår fast, at retten efter anklagemyndighedens påstand tager stilling til, om en ung i alderen 15 til 17 år, som opfylder betingelserne i § 2, stk. 1, skal have sin sag behandlet i Ungdomskriminalitets-

nævnet. Det indebærer, at det er domstolene, der som led i straffesagen beslutter, om en ung i alderen 15 til 17 år skal have sin sag behandlet i nævnet.

Anklagemyndigheden skal således i sager mod unge i alderen 15 til 17 år vurdere, om der er grundlag for at nedlægge påstand om, at den unge enten som vilkår til en betinget fængselsstraf eller som tillægsforanstaltning til en ubetinget fængselsstraf skal efterkomme en eventuel afgørelse fra Ungdomskriminalitetsnævnet. Anklagemyndighedens vurdering, vil afhænge af de faktorer, der er nævnt i den foreslåede § 2, stk. 1.

Hvis den unge opfylder alders- og opholdskriterierne, vil anklagemyndigheden således altid skulle nedlægge påstand om henvisning til Ungdomskriminalitetsnævnet i sager vedrørende personfarlig kriminalitet. Anklagemyndigheden vil således basere sin påstand på, om der rejses tiltale efter de bestemmelser, som er omfattet af begrebet personfarlig kriminalitet i denne lov.

Anklagemyndigheden vil endvidere altid skulle nedlægge påstand om henvisning til Ungdomskriminalitet i sager vedrørende anden alvorlig kriminalitet, hvis den unge samtidig vurderes at være i særlig risiko for at begå yderligere kriminalitet. I sager vedrørende anden alvorlig kriminalitet vil anklagemyndigheden basere sin påstand på, om der dels nedlægges påstand om betinget eller ubetinget fængselsstraf, dels på den screening og vurdering af, om den unge er i særlig risiko for at begå yderligere kriminalitet, som politiet har foretaget, samt eventuelle nye og relevante oplysninger om den unges personlige forhold, der måtte være indhentet til brug for straffesagens behandling.

Anklagemyndighedens grundlag for påstanden om henvisning til Ungdomskriminalitetsnævnet vil således bl.a. være den risikovurdering, som politiet kan tilvejebringe ved hjælp af screeningsværktøjet, jf. bemærkningerne til den foreslåede § 2 og lovforslagets almindelige bemærkninger, pkt. 2.1.2.6.1.

Anklagemyndigheden vil dog kunne undlade at nedlægge påstand om henvisning til Ungdomskriminalitetsnævnet, hvis den unge under straffesagens behandling er fyldt 18 år, eller fylder 18 år senest 3 måneder efter den dato, hvor der forventes at falde dom i sagen, jf. herom nedenfor om domstolenes hensyntagen til den unges alder.

Det er herefter domstolene, der beslutter, om en ung enten som vilkår til en betinget fængselsstraf eller som tillægsforanstaltning til en ubetinget fængselsstraf skal efterkomme en eventuel afgørelse fra Ungdomskriminalitetsnævnet.

Unge, der opfylder betingelserne i det foreslåede § 2, stk. 1, skal som udgangspunkt henvises til Ungdomskriminalitetsnævnet. Domstolene skal dog tage hensyn til den unges alder, hvilket skal ses i lyset af, at foranstaltninger efter Ungdomskriminalitetsnævnets afgørelse ophører, når den unge fylder 18 år, jf. den foreslåede bestemmelse § 20, stk. 1.

Der vil på denne baggrund forekomme sager, hvor en henvisning til nævnet ikke vil kunne nå at blive effektueret eller vil være unødigt ressource tung i forhold til, hvad der kan iværksættes over for den unge, inden denne fylder 18 år.

Domstolene vil derfor skulle vurdere, om der er mulighed for, at den unge henset til sin alder kan nå at gennemføre et meningsfuldt forløb pålagt af Ungdomskriminalitetsnævnet.

Udgangspunktet er, at sagen ikke vil skulle henvises til Ungdomskriminalitetsnævnet som en del af en betinget dom, hvis der på domstidspunktet er mindre end 3 måneder til, at den unge fylder 18 år. Det bemærkes, at der vil gå omkring 14 dage fra endelig dom til behandling af sagen i nævnet, og at der herefter må påregnes et vist kortere tidsrum til, at den ansvarlige kommune kan iværksætte de pålagte foranstaltninger.

Tilsvarende er det udgangspunktet, at en sag ikke vil skulle henvises til nævnet som en del af en ubetinget dom, hvis der fra det forventede prøveløsladelses- eller løsladelsestidspunkt er mindre end 3 måneder til, at den unge fylder 18 år.

Der henvises i øvrigt til den foreslåede § 62 og bemærkningerne hertil, samt til lovforslagets almindelige bemærkninger, pkt. 2.1.2.6.1 og 2.1.2.9.

Til § 11

Den foreslåede bestemmelse omhandler henvisning af sager vedrørende børn og unge i alderen 10 til 14 år til behandling i Ungdomskriminalitetsnævnet.

Det følger af bestemmelsen, at politiet snarest muligt henviser en sag vedrørende et barn eller en ung i alderen 10 til 14 år, der opfylder betingelserne i § 2, stk. 2, til behandling i Ungdomskriminalitetsnævnet.

Det er barnet eller den unges alder på tidspunktet for den gerning, som han eller hun er mistænkt for, som er afgørende for, om sagen henvises til Ungdomskriminalitetsnævnet efter den foreslåede bestemmelse. Hvis barnet eller den unge er fyldt 15 år på tidspunktet for gerningen, skal sagen i stedet henvises til Ungdomskriminalitetsnævnet efter den foreslåede § 10.

Der vil med henblik på at understøtte politiets vurdering blive udviklet et screeningsværktøj til målrettet identificering af de børn og unge, som er i målgruppen for Ungdomskriminalitetsnævnet.

Politiets beslutning om at henvise en sag til behandling i Ungdomskriminalitetsnævnet skal træffes snarest muligt efter, at politiet har mistænkt barnet eller den unge. Det forudsættes, at dette som altovervejende hovedregel er inden for 10 dage efter, at politiet har mistænkt barnet eller den unge for kriminalitet omfattet af stk. 1. Fristen regnes fra det tidspunkt, hvor politiet, hvis den pågældende var fyldt 15 år, ville have sendt tildalespørgsmålet i sagen til vurdering i anklagemyndigheden.

Politiets henvisning af en sag til behandling i Ungdomskriminalitetsnævnet er en procesledende beslutning. Beslutningen er således ikke en afgørelse i forvaltningsretlig forstand og kan ikke påklages til anden administrativ myndighed.

Finder Ungdomskriminalitetsnævnet, at sagen ikke burde have været henvist til nævnet, da barnet eller den unge ikke er omfattet af nævnets kompetence, skal nævnet afvise at behandle sagen, jf. den foreslåede § 42.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets almindelige bemærkninger, pkt. 2.1.2.6.1 og 2.1.2.9.

Til § 12

Den foreslåede bestemmelse omhandler Ungdomskriminalitetsnævnets mulighed for at fastsætte en straksreaktion.

Det følger af *stk. 1*, at Ungdomskriminalitetsnævnet kan pålægge et barn eller en ung en straksreaktion, som kan bestå i at bidrage til at genoprette forrettet skade eller deltage i andre aktiviteter med genoprettende formål, herunder udføre samfundsnyttigt arbejde.

Straksreaktionen vil skulle udføres hurtigst muligt efter Ungdomskriminalitetsnævnets afgørelse og vil have en kortere varighed.

Formålet er således, at straksreaktionen skal have en opdragende og genoprettende karakter og dermed have et socialpædagogisk formål. Straksreaktionen har ligesom ungepålægget, jf. § 57 i lov om social service, et forebyggende sigte og skal ses som et supplement til den øvrige forebyggende indsats. Det indebærer, at straksreaktionen skal ses i sammenhæng med den samlede indsats over for barnet eller den unge.

Straksreaktionen indgår i den forebyggende indsats og skal støtte barnet eller den unge i at ændre adfærd. Der er således ikke tale om arbejde for en arbejdsgiver i arbejdsmiljølovgivningens forstand. Ved fastsættelsen af straksreaktionen vil der imidlertid skulle tages hensyn til de gældende regler for børn og unges muligheder for at udføre arbejde for en arbejdsgiver, herunder i forhold til varighed og tyngden af arbejdet.

Det følger af *stk. 2*, at det er en betingelse for pålæg af en straksreaktion, at der foreligger oplysninger om, at barnet eller den unge har adfærdsproblemer eller udviser negativ adfærd af en sådan karakter, at der er risiko for, at barnets eller den unges udvikling er i fare.

Adfærdsproblemer kan f.eks. være oplysninger om kriminalitet af et vist omfang eller grovhed, ulovligt skolefravær eller anden forsømmelse af undervisningspligten, alvorlige adfærds- eller tilpasningsproblemer, eller at barnet eller den unge forud for sagens behandling har nægtet at samarbejde med de relevante myndigheder om løsning af sine problemer.

Det er nævnets opgave at vurdere, om der er det tilstrækkelige grundlag for at pålægge et barn eller en ung en straksreaktion. Der skal foretages en konkret vurdering af barnets eller den unges forhold på baggrund af den ungefaglige undersøgelse, som kommunen har udarbejdet til sagen. Det er centralt, at straksreaktionen har et klart opdragende og dermed udviklingsmæssigt sigte, herunder at barnet eller den unge bringes til at forstå konsekvenserne af sine handlinger. Straksreaktionen skal endvidere være klart formuleret, så det er tydeligt, hvad barnet eller den unge skal gøre for at efterleve reaktionen.

Der kan ikke opregnes en udtømmende liste over de straksreaktioner, som vil kunne anvendes, idet det ikke på forhånd er muligt at forudse, hvilken konkret reaktion, der vil være bedst egnet i en konkret sag i forhold til barnet eller den unge og under hensyn til de lokale forhold. Straksreaktionen skal dog i alle tilfælde angive en eller flere konkrete handlepligter for barnet eller den unge, som vurderes egnede til at bidrage til løsningen af barnets eller den unges problemer.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets almindelige bemærkninger, pkt. 2.1.2.7.1.

Til § 13

Den foreslåede bestemmelse omhandler Ungdomskriminalitetsnævnets adgang til at fastsætte et forbedringsforløb. Forbedringsforløbet er et struktureret og kontrolleret fremadrettet forløb, som skal have til formål at bringe barnet eller den unge tilbage i trivsel og positiv udvikling og væk fra sin kriminelle løbebane.

Det følger af *stk. 1, 1. pkt.*, at Ungdomskriminalitetsnævnet kan fastsætte et forbedringsforløb i form af en handleplan med en varighed af op til to år.

Det følger af *stk. 1, 2. pkt.*, at for børn og unge i alderen 10 til 14 år kan varigheden dog under ganske særlige omstændigheder fastsættes til op til fire år.

Varigheden af et forbedringsforløb vil blive fastsat ud fra en vurdering af, hvor stort et behov for opfølgning og opsyn barnet eller den unge vurderes at have. Det er således ikke afgørende, hvilken type af kriminalitet barnet eller den unge er mistænkt eller dømt for at have begået, men hvilken grad af støtte barnet eller den unge har brug for, hvis det skal sikres, at barnet eller den unge bringes tilbage i trivsel. Meget alvorlig kriminalitet som f.eks. grov vold, røveri og voldtægt kan dog i sig selv tale for et længerevarende forbedringsforløb henset til, at karakteren af kriminaliteten indikerer, at barnet eller den unge har udviklingsmæssige problemer af et sådant omfang, at der er behov for støtte i en længere periode.

Det følger af *stk. 1, 3. pkt.*, at handleplanen skal angive en eller flere konkrete foranstaltninger for barnet eller den unge, som vurderes egnede i forhold til barnets eller den unges problemer og behov. Der kan være tale om foranstaltninger efter *stk. 1, nr. 1-9*, jf. nedenfor, eller andre aftaler med barnet eller den unge. Det kan f.eks. være en aftale om, at barnet eller den unge skal afholde sig fra kriminalitet.

Efter *stk. 1, nr. 1*, kan det indgå i forbedringsforløbet, at barnet eller den unge pålægges at være hjemme på nærmere fastsatte tidspunkter. Formålet er bl.a. at sikre, at et barn eller en ung, der i fritiden er en del af et kriminelt eller andet negativt miljø, ikke længere vil have fast gang i det miljø. Faste hjemmetider kan endvidere medvirke til at give et barn eller en ung mere rolige og faste rammer.

Afgørelse om foranstaltningen kræver ikke samtykke fra barnet eller den unge. Afgørelse om foranstaltningen kan endvidere træffes uden forældremyndighedsindehavernes samtykke, når barnet eller den unge har adfærdsproblemer eller udviser negativ adfærd af en sådan karakter, at der er risiko for, at barnets eller den unges udvikling er i fare, og det vurderes, at et frivillig samarbejde med barnet eller den unge og forældremyndighedsindehaverne ikke er tilstrækkeligt til at afhjælpe barnets eller den unges problemer, jf. *stk. 4*.

Efter *stk. 1, nr. 2*, kan det indgå i forbedringsforløbet, at et barn eller ung tager ophold i et fritidshjem, ungdomsklub, uddannelsessted eller lignende. Denne foranstaltning svarer indholdsmæssigt til foranstaltningerne efter § 52, *stk. 1, nr. 1*, i lov om social service og skal administreres i overensstemmelse med denne bestemmelse.

Pligt til deltagelse i forskellige foreningsaktiviteter, f.eks. sportsforeninger, kan også være en del af denne foranstaltning.

Afgørelse om foranstaltningen kræver ikke samtykke fra barnet eller den unge. Afgørelse om foranstaltningen kan endvidere træffes uden forældremyndighedsindehavernes samtykke, når det må anses for at være af væsentlig betydning af hensyn til barnets eller den unges særlige behov for støtte, og formålet med foranstaltningen skønnes at kunne opnås uanset det manglende samtykke, jf. stk. 3.

Der vil kunne ydes støtte til udgifter, der følger af de anvisninger vedrørende barnet eller den unge, der er blevet givet til forældrene ved nævnets afgørelse, i det omfang forsørgeren ikke selv har midler dertil, jf. § 52 a i lov om social service.

Efter *stk. 1, nr. 3*, kan der som led i forbedringsforløbet iværksættes praktisk, pædagogisk eller anden støtte i hjemmet. Denne foranstaltning svarer indholdsmæssigt til foranstaltninger efter § 52, stk. 1, nr. 2, i lov om social service og skal administreres i overensstemmelse med denne bestemmelse.

Foranstaltningen tager primært sigte på forskellige former for støtte i hjemmet (»hjemme-hos« ordninger) med det formål at sørge for, at familien holdes samlet. Det omfatter bl.a., at familien gøres i stand til at tage vare på barnet eller den unge. Det er den enkelte families behov, der bestemmer, hvordan opgaverne løses.

Modtageren af denne foranstaltning kan således ikke alene være barnet eller den unge, men også forældremyndighedsindehaverne.

En støtte til familien kan f.eks. bestå i at hjælpe familien med at strukturere hverdagen. Det kan f.eks. dreje sig om, at forældrene hjælpes til at sikre, at børnene kommer i skole eller daginstitution hver dag, eller at forældrene hjælpes til en bedre kontakt eller relation til børnene. Støtten kan derfor være af såvel pædagogisk karakter som af praktisk art, eller hvad der i øvrigt måtte være behov for.

Varigheden af støtten kan variere fra nogle få måneder til flere år, og tilstedeværelsen af en støtteperson i familien kan variere fra flere timer dagligt til et besøg 1-2 timer en gang om ugen eller hver 14. dag alt efter, hvor stor en indsats afhjælpning af problemerne må antages at kræve.

En afgørelse om iværksættelse af praktisk, pædagogisk eller anden støtte i hjemmet forudsætter samtykke fra forældremyndighedsindehaverne. Det skyldes, at foranstaltningen forudsætter, at forældremyndighedsindehaverne frivilligt giver den kommunale medarbejder adgang til hjemmet. Er det ikke muligt at træffe afgørelsen med samtykke, må nævnet i stedet træffe afgørelse om andre, mere egnede foranstaltninger efter §§ 13 og 14.

Efter *stk. 1, nr. 4*, kan det indgå i forbedringsforløbet, at der skal iværksættes familiebehandling eller behandling af barnets eller den unges problemer. Denne foranstaltning svarer indholdsmæssigt til foranstaltninger efter § 52, stk. 1, nr. 3, i lov om social service og skal administreres i overensstemmelse med denne bestemmelse.

Familiebehandling dækker forskellige typer af familierettede indsatser, der har til formål at bevare familien samlet. Familiebehandling eller anden lignende støtte over for hele familien kan ydes i hjemmet

som ambulant behandling, i form af barnets eller den unges ophold i et dagbehandlingstilbud eller kan tilbydes familien i tilknytning til, at barnet eller den unge er anbragt uden for hjemmet.

Udgangspunktet for familiebehandling er, at problemer og mål beskrives og aftales i samarbejde med forældrene, da deres opfattelse af situationen danner udgangspunkt for problem- og målformuleringen. Problem- og målformuleringen revideres i løbet af behandlingen i takt med forældrenes ændrede forståelse af deres egen situation. Forældrene er fortsat de primært ansvarlige for omsorgen for barnet under behandlingsforløbet. Formålet med familiebehandlingen er at give familien mere hensigtsmæssige samspilsformer og indbyrdes relationer. Midlerne vil være forskellige, men kan f.eks. bestå i udførelse af praktiske dagligdagsopgaver, lege og spil, suppleret med familie- og gruppesamtaler og individuel støtte.

Behandlingsarbejdet tilrettelægges med udgangspunkt i den enkelte families problemer og ressourcer.

Modtageren af denne foranstaltning kan således ikke alene være barnet eller den unge, men også forældremyndighedsindehaverne.

Da det er afgørende for familiearbejdet, at forældrene har praktisk og økonomisk mulighed for at forpligte sig til at deltage i det nødvendige antal hele eller halve dage, kan der ydes økonomisk støtte til dækning af tabt arbejdsfortjeneste, jf. § 52 a, i lov om social service.

Behandling af barnets eller den unges problemer kan ligeledes foregå på flere forskellige måder og efter forskellige behandlingsmetoder. Foranstaltningen kan eksempelvis bestå i, at barnet eller den unge bevilges dagbehandling i enten en offentlig eller privat institution. Behandling af barnets eller den unges problemer kan også involvere familien, og der kan derfor være en glidende overgang mellem familiebehandling og behandling af barnets eller den unges problemer alene.

Afgørelse om foranstaltningen kræver ikke samtykke fra barnet eller den unge. Afgørelsen om behandling af barnets eller den unges problemer efter bestemmelsen kan endvidere træffes uden forældremyndighedsindehavernes samtykke, jf. bestemmelsens stk. 3. Afgørelse om familiebehandling efter bestemmelsen kræver dog samtykke fra forældremyndighedsindehaverne.

Efter *stk. 1, nr. 5*, kan det indgå i forbedringsforløbet, at barnet eller den unge skal indgå i et døgnophold efter reglerne i § 55 i lov om social service, for både forældremyndighedsindehaverne, barnet eller den unge og andre medlemmer af familien i en plejefamilie, i en kommunal plejefamilie, på et godkendt opholdssted eller på en døgninstitution, jf. § 66, stk. 1, nr. 1, 2, 5 og 6, i lov om social service. Denne foranstaltning svarer indholdsmæssigt til foranstaltninger efter § 52, stk. 1, nr. 4, i lov om social service og skal administreres i overensstemmelse med denne bestemmelse.

Bestemmelsen giver hjemmel til, at hele familien eller enkelte af dens medlemmer sammen med barnet eller den unge kan anbringes i et døgnophold.

Modtageren af denne foranstaltning kan således ikke alene være barnet eller den unge, men også forældremyndighedsindehaverne.

Formålet er at give familier en mulighed, der er mindre indgribende end døgnanbringelse af barnet eller

den unge alene. Opholdet vil oftest indgå som led i en familiebehandling, men kan også foregå som del af en undersøgelse af forældreevnen.

Opholdet skal ske på en døgninstitution, i en plejefamilie eller på et andet godkendt opholdssted i lov om social service.

En afgørelse om anbringelse af barnet eller den unge sammen med et eller flere familiemedlemmer, typisk en eller begge forældremyndighedsindehavere, forudsætter samtykke fra forældremyndighedsindehaverne. Er det ikke muligt at træffe afgørelsen med samtykke, må nævnet i stedet træffe afgørelse om andre, mere egnede foranstaltninger efter §§ 13 og 14.

Efter *stk. 1, nr. 6*, kan det indgå i forbedringsforløbet, at barnet eller den unge skal indgå i en aflastningsordning efter reglerne i § 55 i lov om social service, for både barnet eller den unge og andre medlemmer af familien i en plejefamilie, i en kommunal plejefamilie, på et godkendt opholdssted eller på en døgninstitution, jf. § 66, stk. 1, nr. 1-3, 5 og 6, i lov om social service.

Denne foranstaltning svarer indholdsmæssigt til foranstaltninger efter § 52, stk. 1, nr. 5, i lov om social service og skal administreres i overensstemmelse med denne bestemmelse.

Modtageren af denne foranstaltning kan således ikke alene være barnet eller den unge, men også forældremyndighedsindehaverne og andre medlemmer af familien.

Bestemmelsen giver en særlig hjemmel til at iværksætte aflastningsophold, uden at aflastningen skal henføres under anbringelsesreglerne. Der kan være flere formål med en aflastningsordning, f.eks. aflastning af forældrene, støtte i opdragelsen af barnet eller den unge eller forskellige former for optræning af barnet eller den unge.

Tidsmæssigt kan de enkelte aflastningsophold strække sig fra en til to dage til to til tre uger ad gangen, typisk weekender og ferieperioder. Selve aflastningsordningen vil kunne fungere for en længere årrække. Aflastningsophold er således beregnet til ophold af kortere varighed, idet der ellers vil være tale om en anbringelse uden for hjemmet.

Efter § 52, stk. 1, nr. 5, i lov om social service er det et krav, at aflastningsopholdet finder sted i en netværksplejefamilie, i en plejefamilie, en kommunal plejefamilie, på en døgninstitution eller på et godkendt opholdssted.

En afgørelse om, at barnet eller den unge skal indgå i en aflastningsordning, forudsætter samtykke fra forældremyndighedsindehaverne. Er det ikke muligt at træffe afgørelsen med samtykke, må nævnet i stedet træffe afgørelse om andre, mere egnede foranstaltninger efter §§ 13 og 14.

Efter *stk. 1, nr. 7*, kan det indgå i forbedringsforløbet, at barnet eller den unge skal have udpeget en fast kontaktperson. Denne foranstaltning svarer indholdsmæssigt til foranstaltninger efter § 52, stk. 1, nr. 6, i lov om social service og skal administreres i overensstemmelse med denne bestemmelse.

Der kan udpeges en fast kontaktperson for barnet eller den unge eller for hele familien. En fast

kontaktperson kan spænde fra en begrænset støttefunktion i forhold til f.eks. skolegang til en mere omfattende støttefunktion, der kan yde vejledning og støtte i forhold til hele barnets eller den unges livssituation. Kontaktpersonen kan således udfylde forskellige funktioner alt efter, hvad barnet eller den unge har behov for.

Hvis et barn eller en ung skønnes at have behov for vejledning og rådgivning vedrørende f.eks. arbejde, uddannelse, fritid eller som led i et vilkår ved tiltalefrafald, kan kontaktpersonens rolle have karakter af en personlig rådgiver, og vedkommende vil således have til opgave at vejlede og rådgive om en række praktiske forhold, der skønnes at kunne støtte barnet eller den unge i opvæksten eller med hensyn til de fremtidige leve- og arbejdsvilkår. En kontaktpersons opgave kan også være at yde en støtte på det nære personlige plan ved at være til rådighed, når barnet eller den unge har behov for en voksen til at tale med. En kontaktpersons opgave er i sådanne tilfælde at forholde sig til barnets eller den unges samlede situation på linje med, hvad der normalt ville være forældrenes opgave, og kontaktpersonen kan således udfylde flere forskellige funktioner, alt efter hvad barnet eller den unge har behov for.

Det er derfor væsentligt, at den, der udpeges, er en person, som barnet eller den unge føler sig tryk ved. De særlige forudsætninger for den person, der udpeges, må være, at der eksisterer et tillidsforhold mellem barnet eller den unge og den voksne, eller at det vurderes, at et sådant tillidsforhold meget hurtigt vil kunne etableres. En mulig kontaktperson vil derfor ofte skulle findes i barnets eller den unges nære omgivelser, f.eks. en pædagog, en lærer, en klubmedarbejder, en idrætstræner eller en anden voksen person, som barnet eller den unge har tillid til. Kontaktpersonen skal samtidig kunne stille krav til og korrigere eller om nødvendigt stoppe barnet eller den unge, hvis der udvises uacceptabel adfærd.

For så vidt angår udpegning af en fast kontaktperson til hele familien, er denne mulighed bl.a. et led i styrkelsen af den særlige indsats over for utilpassede børn og unge. Når kontaktpersonen tilknyttes hele familien, indebærer det, at indsatsen – udover at inddrage forældre og børn eller unge – også inddrager eventuelle andre familiemedlemmer, som kan være af betydning for en forandring af forholdene i familien.

Der er ikke regler for, hvem der kan være kontaktperson. Det vil således være en konkret vurdering i hver enkelt sag. Den faste kontaktpersons tidsmæssige indsats vil variere efter forholdene i det enkelte tilfælde.

Afgørelse om foranstaltningen kræver ikke samtykke fra barnet eller den unge. Afgørelse om foranstaltningen kan endvidere træffes uden forældremyndighedsindehavernes samtykke, jf. stk. 3.

Efter *stk. 1, nr. 8*, kan det indgå i forbedringsforløbet, at den unge skal have formidlet et praktiktilbud hos en offentlig eller privat arbejdsgiver og i den forbindelse modtage udbetaling af godtgørelse. Denne foranstaltning svarer indholdsmæssigt til foranstaltninger efter § 52, stk. 1, nr. 8, i lov om social service og skal administreres i overensstemmelse med denne bestemmelse.

Muligheden for at udbetale en godtgørelse til den unge i forbindelse med formidlingen af et praktiktilbud er et led i indsatsen over for utilpassede unge, idet den giver mulighed for at motivere særligt socialt belastede unge til at lade sig integrere i det almindelige samfundsliv. Målgruppen er således socialt belastede unge, der har problemer med at begå sig i livet. Det vil i denne sammenhæng primært sige i forhold til at fastholde tilknytningen til uddannelsessystemet eller at opnå eller fastholde en tilknytning til arbejdsmarkedet ved egen hjælp.

Opretholdelse af den unges kontakt til skolesystemet kan være et sigte i forbindelse med udbetaling af godtgørelse ved deltagelse i et praktiktilbud, men behøver ikke at være det. Det kan godt være et tilstrækkeligt formål i sig selv at støtte den unges indtræden på arbejdsmarkedet med henblik på forbedring af den unges sociale situation i det hele taget.

Ungdomskriminalitetsnævnet træffer efter indstilling fra kommunalbestyrelsen afgørelse om størrelse og udbetaling af godtgørelse. Det er ikke hensigten med godtgørelsen at tilsidesætte grundprincippet om forældres forsørgelsesansvar over for unge under 18 år. Derfor er det forudsat, at godtgørelsen udgør et mindre beløb.

Godtgørelsen er skattepligtig indkomst. For unge, der har ophold på et anbringelsessted for børn og unge, vil godtgørelsen være at betragte som indtægt ved eget arbejde.

Afgørelse om foranstaltningen kræver ikke samtykke fra den unge. Afgørelse om foranstaltningen kan endvidere træffes uden forældremyndighedsindehavernes samtykke, jf. stk. 4.

Efter *stk. 1, nr. 9*, kan det indgå i forbedringsforløbet, at barnet eller den unge skal modtage anden hjælp, der har til formål at yde rådgivning, behandling og praktisk og pædagogisk støtte. Denne foranstaltning svarer indholdsmæssigt til foranstaltninger efter § 52, stk. 1, nr. 9, i lov om social service og skal administreres i overensstemmelse med denne bestemmelse.

Ud over de foranstaltninger, der er nævnt i nr. 1-8, er det muligt at iværksætte anden hjælp, der har til formål at yde rådgivning, behandling, praktisk eller pædagogisk støtte.

Formålet med bestemmelsen er at give vide rammer i forhold til tilrettelæggelsen af indsatsen, så det også er muligt at anvende nye foranstaltningstyper, der ikke er taget højde for i de foregående bestemmelser.

Sammensætningen af foranstaltninger vil bero på en konkret og individuel vurdering af den enkelte sag under hensyntagen til sagens omstændigheder og oplysningerne om barnets eller den unges forhold i øvrigt.

Afgørelse om foranstaltningen kræver ikke samtykke fra barnet eller den unge. Afgørelse om foranstaltningen kan endvidere træffes uden forældremyndighedsindehavernes samtykke, jf. stk. 4.

Det følger af *stk. 2*, at foranstaltninger efter stk. 1, kan fastsættes, når det må anses for at være af væsentlig betydning af hensyn til et barns eller en ungs særlige behov for støtte, og at afgørelser herom træffes med samtykke fra forældremyndighedsindehaverne.

Det følger således af bestemmelsen, at det ikke er ethvert behov, der kan begrunde en foranstaltning efter § 13. Der skal være tale om et særligt behov, hvilket betyder, at det skal være et individuelt behov for det enkelte barn eller ung. Herudover skal behovet knytte sig til de muligheder for hjælp, der beskrives i § 14. Det forhold, at foranstaltningen skal have væsentlig betydning betyder, at det skal kunne forventes, at foranstaltningen reelt kan bidrage til at imødekomme barnets eller den unges behov på en bedre og mere effektiv måde, end hvis foranstaltningen ikke blev iværksat. Der er tale om et rummeligt kriterium, som skal sikre, at nævnet ikke afskåret fra at yde hjælp, når det må anses som formålstjenligt ud fra en

vurdering af barnets eller den unges og familiens situation sammenholdt med de hjælpemuligheder, som findes i § 14.

Det vil således på baggrund af oplysningerne om barnets eller den unges situation, som er afdækket i den ungefaglige undersøgelse, være nævnets opgave at foretage en konkret vurdering af, om en given foranstaltning efter stk. 1 må anses for at være af væsentlig betydning af hensyn til et barns eller en ungs særlige behov for støtte.

Er der fælles forældremyndighed, skal begge forældre give samtykke, også selv om forældrene ikke bor sammen. Forældrene skal afgive deres samtykke på grundlag af oplysninger om indholdet af foranstaltningen. Der stilles ikke særlige krav til samtykket.

Det følger af *stk. 3*, at foranstaltninger efter nr. 2, nr. 4 for så vidt angår behandling af barnet eller den unge og nr. 7 kan fastsættes uden forældremyndighedsindehavernes samtykke, når det må anses for at være af væsentlig betydning af hensyn til barnets eller den unges særlige behov for støtte, og formålet med foranstaltningen skønnes at kunne opnås uanset det manglende samtykke.

Bestemmelsen kan bruges i de tilfælde, hvor det ikke er muligt at indlede et positivt samarbejde med nogen af forældremyndighedsindehaverne, samt i tilfælde hvor den ene forældremyndighedsindehaver afviser eller ikke vil indgå i en dialog om barnet.

Bestemmelsen vil f.eks. kunne anvendes i tilfælde, hvor to forældremyndighedsindehavere ikke bor sammen, og kun den ene vil give samtykke til, at et hjemmeboende barn eller en ung får f.eks. psykologhjælp, uden at der dog er grund til en anbringelse uden for hjemmet. Bestemmelsen vil også kunne anvendes i tilfælde, hvor forældremyndighedsindehaveren selv f.eks. har udsat sit barn for grov omsorgssvigt eller overgreb, og derfor ikke er interesseret i at lade barnet behandle for et problem, vedkommende er mistænkt eller anklaget for. Formålet er at forhindre, at sådanne situationer bliver en barriere for at give barnet eller den unge den nødvendige støtte, eller at det bliver nødvendigt at anbringe barnet uden for hjemmet uden samtykke, alene med den begrundelse at barnet ellers ikke kan få den nødvendige behandling.

Det bemærkes, at der ikke med hjemmel i denne bestemmelse kan fraviges fra eventuelle samtykkekrav, som den, der udøver behandlingen efter nr. 4, måtte være omfattet af. For eksempel vil en læge således til stadighed skulle overholde de krav til samtykke til behandling, der gælder i forhold til vedkommendes udførelse af sit arbejde.

Det følger af *stk. 4*, at foranstaltninger efter stk. 1, nr. 1, 8 og 9, kan fastsættes uden forældremyndighedsindehavernes samtykke, når barnet eller den unge har adfærdsproblemer eller udviser negativ adfærd af en sådan karakter, at der er risiko for, at barnets eller den unges udvikling er i fare, og det vurderes, at et frivilligt samarbejde med barnet eller den unge og forældremyndighedsindehaverne ikke er tilstrækkeligt til at afhjælpe barnets eller den unges problemer.

Et barns eller en ungs udvikling vil være i fare, hvis det antages, at barnet eller den unge har sociale problemer og vanskeligheder af en sådan karakter, at barnet eller den unge som følge af sine individuelle vanskeligheder ikke udvikler sig på lige fod med andre jævnaldrende, bl.a. for så vidt angår personlig udfoldelse og opnåelse af gode sociale relationer.

Det vil således på baggrund af oplysningerne om barnets eller den unges situation, som er afdækket i den ungefaglige undersøgelse, være nævnets opgave at foretage en konkret vurdering af, om der er risiko for, at barnets eller den unges udvikling er i fare, og om et frivilligt samarbejde med barnet eller den unge og forældremyndighedsindehaverne vil være tilstrækkeligt til at afhjælpe barnets eller den unges problemer.

Formålet med at træffe afgørelse om iværksættelse af foranstaltningerne uden samtykke er at få barnet eller den unge ind i en positiv udvikling, uanset om samarbejdet med barnet eller den unge er ”kørt fast” eller vurderes ikke at kunne etableres. Det er således ikke en forudsætning for at iværksætte foranstaltningerne uden samtykke, at der forud herfor har været et længere forløb med sociale foranstaltninger eller forsøg på iværksættelse af sådanne.

Det følger af *stk. 5*, at Ungdomskriminalitetsnævnet i sin afgørelse kan henstille til kommunen at vurdere, om der er grundlag for at meddele et forældreplæg efter reglerne i § 57 a i lov om social service, som opfølgning på Ungdomskriminalitetsnævnets afgørelse.

Ungdomskriminalitetsnævnet kan således i sin afgørelse anføre, at den ansvarlige kommune bør overveje, om der er grundlag for at meddele et forældreplæg til barnets eller den unges forældre.

Formålet med bestemmelsen er at sikre, at den ansvarlige kommune i alle sager, hvor det er relevant, også overvejer, om der bør meddeles et forældreplæg, så der sikres den nødvendige aktive opbakning om barnet eller den unge og det pålagte forbedringsforløb.

Ungdomskriminalitetsnævnet kan alene henstille til kommunen, at der foretages en sådan vurdering. Det er således kommunen, der træffer afgørelse herom efter de gældende regler om forældreplæg i lov om social service.

Det bemærkes, at kommunen allerede i dag skal overveje anvendelsen af et forældreplæg i de sager, hvor Ungdomskriminalitetsnævnet fremover vil give en henstilling til kommunen herom.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1.2.7.2 i de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Til § 14

Den foreslåede bestemmelse omhandler Ungdomskriminalitetsnævnets mulighed for at træffe afgørelse om anbringelse uden for hjemmet som led i et forbedringsforløb.

Kravene til anbringelse uden for hjemmet med eller uden samtykke i bestemmelsen er identiske med kravene hertil i §§ 52 og 58 i lov om social service og skal administreres i overensstemmelse med disse bestemmelser. Der er således ikke tiltænkt en ændring af reglerne vedrørende anbringelse uden for hjemmet. Ændringen består alene i, at Ungdomskriminalitetsnævnet i sager vedrørende børn og unge, der er omfattet af nævnets målgruppe, overtager kompetencen til at træffe afgørelse om anbringelse fra kommunalbestyrelsen (anbringelse med samtykke) eller det kommunale børn- og ungeudvalg (anbringelse uden samtykke).

Bestemmelsens *stk. 1, 1. og 2. pkt.*, fastslår, at et barn eller en ung som led i et forbedringsforløb

kan anbringes uden for hjemmet på et anbringelsessted, når det af hensyn til barnets eller den unges særlige behov for støtte må anses for at være af væsentlig betydning, og der foreligger samtykke fra forældremyndighedsindehaverne og den unge, hvis denne er fyldt 15 år.

Bestemmelsens kriterier svarer til kriterierne for anbringelse efter § 52, stk. 3. nr. 7, i lov om social service.

Bestemmelsens *stk. 1, 3. pkt.*, fastslår, at samtykket skal omfattet formålet med anbringelsen. Bestemmelsen svarer til § 53 i lov om social service.

Der foreligger således kun et gyldigt samtykke til en anbringelse, hvis der foreligger et informeret samtykke fra forældremyndighedsindehaver og den unge, der er fyldt 15 år. Der er tale om et informeret samtykke, når forældremyndighedsindehaverne og den unge viser forståelse for formålet med anbringelsen, som det fremgår af forbedringsforløbet.

Kun hvis parterne er enige i og indforståede med dette formål, vil der blive tale om en frivillig anbringelse. Det er på denne baggrund vigtigt, at der er en grundig dialog med forældremyndighedsindehaverne og den unge om betydningen af og formålet med en eventuel anbringelse.

Der er ikke tale om et informeret samtykke, hvis forældremyndighedsindehaverne og den unge ikke har forstået grunden til anbringelsen og stiller betingelser for samtykke. Det kan være, hvis forældremyndighedsindehaverne og/eller den unge kun giver samtykke til anbringelse et bestemt sted eller i et begrænset tidsrum. I sådanne situationer vil sagen skulle vurderes efter reglerne om anbringelse uden samtykke, idet der ikke er givet et samtykke, der kan tillægges vægt.

Der er ikke opstillet formelle krav til afgivelsen af samtykket, men det må anses for formålstjenligt, at samtykket afgives skriftligt, så der ikke senere opstår tvivlsspørgsmål. Den praktiske fremgangsmåde kan i øvrigt fastlægges af Ungdomskriminalitetsnævnet.

Bestemmelsens *stk. 2* slår fast, at der kan ske anbringelse af et barn eller en ung uden for hjemmet uden samtykke fra forældremyndighedsindehaverne og en ung, der er fyldt 15 år, når der er en begrundet formodning for, at barnets eller den unges problemer ikke kan løses under barnets eller den unges fortsatte ophold i hjemmet, og der er en åbenbar risiko for, at barnets eller den unges sundhed eller udvikling lider alvorlig skade på grund af utilstrækkelig omsorg for eller behandling af barnet eller den unge, overgreb, misbrugsproblemer eller andre svære sociale vanskeligheder hos barnet eller den unge eller andre adfærds- eller tilpasningsproblemer hos barnet eller den unge.

Bestemmelsens kriterier svarer til kriterierne for anbringelse efter § 58 i lov om social service.

Det centrale kriterium for, at Ungdomskriminalitetsnævnet kan træffe afgørelse om anbringelse uden samtykke, er, at der foreligger åbenbar risiko for alvorlig skade på barnets eller den unges sundhed eller udvikling. Ved sundhed forstås i denne sammenhæng barnets eller den unges almentilstand, hvori der indgår ikke blot helbredsmæssige forhold, men også andre forhold af betydning for barnets eller den unges trivsel.

Begreberne »åbenbar risiko« og »sundhed eller udvikling« angiver endvidere, at der skal tages hensyn

til såvel barnets eller den unges øjeblikkelige tilstand som til de fremtidige opvækstbetingelser. Behovet for at beskytte børn tilsiger, at der bør være mulighed for at gribe ind inden det tidspunkt, hvor barnet eller den unge er skadet i en sådan grad, at det bliver meget vanskeligt at hjælpe. Det er således ikke en betingelse for tvangsmæssig anbringelse, at der kan konstateres en allerede indtruffet alvorlig skade.

Bestemmelsens stk. 2, nr. 1-4, opregner en række årsager, som kan udgøre en åbenbar risiko for, at barnets eller den unges sundhed eller udvikling lider alvorlig skade, og som dermed kan begrunde en anbringelse uden samtykke, jf. nærmere nedenfor. Der er tale om forhold, der enten kun omhandler forælderen, hovedsageligt omhandler barnet eller den unge eller forhold der relaterer sig til både forælderen og barnet eller den unge.

Det er en betingelse for at træffe beslutning om tvangsmæssig anbringelse, at der er en begrundet formodning for, at problemerne ikke kan løses under barnets eller den unges fortsatte ophold i hjemmet. Denne betingelse skal ses i sammenhæng med kravene i den foreslåede bestemmelse i § 33, hvorefter kommunalbestyrelsens ufaglige undersøgelse skal resultere i en begrundet stillingtagen til, om der er grundlag for at iværksætte foranstaltninger og i bekræftende fald, af hvilken art disse bør være.

En begrundet formodning om, at problemerne ikke kan løses under barnets eller den unges fortsatte ophold i hjemmet, betyder, at det ikke er en betingelse for at iværksætte en anbringelse, at der først har været afprøvet alternative foranstaltninger. En begrundet formodning om, at problemerne ikke kan løses under barnets eller den unges fortsatte ophold i hjemmet, vil f.eks. kunne foreligge, hvis barnet eller den unge har søskende, som det har været nødvendigt at tvangsanbringe på grund af utilstrækkelig omsorg fra forældremyndighedsindehavernes side, og hvor det ud fra de foreliggende oplysninger om dennes aktuelle situation må forudses, at forebyggende foranstaltninger i hjemmet ikke vil være tilstrækkelige til at sikre, at barnet eller den unge får den fornødne omsorg og pleje.

Bestemmelsens *stk. 2, nr. 1-4*, opregner en række årsager, som kan begrunde en anbringelse uden samtykke, hvis de indebærer en åbenbar risiko for, at barnets eller den unges sundhed og udvikling lider alvorlig skade, og problemerne ikke kan løses under barnets eller den unges fortsatte ophold i hjemmet. Ungdomskriminalitetsnævnet skal i sin afgørelse angive, hvilke(n) af de i nr. 1-4 opregnede årsager, der vurderes at indebære en åbenbar risiko for alvorlig skade på barnets eller den unges sundhed eller udvikling.

Efter bestemmelsens *stk. 2, nr. 1*, kan det give anledning til at anbringe et barn eller en ung uden for hjemmet uden samtykke, når der er en åbenbar risiko for, at barnets eller den unges sundhed eller udvikling lider alvorlig skade på grund af, at forælderen ikke giver barnet eller den unge tilstrækkelig omsorg eller behandling.

At forælderen ikke formår dette, kan skyldes flere forhold. Der kan være tale om manglende personlige ressourcer hos forælderen som følge af for eksempel dårlig begavelse, forstyrrelser i personligheden eller andre psykiske lidelser samt eksempelvis alkohol-, stof- eller andet misbrug. Der kan være tale om manglende evne til at sætte sig ind i barnets behov eller en adfærd fra forældrens side, der udelukkende er styret af pågældendes egne behov, hvorved barnet eller den unge enten tilsidesættes eller udsættes for en ødelæggende omklamring, der forhindrer barnet eller den unge i at udvikle sig på normal vis. Forælderen kan også mangle evne til at stimulere barnet, skabe ro og tryghed eller sikre stabile og forudsigelige ydre rammer for barnet eller den unge. Et eksempel på omsorgsvigt kan også være, når forælderen ikke sørger for, at barnet eller den unge møder stabilt i skole, så undervisningspligten ikke overholdes, og

barnets udvikling lider skade på grund af manglende skolegang. Hvis f.eks. en samlever til forældremyndighedsindehaverne eller andre udsætter barnet for overgreb, vil det være at betragte som utilstrækkelig omsorg fra forældremyndighedsindehavernes side, hvis disse ikke har søgt at beskytte barnet. Endelig kan eksempler på utilstrækkelig omsorg også være, at forælderen mangler samarbejdsvilje, er negativ over for at modtage hjælp og ændre adfærd eller mangler forståelse for, at barnet har brug for hjælp.

Efter bestemmelsens *stk. 2, nr. 2*, kan det give anledning til at anbringe et barn eller en ung uden for hjemmet uden samtykke, når der er en åbenbar risiko for, at barnets eller den unges sundhed eller udvikling lider alvorlig skade på grund af overgreb, som barnet eller den unge har været udsat for.

Hvis forældremyndighedsindehaverne ikke er dømt for volden eller overgrebet eller ikke erkender at have begået det, er en formodning om vold eller overgreb ikke i sig selv grundlag for en anbringelse.

I disse tilfælde er det vigtigt, at det undersøges, om der er andre forhold, der kan begrunde en anbringelse. Eksempelvis at barnet har overværet vold eller overgreb, at der er begået vold eller overgreb mod søskende, eller at barnet er blevet udsat for vold eller overgreb af andre, uden at forældremyndighedsindehaverne har grebet ind, jf. bestemmelsens *stk. 2, nr. 1*.

Endvidere vil årsagerne til, at et barn eller en ung udsættes for vold eller overgreb, ofte skyldes alvorlige problemer i familien i form af misbrug, sindslidelser eller svækket åndelig og følelsesmæssig udvikling. Disse forhold optræder ikke sjældent i kombination med andre belastende faktorer, såsom svagt socialt netværk, marginal arbejdsmarkedstilknnytning, dårlig økonomi, eneansvar for barnet eller den unge og ustabile forhold, måske med skiftende partnere. Såfremt barnet eller den unge viser tegn på mistrivsel, og der er mistanke om, at barnet eller den unge har været udsat for eller har overværet vold eller overgreb, kan en anbringelse eventuelt begrundes med, at der er åbenbar risiko for, at barnets eller den unges sundhed eller udvikling lider alvorlig skade på grund af utilstrækkelig omsorg for barnet eller den unge, jf. bestemmelsens *stk. 2, nr. 1*.

Efter bestemmelsens *stk. 2, nr. 3*, kan det give anledning til at anbringe et barn eller en ung uden for hjemmet uden samtykke, hvis der er en åbenbar risiko for, at barnets eller den unges sundhed eller udvikling lider alvorlig skade på grund af misbrugsproblemer, kriminell adfærd eller andre svære sociale vanskeligheder hos barnet eller den unge.

Bestemmelsen omfatter tilfælde, hvor det er barnet eller den unge selv, der udviser så betydelige vanskeligheder, at indgreb er nødvendigt. Her vil de konstaterede vanskeligheder hos barnet eller den unge i sig selv kunne begrunde indgrebet. Det vil typisk dreje sig om børn eller unge med misbrugsproblemer, udtalte indlærings- og skoleproblemer samt børn med kriminell adfærd. Der kan således ske en tvangsmæssig anbringelse med udgangspunkt i barnets eller den unges egen situation.

Efter bestemmelsens *stk. 2, nr. 4*, kan det give anledning til at anbringe et barn eller en ung uden for hjemmet uden samtykke, hvis der er en åbenbar risiko for, at barnets eller den unges sundhed eller udvikling lider alvorlig skade på grund af andre adfærds- eller tilpasningsproblemer end omfattet af nr. 1-3 hos barnet eller den unge.

Der er tale om en opsamlingsbestemmelse, som bl.a. kan finde anvendelse, hvis flere faktorer tilsammen udgør en åbenbar risiko for alvorlig skade på barnets eller den unges sundhed eller udvikling. Der vil

ofte være tale om en kombination af utilstrækkelig omsorg fra forældremyndighedsindehavernes side og problemer, der kan konstateres hos barnet eller den unge, uden at de hver for sig er så udtalte, at de i sig selv kan begrunde et tvangsmæssigt indgreb. Det karakteristiske for denne gruppe børn og unge vil imidlertid være, at der kan påvises problemer af adfærdsmæssig, følelsesmæssig eller lignende art, samtidig med at det ikke er muligt at bidrage til en løsning af barnets eller den unges problemer ved familiens hjælp, eller mens barnet eller den unge opholder sig i hjemmet.

Efter bestemmelsens *stk. 3* kan Ungdomskriminalitetsnævnet træffe afgørelse om, at barnet eller den unge skal anbringes uden for hjemmet efter *stk. 2*, selv om forældremyndighedsindehaverne og den unge, der er fyldt 15 år, giver samtykke til anbringelsen, når hensynet til barnet eller den unge på afgørende måde taler for det.

Bestemmelsen, der således giver mulighed for tvangsmæssig anbringelse, selv om der foreligger et samtykke, vil navnlig kunne finde anvendelse, hvis det kan frygtes, at barnet eller den unge vil blive krævet hjemgivet umiddelbart efter, at en anbringelse med samtykke har fundet sted, selv om der er behov for en længerevarende indsats over for barnet eller den unge og familien. Som eksempel kan nævnes tilfælde, hvor der kan herske tvivl om, hvorvidt samtykket er alvorlig ment, herunder om forældremyndighedens indehaver fuldt ud har forstået retsvirkningerne af en anbringelse.

Et afgørende hensyn til barnet eller den unge kan være, at barnet eller den unge har et særligt behov for med sikkerhed at vide, hvor han eller hun skal bo.

Anbringelse efter *stk. 3* anses som en anbringelse uden samtykke, og de processuelle regler, der gælder for anbringelse efter *stk. 2*, finder derfor tilsvarende anvendelse på anbringelse efter *stk. 3*.

Efter bestemmelsens *stk. 4* kan Ungdomskriminalitetsnævnet, uanset betingelserne i *stk. 2*, anbringe en ung, der er fyldt 15 år, uden for hjemmet efter *stk. 1*, hvis den unge giver samtykke til anbringelsen, og anbringelsen må anses for at være af væsentlig betydning af hensyn til den unges særlige behov, og problemerne ikke kan løses under den unges fortsatte ophold i hjemmet.

Bestemmelsen giver således en mere lempelig adgang til anbringelse uden forældremyndighedsindehavernes samtykke i forhold til unge, der er fyldt 15 år, og som samtykker til anbringelsen. Bestemmelsen skal ses i lyset af den unges alder.

Da en beslutning efter *stk. 4* er frivillig i forhold til en ung, der er fyldt 15 år, men tvangsmæssig i forhold til indehaveren af forældremyndigheden, skal beslutningen træffes efter de samme procedureregler, som gælder for beslutninger om tvangsmæssig anbringelse, jf. den foreslåede bestemmelse i *stk. 2* samt bemærkningerne hertil. Den unge kan selv anmode om at blive anbragt uden for hjemmet, men det er Ungdomskriminalitetsnævnet, der afgør, om der er grundlag for en anbringelse.

En ung, der er fyldt 15 år, vil i øvrigt kunne klage på egen hånd, hvis ungdomskriminalitetsnævnet ikke finder grundlag for, at den unge får ophold uden for hjemmet. Der henvises til den foreslåede bestemmelse i § 55, *stk. 3*, samt bemærkningerne hertil.

En anbringelse uden for hjemmet skal vurderes i sammenhæng med de øvrige foranstaltninger, og der kan således være behov for en kombination af foranstaltninger. Der kan f.eks. være tale om at iværksætte

støtte over for resten af familien, så der sideløbende med anbringelsen arbejdes for en hjemgivelse af barnet eller den unge. Der kan også være tale om, at barnet eller den unge får en kontaktperson, der kan bistå barnet under anbringelsen og under den videre opvækst.

Efter bestemmelsens *stk. 5* skal Ungdomskriminalitetsnævnets i alle sager vedrørende grovere personfarlig kriminalitet overveje, om der er grundlag for, at anbringe barnet eller den unge uden for hjemmet.

Grovere personfarlig kriminalitet omfatter i denne sammenhæng vold mod en person i offentlig tjeneste eller hverv (straffelovens § 119, stk. 1), ildspåsættelse under skærpende omstændigheder (straffelovens § 180), voldtægt (straffelovens § 216, herunder, jf. § 225), seksuelt forhold til et barn under 15 år (straffelovens § 222, herunder, jf. § 225), forsætligt drab (straffelovens §§ 237-239), uagtsomt manddrab under særligt skærpende omstændigheder (straffelovens § 241, 1. pkt., 2. led), grov vold og særlig grov vold (straffelovens §§ 245-246), uagtsom legemsbeskadigelse under særligt skærpende omstændigheder (straffelovens § 249, 1. pkt., 2. led), hensættelse i hjælpeløs tilstand (straffelovens § 250), frihedsberøvelse og menneskehandel (straffelovens §§ 261 og 262 a), afpresning af særligt grov beskaffenhed (straffelovens § 281, jf. § 286) og røveri (straffelovens § 288).

Bestemmelsens formål er at sikre, at der i sådanne alvorlige sager, hvor grovheden af kriminaliteten i sig selv indikerer, at der er tale om et barn eller en ung med svære sociale problemer, altid foretages en vurdering af, om barnet eller den unge skal anbringes uden for hjemmet.

Der er tale om en processuel regel, der ikke ændrer på, at kriterierne for en anbringelse uden for hjemmet efter lovforslagets §§ 14-17 skal være opfyldt. Det forudsættes således, at bestemmelsen ikke fører til, at der vil blive truffet afgørelse om anbringelse uden for hjemmet i situationer, hvor der ikke allerede efter gældende ret vil skulle træffes en sådan afgørelse af enten kommunen eller børn- og ungeudvalget.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets almindelige bemærkninger, pkt. 2.1.2.7.

Til § 15

Den foreslåede bestemmelse fastsætter de nærmere betingelser for, at en ung af Ungdomskriminalitetsnævnet kan anbringes på en delvis lukket døgninstitution eller en delvis lukket afdeling på en døgninstitution, jf. § 66, stk. 1, nr. 6, i lov om social service.

Det følger af bestemmelsens *stk. 1*, at anbringelse efter § 14 for unge i alderen 12 til 17 år kan ske på en delvis lukket døgninstitution eller delvis lukket afdeling på en døgninstitution, når det 1) er afgørende for den socialpædagogiske behandling at kunne aflåse yderdøre og vinduer i perioder eller at kunne fastholde den unge fysisk, og 2) der er risiko for, at den unges sundhed eller udvikling lider alvorlig skade på grund af kriminel adfærd, misbrugsproblemer eller andre adfærds- eller tilpasningsproblemer hos den unge.

Ved en delvis lukket døgninstitution forstås en døgninstitution for unge i alderen 12 til 17 år, hvor der i perioder kan ske tilbageholdelse af barnet eller den unge i form af aflåsning af yderdøre og vinduer og i form af fysisk tilbageholdelse af barnet eller den unge. Ved en delvis lukket afdeling på en døgninstitution forstås en afdeling på en døgninstitution, hvor der ligeledes i perioder kan ske tilbageholdelse i form af aflåsning af yderdøre og vinduer samt fysisk tilbageholdelse af barnet eller den unge. Der henvises herom

til § 4, stk. 1 og 2, i bekendtgørelse nr. 1438 af 6. december 2017 om voksenansvar for anbragte børn og unge.

Den foreslåede bestemmelse svarer indholdsmæssigt til § 63 a, stk. 1-3, i lov om social service, og skal administreres i overensstemmelse med denne bestemmelse.

Betingelserne for anbringelse på en delvis lukket døgninstitution eller en delvis lukket afdeling på en døgninstitution er således de samme i den foreslåede bestemmelse som i § 63 a, stk. 1 og 2, i lov om social service. Forskellen er, at afgørelsen om anbringelse i medfør af denne lov træffes af Ungdomskriminalitetsnævnet og ikke af kommunens børn- og ungeudvalg.

Bestemmelsens *stk. 1, nr. 1*, indebærer, at det skal vurderes at være afgørende for den socialpædagogiske behandling, at kunne aflåse yderdøre og vinduer i perioder eller at kunne fastholde den unge fysisk.

Det kan f.eks. være, hvis den unge har givet udtryk for at ville rømme fra institutionen, eller hvis den unges adfærd i øvrigt tilsiger et behov for fastholdelse eller tilbageholdelse, og en socialpædagogisk indsats og dialog ikke vurderes at være tilstrækkeligt til at overbevise den unge om at opgive sit forehavende. Det er ikke en forudsætning for anvendelse af institutionstypen, at der tidligere er forsøgt anbringelse af den unge på en åben institution, eller at den unge tidligere er rømmet eller har begået kriminalitet.

Bestemmelsens *stk. 1, nr. 2*, indebærer, at der endvidere skal være risiko for, at den unges sundhed eller udvikling lider alvorlig skade på grund af kriminel adfærd hos den unge, misbrugsproblemer hos den unge eller andre adfærds- eller tilpasningsproblemer hos den unge.

Betingelserne i stk. 1, nr. 1 og 2, er kumulative og skal således begge være opfyldt, for at der kan ske anbringelse på en delvis lukket døgninstitution eller en delvis lukket afdeling på en døgninstitution.

Betingelsen i stk. 1, nr. 2, om at der skal være risiko for, at den unges sundhed eller udvikling lider alvorlig skade på grund af kriminel adfærd hos den unge, misbrugsproblemer hos den unge eller andre adfærds- eller tilpasningsproblemer hos den unge, svarer til betingelserne for at foretage anbringelse uden for hjemmet uden samtykke, jf. den foreslåede bestemmelse i § 14, stk. 2.

Baggrunden for, at betingelserne i den foreslåede § 14, stk. 2, er gentaget i denne bestemmelse, er at sikre, at betingelserne også er opfyldt, selvom anbringelsen på en delvis lukket døgninstitution eller en delvis lukket afdeling på en døgninstitution sker med samtykke fra den unge og forældremyndighedsindehaverne.

Det centrale kriterium for, at Ungdomskriminalitetsnævnet kan træffe afgørelse om anbringelse på en delvis lukket døgninstitution eller afdeling er, at der foreligger risiko for alvorlig skade på den unges sundhed eller udvikling. Ved sundhed forstås i denne sammenhæng den unges almentilstand, hvori der indgår ikke blot helbredsmæssige forhold, men også andre forhold af betydning for den unges trivsel. Der skal tages hensyn til såvel den unges øjeblikkelige tilstand som til de fremtidige opvækstbetingelser. Behovet for at beskytte den unge tilsiger, at der bør være mulighed for at gribe ind inden det tidspunkt, hvor den unge er skadet i en sådan grad, at det bliver meget vanskeligt at hjælpe. Det er således ikke en betingelse, at der kan konstateres en allerede indtruffet alvorlig skade.

Efter bestemmelsen kan kriminel adfærd, misbrugsproblemer eller andre adfærds- eller tilpasningsproblemer give anledning til at anbringe et en ung på en delvis lukket døgninstitution eller afdeling.

Anbringelsen på en delvist lukket døgninstitution eller afdeling sker således med udgangspunkt i den unges egen situation.

Andre adfærds- eller tilpasningsproblemer kan ofte være flere faktorer, der tilsammen udgør en risiko for alvorlig skade på den unges sundhed eller udvikling. Der vil ofte være tale om problemer, der kan konstateres hos den unge, uden at de hver for sig er så udtalte, at de i sig selv kan begrunde anbringelse på en delvis lukket døgninstitution eller afdeling. Det karakteristiske for denne gruppe unge vil imidlertid være, at der kan påvises problemer af adfærdsmæssig, følelsesmæssig eller lignende art.

Bestemmelsens *stk. 2* fastslår, at § 63 a, stk. 3, i lov om social service finder anvendelse. Henvísningen indebærer, at kommunalbestyrelsen træffer afgørelse om de nærmere rammer og vilkår for tilbageholdelse og fastholdelse under den konkrete anbringelse på en delvis lukket døgninstitution eller delvis lukket afdeling på en døgninstitution.

Bestemmelsens *stk. 3* fastslår, at børne- og socialministeren kan fastsætte nærmere regler om anvendelsen af delvist lukkede døgninstitutioner og afdelinger, herunder om adgangen til, at Ungdomskriminalitetsnævnet i særlige situationer kan træffe afgørelse om af dispensere fra aldersgrænsen i stk. 1 i forhold til børn under 12 år.

Bestemmelsen skal bl.a. ses i lyset af, at børn under 12 år allerede efter gældende ret kan anbringes på sikrede døgninstitutioner og afdelinger, hvor barnet vil opleve flere indskrænkninger i sin frihed end på en delvis lukket døgninstitution eller afdeling, og at mulighederne for at kunne tilbageholde børn i et positivt pædagogisk og behandlingsmæssigt forløb på åbne døgninstitutioner i visse tilfælde er utilstrækkelige og dermed kun kan foregå på sikrede afdelinger. De sikrede afdelinger er imidlertid ikke altid velegnede til længerevarende behandlingsforløb.

Ungdomskriminalitetsnævnet vil føre statistik over antallet af sager, hvor nævnet måtte have truffet afgørelse om anbringelse af børn i alderen 10 til 11 år på delvis lukkede døgninstitutioner eller delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner. De statistiske data vil indgå i den samlede evaluering af bl.a. Ungdomskriminalitetsnævnet, der vil blive gennemført, når nævnet har virket i en passende periode.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets almindelige bemærkninger, pkt. 2.1.2.7.2.1.

Til § 16

Den foreslåede bestemmelse fastsætter de nærmere betingelser for, at Ungdomskriminalitetsnævnet kan anbringe en ung på en sikret døgninstitution.

Den foreslåede bestemmelse svarer indholdsmæssigt til § 63 b, stk. 1, stk. 2, nr. 1-3, stk. 4 og stk. 5, i lov om social service og skal administreres i overensstemmelse med disse bestemmelser.

Det følger af bestemmelsens *stk. 1*, at anbringelse efter § 14 for unge i alderen 12 til 17 år kan ske på

en sikret døgninstitution, når det 1) er absolut påkrævet for at afværge, at den unge skader sig selv eller andre, og risikoen for skade ikke på forsvarlig måde kan afværges ved andre mere lempelige forholdsregler, 2) det i en indledende iagttagelsesperiode er absolut påkrævet for at tilvejebringe et grundlag for den videre socialpædagogiske behandling, eller 3) det på baggrund af den indledende iagttagelsesperiode fastslås, at det er absolut påkrævet, at der iværksættes et længerevarende behandlingsforløb på en sikret afdeling eller døgninstitution.

Betingelserne for anbringelse på en sikret døgninstitution er således de samme i den foreslåede bestemmelse som i § 63 b, stk. 1, og stk. 2, nr. 1-3, i lov om social service. Forskellen er, at afgørelsen om anbringelse i medfør af denne lov træffes af Ungdomskriminalitetsnævnet og ikke af kommunens børn- og ungeudvalg.

Ved en sikret døgninstitution forstås en døgninstitution for unge i alderen 12 til 17 år, der omfatter mindst én sikret afdeling og eventuelt én eller flere ikke-sikrede afdelinger, og hvor det er tilladt at have yderdøre og vinduer konstant aflåst. Der henvises herom til § 5 i bekendtgørelse nr. 1438 af 6. december 2017 om voksenansvar for anbragte børn og unge.

Bestemmelsens *stk. 1, nr. 1*, indebærer, at anbringelse på en sikret døgninstitution kan ske, hvis det er absolut påkrævet for at afværge, at den unge skader sig selv eller andre, og risikoen for skade ikke på forsvarlig måde kan afværges ved andre mere lempelige forholdsregler.

Bestemmelsens *stk. 1, nr. 2*, indebærer, at anbringelse på en sikret døgninstitution kan ske, når det i en indledende iagttagelsesperiode er absolut påkrævet for at kunne for at tilvejebringe et grundlag for den videre socialpædagogiske behandling.

Bestemmelsens *stk. 1, nr. 3*, indebærer, at der kan ske anbringelse på en sikret døgninstitution, når det på baggrund af en indledende iagttagelsesperiode fastslås, at det er absolut påkrævet, at der iværksættes et længerevarende behandlingsforløb på en sikret afdeling eller døgninstitution.

Anvendelse af en sikret døgninstitution kan således være relevant f.eks. i forhold til meget udadreagerende børn og unge, som det kan være vanskeligt at rumme på åbne anbringelsessteder.

Det forhold, at anbringelsen skal være absolut påkrævet, forudsætter ikke, at andre lempeligere foranstaltninger skal have været prøvet, hvis de på forhånd vurderes at være utilstrækkelige.

Bestemmelsens *stk. 2* fastslår, at § 63 b, stk. 4, i lov om social service finder anvendelse. Henvisningen indebærer, at kommunalbestyrelsen træffer afgørelse om de nærmere rammer og vilkår under den konkrete anbringelse på en sikret døgninstitution.

Bestemmelsens *stk. 3* fastslår, at børne- og socialministeren kan fastsætte nærmere regler om anvendelsen af sikrede døgninstitutioner, herunder om kommunalbestyrelsens adgang til at fastsætte de nærmere rammer og vilkår for den konkrete anbringelse, og om at Ungdomskriminalitetsnævnet kan træffe afgørelse om at dispensere fra aldersgrænsen i stk. 1 i særlige situationer i forhold til børn under 12 år.

Bestemmelsen skal sikre en identisk retsstilling for børn og unge, der anbringes efter lov om bekæmpelse

af ungdomskriminalitet, og børn og unge, der anbringes efter lov om social service, idet der henvises til den enslydende bemyndigelse til børne- og socialministeren i § 63 b, stk. 5, i lov om social service.

Ungdomskriminalitetsnævnet vil føre statistik over antallet af sager, hvor nævnet måtte have truffet afgørelse om anbringelse af børn i alderen 10 til 11 år på en sikret døgninstitution. De statistiske data vil indgå i den samlede evaluering af bl.a. Ungdomskriminalitetsnævnet, der vil blive gennemført, når nævnet har virket i en passende periode.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets almindelige bemærkninger, pkt. 2.1.2.7.2.1.

Til § 17

Den foreslåede bestemmelse fastsætter de nærmere betingelser for, at Ungdomskriminalitetsnævnet kan anbringe en ung på en særligt sikret afdeling.

Den foreslåede bestemmelse svarer indholdsmæssigt til § 63 c, stk. 1-4, i lov om social service og skal administreres i overensstemmelse med disse bestemmelser.

Det følger af bestemmelsens *stk. 1*, at anbringelse efter § 14 for unge i alderen 12 til 17 år kan ske på en særligt sikret afdeling, når den unge opfylder betingelserne for anbringelse på en sikret døgninstitution, men anbringelse på en sikret døgninstitution ikke er eller vil være tilstrækkelig, idet den unge ved en forudgående særlig voldelig eller psykisk afvigende adfærd har gjort ophold eller fortsat ophold i en sikret afdeling eller døgninstitution uforsvarligt. Er der tale om en ung med psykisk afvigende adfærd, skal der altid foreligge en skriftlig lægefaglig vurdering af, at den unge udviser aktuelle symptomer på en diagnose.

Ved en særligt sikret afdeling forstås en afdeling på en sikret døgninstitution, der fysisk er adskilt fra de øvrige sikrede afdelinger på døgninstitutionen, og hvor rammerne gør, at afdelingen kan modtage unge, der har et mere vidtgående behov for hjælp og støtte på grund af mere omfattende problemer end de unge, der placeres på de almindelige afdelinger i den sikrede døgninstitution, herunder f.eks. psykisk afvigende eller særligt voldelig adfærd. En særligt sikret afdeling adskiller sig endvidere fra almindelige sikrede døgninstitutioner ved, at der er flere pædagogisk ansatte om hver ung, hvilket betyder, at afdelingen kan modtage unge, der har mere massive problemer end de unge, der placeres på almindelige sikrede døgninstitutioner.

Bestemmelsen opstiller to betingelser for, at der kan ske anbringelse af en ung på en særligt sikret afdeling, hvoraf begge betingelser skal være opfyldt, hvis der er tale om unge med psykisk afvigende adfærd. Hvis der er tale om unge med særligt voldelig adfærd, skal den anden betingelse om en skriftlig lægefaglig vurdering ikke være opfyldt.

Den første betingelse er, at der er grundlag for anbringelse på en sikret døgninstitution, jf. lovforslaget § 16, men at anbringelse på en sikret døgninstitution ikke er eller vil være tilstrækkelig. Betingelserne for anbringelse på en sikret døgninstitution, jf. den foreslåede bestemmelse i § 16, skal således være opfyldt.

Den anden betingelse er, at der i forhold til den unge med psykisk afvigende adfærd foreligger en skriftlig lægefaglig vurdering af, at den unge udviser aktuelle symptomer på en diagnose.

Betingelserne for anbringelse på en sikret døgninstitution er således de samme i den foreslåede bestemmelse som i § 63 c, stk. 1, og 2, i lov om social service. Forskellen er, at afgørelsen om anbringelse i medfør af denne lov træffes af Ungdomskriminalitetsnævnet og ikke af kommunens børn- og ungeudvalg.

Bestemmelsens *stk. 2* fastslår, at § 63 c, stk. 4, i lov om social service finder anvendelse. Henvisningen indebærer, at kommunalbestyrelsen træffer afgørelse om de nærmere rammer og vilkår under den konkrete anbringelse på en særligt sikret afdeling.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets almindelige bemærkninger, pkt. 2.1.2.7.2.1.

Til § 18

Den foreslåede bestemmelse omhandler Ungdomskriminalitetsnævnets mulighed for – som led i en afgørelse om anbringelse efter den foreslåede § 14 – at træffe afgørelse om, at barnet eller den unge kan tilbageholdes i forbindelse med eller under anbringelsen og om samvær og kontakt med familie og netværk under anbringelsen

Det følger af bestemmelsens *stk. 1*, at Ungdomskriminalitetsnævnet i forbindelse med en afgørelse om anbringelse efter § 14, kan træffe afgørelse om tilbageholdelse i forbindelse med anbringelsen efter reglerne i § 11, stk. 1, jf. stk. 3, i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge.

De indholdsmæssige betingelser for tilbageholdelse i forbindelse med en anbringelse, som følger af § 11, stk. 3, i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge, er uændrede. Forskellen er således, at afgørelsen herom træffes af Ungdomskriminalitetsnævnet og ikke af kommunens børn- og ungeudvalg, if. § 11 stk. 1. Det forudsættes på denne baggrund, at ændringen ikke vil føre til, at der vil blive truffet afgørelse om tilbageholdelse under en anbringelse i videre omfang end forudsat efter gældende ret.

Det følger af § 11, stk. 1, i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge, at der kan træffes afgørelse om, at et barn eller en ung, der er anbragt på et anbringelsessted efter § 66, stk. 1, nr. 5 og 6, i lov om social service, kan tilbageholdes i op til 14 dage i forbindelse med anbringelsen på det pågældende opholdssted eller den pågældende døgninstitution.

Det følger af § 11, stk. 3, i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge, at tilbageholdelse kan ske, når det må anses for at have afgørende betydning for at imødekomme et barns eller en ungs særlige behov for støtte, og det vurderes at have afgørende betydning for den socialpædagogiske behandling.

Det kan f.eks. være, når der i starten af anbringelsen er behov for at skabe ro omkring barnet eller den unge med henblik på at få mulighed for at etablere relationer mellem barnet eller den unge og de voksne på institutionen eller for at skabe ro til at motivere barnet eller den unge til at indgå i socialpædagogisk behandling på institutionen.

Tilbageholdelsen skal ligesom anden magtanvendelse stå i rimeligt forhold til det, der søges opnået med indgrebet. Indgrebet i den pågældendes bevægelsesforhold skal begrænses til det absolut nødvendige og må aldrig erstatte omsorg og pædagogisk bistand. Tilbageholdelsen af barnet eller den unge kan ske ved anvendelse af fysisk magt efter § 9 i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge i form af at fastholde

barnet eller den unge for at forhindre barnet eller den unge i at forlade anbringelsesstedet. Fysisk magt må dog ikke anvendes, hvis risikoen for, at barnet eller den unge forlader anbringelsesstedet, kan afværges på andre måder, som er mindre indgribende. Tilbageholdelsen skal afpasses efter forholdene i den enkelte situation. Indgrebet i den pågældendes bevægelsesfrihed skal således begrænses til det absolut nødvendige og må aldrig erstatte omsorg og pædagogisk bistand.

Anbringelsessteder efter § 66, stk. 1, nr. 5, i lov om social service, er opholdssteder for børn og unge. Det vil sige institutioner til døgnophold for anbragte børn og unge drevet af private aktører.

Anbringelsessteder efter § 66, stk. 1, nr. 6, i lov om social service, er døgninstitutioner, herunder delvis lukkede døgninstitutioner og delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner samt sikrede døgninstitutioner og særligt sikrede afdelinger.

Der er en særlig regulering af adgangen til tilbageholdelse af børn og unge anbragt på delvist lukkede døgninstitutioner og afdelinger i § 12 i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge, hvorfor der ikke er behov for at træffe afgørelse herom efter § 11, stk. 1.

Henset til karakteren af sikrede døgninstitutioner og særligt sikrede afdelinger vil der heller ikke være behov for at træffe afgørelse efter § 11, stk. 1, i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge i forbindelse med en anbringelse på en sikret døgninstitution eller en særligt sikret afdeling.

Det vil således alene være relevant at overveje § 11, stk. 1, i sager, hvor barnet eller den unge anbringes på enten et opholdssted, jf. § 66, stk. 1, nr. 5, i lov om social service, eller en åben døgninstitution, jf. § 66, stk. 1, nr. 6, i lov om social service.

Det følger af lovforslagets § 46, at der er ret til gratis advokatbistand i sager vedrørende tilbageholdelse. Ungdomskriminalitetsnævnets afgørelse om tilbageholdelse kan af forældrene eller en ung, der er fyldt 12 år, endvidere påklages til Ankestyrelsen og domstolene efter lovforslaget §§ 55 og 56. Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til disse bestemmelser.

Det følger af bestemmelsens *stk. 2*, at Ungdomskriminalitetsnævnet i forbindelse med en afgørelse om anbringelse efter § 14, kan træffe afgørelse om samvær og kontakt under anbringelsen efter reglerne i § 71, stk. 3 og 4, i lov om social service.

De indholdsmæssige betingelser for overvåget samvær og afbrydelse af kontakt, som følger af § 71, stk. 3 og 4, i lov om social service, er således uændrede. Forskellen er således, at afgørelsen herom træffes af Ungdomskriminalitetsnævnet og ikke af kommunens børn- og ungeudvalg. Det forudsættes på denne baggrund, at ændringen ikke vil føre til, at der vil blive truffet afgørelse om overvåget samvær eller afbrydelse af kontakt under en anbringelse i videre omfang end forudsat efter gældende ret.

Det følger af § 71, stk. 3, i lov om social service, at der, når det er nødvendigt af hensyn til barnets eller den unges sundhed eller udvikling, for en bestemt periode kan træffes afgørelse om, at samvær kun må foregå under tilstedeværelse af en repræsentant for kommunen. Under de samme betingelser og ligeledes for en bestemt periode kan der træffes afgørelse om at afbryde forbindelsen i form af samvær eller brev-, mail- eller telefonforbindelse mellem forældrene eller netværket og barnet eller den unge, ligesom der kan

træffes afgørelse om, at barnets eller den unges anbringelsessted ikke må oplyses over for forældrene eller netværket.

Det følger af § 71, stk. 4, i lov om social service, at der ved viden eller formodning om, at den person, som barnet eller den unge skal have samvær med, har begået overgreb mod et barn eller en ung, skal træffes afgørelse om at afbryde den pågældendes forbindelse med barnet eller den unge i form af samvær eller brev-, mail- eller telefonforbindelse for en bestemt periode eller om, at samvær kun må foregå under tilstedeværelse af en repræsentant for kommunen, medmindre særlige forhold taler imod.

Et overvåget samvær betyder, at samværet kun må foregå under tilstedeværelse af en repræsentant for kommunen. En afgørelse om overvåget samvær bør kun træffes, når formålet ikke kan opnås med mindre indgribende forholdsregler som for eksempel en stedlig regulering af samværet efter servicelovens § 71, stk. 2. En sådan afgørelse træffes af kommunalbestyrelsen.

Hvis kommunen indstiller til Ungdomskriminalitetsnævnet, at samværet med forældremyndighedsindehaveren eller en samværsforælder skal være overvåget, har forældremyndighedsindehaveren eller samværsforælderen ret til advokatbistand efter lovforslagets § 55, når samværet vedrører den pågældende forælder selv.

Overvåget samvær etableres ofte, fordi der er bekymring for barnets eller den unges sikkerhed under samværet, eller fordi barnet eller den unge har det meget svært med samværet, f.eks. fordi barnet eller den unge ikke har set forælderen igennem lang tid, eller fordi der er behov for at genetablere tilliden mellem et barn eller en ung og forælderen.

Som eksempel på forhold, der kan begrunde overvåget samvær, hvis mindre indgribende tiltag ikke er tilstrækkelige eller ikke anses tilstrækkelige til at beskytte barnet eller den unge under samvær, kan der fra Ankestyrelsens praksis bl.a. nævnes, at barnet eller den unge viser, at hun/han ikke er tryk under samvær med forælderen, at forælderen har svært ved at skabe kontakt med barnet eller den unge, at forælderen har svært ved at tage initiativ til samtale og aktiviteter under samvær, at forælderen under samvær er optaget af egne behov, at forælderen under samvær overser barnets eller den unges behov, at forælderen flere gange under samvær har overskredet barnets eller den unges grænser, at forælderen under samvær inddrager barnet eller den unge i sine egne problemer, at forælderen psykiske tilstand svinger, at forælderen sindsstemning svinger, at barnet eller den unge på grund af følelsesmæssige problemer i særlig grad har brug for tryk og forudsigelighed, også under samværet med forælderen.

Hvis overvåget samvær ikke er tilstrækkeligt, kan der ske afbrydelse af samvær eller kontakt. Afbrydelse af samvær og kontakt er et meget alvorligt indgreb. Af forhold, der kan begrunde afbrydelse af samvær eller brev-, mail- eller telefonkontakt kan der fra Ankestyrelsens praksis nævnes, at barnet eller den unge har brug for at blive beskyttet mod negativ kontakt fra forælderen, at forælderen mangler evnen til at leve sig ind i barnet eller den unges behov, og at samvær med forælderen gør barnet eller den unge utryk.

En afbrydelse af forbindelsen mellem forældrene eller netværket og barnet eller den unge angår i første række forældrenes eller netværkets kontakt til barnet eller den unge. Afgørelsen bør derimod ikke automatisk medføre, at barnet eller den unge afskæres fra at sende breve til forældrene eller netværket, da barnet eller den unge uanset den skadelige virkning, som den gensidige kontakt medfører, kan have et væsentligt behov for at meddele sig til især forældrene såvel positivt som negativt om situationen. En

afskæring heraf bør kun ske, hvis denne ensidige kontakt kommer i direkte modstrid med formålet med anbringelsen.

Herudover kan der træffes afgørelse om, at forældre eller netværk ikke må oplyses om barnets eller den unges anbringelsessted. En sådan afgørelse kan f.eks. være relevant, hvis en forælder truer med at ville hente barnet.

Der er ret til gratis advokatbistand i sager vedrørende samvær og kontakt, jf. lovforslagets § 46. Ungdomskriminalitetsnævnets afgørelse kan endvidere indbringes for Ankestyrelsen og domstolene efter lovforslagets §§ 55-56. Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til disse bestemmelser samt lovforslagets almindelige bemærkninger, pkt. 2.1.2.6.3.3 og 2.1.2.8.

Til § 19

Den foreslåede bestemmelse omhandler valget af konkret anbringelsessted, efter der er truffet beslutning om, at et barn eller en ung skal anbringes uden for hjemmet.

Efter bestemmelsens *stk. 1* er det kommunalbestyrelsen, der træffer afgørelse om det konkrete anbringelsessted i overensstemmelse med Ungdomskriminalitetsnævnets afgørelse.

Bestemmelsen svarer indholdsmæssigt til § 68 b, stk. 1, 1 pkt., i lov om social service. Kommunalbestyrelsen vil således anvende det foreslåede § 19, stk. 1, i stedet for § 68 b, stk. 1, 1 pkt., i lov om social service, som retligt grundlag for valg af konkret anbringelsessted, hvis anbringelsen sker på grundlag af en afgørelse fra Ungdomskriminalitetsnævnet. Ændringen vil alene medføre en ændring i det retlige grundlag for denne type afgørelse, og det forudsættes på denne baggrund, at kommunalbestyrelsen ikke skal træffe denne type afgørelser i videre omfang end forudsat efter gældende ret.

Bestemmelsens *stk. 2* fastslår, at bestemmelserne i § 68 b, stk. 1, 2. og 3. pkt., og stk. 2-4, i lov om social service finder tilsvarende anvendelse.

Henvisningen til § 68 b, stk. 1, 2. og 3. pkt., i lov om social service, indebærer, at kommunen samtidigt med valg af anbringelsessted skal tage stilling til den unges skolegang og underrette den stedlige kommune forud for anbringelsen, hvis anbringelsesstedet er beliggende i en anden kommune end den unges opholdskommune.

Henvisningen til § 68 b, stk. 2, i lov om social service, indebærer, at kommunen skal vælge det anbringelsessted, som bedst kan imødekomme den unges behov, og at kommunen skal lægge vægt på anbringelsesstedets mulighed for at tilbyde nære og stabile voksenrelationer og herunder vurdere, om – forudsat at nævnet ikke har truffet afgørelse om anbringelse på en delvis lukket eller sikret døgninstitution eller særligt sikret afdeling, jf. §§ 15-17 – en anbringelse i plejefamilie, jf. § 66, stk. 1, nr. 1-3, i lov om social service, er mest hensigtsmæssig.

Henvisningen til § 68 b, stk. 3, i lov om social service, indebærer, at den unge skal anbringes på samme anbringelsessted som sine søskende, hvis disse også er anbragt uden for hjemmet, medmindre de øvrige søskendes eller den unges behov eller andre væsentlige forhold taler imod dette.

Henvisningen til § 68 b, stk. 4, i lov om social service, indebærer, at kommunalbestyrelsen skal hjælpe den unge med at finde en person i den unges familie eller netværk, som kan udpeges til at være dennes støtteperson under anbringelsen. Henvisningen indebærer endvidere, at kommunen efter behov kan dække støttepersonens udgifter til telefon, transport og lignende.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1.2.10.3.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 20

Den foreslåede bestemmelse omhandler ophør af foranstaltninger efter §§ 12-14 (straksreaktion og forbedringsforløb).

Det følger af bestemmelsens *stk. 1*, at foranstaltningerne efter §§ 12-14 ophører, når den unge fylder 18 år, eller når foranstaltningerne – straksreaktionen eller forbedringsforløbet – er gennemført.

Hvis den unge skal have støtte ud over det 18. år, skal dette ske efter den ansvarlige kommunes foranstaltning efter reglerne i lov om social service herom.

Det følger af lovforslagets § 18, stk. 1 og 2, at Ungdomskriminalitetsnævnet i forbindelse med en afgørelse om anbringelse, jf. § 14, kan træffe afgørelse om 1) tilbageholdelse i forbindelse anbringelse efter reglerne i § 11, stk. 1, jf. stk. 3, i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge, og 2) samvær og kontakt under anbringelsen efter reglerne i § 71, stk. 3 og 4, i lov om social service. Hvis Ungdomskriminalitetsnævnet i forbindelse med en afgørelse om anbringelse uden for hjemmet, jf. § 14, har truffet afgørelse om foranstaltninger efter lovforslagets § 18, vil sådanne foranstaltninger senest ophøre på samme tidspunkt som foranstaltningerne efter § 14.

Bestemmelsens *stk. 2* regulerer samspillet mellem afgørelser fra Ungdomskriminalitetsnævnet og en idømt ungdomssanktion. Det fremgår heraf, at foranstaltninger efter §§ 12-14 og 18 ophører, hvis den unge idømmes en ungdomssanktion, jf. straffelovens § 74 a.

Hvis Ungdomskriminalitetsnævnet i forbindelse med en afgørelse om anbringelse uden for hjemmet, jf. § 14, har truffet afgørelse om foranstaltninger efter lovforslagets § 18, vil sådanne foranstaltninger senest ophøre på samme tidspunkt som foranstaltningerne efter § 14.

Domstolene skal således også fremadrettet idømme en ung en ungdomssanktion, hvis den unge findes egnet hertil. Gennemførelse af ungdomssanktionen og den forudsatte socialpædagogiske indsats kan iværksættes umiddelbart efter dommen.

Idømmes den unge en ungdomssanktion, vil den unge ikke også skulle henvises til Ungdomskriminalitetsnævnet. Det samme gør sig gældende, hvis den unge begår ny kriminalitet i den periode, hvor den unge er pålagt ungdomssanktionen, idet domstolene i stedet vil have mulighed for at forlænge den unges ungdomssanktionsforløb.

Idømmelse af en ungdomssanktion vil endvidere absorbere et eventuelt forbedringsforløb, som den unge

allerede er underlagt. Forbedringsforløbet vil herefter blive anset for afsluttet, og den socialpædagogiske indsats vil fortsætte som led i det 2-årige ungdomssanktionsforløb.

Findes den unge ikke egnet til at blive idømt en ungdomssanktion, vil domstolene idømme den unge en ubetinget fængselsstraf. Efter endt afsoning vil den unge efter domstolens henvisning få sin sag behandlet i Ungdomskriminalitetsnævnet.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1.2.9.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 21

Den foreslåede bestemmelse regulerer muligheden for, at foranstaltninger efter §§ 12-14 og 18 kan ophøre eller ændres under forløbet.

Bestemmelsen har til formål er at sikre, at der til enhver tid er den rette indsats over for et barn eller ung. Det skal på denne baggrund sikres, at der er en vis fleksibilitet indbygget i forløbet, så der kan tages hensyn til ændrede livsforhold. Dette skal ses i lyset af, at foranstaltninger efter § 12-14 og 18 skal ophøre, når deres formål er nået, eller foranstaltningerne ikke længere opfylder deres formål.

Det følger af *stk. 1, 1. pkt.*, at Ungdomskriminalitetsnævnet efter anmodning fra ungekriminalforsorgen, den ansvarlige kommune, den unge, der er fyldt 12 år, eller forældremyndighedsindehaverne, kan træffe afgørelse om ophør eller ændring af foranstaltninger fastsat efter §§ 12-14 og 18, når der foreligger nye oplysninger, der har væsentlig betydning for indsatsen over for barnet eller den unge.

Ungekriminalforsorgens og den ansvarlige kommunens mulighed for at anmode om genoptagelse af sagen skal ses i lyset af ungekriminalforsorgens tilsynsforpligtelse, jf. lovforslagets § 47, og kommunens tilsynsforpligtelse efter lovforslagets § 54.

Det er en betingelse for genoptagelse, at der foreligger nye oplysninger, der har væsentlig betydning for indsatsen over for barnet eller den unge.

Der kan f.eks. være tale om, at barnet eller den unge er mistænkt eller dømt for ny kriminalitet eller ikke efterkommer nævnets afgørelse. Der kan endvidere være tale om situationer, hvor en iværksat behandling efter et stykke tid skønnes udsigtsløs, hvorfor den bør ophøre og erstattes med en anden form for indsats, eller situationer hvor barnets eller den unges behov ændrer sig, f.eks. fordi den unge har måtte opgive at gennemføre folkeskolen og har brug for en praktikplads for at komme videre. Der kan også være tale om situationer, hvor forholdene i hjemmet forværres, og der derfor bliver behov for en anbringelse uden for hjemmet.

Det vil altid være en konkret og individuel vurdering, om der foreligger væsentlige nye oplysninger, der kan begrunde genoptagelse af sagen.

Den unge og forældremyndighedsindehaverne skal partshøres over en anmodning om fornyet behandling af sagen fra den ansvarlige kommune og ungekriminalforsorgen, før der træffes afgørelse om eventuel fornyet behandling af sagen.

Det følger af *stk. 1, 2. pkt.*, at den fornyede behandling af sagen sker på et mundtligt nævnsmøde, jf. dog *stk. 3*.

Der vil således som udgangspunkt blive indkaldt til et nyt nævnsmøde i sagen. Nævnet vil herefter træffe fornyet afgørelse i sagen. Nævnet kan den forbindelse f.eks. ændre sammensætningen af forbedringsforløbet.

Nævnet kan endvidere forlænge forbedringsforløbet, hvis genoptagelsen af sagen skyldes, at barnet eller den unge ikke efterlever nævnets afgørelse. Dette skal imødegå den situation, hvor barnet eller den unge forsøger at unddrage sig efterlevelse af nævnets afgørelse. Nævnet kan endvidere forlænge forbedringsforløbet, hvis barnet eller den unge har begået ny kriminalitet under forbedringsforløbet.

Det følger af *stk. 2*, at Ungdomskriminalitetsnævnet kan anmode om en udtalelse fra den ansvarlige kommune og ungekriminalforsorgen til brug for behandlingen af en anmodning om genoptagelse fra den unge eller forældremyndighedsindehaverne.

Den ansvarlige kommunes forpligtelse til at komme med en udtalelse svarer til kommunens generelle og eksisterende forpligtelse til at sikre, at der tilvejebringes de oplysninger, der er nødvendige for, at der kan træffes afgørelse i sager, hvor der f.eks. er fastsat foranstaltninger efter § 52 i lov om social service, og hvor der anmodes om genoptagelse.

Formålet med bestemmelsen er at sikre, at der foreligger korrekte og fyldestgørende oplysninger i sagen, før der træffes afgørelse om genoptagelse.

Ungdomskriminalitetsnævnet kan dog undlade at indhente en udtalelse efter *stk. 2*, hvis det er åbenbart, at anmodningen fra den unge eller forældrene ikke kan føre til en ændret vurdering af sagen. Hvis oplysningerne i sagen, herunder i anmodningen om genoptagelse, peger på, at betingelserne for ændring eller ophør af en eller flere fastsatte foranstaltninger er opfyldt, bør Ungdomskriminalitetsnævnet få oplysningerne bekræftet af kommunen og/eller ungekriminalforsorgen, før der træffes afgørelse.

Bestemmelsens *stk. 3* er en procesregel, hvorefter nævnets formand eller en næstformand (formandskompetence) kan afgøre en anmodning om genoptagelse på skriftligt grundlag, når der ikke er grund til at antage, at nævnet vil ændre sin afgørelse, eller når betingelserne for ophør eller ændring af en foranstaltning åbenbart må anses for opfyldt.

Bestemmelsen kan f.eks. anvendes i sager, hvor de oplysninger, som nævnet har modtaget i forbindelse med en anmodning om genoptagelse, ikke er relevante i forhold til den foranstaltning, som anmodes ændret.

Det er en betingelse for ophør eller ændring af en foranstaltning, at foranstaltningens formål enten er nået eller, at foranstaltningen ikke længere opfylder sit formål. Bestemmelsen kan endvidere anvendes i tilfælde, hvor der f.eks. er fastsat pligt for den unge til at deltage i lektiehjælp, men den unge ikke længere er under uddannelse, men har fået tildelt et praktiktilbud.

Bestemmelsens formål er dels at sikre, at ophør eller ændring af en foranstaltning kan ske så hurtigt som muligt, når betingelserne herfor åbenbart er opfyldt, dels at spare ressourcer ved ikke at skulle sætte et

fuldt nævn, hvis der er tale om sager, hvor der ikke er grund til at antage, at de fremlagte oplysninger vil føre til en ændret vurdering. Hvis sagen ikke falder ind i en af disse to kategorier, skal der indkaldes til et nyt mundtligt nævnsmøde, jf. stk. 1.

Det vil som udgangspunkt være den formand eller næstformand, der har fungeret som formand for det nævn, der traf den afgørelse, der ønskes ændret, der træffer afgørelse på formandskompetencen efter stk. 3. Dette skal ses i lyset af, at det i visse sager – hvor sagen for eksempel er behandlet på et mundtligt nævnsmøde kort tid før anmodningen om genoptagelse – kan være tidsbesparende, at afgørelsen i genoptagelsessagen træffes af samme formand eller næstformand.

Hvis den pågældende formand eller næstformand ikke længere er beskikket som nævnsmedlem, kan nævnets nuværende formand eller en af næstformændene træffe afgørelse i sagen.

Det følger af *stk. 4*, at formanden eller næstformanden – uanset *stk. 3* – ikke kan træffe afgørelse om anbringelse af et barn eller en ung, jf. § 14, tilbageholdelse under en anbringelse, jf. § 18, stk. 1, samvær og kontakt, jf. § 18, stk. 2, hjemgivelse af et barn eller en ung, jf. § 22, opretholdelse af en anbringelse, jf. § 23, eller ændring af anbringelsessted uden samtykke, jf. § 24.

Dette skal ses i lyset af sådanne afgørelses indgribende karakter. Der skal i denne type sager således altid afholdes et nyt mundtligt nævnsmøde.

I sager, hvor barnet eller den unge er anbragt, men hvor der alene anmodes om genoptagelse i forhold til dele af afgørelsen, der ikke vedrører anbringelsen, herunder tilbageholdelse, jf. § 18, stk. 1, samvær og kontakt, jf. § 18, stk. 2, hjemgivelse af et barn eller en ung, jf. § 22, opretholdelse af en anbringelse, jf. § 23, eller ændring af anbringelsessted uden samtykke, jf. § 24, kan der træffes afgørelse på formandskompetencen, jf. *stk. 3*.

Det følger af bestemmelsens *stk. 5*, at Ungdomskriminalitetsnævnet på baggrund af en underretning fra Ankestyrelsen om, at kommunalbestyrelsen i en konkret sag ikke foretager de fornødne sagsskridt, kan pålægge kommunalbestyrelsen at gennemføre nævnets afgørelse inden for en nærmere angivet tidsfrist, og henstille til at dette om nødvendigt sker med ved politiets bistand efter reglerne i § 64 i lov om social service

Bestemmelsen skal ses i lyset af, at Ankestyrelsens mulighed for at pålægge kommunen at foretage disse fornødne sagsskridt, jf. § 65, stk. 1, i lov om social service, begrænses for så vidt angår nævnets målgruppe, jf. pkt. 2.1.2.10.3.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Bestemmelsens formål er at sikre, at den ansvarlige kommune i tilstrækkelig grad benytter de redskaber, som er til rådighed for at fuldbyrde nævnets afgørelse, herunder muligheden for at benytte politiets bistand.

Henset til at den ansvarlige kommune har pligt til at fuldbyrde nævnets afgørelse, og i en periode har forsømt denne pligt, forudsættes det, at tidsfristen som udgangspunkt ikke fastsættes til over 14 dage. Da afgørelsen fra Ungdomskriminalitetsnævnet kan indeholde en række foranstaltninger, der ikke nødvendigvis skal gennemføres på samme tid, skal Ungdomskriminalitetsnævnet anføre i sin afgørelse, hvilke foranstaltninger der skal gennemføres inden for den givne frist.

For så vidt angår bistand fra politiet vil den ansvarlige kommune i forbindelse med indberetningen, jf. stk. 6 nedenfor, have mulighed for at redegøre for, hvorfor politiets bistand ikke tidligere er rekvireret. Dette kan f.eks. skyldes barnets eller den unges manglende modenhed eller sygdom hos barnet eller den unge. Nævnet vil i sådanne sager overveje, om den konkrete foranstaltning herefter er egnet i forhold til barnet eller den unge, eller om der bør fastsættes andre foranstaltninger. I sager, hvor afgørelsen ikke kan fuldbyrdes, og barnet eller den unge ikke selv udviser vilje eller motivation til at efterleve nævnets afgørelse, og forældrene ikke bidrager aktivt til at sikre dette – og dermed til at barnet eller den unge kan komme ud af kriminalitet og tilbage i travsel – må nævnet overveje, om barnet eller den unge bør anbringes uden for hjemmet. Hvis der er behov for, at der fastsættes ændrede foranstaltninger for den unge, skal der indkaldes til et nyt nævnsmøde, jf. den foreslåede § 21.

Hvis det ikke er muligt at fuldbyrde afgørelsen over for barnet eller den unge, har kommunen endvidere mulighed for selv at indbringe sagen på ny for nævnet, så der kan ske ændringer i de fastsatte foranstaltninger, jf. den foreslåede § 21.

Det følger af bestemmelsens *stk. 6*, at en afgørelse efter *stk. 5* kan træffes af nævnets formand eller næstformand på skriftligt grundlag efter høring af den ansvarlige kommune. Det følger videre af bestemmelsen, at den ansvarlige kommune skal fremkomme med sine bemærkninger til underretningen inden for syv dage efter modtagelsen heraf.

Fristen skal sikre, at nævnet meget hurtigt kan reagere på passivitet fra kommunens side i forhold til fuldbyrdelsen af afgørelsen, og skal ses i lyset af, at det er vigtigt, at barnet eller den unge oplever en hurtig reaktion og påbegynder et forløb, der skal bringe den unge ud af kriminalitet og tilbage i travsel.

Til § 22

Den foreslåede bestemmelse omhandler hjemgivelse af et barn eller en ung anbragt efter § 14.

En anbringelse uden for hjemmet skal som andre hjælpeforanstaltninger ophøre, når formålet med foranstaltningen er opnået, når foranstaltningen ikke længere er formålstjenlig, eller når den unge fylder 18 år.

Det følger af bestemmelsens *stk. 1, 1. pkt.*, at afgørelse om hjemgivelse af et barn eller en ung anbragt efter § 14, *stk. 2* (anbringelse uden for hjemmet uden samtykke), eller § 14, *stk. 3*, jf. *stk. 2*, (anbringelse uden for hjemmet efter reglerne i *stk. 2*, uanset samtykke fra forældremyndighedsindehaverne og en ung, der er fyldt 15 år) træffes af Ungdomskriminalitetsnævnet efter forelæggelse fra kommunalbestyrelsen.

Kommunalbestyrelsens forelæggelse af sagen reguleres af bestemmelsens *stk. 2*, jf. herom nedenfor. Den ansvarlige kommunens forelæggelse af sagen svarer i vidt omfang til kommunens forpligtelse efter gældende ret til at sikre, at der tilvejebringes de oplysninger, der er nødvendige for, at der kan træffes afgørelse om hjemgivelse i medfør af § 68 i lov om social service.

Det følger af bestemmelsens *stk. 1, 2. pkt.*, at forelæggelsen kan ske efter begæring fra forældremyndighedsindehaverne, en ung, der er fyldt 15 år, eller på kommunalbestyrelsens initiativ.

Det følger af bestemmelsens *stk. 2, 1. pkt.*, at kommunalbestyrelsens forelæggelse af sagen skal indeholde

kommunalbestyrelsens begrundede stillingtagen til, om der bør ske hjemgivelse, hjemgivelsesperiodens længde og indsatsen under og efter hjemgivelsesperioden efter reglerne i § 68, stk. 4, i lov om social service. Kommunalbestyrelsen skal inden forelæggelsen af sagen indhente en udtalelse fra det aktuelle anbringelsessted.

Den begrundede stillingtagen skal således dels indeholde kommunalbestyrelsens opfattelse af, om der bør ske hjemgivelse og i bekræftende fald en stillingtagen til hjemgivelsesperiodens længde samt indsatsen under og efter hjemgivelsesperioden, dels begrundelserne for herfor. Det skal således fremgå, hvilke oplysninger kommunalbestyrelsen har lagt vægt på den i forbindelse.

Formålet med at fastsætte en hjemgivelsesperiode er at hindre, at en hjemgivelse sker pludseligt og uden forberedelse, så den er til skade for barnets eller den unges trivsel og udvikling. Det kan for eksempel være, at barnet eller den unge er ved at afslutte et igangværende skole- eller uddannelsesforløb på anbringelsesstedet, at barnet eller den unge har brug for tid til at vænne sig til at skulle hjem gennem hyppigere samvær med forældrene, eller at barnet eller den unge har brug for tid til at tage ordentligt afsked med venner og omsorgspersoner på anbringelsesstedet. Med fastsættelsen af en hjemgivelsesperiode skabes der samtidig mulighed for at tilrettelægge hjemgivelsen.

Bestemmelsens stk. 2 henviser til § 68, stk. 4, i lov om social service om fastsættelse af hjemgivelsesperioder. Det følger heraf, at der skal tages hensyn til muligheden for at sikre en skånsom og planlagt hjemgivelse af barnet eller denne unge. Det skal videre vurderes, om der er behov for støtte til barnet eller den unge eller forældrene efter hjemgivelsen og denne støtte skal forberedes. Endelig skal det overvejes, om en hjemgivelsesperiode skal benyttes til at vurdere, om der er grundlag for at træffe afgørelse om anbringelse uden samtykke efter de foreslåede bestemmelser i § 14, stk. 2-4. Denne mulighed bør dog alene anvendes i særlige tilfælde, da kommunalbestyrelsen, uanset forældremyndighedsindehavernes samtykke til anbringelsen, i forbindelse med det løbende tilsyn med barnet eller den unge og ved revision af handleplanen, bør have overvejet muligheden for at træffe afgørelse om anbringelse uden samtykke. Det følger endvidere af bestemmelsen, at en hjemgivelsesperiode kan have en varighed af op til seks måneder.

Det følger af bestemmelsens *stk. 2, 2. pkt.*, at kommunalbestyrelsen inden forelæggelsen af sagen skal indhente en udtalelse fra anbringelsesstedet.

Det følger af bestemmelsens *stk. 3*, at kommunalbestyrelsen kan afvise at behandle en begæring om hjemgivelse fra forældremyndighedsindehaverne om hjemgivelse af et barn eller en ung, der er anbragt efter § 14, stk. 2, med en længere genbehandlingsfrist efter § 23, stk. 4, hvis der ikke er sket væsentlige ændringer af forholdene hos forældremyndighedsindehaverne, anbringelsesstedet, barnet eller den unge.

Bestemmelsen skal ses i lyset af, at baggrunden for afgørelser efter § 23, stk. 4, netop er, at oplysningerne i sagen har talt for en længere genbehandlingsfrist – og dermed ikke regelmæssig genbehandling af sagen – for at sikre stabilitet og ro omkring barnets eller den unges anbringelse, idet oplysninger i sagen pegede på, at de forhold, der ligger til grund for afgørelsen, med overvejende sandsynlighed måtte antages at være ved ud over fristerne for genbehandling.

Det følger af bestemmelsens *stk. 4*, at kommunalbestyrelsen ikke har pligt til at behandle en begæring om hjemgivelse i den periode, hvor en sag er under behandling i Ankestyrelsen eller ved retten. Denne

bestemmelse svarer til § 68, stk. 10, i lov om social service og skal administreres i overensstemmelse hermed.

Det følger af bestemmelsens *stk. 5, 1. pkt.*, at kommunalbestyrelsen efter reglerne i § 68, stk. 1-4, i lov om social service kan træffe afgørelse om hjemgivelse af et barn eller en ung anbragt efter § 14, stk. 1 (frivillig anbringelse), hvis forældremyndighedsindehaverne og en ung, der er fyldt 15 år, samtykker hertil.

Bestemmelsen giver en processuelt mere lempelig adgang til hjemgivelse i sager, hvor barnet eller den unge er frivilligt anbragt, og der foreligger samtykke fra både forældremyndighedsindehaverne og unge, der er fyldt 15 år, til hjemgivelse, idet sagen ikke skal behandles af Ungdomskriminalitetsnævnet, jf. dog nedenfor.

Det følger af bestemmelsens *stk. 5, 2. pkt.*, at kommunalbestyrelsen straks skal orientere Ungdomskriminalitetsnævnet, hvis der træffes afgørelse om hjemgivelse af et barn eller en ung efter 1. pkt. Bestemmelsens formål er at sikre, at Ungdomskriminalitetsnævnet underrettes om en sådan væsentlig ændring i barnets eller den unges forhold, så det sikres, at nævnet kan reagere herpå, hvis det er relevant at justere indsatsen over for den pågældende. Nævnet vil i alle tilfælde vurdere, om der på baggrund af kommunalbestyrelsens indberetning om hjemgivelse er behov for en reaktion fra nævnet.

Ungdomskriminalitetsnævnet kan således genoptage sagen til fornyet behandling og vurdere, om nævnet mener, at der grundlag for at anbringe barnet eller den unge efter § 14, hvorefter kommunen på ny vil skulle anbringe barnet eller den unge. Det er således afgørende for barnets eller den unges kontinuitet i anbringelsen, at kommunen ikke hjemtager børn, blot fordi barnet eller den unge og forældremyndighedsindehaverne har et ønske herom. Der skal være væsentligt ændrede forhold, der medfører, at der bør ske hjemgivelse. Den ansvarlige kommune skal redegøre for disse forhold over for nævnet i forbindelse med underretningen om hjemgivelse.

Ungdomskriminalitetsnævnet vil føre statistik over antallet af sager, hvor den ansvarlige kommune hjemgiver et barn eller en ung med samtykke fra forældremyndighedsindehaverne og den unge, der er fyldt 15 år, herunder opgørelse over antallet af sager, hvor nævnet på denne baggrund har genoptaget sagen til fornyet behandling i nævnet. De statistiske data vil indgå i den samlede evaluering af bl.a. Ungdomskriminalitetsnævnet, der vil blive gennemført, når nævnet har virket i en passende periode.

Bestemmelsen giver mulighed for en hurtigere behandling af sager, hvor børn og unge er anbragt med samtykke. Er kommunalbestyrelsen på grund af forholdene hos barnet eller den unge ikke enig i, at der skal ske hjemgivelse, kan der ved fastsættelse af hjemgivelsesperioden tages hensyn til, at der skal foretages en vurdering af, om barnet eller den unge skal anbringes uden for hjemmet uden samtykke. Kommunalbestyrelsen vil herefter skulle forelægge sagen for Ungdomskriminalitetsnævnet, jf. § 21, med henblik på at nævnet kan træffe afgørelse herom.

Det følger af bestemmelsens *stk. 5, 3. pkt.*, at kommunalbestyrelsen ved fastsættelsen af længden af hjemgivelsesperioden endvidere skal tage hensyn til, at Ungdomskriminalitetsnævnet skal have mulighed for at gennemgå kommunalbestyrelsens orientering om hjemgivelse med samtykke.

Bestemmelsen skal imødegå, at et barn eller en ung hjemgives for kort efter på ny at blive anbragt. Be-

stemmelsens formål er således at sikre den videst mulige stabilitet i anbringelsen for barnet eller den unge.

Det forudsættes, at der som minimum fastsættes en hjemgivelsesperiode på to uger for at sikre, at nævnet har mulighed for at reagere, før en eventuel hjemgivelse effektueres.

Hvis Ungdomskriminalitetsnævnet på baggrund af orienteringen finder grundlag for at genoptage sagen, meddeles afgørelsen herom straks til den ansvarlige kommune, ungekriminalforsorgen og barnet eller den unge og forældremyndighedsindehaverne.

Hvis det ikke er muligt for nævnet at nå at behandle sagen inden for den fastsatte hjemgivelsesperiode, kan kommunalbestyrelsen genoptage sin afgørelse om hjemgivelse med henblik på at træffe en ny afgørelse, hvor hjemgivelsesperioden forlænges. Det væsentlige er at sikre, at barnet eller den unge ikke oplever unødige skift i sin hverdag, der kan skabe ustabilitet og utryghed.

Det følger af bestemmelsens *stk. 5, 4. pkt.*, at hvis der ikke foreligger samtykke fra både forældremyndighedsindehaverne og den unge, der er fyldt 15 år, skal kommunalbestyrelsen forelægge sagen for Ungdomskriminalitetsnævnet, jf. *stk. 1*.

Dette indebærer, at sager, hvor barnet eller den unge er frivilligt anbragt, men hvor forældremyndighedsindehaverne eller den unge, der er fyldt 15 år, ikke samtykker til hjemgivelsen, skal behandles ligesom sager om hjemgivelse af børn og unge, der er anbragt uden samtykke, jf. bestemmelsens *stk. 1*.

Det følger af bestemmelsens *stk. 6, 1. pkt.*, at kommunalbestyrelsen efter reglerne i § 68, *stk. 1-4*, i lov om social service kan træffe afgørelse om hjemgivelse af en ung, der er fyldt 15 år og anbragt efter § 14, *stk. 4*, hvis den unge samtykker til hjemgivelsen. Afgørelsen træffes efter reglerne i § 68, *stk. 1-4*, i lov om social service.

Bestemmelsen giver en processuelt mere lempelig adgang til hjemgivelse i sager, hvor den unge, der er fyldt 15 år, har givet samtykke til sin anbringelse – men hvor forældremyndighedsindehaverne ikke har givet samtykke til anbringelsen – og den unge nu selv ønsker at blive hjemgivet, idet sagen ikke skal behandles af Ungdomskriminalitetsnævnet, jf. dog nedenfor.

Det følger af bestemmelsens *stk. 6, 2. pkt.*, at kommunalbestyrelsen straks skal orientere Ungdomskriminalitetsnævnet, hvis der træffes afgørelse om hjemgivelse. Bestemmelsens formål er at sikre, at Ungdomskriminalitetsnævnet underrettes om en sådan væsentlig ændring i den unges forhold, så det sikres, at der kan reageres herpå, hvis det er relevant at justere indsatsen over for den pågældende. Nævnet vil i alle tilfælde vurdere, om der på baggrund af kommunalbestyrelsens indberetning om hjemgivelse er behov for en reaktion fra nævnet.

Ungdomskriminalitetsnævnet kan således genoptage sagen til fornyet behandling og vurdere, om nævnet mener, at der grundlag for at anbringe den unge efter § 14, hvorefter kommunen på ny vil skulle anbringe den unge. Det er således afgørende for den unges kontinuitet i anbringelsen, at kommunen ikke hjemtager den unge blot fordi den unge og forældremyndighedsindehaverne har et ønske herom. Der skal være væsentligt ændrede forhold, der medfører, at der bør ske hjemgivelse. Den ansvarlige kommune skal redegøre for disse forhold over for nævnet i forbindelse med underretningen om hjemgivelse.

Ungdomskriminalitetsnævnet vil føre statistik over antallet af sager, hvor den ansvarlige kommunen hjemgiver et barn eller en ung med samtykke fra forældremyndighedsindehaverne og den unge, der er fyldt 15 år, herunder opgørelse over antallet af sager, hvor nævnet på denne baggrund har genoptaget sagen til fornyet behandling i nævnet. De statistiske data vil indgå i den samlede evaluering af bl.a. Ungdomskriminalitetsnævnet, der vil blive gennemført, når nævnet har virket i en passende periode.

Det følger af bestemmelsens *stk. 6, 3. pkt.*, at kommunalbestyrelsen ved fastsættelsen af længden af hjemgivelsesperioden endvidere skal tage hensyn til, at Ungdomskriminalitetsnævnet skal have mulighed for at gennemgå kommunalbestyrelsens orientering om hjemgivelse med samtykke.

Bestemmelsen skal imødegå, at et barn eller en ung hjemgives for kort efter på ny at blive anbragt. Bestemmelsens formål er således at sikre den videst mulige stabilitet i anbringelsen for barnet eller den unge.

Det forudsættes, at der som minimum fastsættes en hjemgivelsesperiode på to uger for at sikre, at nævnet har mulighed for at reagere, før en eventuel hjemgivelse effektueres.

Hvis Ungdomskriminalitetsnævnet på baggrund af orienteringen finder grundlag for at genoptage sagen, meddeles afgørelsen herom straks til den ansvarlige kommune, ungekriminalforsorgen og barnet eller den unge og forældremyndighedsindehaverne.

Hvis det ikke er muligt for nævnet at nå at behandle sagen inden for den fastsatte hjemgivelsesperiode, kan kommunalbestyrelsen genoptage sin afgørelse om hjemgivelse med henblik på at træffe en ny afgørelse, hvor hjemgivelsesperioden forlænges. Det væsentlige er at sikre, at barnet eller den unge ikke oplever unødige skift i sin hverdag, der kan skabe ustabilitet og utryghed.

Det følger af bestemmelsens *stk. 6, 4. pkt.*, at hvis den unge, der er fyldt 15 år, ikke samtykker til hjemgivelsen, skal sagen forelægges for Ungdomskriminalitetsnævnet, jf. *stk. 1*.

Dette indebærer, at sager, hvor den unge, der er fyldt 15 år, har givet samtykke til sin anbringelse, men forældremyndighedsindehaverne ikke har givet samtykke til anbringelsen, og hvor den unge ikke selv ønsker at blive hjemgivet, skal behandles ligesom sager om hjemgivelse af børn og unge, der er anbragt uden samtykke, jf. bestemmelsens *stk. 1*.

Hvis forældremyndighedsindehaverne ønsker at hjemtage den unge, men den unge modsætter sig hjemgivelsen og opretholder sit samtykke til anbringelsen, bør kommunalbestyrelsen overveje, om der er grundlag for at indstille til Ungdomskriminalitetsnævnet, at der træffes afgørelse om at anbringe den unge uden forældremyndighedsindehavernes samtykke efter § 14, *stk. 2* eller *4*. Kommunen bør afdække, hvad der er baggrunden for, at den unge modsætter sig hjemgivelsen, således at der kan sættes ind over for de bekymringer, som den unge måtte have. Det kan ske ved at gennemføre en samtale med den unge.

Der henvises i øvrigt til *pkt. 2.1.2.7.2.1* og *2.1.1.4.6.4* i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 23

Den foreslåede bestemmelse omhandler opretholdelse af en anbringelse uden for hjemmet af et barn eller en ung anbragt efter § 14, stk. 2-4 (genbehandlingsfrister).

Bestemmelsen svarer til § 62, stk. 1-4, i lov om social service – dog således at Ungdomskriminalitetsnævnet tillægges kompetencen frem for det kommunale børn- og ungeudvalg – og skal administreres i overensstemmelse hermed.

Når Ungdomskriminalitetsnævnet træffer afgørelse om en tvangsmæssig anbringelse efter de foreslåede bestemmelser i § 14, stk. 2-4, skal der altid tages stilling til genbehandlingsfristen, hvilket vil sige tidspunktet for Ungdomskriminalitetsnævnets genbehandling af sagen for at påse, om betingelserne for den tvangsmæssige anbringelse fortsat er opfyldt.

Efter bestemmelsens *stk. 1* forudsætter opretholdelse af en anbringelse efter § 14, stk. 2-4, ud over 1 år fra nævnets afgørelse fornyet afgørelse i nævnet. Sagen forelægges af kommunalbestyrelsen.

Bestemmelsens formål er at sikre en regelmæssig prøvelse af det retlige grundlag for en tvangsmæssig anbringelse.

Den 1-årige genbehandlingsfrist gælder i de tilfælde, hvor barnet eller den unge ikke har været anbragt uden for hjemmet inden for det seneste år før datoen for den aktuelle anbringelse, jf. stk. 2 nedenfor.

Det følger af bestemmelsens *stk. 2*, at hvis barnet eller den unge har været anbragt uden for hjemmet inden for det seneste år før datoen for den aktuelle anbringelse, forudsætter opretholdelse af en foranstaltning efter § 14, stk. 2-4, ud over 2 år fra Ungdomskriminalitetsnævnets afgørelse fornyet afgørelse i nævnet.

Ungdomskriminalitetsnævnet er således først forpligtet til at genbehandle en sag om tvangsmæssig anbringelse 2 år efter afgørelsen blev truffet, hvis barnet eller den unge inden for det seneste år har været anbragt uden for hjemmet (med eller uden samtykke).

Et barn eller en ung, der i året forud for sagens behandling har været anbragt ved en foreløbig afgørelse truffet af formanden for det kommunale børn- og ungeudvalg, jf. § 75 i lov om social service, betragtes som anbragt første gang ved den endelige beslutning om anbringelse. Dette gælder, uanset om den foreløbige afgørelse er blevet godkendt på det efterfølgende møde i børn- og ungeudvalget eller ej.

Den 2-årige genbehandlingsfrist gælder således i de tilfælde, hvor barnet eller den unge allerede er – eller for nylig har været – inde i et anbringelsesforløb, frivilligt eller tvangsmæssigt.

Ved genbehandlingen skal der tages stilling til, om de materielle betingelser i den foreslåede § 14, stk. 2-4, for at anbringe uden samtykke fortsat er opfyldt.

Det følger af bestemmelsens *stk. 3, 1. pkt.*, at hvis sagen er indbragt for Ankestyrelsen eller forelagt domstolene, regnes fristen fra den endelige afgørelse eller dom. Dette gælder både for den 1-årige og den 2-årige genbehandlingsfrist. Ved ankemyndighedernes behandling af en klage, der alene drejer sig om genbehandlingsfristen, regnes den fastsatte frist, hvis der ikke træffes anden beslutning, fra afgørelsen i Ungdomskriminalitetsnævnet, da anbringelsesgrundlaget ikke vil blive efterprøvet i disse sager.

Det følger af bestemmelsens *stk. 3, 2. pkt.*, at Ungdomskriminalitetsnævnet, Ankestyrelsen eller retten uanset *stk. 1 og 2*, kan fastsætte en kortere frist for fornyet behandling af sagen i Ungdomskriminalitetsnævnet.

Bestemmelsen kan anvendes, hvis der er begrundet tvivl om, hvorvidt anbringelsesgrundlaget fortsat vil være til stede 1 eller 2 år senere. Der skal foreligge væsentlige omstændigheder i den konkrete sag, for at der er grundlag for ikke at anvende de almindelige genbehandlingsfrister. Der kan eksempelvis lægges vægt på en gunstig udvikling hos forældremyndighedsindehaverne, som der er en forventning om fortsætter, eller at der er iværksat en undersøgelse af forældreevnen med henblik på fremtidige forebyggende foranstaltninger i hjemmet. Af disse grunde kan der ud fra en konkret genvurdering være behov for at vurdere anbringelsesgrundlaget tidligere end henholdsvis 1 eller 2 år efter afgørelsen.

Det følger af bestemmelsens *stk. 4, 1. pkt.*, at Ungdomskriminalitetsnævnet undtagelsesvis kan fastsætte en længere frist end fastsat i *stk. 1-3*, når de forhold, der ligger til grund for afgørelsen, med overvejende sandsynlighed må antages at vedvare ud over fristen.

Det følger af bestemmelsens *stk. 4, 2. pkt.*, at Ankestyrelsen og domstolene har samme beføjelser, hvis sagen er henholdsvis indbragt for Ankestyrelsen eller forelagt domstolene.

Bestemmelsen i *stk. 4* kan kun benyttes i de tilfælde, hvor det er forudsat, at anbringelsen må forventes at blive af længere varighed. Det er en betingelse, at de forhold, der ligger til grund for afgørelsen, med overvejende sandsynlighed må antages at vare ved ud over fristerne for genbehandling, jf. *stk. 1 og 2*.

Der kan f.eks. være tale om tilfælde, hvor forældremyndighedsindehavernes forhold har begrundet anbringelsen, og deres forhold f.eks. på grund af alvorlige psykiatriske diagnoser, ikke kan forventes at forbedres inden for et eller to år.

Ved vurderingen af, om genbehandlingsfristen skal fastsættes til en længere periode end det, der følger af *stk. 1-3*, skal forlængelsen sættes i forhold til den generelle genbehandlingsfrist.

En kortere eller længere genbehandlingsfrist, jf. *stk. 3 og 4*, vil altid løbe indtil en given dato, og er ikke som den almindelige 1- eller 2-årige genbehandlingsfrist påvirket af, om sagen indbringes for Ankestyrelsen eller forelagt for domstolene.

Genbehandlingsfristerne i den foreslåede § 23 har til formål at sikre, at anbringelsesgrundlaget af retssikkerhedsmæssige grunde løbende efterprøves af Ungdomskriminalitetsnævnet, således at det sikres, at grundlaget for den tvangsmæssige anbringelse fortsat er opfyldt.

Bestemmelsen skal ses i sammenhæng med den ansvarlige kommunes løbende tilsyn med barnet eller den unge og muligheden for at træffe afgørelse om hjemgivelse, når formålet med anbringelsen er nået.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1.2.7.2.1 og 2.1.1.4.6 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 24

Den foreslåede bestemmelse omhandler ændring af et anbringelsessted under en konkret anbringelse.

Bestemmelsens svarer til § 69, stk. 1, 3 og 4, i lov om social service for så vidt angår ændring af anbringelsessted – dog således at Ungdomskriminalitetsnævnet tillægges kompetencen i sager, hvor der ikke er samtykke til ændring af anbringelsesstedet, frem for det kommunale børn- og ungeudvalg – og skal administreres i overensstemmelse hermed.

Det følger af bestemmelsens *stk. 1, 1. pkt.*, at i det omfang det under hensynet til formålet med anbringelsen anses for nødvendigt at ændre anbringelsesstedet, og samtykke hertil ikke kan opnås, skal kommunalbestyrelsen på baggrund af det løbende tilsyn med barnet eller den unge på anbringelsesstedet forelægge sagen for Ungdomskriminalitetsnævnet, med henblik på at nævnet kan træffe afgørelse herom, jf. § 14.

Kommunalbestyrelsen bibeholder således kompetencen efter § 69, stk. 1, jf. stk. 2, til at træffe afgørelse om ændret anbringelsessted, hvis der foreligger samtykke hertil fra forældremyndighedsindehaverne og den unge, der er fyldt 12 år. Dette gælder, uanset om anbringelsen er iværksat med eller uden samtykke. Kommunalbestyrelsen vil efter denne bestemmelse f.eks. kunne flytte en ung fra en sikret døgninstitution til en delvis lukket døgninstitution, forudsat forholdene på nye anbringelsessted er i overensstemmelse med formålet med anbringelsen.

Kommunalbestyrelsen skal dog straks orientere Ungdomskriminalitetsnævnet om en sådan afgørelse, jf. det foreslåede stk. 3.

Hvis der ikke kan opnås samtykke, forudsætter en ændring af anbringelsesstedet en fornyet forelæggelse for Ungdomskriminalitetsnævnet, der skal tage stilling til, om anbringelsesgrundlaget efter de foreslåede bestemmelser i § 14, stk. 2 eller 4, er til stede.

Dette betyder, at hvis anbringelsen af barnet eller den unge er sket efter § 14, stk. 1 (frivillig anbringelse), og der ikke kan opnås samtykke til ændret anbringelsessted, kan anbringelsesstedet kun ændres, hvis Ungdomskriminalitetsnævnet træffer afgørelse om, at der er grundlag for anbringelse efter de foreslåede bestemmelser i § 14, stk. 2 og 4. Den frivillige anbringelse ændres således til en anbringelse uden samtykke.

Hvis barnet er anbragt uden samtykke, og der ikke gives samtykke til ændringen, skal der ligeledes træffes afgørelse om, at grundlaget for anbringelse efter de foreslåede bestemmelser i § 14, stk. 2 og 4, er til stede. I den forbindelse fastsættes en ny genbehandlingsfrist efter den foreslåede § 23.

Forældremyndighedsindehaverne og den unge, der er fyldt 15 år, kan give samtykke til, at der ikke skal træffes fornyet afgørelse efter § 14, stk. 2-4, hvorefter kommunalbestyrelsen kan træffe afgørelse om ændret anbringelsessted, jf. § 19, stk. 1. Denne afgørelse kan påklages til Ankestyrelsen, jf. § 167 i lov om social service. Muligheden skal ses i lyset af, at forældremyndighedsindehaverne og den unge, der

er fyldt 15 år, kan have et ønske at undgå en fornyet behandling i Ungdomskriminalitetsnævnet, fordi de finder dette for belastende, og dermed kun ønsker en prøvelses af, om der er grundlag for ændring af anbringelsesstedet og ikke også en prøvelse af anbringelsesgrundlaget.

Kommunalbestyrelsen skal også straks underrette Ungdomskriminalitetsnævnet om en sådan afgørelse, jf. det foreslåede stk. 3.

Efter bestemmelsens *stk. 1, 2. pkt.*, er det kommunalbestyrelsen, der efterfølgende træffer afgørelse om konkret anbringelsessted, jf. § 19, stk. 1.

Efter bestemmelsens *stk. 2* skal kommunalbestyrelsen til brug for Ungdomskriminalitetsnævnets afgørelse om ændring af anbringelsessted udarbejde en indstilling, der indeholder 1) barnets eller den unges holdning til ændringen opnået ved gennemførelse af en samtale efter reglerne i § 48 i lov om social service, 2) en beskrivelse af, hvorfor supplerende støtte til barnet eller den unge, jf. § 13, under fortsat ophold på det aktuelle anbringelsessted ikke kan imødekomme barnets eller den unges behov for støtte, 3) en beskrivelse af et nyt anbringelsessteds forventede egnethed til at imødekomme barnets eller den unges behov for støtte og nære og stabile voksenrelationer, 4) en udtalelse fra det aktuelle anbringelsessted, 5) øvrige nødvendige oplysninger.

Efter bestemmelsens *stk. 2, nr. 1*, skal indstillingen indeholde barnets eller den unges holdning til ændringen opnået ved gennemførelse af en samtale efter reglerne i § 48 i lov om social service.

Henvisningen til § 48 i lov om social service indebærer, at barnets eller den unges holdning som udgangspunkt skal søges gennem en samtale med barnet eller den unge. Samtalen kan undlades, hvis der umiddelbart forinden er gennemført en samtale med barnet eller den unge ved gennemførelse af en børnefaglig undersøgelse, jf. § 50 i lov om social service, eller en ungefaglig undersøgelse, jf. §§ 29 og 30. Samtalen kan finde sted uden samtykke fra forældremyndighedsindehaverens og uden deres tilstedeværelse, når hensynet til barnets eller den unges bedste taler herfor. Samtalen kan endvidere undlades, i det omfang barnets eller den unges modenhed eller sagens karakter i afgørende grad taler imod samtale gennemførelse. Kan samtalen ikke gennemføres, skal barnets eller den unges holdning til den påtænkte afgørelse søges tilvejebragt på anden vis.

Efter bestemmelsens *stk. 2, nr. 2*, skal indstillingen indeholde en beskrivelse af, hvorfor foranstaltninger efter § 13, under fortsat ophold på det aktuelle anbringelsessted ikke kan imødekomme barnets eller den unges behov for støtte.

Dette skal ses i lyset af, at det som udgangspunkt er bedst for barnet eller den unge ikke at skifte anbringelsessted, og at eventuelle problemer derfor bør søges løst på anbringelsesstedet.

Efter bestemmelsens *stk. 2, nr. 3*, skal indstillingen indeholde en beskrivelse af et nyt anbringelsessteds forventede egnethed til at imødekomme barnets eller den unges behov for støtte og nære samt stabile voksenrelationer. Formålet er at tydeliggøre, hvilke forskelle der er mellem det nuværende og det nye anbringelsessted, så det klart fremgår, hvorfor det nuværende anbringelsessted ikke længere er egnet for barnet eller den unge.

Efter bestemmelsens *stk. 2, nr. 4*, skal indstillingen indeholde en udtalelse fra det aktuelle anbringelsessted.

Høringspligten indebærer, at kommunen forud for disse indstillinger skal høre anbringelsesstedet. Kommunen er ikke forpligtet til at følge anbringelsesstedets udtalelse, men den skal indgå i grundlaget for og tillægges passende vægt i indstillingen. Udtalelsen indgår derved også som materiale i sagen. En anmodning efter § 24, stk. 2, nr. 4, giver ikke anbringelsesstedet pligt til at udtale sig.

Der er ingen formkrav til høringen af det aktuelle anbringelsessted. Høringen kan således have karakter af en skriftlig udtalelse, et møde eller udtalelse per telefon. Det følger af almindelige forvaltningsretlige principper, at den kommunale forvaltning har notatpligt.

Efter bestemmelsens *stk. 2, nr. 5*, skal indstillingen indeholde øvrige nødvendige oplysninger. Der er tale om en opsamlingsbestemmelse, der skal sikre, at kommunalbestyrelsen inddrager alle relevante oplysninger i indstilling til Ungdomskriminalitetsnævnet, så der sikres et fyldestgørende afgørelsesgrundlag.

Hvis behovet for flytning er så akut, at det ikke kan afvente en behandling i Ungdomskriminalitetsnævnet, vil en afgørelse kunne træffes som en foreløbig afgørelse efter reglerne herom i § 75 i lov om social service.

Bestemmelsen finder kun anvendelse på egentlige flytninger, hvor ændringen af anbringelsesstedet er bestemt af det formål, der søges opnået ved anbringelsen. Bestemmelserne omfatter således ikke flytninger, der er nødvendige som følge af udefrakommende begivenheder, som f.eks. lukning af opholdsstedet eller plejefamiliens ophør som plejefamilie. I de tilfælde skal kommunen dog træffe afgørelse om valg af nyt anbringelsessted, jf. § 68 b i lov om social service, hvilket giver forældrene og barnet, der er fyldt 12 år, klageadgang. Ferieophold, indlæggelse af barnet eller den unge på sygehus el. lign. er ikke en ændring af anbringelsesstedet i bestemmelsens forstand, selv om der er tale om en fysisk flytning af barnet eller den unge. Barnet eller den unge vil således stadig være anbragt det samme sted, selv om barnet eller den unge i en periode opholder sig et andet sted, f.eks. på ferie.

Det følger af bestemmelsens *stk. 3, 1 pkt.*, at kommunalbestyrelsen straks skal orientere Ungdomskriminalitetsnævnet, hvis der træffes afgørelse om ændret anbringelsessted med samtykke fra forældremyndighedsindehaverne og den, der er fyldt 15 år, herunder om begrundelsen for ændringen af anbringelsesstedet.

Bestemmelsens formål er at sikre, at Ungdomskriminalitetsnævnet underrettes om en sådan væsentlig ændring i barnets eller den unges forhold, så det sikres, at der kan reageres herpå, hvis det er relevant at justere indsatsen over for den pågældende. Nævnet vil i alle tilfælde vurdere, om der på baggrund af kommunalbestyrelsens indberetning om ændring af anbringelsessted er behov for en reaktion fra nævnet.

Ungdomskriminalitetsnævnet vil føre statistik over antallet af sager, hvor den ansvarlige kommune ændrer et anbringelsessted med samtykke fra forældremyndighedsindehaverne og den unge, der er fyldt 15 år, herunder opgørelse over antallet af sager, hvor nævnet på denne baggrund har genoptaget sagen til fornyet behandling i nævnet. De statistiske data vil indgå i den samlede evaluering af bl.a. Ungdomskriminalitetsnævnet, der vil blive gennemført, når nævnet har virket i en passende periode.

Det følger af bestemmelsens *stk. 3, 2. pkt.*, at kommunalbestyrelsen skal tilrettelægge den konkrete ændring af anbringelsessted, jf. § 19, stk. 1, at Ungdomskriminalitetsnævnet har mulighed for at gennemgå kommunalbestyrelsens orientering om ændring af barnets eller den unges anbringelsessted med samtykke.

Bestemmelsen skal imødegå, at et barn eller en ung får ændret sit anbringelsessted for kort tid efter på ny at skifte anbringelsessted. Bestemmelsens formål er således at sikre den videst mulige stabilitet i anbringelsen for barnet eller den unge.

Det forudsættes derfor, at kommunalbestyrelsen tidligst effektuerer den konkrete ændring i anbringelsessted to uger efter kommunalbestyrelsens afgørelse om, at anbringelsesstedet kan ændres.

Hvis Ungdomskriminalitetsnævnet på baggrund af orienteringen finder grundlag for at genoptage sagen, meddeles afgørelsen herom straks til den ansvarlige kommune, ungekriminalforsorgen og barnet eller den unge og forældremyndighedsindehaverne.

Det væsentlige er at sikre, at barnet eller den unge ikke oplever unødige skift i sin hverdag, der kan skabe ustabilitet og utryghed.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1.2.7.2.1 og 2.1.1.4.6.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 25

Den foreslåede bestemmelse omhandler sagsbehandlingstiden.

Efter bestemmelsen *stk. 1* skal sager for Ungdomskriminalitetsnævnet fremmes med den fornødne hurtighed.

Dette indebærer, at sagerne skal behandles uden unødigt ophold. Det forudsættes, at en sag vedrørende en 10-14-årig som udgangspunkt skal behandles senest 4 uger efter politiets henvisning af sagen til nævnet.

Det forudsættes endvidere, at sager vedrørende unge i alderen 15 til 17 år henvist fra domstolene som udgangspunkt skal behandles senest 14 dage efter endelig dom. Hvis den unge skal afsone en ubetinget fængselsstraf forudsættes det, at sagen som udgangspunkt skal behandles senest 14 dage før prøveløsladelses- eller løsladelsestidspunktet. Udgangspunktet kan fraviges, når der er tale om korte fængselsstraffe, hvor dette ikke tidsmæssigt vil være muligt.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1.2.6.3.1 og 2.1.2.6.3.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 26

Den foreslåede bestemmelse regulerer, i hvilken politikreds sagen i Ungdomskriminalitetsnævnet skal behandles.

Efter bestemmelsens *stk. 1* skal sagen i Ungdomskriminalitetsnævnet behandles i den politikreds, hvor den kommune, som er ansvarlig for barnet eller den unge, er beliggende.

Dette vil formentlig ofte, men ikke nødvendigvis altid, være i den politikreds, som efterforsker den kriminalitet, som barnet eller den unge er mistænkt eller dømt for at have begået. Er den ansvarlige kommune beliggende i en anden politikreds end den efterforskende politikreds, vil sagen efter endt efterforskning derfor skulle behandles i politikredsen, hvor den ansvarlige kommune er beliggende.

Formålet med bestemmelsen er at sikre en lokal forankring af indsatsen over for barnet eller den unge.

Efter bestemmelsens *stk. 2, 1. pkt.*, kan Ungdomskriminalitetsnævnets formand efter anmodning fra den ansvarlige kommune beslutte, at sagen skal behandles ved nævnet i en anden politikreds, hvis dette skønnes hensigtsmæssigt af hensyn til barnet eller den unge.

Dette vil f.eks. kunne være tilfældet, hvor familien har en nærtforestående flytning.

Formålet med bestemmelsen er således at sikre, at sagen behandles der, hvor den fremadrettede indsats forventes at skulle gennemføres.

Beslutningen kan alene træffes af nævnets formand og således ikke af nævnets næstformand. Bestemmelsen skal ses i lyset af, at beslutningen om, at sagen skal behandles i en anden politikreds skal træffes, inden sagen berammes til nævnsmøde, og der er således ikke fastsat et konkret nævn – med en konkret næstformand – til at behandle sagen.

Efter bestemmelsens *stk. 2, 2. pkt.*, kan den ansvarlige kommune alene fremsætte en sådan anmodning, hvis der er foreligger accept fra den kommune, der fremover forventes at være ansvarlig kommune for barnet eller den unge.

Kommunens anmodning skal være vedlagt dokumentation for accepten.

Bestemmelsen skal ses i lyset af, at behandlingen i en anden politikreds på baggrund af en forventning om, at en anden kommune fremover vil være ansvarlig for barnet eller den unge, alene vil være meningsfuld, hvis den anden kommune anerkender det fremadrettede ansvar for barnet eller den unge.

Efter bestemmelsens *stk. 2, 3. pkt.*, skal en anmodning fremsat under et nævnsmøde behandles af det konkrete nævn.

Der skal foreligge helt særlige grunde, hvis nævnet under nævnsmødet skal beslutte, at sagen i stedet skal behandles i en anden politikreds, idet der skal lægges stor vægt på behovet for, at der træffes afgørelse i sagen hurtigst muligt.

Helt særlige grunde kan foreligge, hvis det umiddelbart forud for nævnsmødet er kommet den ansvarlige kommune til kendskab, at barnet eller den unge skal flytte fra kommunen inden for kort periode, og de foranstaltninger, der skal fastsættes for barnet eller den unge, er forankret lokalt på en sådan måde, at de ikke vil kunne gennemføres i en anden kommune.

Til § 27

Den foreslåede bestemmelse omhandler kommunalbestyrelsens forpligtelse til at indbringe og forelægge sagerne for Ungdomskriminalitetsnævnet, jf. §§ 10 og 11.

Efter bestemmelsens *stk. 1* skal kommunalbestyrelsen forelægge en sag henvist til nævnet af politiet, jf. § 11, for Ungdomskriminalitetsnævnet.

Bestemmelsen indebærer for så vidt angår sager vedrørende børn og unge, der er henvist efter § 11, at det er kommunalbestyrelsens ansvar at forelægge sagen for Ungdomskriminalitetsnævnet.

Efter bestemmelsens *stk. 2* skal kommunalbestyrelsen indbringe og forelægge en sag henvist til Ungdomskriminalitetsnævnet af domstolene for Ungdomskriminalitetsnævnet, jf. § 10, når der foreligger endelig dom.

Den foreslåede bestemmelse fastsætter således proceduren for sagens indbringelse for nævnet, når retten har henvist en ung i alderen 15 til 17 år til Ungdomskriminalitetsnævnet.

Sagen skal som udgangspunkt fremsendes til nævnet straks efter endelig dom, dvs. når en eventuel ankefrist er udløbet, så sagen kan behandles senest 14 dage senere.

Anklagemyndigheden sikrer sig umiddelbart efter domsafsigelsen, at dommen og andre relevante sagsakter fremsendes til den ansvarlige kommune. Anklagemyndigheden underretter samtidig Ungdomskriminalitetsnævnet om sagen med henblik på nævnets berømmelse af sagen til behandling. Hvis sagen ankes, underretter anklagemyndigheden den ansvarlige kommune herom. Kommunalbestyrelsen skal herefter afvente endelig dom, før sagen eventuelt indbringes for Ungdomskriminalitetsnævnet. Er sagen allerede indbragt for Ungdomskriminalitetsnævnet, underretter kommunalbestyrelsen straks nævnet om anken, hvorefter nævnet udsætter behandlingen af sagen. Frifindes den unge under ankesagen, underretter anklagemyndigheden nævnet og kommunalbestyrelsen herom, hvorefter sagen lukkes i Ungdomskriminalitetsnævnet.

Udgangspunktet om, at sagen sendes til nævnet straks efter endelig dom fraviges dog, hvis den unge idømmes en ubetinget fængselstraf, hvorefter behandlingen af sagen i Ungdomskriminalitetsnævnet som udgangspunkt skal ske senest 14 dage før prøveløsladelses- eller løsladelsestidspunktet. Det vil i sådanne sager være kommunalbestyrelsens ansvar at sikre, at sagen fremsendes til nævnet før endt afsoning. Kommunalbestyrelsen skal orientere ungekriminalforsorgen om fremsendelsen af sagen til nævnet. Kriminalforsorgen vil samtidig med, at den ansvarlige kommunen orienteres om et prøveløsladelses- eller løsladelsestidspunkt orientere Ungdomskriminalitetsnævnet herom med henblik på nævnets berømmelse af sagen.

Kommunalbestyrelsens pligt til at indbringe sagen for Ungdomskriminalitetsnævnet efter endt afsoning skal ses i sammenhæng med kommunernes pligt efter § 57 d i lov om social service, til at tilbyde et udslusningsforløb til unge under 18 år, der løslades fra afsoning. Kommunalbestyrelsen vil således af denne grund være i kontakt med afsonere i alderen 15 til 17 år om, hvornår de enten prøveløslades eller endeligt løslades.

Samtidig vil Ungdomskriminalitetsnævnet blive orienteret om sagen af enten anklagemyndigheden eller

kriminalforsorgen med henblik på dels berømmelse af sagen, dels for at kunne påse at den ansvarlige kommune fremmer sagen med den fornødne hurtighed.

Den ansvarlige kommune kan under straffesagens behandling iværksætte foranstaltninger for den unge efter lov om social service.

Det er således – ligesom i det eksisterende system – kommunalbestyrelsens ansvar at oplyse sådanne sager i det omfang, det er nødvendigt for at kunne træffe afgørelse om den rigtige indsats over for barnet eller den unge. Bestemmelsen skal endvidere ses i lyset af kommunalbestyrelsens eksisterende forpligtelse til at forelægge visse sager for det kommunale børn- og ungeudvalg.

Til § 28

Den foreslåede bestemmelse omhandler indkaldelse af barnet eller den unge og forældremyndighedsindehaverne og en eventuel bisidder og partsrepræsentant til mødet i Ungdomskriminalitetsnævnet.

Efter bestemmelsens *stk. 1* skal Ungdomskriminalitetsnævnet indkalde barnet eller den unge, forældremyndighedsindehaverne og en eventuel bisidder og partsrepræsentant til nævnsmødet.

Det forudsættes, at indkaldelse sker ved brug af digital post. Det samme gør sig gældende for fremsendelse af sagens akter mv. For så vidt angår børn og unge under 15 år, der ikke har en e-boks, vil indkaldelsen og sagsakter mv. blive fremsendt til forældremyndighedsindehavernes e-boks og til barnet eller den unge under 15 år med fysisk post.

Der skabes endvidere mulighed for, at barnet eller den unge og forældremyndighedsindehaverne kan modtage en påmindelse om mødet via sms eller anden relevant kommunikationsform op til mødets afvikling, jf. den foreslåede § 58, stk. 2.

Bestemmelsen skal ses i lyset af lovforslagets § 37, hvorefter barnet eller den unge og forældremyndighedsindehaverne har mødepligt.

Efter bestemmelsens *stk. 2, 1. pkt.*, skal indkaldelsen indeholde oplysning om mødepligt og vejledning om reglerne om advokatbistand, partsrepræsentation og bisidder, jf. §§ 37, 45 og 46.

Det skal fremgå af indkaldelsen, at den pågældende har mødepligt, ligesom der skal redegøres for konsekvenserne ved udeblivelse uden lovligt forfald, dvs. afhentning ved politiet eller at nævnet træffer afgørelse uden barnets eller den unges eller forældremyndighedsindehaverens tilstedeværelse (udeblivelsesafgørelse).

Indkaldelsen skal endvidere angive, hvornår der er ret til gratis advokatbistand, jf. den foreslåede § 46, og hvordan den praktiske fremgangsmåde er, hvis man ønsker en advokat beskikket. Endvidere skal indkaldelsen oplyse om retten til en partsrepræsentant efter forvaltningslovens § 8, og muligheden for en bisidder, jf. den foreslåede § 45.

Det følger af § 8 i forvaltningsloven, at den, der er part i en sag, på ethvert tidspunkt af sagens behand-

ling, kan lade sig repræsentere eller bistå af andre. Myndigheden kan dog kræve, at parten medvirker personligt, når det er af betydning for sagens afgørelse. Retten til en partsrepræsentant gælder ikke, hvis partens interesse i at kunne lade sig repræsentere eller bistå findes at burde vige for væsentlige hensyn til offentlige eller private interesser, eller hvor andet er fastsat ved lov.

Efter bestemmelsens *stk. 2, 2. pkt.*, skal barnet eller den unge og forældremyndighedsindehaverne samtidig gøres bekendt med retten til efter forvaltningslovens regler at se sagens akter og retten til at udtale sig, inden der træffes afgørelse i sagen. Retten til at udtale sig kan både benyttes til f.eks. at fremsende skriftlige bemærkninger til nævnet inden nævnsmødet eller benyttes mundtligt under selve nævnsmødet.

Efter bestemmelsens *stk. 2, 3. pkt.*, sendes de relevante sagsakter sammen med indkaldelsen.

Formålet med bestemmelsen er at sikre, at parterne har adgang til sagens materiale i så god tid forud for nævnsmødet som muligt.

Relevante sagsakter er dokumenter, der indeholder oplysninger, der har betydning for sagens afgørelse. Nævnet er således ikke forpligtet til at sende rent formelle skrivelser såsom fremsendelsesbreve eller anden lignende korrespondance.

Efter bestemmelsens *stk. 3* skal Ungdomskriminalitetsnævnet indkalde ungekriminalforsorgen og den ansvarlige kommune til mødet i nævnet.

Formålet med bestemmelsen er at sikre, at den ansvarlige kommune og ungekriminalforsorgen bliver bekendt med tidspunktet for sagens behandling, da repræsentanter fra de to myndigheder skal deltage i behandlingen af sagen.

Efter bestemmelsens *stk. 4* skal nævnet endvidere underrette eventuelle forurettede og, hvis forurettede er under 18 år, dennes forældre om mødet i nævnet. Forurettede – og dennes forældre, hvis vedkommende er under 18 år – indkaldes ikke til nævnsmødet, og har ikke ret til at deltage heri.

Dette skal ses i lyset af, at der ikke er tale om et retsmøde, der som udgangspunkt er offentligt, men om en sag af social karakter.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1.2.6.3.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 29

Den foreslåede bestemmelse omhandler udarbejdelsen af en ungefaglig undersøgelse i sager henvist til nævnet fra politiet.

Efter bestemmelsens *stk. 1, 1. pkt.*, kan kommunalbestyrelsen iværksætte en ungefaglig undersøgelse vedrørende et barn i alderen 10 til 14 år, når barnet eller den unge er henvist til Ungdomskriminalitetsnævnet, jf. § 11.

Efter bestemmelsens *stk. 1, 2. pkt.* skal kommunalbestyrelsen udarbejde den ungefaglige undersøgelse efter anmodning fra Ungdomskriminalitetsnævnet.

Anmodningen vil i praksis blive fremsendt af sekretariatet.

Bestemmelsen opstiller betingelserne for, at kommunalbestyrelsen kan iværksætte en ungefaglig undersøgelse. Der kan således iværksættes en ungefaglig undersøgelse vedrørende et barn i alderen 10 til 14 år, når barnet eller den unge er henvist til Ungdomskriminalitetsnævnet af politiet, jf. lovforslagets § 11. Formålet med bestemmelsen er at sikre, at der tilvejebringes det tilstrækkelige afgørelsesgrundlag.

Det forhold, at der ikke ligesom i § 50 i lov om social service er fastsat en subjektiv betingelse om, at undersøgelsen må iværksættes, hvis det må antages, at et barn eller en ung trænger til særlig støtte, skal ses i lyset af, at § 50 i lov om social service finder anvendelse på alle børn og unge i alderen 0-17 år, hvorimod den foreslåede bestemmelse alene finder anvendelse på børn og unge i alderen 10 til 14 år, der er mistænkt for personfarlig kriminalitet eller for at have begået anden alvorlig kriminalitet ved overtrædelse af straffeloven, lov om euforiserende stoffer, våbenloven eller knivloven og samtidig vurderes at være i særlig risiko for at begå yderligere kriminalitet. Det må således i forhold til denne afgrænsede målgruppe i almindelighed antages, at barnet eller den unge trænger til særlig støtte.

Kommunalbestyrelsen kan således alene undlade at iværksætte en ungefaglig undersøgelse, hvis der ikke vurderes at være et behov for yderligere oplysninger i sagen, og sagen således allerede er tilstrækkeligt oplyst. Dette kan f.eks. være tilfældet i sager, hvor der foreligger en nyligt afsluttet børnefaglig undersøgelse.

Det er således den ansvarlige kommune, der træffer afgørelse om at iværksætte den ungefaglige undersøgelse. Iværksættelsen er en afgørelse i forvaltningsretlig forstand og kan ligesom den børnefaglige undersøgelse, jf. § 50 i lov om social service påklages til Ankestyrelsen, jf. den foreslåede § 57. Klage over afgørelsen om at iværksætte en ungefaglig undersøgelse har ikke opsættende virkning.

Der skal endvidere ske partshøring over den ungefaglige undersøgelse. Dette vil ske under nævnsmødet, hvor barnet eller den unge og forældremyndighedsindehaverne på forhånd vil have modtaget undersøgelsen og indstillingen.

Det følger af bestemmelsens *stk. 2, 1. pkt.*, at undersøgelsen skal afsluttes senest 3 uger efter modtagelsen af en anmodning efter *stk. 1*.

Fristen regnes således fra den dato, hvor den ansvarlige kommune modtager anmodningen fra Ungdomskriminalitetsnævnet, jf. *stk. 1*.

Bestemmelsen skal ses i lyset af, at barnet eller den unge skal opleve en hurtig reaktion på sin adfærd. Det forhold, at den ungefaglige undersøgelse skal udføres hurtigere end den børnefaglige undersøgelse, jf. § 50 i lov om social service, betyder ikke, at der ikke skal foretages de nødvendige undersøgelser af barnets eller den unges forhold. Det er imidlertid forventningen, at den ansvarlige kommune i forhold til denne gruppe af børn og unge, der enten er mistænkt eller dømt for personfarlig kriminalitet eller anden alvorlig kriminalitet, ofte vil have kendskab til barnet eller den unge og dermed være i besiddelse af en række relevante oplysninger om barnets eller den unges og familiens forhold.

Det følger af bestemmelsens *stk. 2, 2. pkt.*, at der, hvis undersøgelsen ikke kan afsluttes inden tre uger, skal udarbejdes en foreløbig vurdering, og at undersøgelsen snarest herefter skal afsluttes.

Formålet med bestemmelsen er at sikre den nødvendige fremdrift i sagen.

Det følger af bestemmelsens *stk. 2, 3. pkt.*, at den foreløbige vurdering skal redegøre for, hvilke oplysninger der mangler at blive indhentet og tidspunktet for, hvornår undersøgelsen kan forventes afsluttet.

Formålet med bestemmelsen er at sikre dels den nødvendige fremdrift i sagen, dels at orientere nævnet om, hvilke oplysninger der mangler i sagen og nødvendigheden af oplysningerne.

Det følger af bestemmelsens *stk. 2, 4. pkt.*, at den foreløbige vurdering sendes til Ungdomskriminalitetsnævnet, barnet eller den unge, forældremyndighedsindehaverne og deres eventuelle partsrepræsentanter.

Formålet med bestemmelsen er at sikre, at alle relevante parter orienteres om den foreløbige vurdering.

Det følger af bestemmelsens *stk. 3*, at Ungdomskriminalitetsnævnets formand eller en næstformand kan træffe afgørelse om at udsætte en sag efter modtagelsen af en foreløbig vurdering.

Afgørelsen træffes skriftligt. Bestemmelsen har et ressourcebesparende formål, idet der ikke skal sættes et fuldt navn for at træffe afgørelse om, at sagen udsættes, til der foreligger de tilstrækkelige oplysninger.

Ungdomskriminalitetsnævnet vil herefter udsætte sagen, da der ikke foreligger det tilstrækkelige afgørelsesgrundlag. Nævnets afgørelse om udsættelse sendes til alle relevante parter.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1.2.6.3.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 30

Den foreslåede bestemmelse omhandler udarbejdelsen af en ungefaglig undersøgelse i sager henvist til nævnet fra domstolene.

Efter bestemmelsens *stk. 1, 1. pkt.*, kan kommunalbestyrelsen iværksætte en ungefaglig undersøgelse, når den unge ved dom er henvist til Ungdomskriminalitetsnævnet, jf. § 10.

Efter bestemmelsens *stk. 1, 2. pkt.*, iværksætter kommunalbestyrelsen om nødvendigt af egen drift en ungefaglig undersøgelse til brug for Ungdomskriminalitetsnævnets afgørelse i en sag henvist fra domstolene.

Bestemmelsen skal ses i lyset af, at det er kommunalbestyrelsen, der har forpligtelsen til at indbringe sagen for nævnet, og at kommunalbestyrelsen således modtager sagen før Ungdomskriminalitetsnævnet. Det er således tids- og ressourcebesparende, at kommunalbestyrelsen om nødvendigt selv iværksætter den ungefaglige undersøgelse, frem for at sagen først skal sendes til Ungdomskriminalitetsnævnet, hvorefter nævnet kan fremsætte en anmodning herom til kommunalbestyrelsen.

I sager, der henvises fra domstolene, vil der ofte allerede foreligge en undersøgelse af den unges forhold til brug for straffesagens behandling. Kommunalbestyrelsen skal således af egen drift vurdere, om de allerede foreliggende oplysninger er tilstrækkelige til, at der kan træffes afgørelse i sagen. Hvis der mangler yderligere oplysninger, iværksættes en ugefaglig undersøgelse. I sager, hvor den unge først skal afsone en længere fængselsstraf, kan der være behov for en fuld ugefaglig undersøgelse, hvis oplysningerne om den unges forhold indhentet under straffesagen ikke længere kan anses for retvisende.

Bestemmelsen opstiller betingelserne for, at kommunalbestyrelsen kan iværksætte en ugefaglig undersøgelse. Der kan således iværksættes en ugefaglig undersøgelse, når den unge ved dom er henvist til Ungdomskriminalitetsnævnet. Formålet med bestemmelsen er at sikre, at der tilvejebringes det tilstrækkelige afgørelsesgrundlag.

Det forhold, at der ikke ligesom i § 50 i lov om social service er fastsat en subjektiv betingelse om, at undersøgelsen må iværksættes, hvis der må antages, at et barn eller en ung trænger til særlig støtte, skal ses i lyset af, at § 50 i lov om social service finder anvendelse på alle børn og unge i alderen 0 til 17 år, hvorimod den foreslåede bestemmelse alene finder anvendelse på unge i alderen 15 til 17 år, der er dømt for personfarlig kriminalitet eller for at have begået anden alvorlig kriminalitet ved overtrædelse af straffeloven, lov om euforiserende stoffer, våbenloven eller knivloven og samtidig vurderes at være i særlig risiko for at begå yderligere kriminalitet. Det må således i forhold til denne afgrænsede målgruppe almindeligvis antages, at unge trænger til særlig støtte.

Kommunalbestyrelsen kan således alene undlade at iværksætte en ugefaglig undersøgelse, hvis der ikke vurderes at være et behov for yderligere oplysninger i sagen, og sagen således allerede er tilstrækkeligt oplyst. Dette kan f.eks. være tilfældet i sager, hvor der allerede under en nyligt afsluttet straffesag er tilvejebragt et tilstrækkeligt afgørelsesgrundlag.

Det er således den ansvarlige kommune, der træffer afgørelse om at iværksætte den ugefaglige undersøgelse. Iværksættelsen er en afgørelse i forvaltningsretlig forstand og kan ligesom den børnefaglige undersøgelse, jf. § 50 i lov om social service, påklages til Ankestyrelsen, jf. den foreslåede § 57. Klage over afgørelsen om at iværksætte en ugefaglig undersøgelse har ikke opsættende virkning.

Der skal endvidere ske partshøring over den ugefaglige undersøgelse. Dette vil ske under nævnsmødet, hvor den unge og forældremyndighedsindehaverne på forhånd vil have modtaget undersøgelsen og indstillingen.

Det følger af bestemmelsens *stk. 2, 1. pkt.*, at undersøgelsen skal afsluttes tids nok til, at der kan fremsendes en indstilling til nævnet, jf. § 34, senest en uge før nævnsmødet.

Bestemmelsen skal ses i lyset af, at den unge skal opleve en hurtig reaktion på sin adfærd. Det forhold, at den ugefaglige undersøgelse skal udføres hurtigere end den børnefaglige undersøgelse, jf. § 50 i lov om social service, betyder ikke, at der ikke skal foretages de nødvendige undersøgelser af den unges forhold. Det er imidlertid forventningen, at den ansvarlige kommune i forhold til denne gruppe af unge, der dømt for enten personfarlig kriminalitet eller anden alvorlig kriminalitet, jf. § 2, allerede vil have kendskab til den unge og dermed være i besiddelse af en række relevante oplysninger om barnets eller den unges og familiens forhold, herunder oplysninger fremkommet under straffesagens behandling.

Det følger af bestemmelsens *stk. 2, 2. pkt.*, at der, hvis det undtagelsesvis ikke er muligt at afdække de relevante forhold vedrørende den unge i løbet af tre uger, skal udarbejdes en foreløbig vurdering, og at undersøgelsen snarest herefter skal afsluttes.

Formålet med bestemmelsen er at sikre den nødvendige fremdrift i sagen.

Det følger af bestemmelsens *stk. 2, 3. pkt.*, at den foreløbige vurdering skal redegøre for, hvilke oplysninger der mangler at blive indhentet og tidspunktet for, hvornår undersøgelsen kan forventes afsluttet.

Formålet med bestemmelsen er at sikre dels den nødvendige fremdrift i sagen, dels at orientere nævnet om, hvilke oplysninger der mangler i sagen og nødvendigheden af oplysningerne.

Det følger af bestemmelsens *stk. 2, 4. pkt.*, at den foreløbige vurdering sendes til Ungdomskriminalitetsnævnet, den unge, forældremyndighedsindehaverne og deres eventuelle partsrepræsentanter.

Formålet med bestemmelsen er at sikre, at alle relevante parter orienteres om den foreløbige vurdering.

Det følger af bestemmelsens *stk. 3*, at Ungdomskriminalitetsnævnets formand eller en næstformand kan træffe afgørelse om at udsætte en sag efter modtagelsen af en foreløbig vurdering.

Afgørelsen træffes skriftligt. Bestemmelsen har et ressourcebesparende formål, idet der ikke skal sættes et fuldt nævn, for at træffe afgørelse om, at sagen udsættes, til der foreligger de tilstrækkelige oplysninger.

Ungdomskriminalitetsnævnet vil herefter udsætte sagen, da der ikke foreligger det tilstrækkelige afgørelsesgrundlag. Nævnets afgørelse om udsættelse sendes til alle relevante parter.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1.2.6.3.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 31

Den foreslåede bestemmelse omhandler udarbejdelsen af den ungefaglige undersøgelse.

Bestemmelsen svarer i det væsentligste til § 50 i lov om social service.

Efter bestemmelsens *stk. 1, 1. pkt.*, gennemføres den ungefaglige undersøgelse så vidt muligt i samarbejde med forældremyndighedsindehaverne og barnet eller den unge.

Formålet er at sikre det bedst mulige udbytte af undersøgelsen og et godt grundlag for de fremtidige samarbejdsrelationer mellem familien og kommunen. Kommunen skal derfor således altid søge at opnå forældremyndighedsindehavernes accept af undersøgelsen og undersøgelsens formål, selvom der ikke er tale om et formelt samtykkekrav.

I visse tilfælde vil det ikke være muligt at indlede et samarbejde med forældremyndighedsindehaverne og en ung, der er fyldt 15 år, ligesom der kan være tilfælde, hvor det vil være særligt besværligt eller meget

tidskrævende. Det kan f.eks. være, hvis den ene af forældremyndighedsindehavernes bopæl ikke er kendt, og vedkommende ikke har kontakt med den unge, eller hvis forældremyndighedsindehaverne afviser eller ikke besvarer kommunens forsøg på dialog. I sådanne tilfælde kan kommunen undtagelsesvist gennemføre den ungefaglige undersøgelse på trods af det helt eller delvist manglende samarbejde med forældremyndighedsindehaverne og en ung, der er fyldt 15 år.

Der stilles ikke et formelt samtykkekrav, idet det forhold, at det ikke er muligt at indlede et samarbejde med forældrene, ikke må være en barriere for at få undersøgt barnets eller den unges forhold.

Efter bestemmelsens *stk. 1, 2. pkt.*, skal undersøgelsen gennemføres så skånsomt, som forholdene tillader, og må ikke være mere omfattende, end formålet tilsiger.

Det indebærer, at kommunen bl.a. nøje skal overveje, hvilke oplysninger der er brug for i den konkrete sag og alene indhente disse. Kommunen bør i den forbindelse allerede fra starten af undersøgelsen afklare, hvilke oplysninger myndigheden allerede har om barnets eller den unges forhold, og tage udgangspunkt i disse oplysninger, således at undersøgelsen ikke bliver mere vidtgående end nødvendigt. Denne afklaring vil ofte med fordel kunne ske i samarbejde med forældremyndighedens indehaver, barnet eller den unge og vil kunne danne baggrund for en aftale om undersøgelsens videre forløb.

Kommunens mulighed for at indhente oplysninger til at oplyse en sag, dvs. også i forbindelse med en ungefaglig undersøgelse efter den foreslåede bestemmelse, er reguleret i retssikkerhedsloven og persondataloven. Indhentning af oplysninger til brug for en ungefaglig undersøgelse skal således ske i overensstemmelse med retssikkerhedslovens § 11 a og c, som bl.a. omhandler myndighedernes mulighed for at indhente oplysninger uden samtykke. Indhentning af oplysninger skal endvidere ske i overensstemmelse med persondatalovens §§ 6-8, som også bl.a. omhandler muligheden for at indhente oplysninger uden samtykke.

At undersøgelsen skal gennemføres så skånsomt som muligt indebærer desuden, at kommunen skal sørge for, at forældrene og barnet eller den unge er informeret om undersøgelsens formål, indhold og forløb. Det gælder også i de tilfælde, hvor forældremyndighedsindehaverne ikke samarbejder med myndigheden om undersøgelsen.

Det følger af bestemmelsens *stk. 2*, at der ved undersøgelsen skal anlægges en helhedsvurdering, der, medmindre konkrete forhold tilsiger, at det ikke er relevant, skal omfatte barnets eller den unges udvikling og adfærd, familieforhold, skoleforhold, sundhedsforhold, fritidsforhold og venskaber og andre relevante forhold.

Bestemmelsen skal ses i lyset af, at der for de børn og unge, der modtager hjælp, ofte vil være tale om en ophobning af flere sociale problemer, som ikke kan forventes løst med en indsats på et enkelt område. Derfor er det ofte nødvendigt med en bredspektret indsats.

Barnets eller den unges udvikling og adfærd, omfatter bl.a., om barnets eller den unges udvikling og adfærd påvirkes på en u hensigtsmæssig måde, der kan danne grundlag for særlig støtte, samt hvilke ressourcer barnet eller den unge har til at overvinde dette. For at belyse barnets eller den unges udvikling og adfærd kan man bl.a. se på den kognitive, den sociale og den motoriske udvikling.

Familieforhold omfatter bl.a. familiens og netværkets sammensætning, sociale og økonomiske forhold, forældrenes omsorgsevne og eventuelle problemer med misbrug eller helbred m.v. Dette er nødvendigt for at forstå barnets behov for støtte og for at få afdækket de ressourcer, der kan indgå i støtten til barnet. Det er også centralt at få afdækket barnets eller den unges relationer til søskende, forældre uden del i forældremyndigheden, bedsteforældre og andre personer fra netværket, bl.a. med henblik på at hjælpe barnet eller den unge til at bevare vigtige relationer under en eventuel anbringelse uden for hjemmet.

Herudover er barnets eller den unges skolegang central, idet skolegangen spiller en stor rolle for barnets eller den unges sociale liv her og nu. Herudover spiller skolen en vigtig rolle for barnets og den unges senere mulighed for at få et godt liv og bl.a. klare sig på arbejdsmarkedet. Det er derfor vigtigt at fokusere på, hvordan man kan støtte børns og unges skolegang. Navnlig hvis det kommer på tale at anbringe barnet eller den unge uden for hjemmet, er det vigtigt, at man fastholder fokus på sammenhæng i uddannelses- og skoleforløbet. Undersøgelsen skal derfor afdække barnets skoleforhold, herunder hvordan barnet fungerer både fagligt og socialt, således at en eventuel foranstaltning kan tilrettelægges, så der tages højde for barnets eller den unges skoleforhold. Det er også vigtigt, at undersøgelsen afdækker, om barnet har et uacceptabelt højt skolefravær, da skolefravær kan være udtryk for, at barnet mistrives eller har problemer på andre områder.

Endvidere skal barnets eller den unges sundhedsforhold afdækkes, idet der ofte hos udsatte børn og unge ses uopdagede helbredsmæssige problemer, eventuelt fordi forældrene ikke selv tidligere har været tilstrækkeligt opmærksomme på barnets eller den unges helbred. Sundhedsmæssige problemer kan i sig selv give barnet eller den unge dårligere livskvalitet, og de kan desuden spille sammen med og forværre de sociale problemer. Det kan f.eks. indgå, om barnets eller den unges vækst og udvikling er alderssvarende, om barnet eller den unge har gennemført de almindelige lægeundersøgelser og vaccinationer, og om der f.eks. er misbrugsproblemer, om der er tegn på allergier, astma, overvægt eller andre problemer. Det afhænger af den konkrete situation, hvilke forhold der bør sættes fokus på, og om der skal gennemføres lægeundersøgelser.

Der skal endvidere ses på fritidsforhold og venskaber, idet disse forhold både kan være en del af problemet, idet vanskeligheder på disse områder kan bidrage til isolation og ensomhed, men også en del af løsningen når de kan bidrage til at bryde uheldige adfærdsmønstre, give nyttige netværk og give adgang til andre rollemodeller end dem, der findes i familien. Undersøgelsen skal derfor afdække både barnets eller den unges aktuelle fritidsforhold og venskaber samt eventuelle perspektiver i at fokusere på fritidsforhold og venskaber.

Endelig skal undersøgelsen afdække andre relevante forhold. Der findes således ikke en udtømmende beskrivelse af, hvilke forhold der kan indgå i undersøgelsen.

Det følger af bestemmelsens *stk. 3, 1. pkt.*, at undersøgelsen endvidere skal afdække ressourcer og problemer hos barnet eller den unge, familien og netværket.

Et barn eller en ung eller en familie som helhed kan have problemer inden for nogle områder samtidig med, at der kan være ressourcer inden for andre områder. Det er derfor også nødvendigt, at undersøgelsen afdækker og indeholder oplysninger om de forhold i familien eller i dens omgivelser, der eventuelt kan bidrage til at bringe barnet eller den unge tilbage i trivsel. Dette gælder bl.a. inddragelse af en evt. forælder uden del i forældremyndigheden eller andre dele af netværket. En afdækning af ressourcer

hos netværk, familie og barnet eller den unge selv er vigtig for at styrke familiens og barnets eller den unges egne muligheder for at indgå i en nødvendig forandringsproces.

Det følger af *stk. 3, 2. pkt.*, at undersøgelsen for så vidt angår unge, der er fyldt 15 år, skal afdække de særlige forhold, der skal indgå ved valg af indsats for denne aldersgruppe.

I forhold til unge over 15 år er det særligt vigtigt at tage hensyn til relationerne til nærmiljøet. Kommunalbestyrelsen bør derfor tillægge de særlige forhold for aldersgruppen afgørende vægt i overvejelserne om, hvorvidt hjælpen kan ydes i hjemmet eller i nærmiljøet.

Undersøgelsen skal derfor afdække de særlige forhold, der gør sig gældende for denne aldersgruppe for at give grundlag for at løse problemerne i nærmiljøet og gøre brug af de ressourcer, der findes her. Disse særlige forhold kan bl.a. være den unges tilknytning til nærmiljøet, om den unge har et velfungerende skole- eller uddannelsesforløb, som ikke bør brydes, fremtidige uddannelses- eller arbejdsmarkedsforhold, der har betydning for, hvor den unge bør bo, fordele og ulemper ved at den unge får en mere selvstændig boligform, muligheden for at iværksætte eventuelt nødvendige behandlingsforløb i hjemmet, den unges egne ønsker m.v.

Selv om nogle unge har vanskeligt ved at profitere af en anbringelse, vil der være andre, for hvem den bedste løsning vil være en anbringelse uden for hjemmet væk fra nærmiljøet. Nogle unge har således på grund af kriminalitet, overgreb fra forældrene eller andre forhold bedst af at komme væk fra nærmiljøet. Hvis en anbringelse vurderes at være den bedste løsning – også når der er taget hensyn til alderen – skal en anbringelse vælges fra begyndelsen. Det er ikke nødvendigt eller hensigtsmæssigt, at andre alternativer først er afprøvet.

Det følger af bestemmelsens *stk. 4*, at der som led i undersøgelsen skal indhentes oplysninger fra fagfolk, som allerede har viden om barnets eller den unges og familiens forhold. Hvis det er nødvendigt, skal kommunen lade barnet eller den unge undersøge af en læge eller en autoriseret psykolog.

Formålet er at understøtte, at undersøgelsesresultatet tilvejebringes ved en tværfaglig indsats fra kommunens side, og at undersøgelsen i videst muligt omfang inddrager allerede foreliggende viden, f.eks. hos skolen, sundhedsplejerske eller andre, der har kendskab til barnets eller den unges forhold.

Oplysningerne skal ikke nødvendigvis indhentes skriftligt. I nogle tilfælde vil det være tilstrækkeligt, at barnets eller den unges lærere, sundhedsplejerske, den praktiserende læge, de pædagoger, som er tæt på barnet eller den unge kontaktes telefonisk. De centrale dele af udtalelserne om barnet eller den unge skal refereres skriftligt i sagen.

Kommunen skal endvidere om nødvendigt lade barnet eller den unge undersøge af en læge eller en autoriseret psykolog. Bestemmelsen giver ikke kommunen mulighed for at lade barnet eller den unge undersøge af en læge eller en autoriseret psykolog, hvis der ikke foreligger samtykke hertil.

Det følger af bestemmelsens *stk. 5, 1. pkt.*, at der som led i undersøgelsen skal finde en samtale sted med barnet eller den unge.

Bestemmelsen skal sikre, at barnet eller den unge får mulighed for at bidrage til belysningen af forholdene og til identifikationen af relevante løsninger.

Samtalen med barnet eller den unge skal ske på en kvalificeret og respektfuld måde, som gør det muligt at finde frem til barnets eller den unges egen mening i sagen. Særligt for mindre børn skal samtalen foregå på en måde, der er afpasset barnets alder, modenhed og sagens art. Det er vigtigt, at barnet ikke sættes i situationer, som det ikke kan overskue og ikke har forudsætninger for at tage stilling til.

Inden en samtale omfattes af bestemmelsen afholdes, skal barnet eller den unge oplyses om retten til at medtage en bisidder, jf. § 45. Det gælder særligt, hvis samtalen afholdes uden deltagelse af forældremyndighedsindehaverne. Bisidderen kan eksempelvis være en pædagog, lærer eller en anden person, som barnet eller den unge er tryk ved.

Hvis barnet eller den unge afslår tilbuddet om en samtale, vil betingelsen om afholdelse af samtale anses for opfyldt.

Det følger af bestemmelsens *stk. 5, 2. pkt.*, at samtalen kan undlades, hvis særlige grunde taler afgørende imod.

Særlige grunde kan f.eks. være fysisk eller psykisk sygdom hos barnet eller den unge.

Det følger af bestemmelsens *stk. 5, 3. pkt.*, at der, hvis samtalen undlades, skal søges oplysninger om barnets eller den unges synspunkter tilvejebragt på anden vis.

Dette kan eventuelt ske gennem forældremyndighedsindehaverne eller andre personer i barnets eller den unges netværk, der er nært knyttet til barnet eller den unge.

Det følger af bestemmelsens *stk. 5, 4. pkt.*, at samtalen kan finde sted uden samtykke fra forældremyndighedsindehaverne og uden dennes tilstedeværelse, når hensynet til barnets eller den unges bedste taler herfor.

Bestemmelsen skal sikre, at der kan gennemføres en samtale med barnet eller den unge alene, i situationer hvor det vurderes, at forældremyndighedsindehaverne tilstedeværelse ikke er formålstjenstligt. Det kan f.eks. være i situationer, hvor der er et højt konfliktniveau mellem barnet eller den unge og forældrene, eller hvis barnet eller den unge bliver udsat for overgreb fra forældrenes side.

Det følger af bestemmelsens *stk. 6*, at barnet eller den unge og forældremyndighedsindehaverne som led i undersøgelsen skal spørges, om de ønsker bestemte ressourcepersoner indkaldt til nævnsmødet, herunder om grundene herfor.

Formålet med bestemmelsen er at sikre, at relevante ressourcepersoner indkaldes til mødet i Ungdomskriminalitetsnævnet, så de kan bidrage til løsningen af barnets eller den unges problemer.

Det er op til kommunen at vurdere, om de ressourcepersoner, som barnet eller den unge og forældremyndighedsindehaverne har peget på, skal indstilles til at blive indkaldt til nævnsmødet. Dette vil fremgå

af kommunens indstilling til nævnet, jf. den foreslåede § 34 og bemærkningerne hertil. Ungdomskriminalitetsnævnet kan dog beslutte at indkalde en ressourceperson uanset kommunens manglende indstilling herom. Det bemærkes i denne forbindelse, at det skal fremgå af kommunens indstilling, om barnet eller den unge eller forældremyndighedsindehaverne har anmodet om deltagelse af bestemte ressourcepersoner, og hvorfor kommunen har valgt ikke at indstille, at vedkommende indkaldes. Det er således nævnet, der beslutter, hvilke ressourcepersoner, der indkaldes til nævnsmødet.

Til § 32

Den foreslåede bestemmelse omhandler gennemførelse af den ungefaglige undersøgelse uden for hjemmet og uden samtykke fra forældremyndighedsindehaverne og en ung, der er fyldt 15 år.

Bestemmelsen svarer til § 51 stk. 1 og 2, i lov om social service – dog således at Ungdomskriminalitetsnævnet tillægges kompetencen frem for det kommunale børn- og ungeudvalg – og skal administreres i overensstemmelse hermed.

Det følger af bestemmelsens *stk. 1, 1. pkt.*, at Ungdomskriminalitetsnævnet, når det må anses for nødvendigt for at afgøre, om der er åbenbar risiko for alvorlig skade på barnets eller den unges sundhed eller udvikling, uden samtykke fra forældremyndighedsindehaverne og en ung, der er fyldt 15 år, kan beslutte, at den ungefaglige undersøgelse skal gennemføres under ophold på en institution, ved benyttelse af det børnehus som den unges opholdskommune er tilknyttet, jf. § 50 a i lov om social service, eller indlæggelse på et sygehus, herunder psykiatrisk afdeling.

Bestemmelsen tager f.eks. sigte på situationer, hvor der foreligger oplysninger, der kunne tyde på alvorlig mistvivl, men hvor kommunen ikke kan få adgang til barnet eller den unge med henblik på at indsamle de tilstrækkelige oplysninger herom.

Efter bestemmelsen kan undersøgelsen ske under ophold på institution eller ved indlæggelse på sygehus, såvel på somatisk som på psykiatrisk afdeling. I sidstnævnte situation forudsættes undersøgelsen at skulle ske på en børne- eller ungdomspsykiatrisk afdeling. Indlæggelse til undersøgelse på sygehus forudsætter tilslutning fra afdelingens overlæge. Kravet om tilslutning fra den behandlende overlæge fremgår ikke direkte af bestemmelsen, men en sådan tilslutning må i almindelighed skulle foreligge forud for en indlæggelse. Børn er ifølge lov om tvang i psykiatrien tillagt selvstændige rettigheder. Modsætter et barn eller en ung, der er omfattet af denne lovs særlige retssikkerhedsgarantier, sig en indlæggelse på psykiatrisk afdeling, må kommunen følge den fremgangsmåde, der er fastsat i lov om tvang i psykiatrien.

Det følger af bestemmelsens *stk. 1, 2. pkt.*, at undersøgelsen skal være afsluttet snarest muligt og inden to måneder efter Ungdomskriminalitetsnævnets afgørelse.

Fristen regnes fra Ungdomskriminalitetsnævnets afgørelse om gennemførelsen af undersøgelsen. Fristen svarer til fristen i § 51 i lov om social service, og skal ses i lyset af den særlige situation, der foreligger, når en ungefaglig undersøgelse skal gennemføres uden samtykke.

Hvis afgørelsen indbringes for Ankestyrelsen, jf. den foreslåede § 55, og Ankestyrelsen giver klagen opsættende virkning, løber fristen fra Ankestyrelsens afgørelse om gennemførelse af undersøgelsen.

Når undersøgelsen er afsluttet, dvs. når barnets eller den unges tilstedeværelse på institutionen eller sygehuset ikke længere er nødvendig for at sikre undersøgelsens gennemførelse, skal barnet eller den unge hjem til forældrene. Bestemmelsen giver således ikke adgang til at beholde barnet eller den unge på undersøgelsesstedet, mens kommunen udarbejder sin redegørelse om undersøgelsens resultater. Hvis det på baggrund af undersøgelsen vurderes, at der er grundlag for en øjeblikkelig anbringelse, kan formanden for børn- og ungeudvalget træffe en midlertidig afgørelse om anbringelse uden for hjemmet, jf. § 75 i lov om social service.

Det følger af bestemmelsens *stk. 2*, at Ungdomskriminalitetsnævnet i forbindelse med en afgørelse efter *stk. 1*, kan træffe afgørelse om samvær og kontakt efter reglerne i § 71, *stk. 5*, jf. § 71, *stk. 3 og 4*, i lov om social service.

Det følger af § 71, *stk. 5*, i lov om social service, at § 71, *stk. 3 og 4*, finder tilsvarende anvendelse under gennemførelsen af en børnefaglig undersøgelse under ophold på en institution, indlæggelse på et sygehus eller ved benyttelse af et børnehus.

De indholdsmæssige betingelser for overvåget samvær og afbrydelse af kontakt, som følger af § 71, *stk. 3 og 4*, i lov om social service, er således uændrede. Forskellen er således, at afgørelsen herom træffes af Ungdomskriminalitetsnævnet og ikke af kommunens børn- og ungeudvalg. Det forudsættes på denne baggrund, at ændringen ikke vil føre til, at der vil blive truffet afgørelse om overvåget samvær eller afbrydelse af kontakt under en anbringelse i videre omfang end forudsat efter gældende ret.

Det følger af § 71, *stk. 3*, i lov om social service, at der, når det er nødvendigt af hensyn til barnets eller den unges sundhed eller udvikling, for en bestemt periode kan træffes afgørelse om, at samvær kun må foregå under tilstedeværelse af en repræsentant for kommunen. Under de samme betingelser og ligeledes for en bestemt periode kan der træffes afgørelse om at afbryde forbindelsen i form af samvær eller brev-, mail- eller telefonforbindelse mellem forældrene eller netværket og barnet eller den unge, ligesom der kan træffes afgørelse om, at barnets eller den unges anbringelsessted ikke må oplyses over for forældrene eller netværket.

Det følger af § 71, *stk. 4*, i lov om social service, at der ved viden eller formodning om, at den person, som barnet eller den unge skal have samvær med, har begået overgreb mod et barn eller en ung, skal træffes afgørelse om at afbryde den pågældendes forbindelse med barnet eller den unge i form af samvær eller brev-, mail- eller telefonforbindelse for en bestemt periode eller om, at samvær kun må foregå under tilstedeværelse af en repræsentant for kommunen, med mindre særlige forhold taler imod.

Der er ret til gratis advokatbistand i sager vedrørende samvær og kontakt, jf. lovforslagets § 46. Ungdomskriminalitetsnævnets afgørelse kan endvidere indbringes for Ankestyrelsen og domstolene efter lovforslagets §§ 55 og 56.

Der henvises i øvrigt til bemærkninger til lovforslagets § 18, *stk. 2*, § 46 og §§ 55 og 56.

Det følger af bestemmelsens *stk. 3*, at det er kommunalbestyrelsen, der forelægger sager om gennemførelse af en ungefaglig undersøgelse uden for hjemmet for Ungdomskriminalitetsnævnet.

Den foreslåede ordning svarer til den forelæggelsesprocedure for børn- og ungeudvalget, som følger af

§ 51 i lov om social service, når der børn- og ungeudvalget skal træffe afgørelse om gennemførelse af en børnefaglig undersøgelse uden for hjemmet uden samtykke fra forældremyndighedsindehaverne og en ung, der er fyldt 15 år.

Det skal fremgå af indstillingen til Ungdomskriminalitetsnævnet, hvordan undersøgelsen skal foregå. Forholdene i det enkelte tilfælde og især forældremyndighedsindehavernes holdning og indstilling er afgørende for, hvilken fremgangsmåde der kan vælges i den konkrete situation. Kommunalbestyrelsen bør vælge den mest skånsomme måde til at få gennemført undersøgelsen. Viser kommunalbestyrelsens indstilling, at det vil være forsvarligt at gennemføre undersøgelsen ambulant, bør denne mulighed vælges, da en ambulant undersøgelse må anses for at være mest skånsom for barnet eller den unge og familien. Hvis kommunalbestyrelsen finder grundlag for, at der bør træffes en afgørelse om samvær og kontakt, jf. stk. 2, skal dette endvidere fremgå af indstillingen.

Til § 33

Den foreslåede bestemmelse omhandler resultatet af den ungefaglige undersøgelse.

Det følger af bestemmelsens *stk. 1, 1. pkt.*, at den ungefaglige undersøgelse skal resultere i en begrundet indstilling til, om der er grundlag for at iværksætte foranstaltninger og i bekræftende fald af hvilken art, disse bør være.

Bestemmelsens fastsætter således kravene til kommunens redegørelse for undersøgelsens resultater. Viser undersøgelsen, at der er behov for at iværksætte foranstaltninger efter §§ 12-14, skal kommunen således på baggrund af den viden om barnet eller den unge, familien og omgivelserne, som er opsamlet gennem undersøgelsen, redegøre for, hvilke foranstaltninger der må anses for at være mest velegnede i det foreliggende tilfælde.

Det er ikke en betingelse, at der redegøres for, hvilken specifik foranstaltning der bør anvendes. Det vil således være tilstrækkeligt, at det i redegørelsen angives, hvilke af barnets eller den unges forhold det er nødvendigt at handle på samt anføres, hvilken karakter af hjælpeforanstaltninger, der må anses for egnede. Det kan f.eks. være, om der er brug for støtte i hjemmet, eller om barnet eller den unge skal anbringes uden for hjemmet, uden at det heri anføres, præcis hvilken form for støtte i hjemmet der er brug for, eller hvor barnet eller den unge konkret bør anbringes.

Det følger af bestemmelsens *stk. 1, 2. pkt.*, at der, hvis barnet eller den unge i forvejen er underlagt foranstaltninger efter § 52 lov om social service, desuden skal tages stilling til, om disse foranstaltninger skal videreføres.

Det skal således vurderes, om den umiddelbare vurdering af barnets eller den unges behov for støtte bakkes op af resultaterne af den ungefaglige undersøgelse, ligesom der i beslutningen om, hvilken konkret støtte der skal iværksættes, skal tages højde for, at barnet eller den unge allerede er underlagt foranstaltninger, som det kan være hensigtsmæssigt at fortsætte.

Det følger af bestemmelsens *stk. 1, 3. pkt.*, at indstillingen skal indeholde oplysninger om, hvordan forældremyndighedsindehaverne og barnet eller den unge stiller sig til foranstaltningerne, og om de

forhold i familien eller i dennes omgivelser, som kan bidrage til at bringe barnet eller den unge tilbage i trivsel.

Bestemmelsen har bl.a. til formål at tydeliggøre, om der ses enighed og motivation hos barnet eller den unge og forældremyndighedsindehaverne til den givne foranstaltning og sikre, at der redegøres for de forhold, der taler for, at en foranstaltning er egnet.

Til § 34

Den foreslåede bestemmelse omhandler indholdet af kommunens indstilling til brug for Ungdomskriminalitetsnævnets afgørelse og svarer i det væsentligste til § 59 i lov om social service.

Efter bestemmelsens *stk. 1* skal indstillingen til Ungdomskriminalitetsnævnet omfatte den ungefaglige undersøgelse, jf. § 31, herunder en beskrivelse af de foranstaltninger, jf. §§ 12-17, som foreslås iværksat.

Det bemærkes herved, at det følger af lovforslagets § 33, stk. 1, at den ungefaglige undersøgelse skal resultere i en begrundet indstilling til, om der er grundlag for at iværksætte foranstaltninger og i bekræftende fald af hvilken art, disse bør være.

Efter bestemmelsens *stk. 2* skal en indstilling om anbringelse uden for hjemmet, jf. § 14 eller § 14, jf. §§ 15-17, ud over det i stk. 1 anførte tillige indeholde 1) en beskrivelse af, at betingelserne for anbringelse anses for opfyldt, og af de ressourcer hos den unge, familien og netværket, som kan bidrage til at bringe barnet eller den unge tilbage i trivsel, 2) en beskrivelse af den støtte og de initiativer, som er påtænkt for den unge og dennes familie under anbringelsen uden for hjemmet og i tiden derefter, og 3) den unges holdning til den påtænkte foranstaltning.

Hvis indstillingen vedrører anbringelse på en delvis lukket døgninstitution eller delvis lukket afdeling på en døgninstitution, jf. § 15, anbringelse på en sikret døgninstitution, jf. § 16, eller anbringelse på en særligt sikret afdeling, jf. § 17, skal indstillingen således bl.a. indeholde en beskrivelse af, at betingelserne for anbringelse uden for hjemmet efter disse bestemmelser anses for opfyldt.

Efter bestemmelsens *stk. 3, 1. pkt.*, skal indstillingen endvidere indeholde oplysning om, hvorvidt kommunen indstiller, at der skal indkaldes ressourcepersoner for barnet eller den unge til mødet og barnets eller den unges og forældremyndighedsindehavernes holdning hertil.

Bestemmelsen skal sikre, at eventuelle ressourcepersoner, der kan spille en central rolle for barnets eller den unges fremadrettede trivsel og dermed i barnets eller den unges forbedringsforløb, indkaldes til nævnsmødet.

Det er ikke afgørende, om en ressourceperson er i familie med barnet eller den unge. En ressourceperson kendetegnes ved sit særlige forhold til barnet eller den unge og sin indsigt i barnets eller den unges forhold. Der kan således f.eks. være tale om en fætter eller kusine, onkel eller tante, pædagog, en skolelærer, en fodboldtræner eller spejderleder. Det afgørende er, om den pågældende må anses for at have en sådan tilknytning til barnet eller den unge, at den pågældende kan spille en væsentlig rolle i det fremadrettede forløb, og at den pågældende ønsker at udfylde denne rolle.

Det følger af bestemmelsens *stk. 3, 2. pkt.*, at hvis barnet eller den unge eller forældremyndighedsindehaverne har anmodet om deltagelse af ressourcepersoner, som kommunen ikke indstiller, skal dette og begrundelsen herfor fremgå af indstillingen.

Barnet eller den unge og forældremyndighedsindehaverne kan ikke klage over kommunens indstilling om ressourcepersoner, idet indstillingen ikke har karakter af en afgørelse. Ønsker barnet eller den unge og forældremyndighedsindehaverne, at der deltager andre ressourcepersoner på nævnsmødet, kan dette fremføres for nævnet. Det vil herefter være op til nævnet at beslutte, om der kan træffes afgørelse på det foreliggende grundlag, eller om der bør indkaldes yderligere ressourcepersoner. En stillingtagen hertil vil fremgå af nævnets afgørelse, hvis barnet eller den unge og forældremyndighedsindehaverne har fremsat en sådan anmodning under sagen.

Nævnet kan endvidere som en del af sagsoplysningen vælge at indkalde yderligere ressourcepersoner til mødet, herunder de personer, som barnet eller den unge og forældremyndighedsindehaverne har ønsket skal deltage på mødet.

Foreligger der andre forhold, som Ungdomskriminalitetsnævnet bør være opmærksom på, bør kommunalbestyrelsen oplyse dette samtidig med fremsendelsen af indstillingen. Det kan bl.a. være oplysning om, at der skal indkaldes en tolk til mødet, eller at der bør indkaldes politibistand til mødet, fordi barnet eller unge eller forældremyndighedsindehaverne kan udgøre en sikkerhedsrisiko.

I sager vedrørende børn og unge i alderen 15 til 17 år, hvor kommunen indstiller, at der skal træffes afgørelse om gennemførelse af en ungefaglig undersøgelse under ophold på en institution, indlæggelse på et sygehus eller benyttelse af et børnehus, jf. § 32, anbringelse uden for hjemmet uden samtykke, jf. § 14, stk. 2-4, anbringelse på delvist lukkede døgninstitutioner eller afdelinger efter § 15, anbringelse på sikrede døgninstitutioner, jf. § 16, anbringelse på særligt sikrede afdelinger, jf. § 17, tilbageholdelse under en anbringelse, jf. § 18 stk. 1, samvær og kontakt, jf. § 18, stk. 2, eller § 32, stk. 2, opretholdelse af en anbringelse uden samtykke, jf. § 23, og ændring af anbringelsessted, jf. § 24, skal kommunen endvidere i indstillingen gøre opmærksom på, at der skal indkaldes en børnesagkyndig til at bistå nævnet. Henset til berømmelsen af nævnsmødet bør kommunen give denne information til Ungdomskriminalitetsnævnets sekretariat så tidligt som muligt.

Til § 35

Den foreslåede bestemmelse omhandler fremsendelse af kommunens indstilling og sagens akter til brug for Ungdomskriminalitetsnævnets afgørelse.

Efter bestemmelsens *stk. 1, 1. pkt.*, skal den ansvarlige kommune senest en uge før mødet i Ungdomskriminalitetsnævnet sende sagens akter og indstillingen, jf. § 33, til Ungdomskriminalitetsnævnet, barnet eller den unge, forældremyndighedsindehaverne og en eventuel partsrepræsentant.

Sagens akter omfatter alle dokumenter på sagen, der indeholder oplysninger af betydning for sagens afgørelse.

Baggrunden for, at det ikke er Ungdomskriminalitetsnævnets sekretariat, der efter modtagelsen af indstillingen og sagens akter fra den ansvarlige kommune skal fremsende materialet til barnet eller den unge,

forældremyndighedsindehaverne og en eventuel partsrepræsentant, er at spare et sagsskridt henset til de korte frister for sagsbehandling, der som udgangspunkt er fastsat for Ungdomskriminalitetsnævnet.

Efter bestemmelsens *stk. 1, 2. pkt.*, skal den ansvarlige kommune sende dokumentation for fremsendelsen til parterne til Ungdomskriminalitetsnævnet.

Dokumentationen skal fremsendes, for at Ungdomskriminalitetsnævnet kan være sikre på, at den ansvarlige kommune har fremsendt materialet til barnet eller den unge, forældremyndighedsindehaverne og en eventuel partsrepræsentant. Dokumentationen kan bestå af kopi af fremsendelsesbrev og det fremsendte materiale. Det forudsættes, at fremsendelsen sker ved brug af digital post.

Efter bestemmelsens *stk. 1, 3. pkt.*, skal den ansvarlige kommune endvidere sende sagens akter og indstillingen til ungekriminalforsorgen.

Ungekriminalforsorgen skal bruge oplysningerne til at kunne tilrettelægge det fremadrettede forløb og samarbejde med barnet eller den unge bedst muligt.

Efter bestemmelsens *stk. 2* skal den ansvarlige kommune, hvis det indstilles, at der skal indkaldes ressourcepersoner til nævnsmødet, underrette de pågældende ressourcepersoner herom samt om tidspunkt for mødet.

Underretningen skal ske samtidig med fremsendelsen af indstillingen. Formålet er at sikre, at de relevante ressourcepersoner snarest muligt får oplysning om mødetidspunktet. Der stilles ikke formkrav til underretningen. Den kan således både ske personligt eller telefonisk – med notatpligt – eller skriftligt. Det forudsættes, at der ved en skriftlig underretning anvendes digital post.

Efter bestemmelsens *stk. 3* skal den ansvarlige kommune, hvis den ungefaglige undersøgelse peger på, at barnet eller den unge bør anbringes uden for hjemmet, samtidig med fremsendelsen af indstillingen, oplyse barnet eller den unge og forældremyndighedsindehaverne om retten til gratis advokatbistand under sagens behandling.

Der vil være ret til gratis advokatbistand i sådanne i sager, hvilket Ungdomskriminalitetsnævnet tidligere har vejledt om i sin indkaldelse, jf. lovforslagets § 28.

Formålet med bestemmelsen er på ny at gøre barnet eller den unge og forældremyndighedsindehaverne opmærksomme på retten til gratis advokatbistand.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1.2.6.3.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 36

Den foreslåede bestemmelse omhandler forberedelse af en sag, hvor der skal ske fornyet behandling på et mundtligt nævnsmøde, jf. § 21, stk. 1.

Det følger af *stk. 1, 1. pkt.*, at kommunalbestyrelsen til brug for en fornyet behandling af en sag, jf. § 21,

stk. 1, 2. pkt., skal udarbejde en begrundet indstilling til, om der er grundlag for at ændre eller iværksætte foranstaltninger og i bekræftende fald af hvilken art, disse bør være, eller om de fastsatte foranstaltninger bør ophøre.

Kommunen skal således med udgangspunkt i den nye viden om barnet eller den unge, familien og omgivelserne, der har begrundet behandlingen på et nyt mundtligt nævnsmøde, redegøre for, hvilke foranstaltninger der må anses for at være mest velegnede i det foreliggende tilfælde.

Det følger af *stk. 1, 2. pkt.*, at der, hvis barnet eller den unge er underlagt foranstaltninger efter § 52 i lov om social service, desuden skal tages stilling til, om disse foranstaltninger bør videreføres.

Det skal således vurderes, om den umiddelbare vurdering af barnets eller den unges behov for støtte bakkes op af de nye oplysninger i sagen, ligesom der i beslutningen om, hvilken konkret støtte der skal iværksættes, skal tages højde for, at barnet eller den unge allerede er underlagt foranstaltninger, som det kan være hensigtsmæssigt at fortsætte.

Det følger af *stk. 1, 3. pkt.*, at indstillingen skal indeholde oplysninger om, hvordan forældremyndighedsindehaverne og barnet eller den unge stiller sig til foranstaltningerne, og om forhold i familien eller i dennes omgivelser, som kan bidrage til at bringe barnet eller den unge tilbage i travsel.

Bestemmelsen har bl.a. til formål at tydeliggøre, om der ses enighed og motivation hos barnet eller den unge og forældremyndighedsindehaverne til den givne foranstaltning og sikre, at der redegøres for de forhold, der taler for at en foranstaltning er egnet.

Det følger af *stk. 1, 4. pkt.*, at kommunalbestyrelsen om nødvendigt udarbejder en ny ungefaglig undersøgelse, jf. §§ 29-31.

Det er således op til den ansvarlige kommune at vurdere, i hvilket omfang der er behov for yderligere undersøgelser vedrørende barnet eller den unge. Der kan f.eks. være sager, hvor sagen er genoptaget på baggrund af en ny børnefaglig undersøgelse, jf. § 50 i lov om social service. Det vil i sådanne sager være tilstrækkeligt, at den nye ungefaglige undersøgelse henviser til den nye børnefaglige undersøgelse og forholder sig til, at der ikke har været behov for at indhente yderligere oplysninger.

Det følger af *stk. 2*, at bestemmelserne i §§ 25-26 og 28, § 29, stk. 1, 2. pkt., § 30, stk. 1, 2. pkt., og §§ 31-35 finder anvendelse ved fornyet behandling af en sag. Der henvises til disse bestemmelser samt bemærkningerne hertil.

Til § 37

Den foreslåede bestemmelse omhandler barnets eller den unges og forældremyndighedsindehavernes mødepligt i Ungdomskriminalitetsnævnet.

Efter den foreslåede bestemmelse skal barnet eller den unge og forældremyndighedsindehaverne være til stede under hele mødet i Ungdomskriminalitetsnævnet.

Formålet er dels at sikre, at både barnet eller den unge og forældremyndighedsindehaverne forstår, at kriminel adfærd har konsekvenser, hvorfor der er behov for en særlig indsats over for barnet eller den unge, dels at sikre den bedste dialog om barnets eller den unges situation med henblik på at finde de rigtige løsninger på barnets eller den unges problemer og behov.

Bestemmelsen indebærer, at hverken barnet eller den unge eller forældremyndighedsindehaverne kan undlade at give møde ved f.eks. at sende en advokat eller anden partsrepræsentant til at repræsentere sig.

Det forhold, at den unge og forældremyndighedsindehaverne har mødepligt i Ungdomskriminalitetsnævnet, er ikke til hinder for, at nævnet under ganske særlige omstændigheder alligevel kan fremme sagen uden barnets eller den unges tilstedeværelse. Der henvises herom til lovforslagets § 38, stk. 2 og 3, og bemærkningerne hertil.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1.2.6.4.1 i de almindelige bemærkninger.

Til § 38

Den foreslåede bestemmelse omhandler Ungdomskriminalitetsnævnets reaktionsmuligheder i tilfælde af, at barnet eller den unge eller forældremyndighedsindehaverne enten udebliver eller uden tilladelse forlader et nævnsmøde, som de er indkaldt til.

Som det fremgår af den foreslåede § 37 har barnet eller den unge og forældremyndighedsindehaverne mødepligt.

Hvis barnet eller den unge og forældremyndighedsindehaverne ikke giver møde – og der ikke foreligger lovligt forfald – eller forlader mødet i utide uden nævnets tilladelse, skal nævnet således som det første vurdere, om mødepligten kan håndhæves med det samme, jf. stk. 4 nedenfor, hvorefter politiet yder bistand til nævnet med henblik på at sikre barnets, den unges eller forældremyndighedsindehavernes tilstedeværelse ved nævnsmødet. Det vil dog ikke altid være muligt at afhente barnet eller den unge eller forældremyndighedsindehaverne med det samme.

Bestemmelsens *stk. 1* fastslår, at sagen udsættes, hvis barnet eller den unge eller forældremyndighedsindehaverne udebliver fra mødet i Ungdomskriminalitetsnævnet eller forlader mødet uden tilladelse fra nævnet, og de pågældende ikke straks kan bringes til stede.

Bestemmelsen skal ses i lyset af den foreslåede § 37, hvorefter den unge og forældremyndighedsindehaverne har pligt til at være til stede ved møder i Ungdomskriminalitetsnævnet for dels at sikre, at både barnet eller den unge og forældremyndighedsindehaverne forstår, at kriminel adfærd har konsekvenser, hvorfor der er behov for en særlig indsats over for barnet eller den unge, dels at sikre den bedste dialog om barnets eller den unges situation med henblik på at finde de rigtige løsninger på barnets eller den unges problemer og behov.

Er det ikke muligt straks at bringe barnet eller den unge og forældremyndighedsindehaverne til stede, vil sagen således som udgangspunkt skulle udsættes og behandles under et nyt møde, som barnet eller den unge og forældremyndighedsindehaverne indkaldes til på ny. Nævnet vil med henblik på at sikre barnets eller den unges og forældremyndighedsindehavernes fremmøde kunne rekvirere politiets bistand

til afhentning af barnet eller den unge og forældremyndighedsindehaverne på bopælen, i skolen eller andet sted, hvor politiet har oplysning om, at den unge og forældremyndighedsindehaverne befinder sig, jf. stk. 4.

Straks betyder i denne sammenhæng inden for en så kort tidsperiode, at nævnet kan afvikle sagen – og eventuelle andre sager berammet samme dag – uden væsentlige forsinkelser.

Bestemmelsens *stk. 2*, giver Ungdomskriminalitetsnævnet mulighed for under særlige omstændigheder at fremme sagen, hvis sagen anses for tilstrækkeligt oplyst, og barnet eller den unge eller forældremyndighedsindehaverne er udeblevet uden lovligt forfald eller efter at være mødt ved sagens begyndelse har forladt nævnsmødet uden nævnets tilladelse (udeblivelsesafgørelse).

Det er en betingelse for at fremme sagen, at den må anses for tilstrækkeligt oplyst. Er sagen ikke tilstrækkeligt oplyst, kan nævnet anmode kommunalbestyrelsen om indhentelse af yderligere oplysninger, jf. den foreslåede § 43 og bemærkninger hertil nedenfor.

Fremme af sagen kan bl.a. ske, når der foreligger oplysninger om, at barnet eller den unge – f.eks. ved at skjule sig – forsøger at unddrage sig mødet og en fremtidig afgørelse fra nævnet, og hvor det derfor ikke er sandsynligt, at politiet kan gennemføre en afhentning, idet barnets eller den unges opholdssted ikke er kendt, og der samtidig er behov for, at der fastsættes de nødvendige foranstaltninger for barnet eller den unge uden udsættelse.

Det kan endvidere ske i sager, hvor mødet forlades i utide, men hvor mødet er så fremskredent, at barnet eller den unge har haft mulighed for at udtale sig om sagen, men drøftelserne ikke er færdiggjort, og det må anses for formålstjenstlig, at nævnet træffer afgørelse samme dag.

Der kan herudover være tale om situationer, hvor f.eks. manglende modenhed eller psykiatriske diagnoser afgørende taler for, at barnet eller den unge ikke bør afhentes af politiet – men hvor forholdet ikke er tilstrækkeligt til at udgøre lovligt forfald – og hvor det må anses for formålstjenstlig, at nævnet træffer afgørelse samme dag frem for at udsætte nævnsmødet med henblik på, at forældremyndighedsindehaverne kan formå barnet eller den unge til at møde.

Nævnet kan give tilladelse til, at barnet eller den unge eller forældremyndighedsindehaverne forlader mødet, før drøftelserne er færdiggjort – eller ikke deltager i dele af mødet. Det skal særligt ses i lyset af, at der kan skulle drøftes forhold af en sådan karakter, f.eks. overgreb i familien, at hensyn til barnets eller den unges tarv tilsiger, at barnet eller den unge ikke deltager. Nævnet skal i sådanne situationer sikre sig, at barnet eller den unge deltager i mødet i så vid udstrækning som muligt, og at barnets eller den unges holdning og opfattelse til det, som drøftes, så vidt muligt tilvejebringes. Der vil ikke være tale om en udeblivelsesafgørelse, hvis barnet eller den unge eller forældremyndighedsindehaverne i en sådan situation forlader nævnsmødet.

Nævnet kan endvidere give tilladelse til, at barnet eller den unge eller forældremyndighedsindehaverne forlader nævnsmødet i situationer, der, hvis de var opstået før nævnsmødet, ville udgøre lovligt forfald, som f.eks. pludselig opstået sygdom. I sådanne tilfælde bør sagen udsættes, jf. stk. 1, medmindre særlige grunde taler for at fremme sagen, selvom der foreligger lovligt forfald, jf. stk. 3 nedenfor.

Hvis barnet eller den unge eller forældremyndighedsindehaverne forlader mødet, mens nævnet har trukket sig tilbage for at træffe en afgørelse, vil der ikke være tale om en udeblivelsesafgørelse eller være grundlag for at udsætte sagen, idet barnet eller den unge eller forældremyndighedsindehaverne har været til stede under drøftelserne på mødet.

Efter bestemmelsens *stk. 3* kan nævnet endvidere under særlige omstændigheder fremme en sag, hvor barnet eller den unge eller forældremyndighedsindehaverne har lovligt forfald, hvis sagen anses for tilstrækkeligt oplyst, og barnets eller den unges eller forældremyndighedsindehavernes forhold taler for, at sagen fremmes uden deres tilstedeværelse.

I modsætning til *stk. 2*, vil der her foreligge lovligt forfald, hvorfor sagen som udgangspunkt burde udsættes, jf. *stk. 1*. Bestemmelsen skal ses i lyset af, at der kan forekomme sager, hvor barnets eller den unges eller forældremyndighedsindehavernes lovlige forfald har en sådan karakter eller forventet varighed, at det må anses for udsigtsløst at gennemføre et nævnsmøde inden for en overskuelig tidsperiode. Barnet eller den unge kan imidlertid have behov for, at der træffes afgørelse om iværksættelse af foranstaltninger uden yderligere udsættelse.

Sådanne situationer kan f.eks. foreligge, hvis det lovlige forfald skyldes fysisk eller psykisk sygdom af længere varighed.

Efter bestemmelsens *stk. 4* yder politiet bistand til nævnet med henblik på at sikre barnets, den unges eller forældremyndighedsindehavernes tilstedeværelse ved nævnsmødet.

Hvis barnet eller den unge og forældremyndighedsindehaverne ikke giver møde – og der ikke foreligger lovligt forfald – eller forlader mødet i utide uden nævnets tilladelse, skal nævnet som det første vurdere, om mødepligten kan håndhæves med det samme.

Hvis dette ikke er muligt, kan Ungdomskriminalitetsnævnet beslutte, at der skal ske afhentning af barnet eller den unge eller forældremyndighedsindehaverne ved politiet forud for næste møde i nævnet.

Om der skal forsøges afhentning med det samme eller forud for næste nævnsmøde, vil bl.a. afhænge af, om nævnet vurderer, at det tidsmæssigt er realistisk at gennemføre mødet samme dag, hvis politiet kan lokalisere barnet eller den unge eller forældremyndighedsindehaverne.

Udgangspunktet er, at barnet eller den unge har mødepligt til nævnsmødet, og manglende fremmøde uden lovligt forfald kan derfor resultere i en beslutning fra nævnet om, at barnet eller den unge eller forældremyndighedsindehaverne afhentes af politiet.

Ungdomskriminalitetsnævnet vil træffe afgørelse om afhentning ved politiet på baggrund af en konkret vurdering, herunder en vurdering af, om afhentning ved politiets bistand må anses for at være proportional i forhold til det formål, som søges opnået.

Barnets eller den unges personlige situation vil i sådan en vurdering være tungtvejende. I Ungdomskriminalitetsnævnets målgruppe kan der være børn og unge, der har en eller flere alvorlige sociale problemstillinger, herunder psykiatriske diagnoser, angst og andre følgeskader af traumer såsom omsorgssvigt eller overgreb, og der er derfor behov for en konkret og individuel vurdering af hvert barn eller ung.

Det skal sikres, at en afhentning ved politiet ikke bliver unødigt indgribende for barnet eller den unge. Dette skal også ses i lyset af, at målet med nævnsprocessen er at fastlægge et længerevarende forløb for barnet eller den unge, der skal bringe barnet eller den unge væk fra en potentiel kriminel løbebane og tilbage i trivsel. Det er derfor afgørende, at selve processen – herunder en afhentning ved politiet – ikke i sig selv kan blive hindrende for et fremadrettet positivt forløb for barnet eller den unge. Nævnet vil derfor også i visse situationer have mulighed for at træffe afgørelse uden barnets eller den unges tilstedeværelse, hvis dette skønnes bedst for barnet eller den unge.

Hvis nævnet træffer afgørelse om, at barnet eller den unge eller forældremyndighedsindehaverne skal afhentes af politiet, vil politiet enten med det samme eller umiddelbart før næste møde i nævnet skulle afhente vedkommende enten på bopælen, i skolen eller et andet sted, hvor politiet har oplysning om, at barnet eller den unge eller forældremyndighedsindehaverne befinder sig. Ungdomskriminalitetsnævnet vil, som det fremgår oven for have de samme beføjelser i forhold til forældremyndighedsindehaverne, hvis de ikke møder op til nævnsmødet.

Selve afhentningen skal endvidere tilpasses den konkrete situationen og skal i alle tilfælde gennemføres så skånsomt som muligt. Det betyder f.eks. at afhentningen som udgangspunkt bør foregå i civil og ikke ved brug af udrykningskøretøjer og uniformerede betjente. Det bør endvidere altid overvejes, om afhentningen bør ske sammen med medarbejder fra den ansvarlige kommune, der har kendskab til barnets eller den unges eller den samlede families situation.

Politiets afhentning af et barn i alderen 10 til 11 år vil skulle ske sammen med forældrene. Er det ikke muligt at få forældrene til at deltage, skal politiet afhente barnet sammen med en medarbejder fra socialforvaltningen. Afhentes barnet i f.eks. skolen eller i forbindelse med en fritidsaktivitet, vil det være forældrene/socialforvaltningen, som henter barnet i klassen eller lignende og bringer barnet ud til politiet.

Det er forventningen, at muligheden for at nævnet kan træffe afgørelse om afhentning ved politiet i sig selv vil have en præventiv effekt, idet det vurderes, at den blotte viden herom vil få flere børn og unge – og forældremyndighedsindehaverne – til at møde op til nævnsmødet.

Rammerne for politiets magtanvendelse i forbindelse med denne bistand fremgår navnlig af §§ 15 og 16 i lovbekendtgørelse nr. 956 af 20. august 2015 om politiets virksomhed. Heraf følger bl.a., at politiet vil kunne anvende magt, forudsat at magtanvendelse er nødvendigt og forsvarligt ved udøvelsen af bistanden. Dette indebærer bl.a., at magt kun må anvendes, hvis mindre indgribende midler ikke findes at være tilstrækkelige.

Bestemmelsens *stk. 5* bemyndiger justitsministeren til at fastsætte nærmere regler om politiets bistand til Ungdomskriminalitetsnævnet i forbindelse med afvikling af nævnsmøder.

Den foreslåede bemyndigelse vil bl.a. blive anvendt til at fastsætte regler om politiets adgang til at afhente og transportere barnet eller den unge og forældremyndighedsindehaverne i forbindelse med udeblivelse fra nævnsmøder.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1.2.6.4.1 i de almindelige bemærkninger.

Til § 39

Den foreslåede bestemmelse omhandler mødepligten for bisiddere og ressourcepersoner, der kan være indkaldt til nævnsmødet.

Det følger af bestemmelsen, at manglende fremmøde af bisiddere og ressourcepersoner kun kan føre til udsættelse af sagen i tilfælde af, at bisidderen har lovligt forfald, eller at ressourcepersonens tilstedeværelse er afgørende for, at Ungdomskriminalitetsnævnet kan træffe afgørelse.

Bestemmelsen skal i forhold til bisidderen ses i lyset af, at vedkommendes manglende fremmøde uden lovligt forfald ikke må forsinke sagens afgørelse. Der er således et væsentligt hensyn at tage til, at der hurtigst muligt skal træffes afgørelse i sagen, så barnet eller den unge kan komme i gang med sit forbedringsforløb. I sager, hvor bisidderen udebliver uden lovligt forfald, vejer dette hensyn som udgangspunkt tungere end barnets eller den unges ret til at have en bisidder til stede under mødet. Det vil i alle sager være op til nævnet at beslutte, hvorvidt sagen bør udsættes. Om retten til at lade sig bistå af andre henvises til den foreslåede § 45 og bemærkningerne hertil.

Bestemmelsen skal også i forhold til ressourcepersonerne ses i lyset af, at vedkommendes manglende fremmøde – med eller uden lovligt forfald – ikke må forsinke sagens afgørelse. Der er således et væsentligt hensyn at tage til, at der hurtigst muligt skal træffes afgørelse i sagen, så barnet eller den unge kan komme i gang med sit forbedringsforløb. Det bemærkes i den forbindelse, at den ansvarlige kommune forudsættes at have talt med den pågældende ressourceperson forud for nævnsmødet, da ressourcepersonen vil være relevant i forhold til den ungefaglige undersøgelse, jf. § 31. Ressourcepersonens opfattelse af sagen, herunder om den pågældende er villig til at spille en aktiv rolle i forbedringsforløbet, vil således som udgangspunkt fremgå af den ungefaglige undersøgelse, der indgår i nævnets afgørelse. Det forudsættes, at den ansvarlige kommune vil have mulighed for at foretage den nødvendige efterfølgende koordinering med en ressourceperson, som ikke møder op til nævnsmødet, hvis den pågældende skal varetage en bestemt rolle eller funktion i forhold til barnet eller den unge på baggrund af Ungdomskriminalitetsnævnets afgørelse.

Til § 40

Den foreslåede bestemmelse fastslår, at Ungdomskriminalitetsnævnets formand eller en af næstformændene leder mødet.

Det indebærer, at formanden eller næstformanden indledningsvist kort redegør for, hvilken sag der skal behandles, hvem der er mødt, herunder ved at bede barnet eller den unge og forældremyndighedsindehaverne om at bekræfte deres fulde navn, og hvordan mødet forventes at forløbe. Formanden eller næstformanden vil herefter fungere som mødeleder resten af mødet, herunder sikre sig, at alle relevante forhold bliver drøftet. Formanden eller næstformanden vil endvidere afslutte mødet, når drøftelserne har været fyldestgørende, og oplyse, om nævnet vil træffe sin afgørelse med det samme eller om den undtagelsesvist fremsendes skriftligt. Formanden eller næstformanden vil endelig redegøre mundtligt for de centrale dele af nævnets afgørelse og give klagevejledning i forbindelse med mødets afslutning.

Der henvises i øvrigt til lovforslaget almindelige bemærkninger pkt. 2.1.2.6.4.

Til § 41

Den foreslåede bestemmelse omhandler den indledende forelæggelse af sagen for Ungdomskriminalitetsnævnet og den efterfølgende drøftelse af sagen.

Efter bestemmelsens 1. pkt. skal repræsentanten fra den kommune, som har udarbejdet indstillingen i sagen, jf. § 33, redegøre for sagen, herunder indstillingen til nævnet. Repræsentanten bør herunder redegøre for baggrunden for sagen, indholdet og konklusionerne i den ufaglige undersøgelse samt indstillingen til nævnet om karakteren af de foranstaltninger, der bør iværksættes over for barnet eller den unge.

Efter bestemmelsens 2. pkt. vil nævnet herefter drøfte sagen med barnet eller den unge, forældremyndighedsindehaverne og eventuelle øvrige tilstedeværende.

Drøftelsen skal tage udgangspunkt i en dialog om barnets eller den unges situation og de fremadrettede muligheder. Barnet eller den unge og forældremyndighedsindehaverne skal have mulighed for at redegøre for deres opfattelse af barnets eller den unges eller familiens forhold, og fremkomme med deres bemærkninger til den ufaglige undersøgelse og deres ønsker for fremtiden. Formålet med dialogen er – om muligt – at opnå tilslutning fra barnet eller den unge og forældremyndighedsindehaverne til en straksreaktion og et forbedringsforløb, som er tilpasset de konkrete forhold.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1.2.6.4 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 42

Den foreslåede bestemmelse omhandler nævnets mulighed for at afvise at behandle en sag.

Det følger af stk. 1, 1. pkt., at Ungdomskriminalitetsnævnet skal afvise at behandle en sag, hvis nævnet finder, at barnet eller den unge ikke opfylder betingelserne i § 2, stk. 2.

Denne adgang til at afvise sager med henvisning til barnet eller den unge ikke opfylder betingelserne efter § 2, stk. 2, omfatter alene sager, der er henvist til nævnet fra politiet i medfør af den foreslåede § 11. Det kan f.eks. skyldes, at barnet eller den unge ikke opfylder kravet til alder, ophold eller kriminel adfærd, herunder betingelserne om at barnet eller den unge er i særlig risiko for at begå yderligere kriminalitet.

Nævnet kan ikke i medfør af stk. 1, 1. pkt., afvise en sag, som er henvist til nævnet ved en afgørelse truffet af domstolene i medfør af § 10.

Det følger af stk. 1, 2. pkt., at nævnet endvidere skal afvise at behandle en sag, hvis den unge fylder 18 år senest en måned efter sagens behandling i nævnet.

Nævnet skal således afvise at behandle en sag, hvis den unge før sagens behandling i nævnet er fyldt 18 år eller vil fylde 18 år senest én måned efter nævnets afgørelse. Dette skal ses i lyset af § 20, hvorefter foranstaltninger efter §§ 12-14 ophører, når den unge fylder 18 år. Der vil således være tale om, at nævnet enten ikke ville kunne fastsætte foranstaltninger på grund af § 20, eller at foranstaltninger tidsmæssigt

ikke kan nå at iværksættes og bidrage meningsfuldt til den unges udvikling henset til det meget korte forløb til det fyldte 18. år.

Pligten til at afvise en sag i medfør af stk. 1, 2. pkt., gælder for sager, som er henvist til nævnet fra domstolene.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1.2.6.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Det følger af bestemmelsens *stk. 2, 1. pkt.*, at hvis der under sagens behandling fremkommer nye væsentlige oplysninger om mistanken mod barnet eller den unge, jf. § 2, stk. 2, kan Ungdomskriminalitetsnævnet udsætte sagen med henblik på politiets vurdering af oplysningerne.

Bestemmelsens formål er at sikre, at barnet eller den unge er i nævnets målgruppe. Der kan således forekomme tilfælde, hvor oplysninger, der fremkommer efter politiets henvisning af sagen til nævnet, har en sådan karakter, at politiet bør have mulighed for at genvurdere, om barnet eller den unge er i nævnets målgruppe.

Der skal være tale om nye væsentlige oplysninger, hvilket betyder, at det skal være overvejende sandsynligt, at politiet ikke ville have henvist sagen til nævnet, hvis disse oplysninger havde foreligget tidligere. Det kan f.eks. være, at barnet eller den unge nu gennem f.eks. fotos eller personlig rejsehjemmel kan bevise, at den pågældende opholdt sig et andet sted, da den kriminelle handling blev begået, eller at der udfindes en anden gerningsmand. Det er således f.eks. ikke tilstrækkeligt, at barnet eller den unge ønsker, at andre vidner end dem, som politiet allerede har afhørt, skal afhøres.

Det følger af bestemmelsens *stk. 2, 2. pkt.*, at hvis politiet på baggrund af de nye oplysninger frafalder mistanken mod barnet eller den unge, skal Ungdomskriminalitetsnævnet underrettes herom, hvorefter nævnets formand eller næstformand afviser sagen, jf. stk. 1, da den ikke længere er omfattet af nævnets kompetence.

Det følger af bestemmelsens *stk. 3*, at nævnet i tilfælde af, at nævnet afviser at behandle sagen, skal sende denne til den ansvarlige kommune. Formålet med bestemmelsen er at sikre, at der iværksættes eventuelle nødvendige tiltag for barnet eller den unge, selv om vedkommende ikke er omfattet af Ungdomskriminalitetsnævnets kompetence.

Til § 43

Den foreslåede bestemmelse omhandler muligheden for at indhente yderligere oplysninger til brug for en sags behandling.

Det følger af *stk. 1*, at det er Ungdomskriminalitetsnævnet, der beslutter, om en sag er tilstrækkeligt oplyst, og at nævnet kan udsætte en sag med henblik på indhentelse af yderligere oplysninger.

Nævnet skal således vurdere, om der foreligger det tilstrækkelige grundlag for at kunne træffe afgørelse i sagen, herunder om alle relevante forhold er belyst. Finder nævnet, at der f.eks. mangler oplysninger om barnets eller den unges skoleforhold eller andet, kan nævnet udsætte sagen. Nævnet har endvidere

mulighed for under nævnsmødet at stille spørgsmål til barnet eller den unge eller forældremyndighedsindhaverne for derigennem at oplyse sagen yderligere.

Det følger af *stk. 2*, at den ansvarlige kommune snarest muligt skal indhente de yderligere oplysninger, jf. *stk. 1*. Foreligger oplysningerne ikke inden syv dage, skal den ansvarlige kommune oplyse Ungdomskriminalitetsnævnet om, hvornår oplysningerne forventes at foreligge.

Bestemmelsens skal ses i lyset af, at det er den ansvarlige kommune, der har pligt til at forelægge sagen og dermed pligt til at oplyse sagen. Kommunalbestyrelsen skal i den forbindelse vurdere, om de nye oplysninger giver anledning til, at indstillingen til nævnet skal ændres.

Bestemmelsens formål er at sikre, at sagen hurtigst muligt på ny kan behandles på et nævnsmøde.

Der henvises i øvrigt til lovforslaget almindelige bemærkninger, pkt. 2.1.2.6.3.

Til § 44

Den foreslåede bestemmelse omhandler Ungdomskriminalitetsnævnets afgørelse.

Bestemmelsens *stk. 1, 1. pkt.*, fastslår, at Ungdomskriminalitetsnævnet træffer afgørelse under mødet.

Det indebærer, at nævnet, når drøftelserne med de tilstedeværende er afsluttet, vil træde tilbage og træffe afgørelse i sagen. Der vil endvidere være en børnesagkyndig til stede under nævnets votering, jf. den foreslåede § 6.

Afgørelsen træffes således i umiddelbart forlængelse af drøftelserne på mødet.

Efter *stk. 1, 2. pkt.*, redegør formanden eller en af næstformændene mundtligt for afgørelsens indhold, og for om der har været enighed om afgørelsen.

Det forudsættes i den forbindelse, at formanden eller næstformanden i hovedtræk redegør for dels indholdet af straksreaktionen og forbedringsforløbet, dels begrundelsen for valget af foranstaltninger. Er der under mødet opnået samtykke til de valgte foranstaltninger, kan det kort nævnes, at der er samtykket hertil. Er der fastsat foranstaltninger uden samtykke, bør der på mødet redegøres for begrundelsen herfor. Der skal endvidere på mødet redegøres for mulighederne for klage eller domstolsprøvelse.

Afgørelsen skal udfærdiges skriftligt og indeholde begrundelse og klagevejledning mv., jf. herom reglerne i forvaltningslovens §§ 22-26, jf. lovbekendtgørelse nr. 433 af 22. april 2014.

Det vil endvidere fremgå af Ungdomskriminalitetsnævnets afgørelse, at barnet eller den unge vil være undergivet tilsyn fra ungekriminalforsorgen under sit forbedringsforløb, jf. den foreslåede § 47.

Det vil følge af Ungdomskriminalitetsnævnets forretningsorden, jf. den foreslåede § 8, at nævnets medlemmer i forbindelse med afgørelser om anbringelse uden for hjemmet uden samtykke, anbringelse på en delvist lukket eller sikret døgninstitution eller afdeling, anbringelse på en særlig sikret afdeling, oprethol-

delse af de nævnte anbringelser og gennemførelse af en ungefaglig undersøgelse uden samtykke under f.eks. indlæggelse på et hospital, ændring af anbringelsessted og tilbageholdelse under en anbringelse kan afgive en navngiven og begrundet dissens.

Bestemmelsens *stk. 1, 3. pkt.*, fastslår, at hvis afgørelsen ikke kan udleveres skriftligt under nævnsmødet, udfærdiges denne snarest muligt efterfølgende og fremsendes til barnet eller den unge, forældremyndighedsindehaverne, en eventuel partsrepræsentant, den ansvarlige kommune og ungekriminalforsorgen.

Udgangspunktet er således, at afgørelsen udleveres under mødet. Kan dette undtagelsesvist ikke lade sig gøre, fremsendes afgørelsen snarest muligt efter mødet. Det forudsættes, at afgørelsen som hovedregel vil blive fremsendt i løbet af en til to dage.

Der kan bl.a. være tale om situationer, hvor nævnsmøderne har haft en længere varighed end forventet, og det derfor på grund af det fremskredne tidspunkt ikke er muligt at træffe afgørelse samme dag.

Det forudsættes, at afgørelsen fremsendes med digital post – dog således at børn og unge under 15 år, der ikke er forpligtet til at have en e-boks, modtager afgørelsen med fysisk post.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1.2.6.4.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Bisidder og advokatbistand m.v.

Til § 45

Den foreslåede bestemmelse omhandler barnets eller den unges ret til en bisidder. Bestemmelsen svarer til § 48 a i lov om social service, hvorefter et barn eller en ung, hvis sag behandles efter lov om social service, som udgangspunkt har ret at lade sig bistå af andre på ethvert tidspunkt af sagens behandling.

Det foreslås med bestemmelsens *stk. 1*, at barnet eller den unge som udgangspunkt på ethvert tidspunkt af sagens behandling skal have ret til at lade sig bistå af andre, jf. dog § 39. Retten til at lade sig bistå af andre under sagen gælder uanset barnets eller den unges alder.

Efter bestemmelsen vil barnet eller den unge, hvis sag behandles af Ungdomskriminalitetsnævnet, have ret til en bisidder under hele sagens behandling. Barnet eller den unge vil også kunne vælge kun at lade sig bistå under en del af sagens behandling, herunder f.eks. alene forud for nævnsmødet eller kun under nævnsmødet. Retten til at lade sig bistå gælder – i modsætning til den foreslåede bestemmelse i § 46 om retten til gratis advokatbistand – i alle sager, der behandles efter denne lov.

Det er ikke bisidderens opgave at kommunikere med Ungdomskriminalitetsnævnet, kommunen eller andre myndigheder uden om den unge. Bisidderens beføjelser består i at være til stede på møderne med nævnet samt at bistå med at varetage barnets eller den unges interesser og fremføre dennes holdninger.

En bisidder kan være en person, som barnet eller den unge allerede har i sit netværk og har tillid til. Det vil f.eks. kunne være en skolelærer, fodboldtræner eller en kontaktperson eller forældremyndighedsinde-

haverne. Barnet eller den unge kan endvidere antage en udefrakommende, der fungerer som professionel bisidder.

Det foreslås, at retten til at lade sig bistå gælder for barnet eller den unge alene, hvilket indebærer, at det ikke er en betingelse, at forældremyndighedsindehaverne har samtykket til barnets eller den unges valg af bisidder. Baggrunden herfor er, at der vil kunne være sager, hvor der kan rejses tvivl om forældrenes evne til at tage vare på barnet eller den unge. Samtidig vil der kunne være modsatrettede interesser mellem forældremyndighedsindehaverne og barnet eller den unge.

Bestemmelsen *stk. 2, 1. pkt.*, medfører, at barnets eller den unges ret til en bisidder vil kunne nægtes, hvis deres interesse i at kunne lade sig bistå findes at burde vige for væsentlige hensyn til offentlige eller private interesser, eller hvor andet er fastsat ved lov. Bestemmelsen, som svarer til forvaltningslovens § 8, stk. 2, forudsættes kun anvendt i ganske særlige tilfælde og alene efter en konkret afvejning af på den ene side barnets eller den unges interesse i at lade sig bistå og på den anden side de hensyn, der taler for at afskære barnets eller den unges adgang til en bisidder. Det vil f.eks. kunne være tilfældet, hvor Ungdomskriminalitetsnævnet under hensyn til sagsbehandlingen eller ro og orden under et nævnsmøde finder det nødvendigt at udelukke bisidderen fra at deltage i mødet.

Bestemmelsen vil derudover kunne finde anvendelse, hvis der på nævnsmødet fremkommer meget personlige oplysninger om f.eks. forældremyndighedsindehavernes forhold, som den pågældende med rimelighed kan forlange ikke kommer til en bredere kreds' kendskab. Bestemmelsen vil endvidere kunne finde anvendelse, hvor den unge ønsker en anden bisidder, og dette vil medføre en væsentlig forsinkelse af sagens behandling. Endelig vil anvendelse af bestemmelsen kunne komme på tale i situationer, hvor den pågældende bisidder findes ganske uegnet til at varetage barnets eller den unges interesser.

Der henvises endvidere til bemærkningerne til den foreslåede § 39 om bisidderens manglende fremmøde.

Det foreslås derudover med bestemmelsens *stk. 2, 2. pkt.*, at barnets eller den unges valg af bisidder vil kunne tilsidesættes, hvis der er bestemte grunde til at antage, at bisidderen vil varetage andre interesser end barnets eller den unges. Det vil f.eks. kunne være tilfældet, hvis det konkret vurderes, at bisidderen reelt er valgt af forældremyndighedsindehaverne i strid med barnets eller den unges interesser, eller at bisidderen lægger utilbørligt pres på barnet eller den unge.

Efter bestemmelsens *stk. 3* vil en bisidder kunne udelukkes helt eller delvis fra et møde, hvis det skønnes af betydning for at få barnets eller den unges uforbeholdne mening belyst. Bestemmelsen er tiltænkt at finde anvendelse i de situationer, hvor der ikke er grundlag for helt at tilsidesætte barnets eller den unges ønske om en bisidder i medfør af *stk. 2, 1. pkt.*, men hvor det alligevel findes nødvendigt at udelukke bisidderen helt eller delvist fra et møde.

Efter *stk. 4* skal en bisidder være fyldt 15 år og er omfattet af straffelovens § 152 om tavshedspligt.

Forslaget om, at bisidderen skal være omfattet af straffelovens § 152, skal ses i sammenhæng med, at bisidderen f.eks. under møderne i Ungdomskriminalitetsnævnet vil kunne blive bekendt med oplysninger af meget følsom karakter ikke kun om barnet eller den unge, men også om forældremyndighedsindehaverne, som ikke nødvendigvis har samtykket til barnets eller den unges valg af bisidder.

Betingelsen om, at en bisidder skal være fyldt 15 år, skal ses i sammenhæng med, at bisidderen skal være omfattet af reglerne i straffelovens § 152 og således skal kunne straffes, hvis bisidderen uberettiget videregiver eller udnytter fortrolige oplysninger, som bisidderen er blevet bekendt med i forbindelse med sagens behandling.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1.2.6.3.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 46

Den foreslåede bestemmelse omhandler retten til gratis advokatbistand for en ung, der er fyldt 12 år, og forældremyndighedsindehaverne.

Bestemmelsens *stk. 1, nr. 1*, slår fast, at Ungdomskriminalitetsnævnet skal tilbyde forældremyndighedsindehaverne og en ung, der er fyldt 12 år, gratis advokatbistand under en sag om gennemførelse af en ungefaglig undersøgelse under ophold på en institution, indlæggelse på et sygehus eller benyttelse af et børnehus, jf. § 32.

Retten til gratis advokatbistand skal ses i lyset af en sådan afgørelses tvangsmæssige og indgribende karakter. Der henvises i øvrigt til bemærkninger til den foreslåede § 32.

Bestemmelsens *stk. 1, nr. 2*, slår fast, at Ungdomskriminalitetsnævnet skal tilbyde forældremyndighedsindehaverne og en ung, der er fyldt 12 år, gratis advokatbistand under en sag om anbringelse uden for hjemmet, jf. §§ 14-17.

Retten til gratis advokatbistand skal ses i lyset af en sådan afgørelses indgribende karakter. Der henvises i øvrigt til bemærkninger til de foreslåede §§ 14-17.

Det bemærkes, at der for Ungdomskriminalitetsnævnet også vil være ret til gratis advokatbistand i sager, hvor der på baggrund af oplysninger i sagen forventeligt vil ske anbringelse med samtykke, jf. § 14, stk. 1. Der er ikke ret hertil i kommunernes behandling af sådanne sager i dag. Der gives således en bedre retsstilling ved sagens behandling ved Ungdomskriminalitetsnævnet.

Dette skal ses i lyset af kommunens og Ungdomskriminalitetsnævnet forskellige arbejdsformer, hvor kommunen har mulighed for at udvise en større fleksibilitet i forhold til en dialog og forløb om samtykke, idet der ikke skal sættes et nævn for at træffe afgørelse. For at imødegå at samtykket kan trækkes tilbage under nævns mødet, med den konsekvens, at sagen skal udsættes, og der skal indkaldes til et nyt nævns møde, hvor der kan deltage en advokat, gives der derfor ret til gratis advokatbistand i disse sager.

Bestemmelsens *stk. 1, nr. 3*, slår fast, at Ungdomskriminalitetsnævnet skal tilbyde forældremyndighedsindehaverne og en ung, der er fyldt 12 år, gratis advokatbistand under en sag om tilbageholdelse under en anbringelse efter § 11, stk. 1 og 2, i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge, jf. § 18, stk. 1.

Retten til gratis advokatbistand skal ses i lyset af en sådan afgørelses tvangsmæssige og indgribende karakter. Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til det foreslåede § 18, stk. 1.

Bestemmelsens *stk. 1, nr. 4*, slår fast, at Ungdomskriminalitetsnævnet skal tilbyde forældremyndighedsindehaverne og en ung, der er fyldt 12 år, gratis advokatbistand under en sag om samvær og kontakt, jf. § 18, stk. 2, eller § 32, stk. 2.

Retten til gratis advokatbistand skal ses i lyset af en sådan afgørelses tvangsmæssige og indgribende karakter. Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til det foreslåede § 18, stk. 2, og § 32, stk. 2.

Bestemmelsens *stk. 1, nr. 5*, slår fast, at Ungdomskriminalitetsnævnet skal tilbyde forældremyndighedsindehaverne og en ung, der er fyldt 12 år, gratis advokatbistand under en sag om opretholdelse af en anbringelse uden samtykke, jf. § 23.

Retten til gratis advokatbistand skal ses i lyset af en sådan afgørelses tvangsmæssige og indgribende karakter. Der henvises i øvrigt til bemærkninger til det foreslåede § 23.

Bestemmelsens *stk. 1, nr. 6*, slår fast, at Ungdomskriminalitetsnævnet skal tilbyde forældremyndighedsindehaverne og en ung, der er fyldt 12 år, gratis advokatbistand under en sag om ændring af anbringelsessted, jf. § 24,

Retten til gratis advokatbistand skal ses i lyset af en sådan afgørelses tvangsmæssige og indgribende karakter. Der henvises i øvrigt til bemærkninger til det foreslåede § 24.

Det er op til den unge og forældremyndighedsindehaverne at beslutte, om de ønsker at tage imod tilbuddet. Benyttelse af tilbuddet om gratis advokatbistand har ingen betydning for barnets eller den unges ret til at lade sig bistå ved en bisidder i medfør af lovforslagets § 45.

Det bemærkes, at der også vil være ret til gratis advokatbistand i denne type sager, hvis de behandles af det kommunale børn- og ungeudvalg efter reglerne i lov om social service.

Det følger af det foreslåede § 28, stk. 2, at barnet eller den unge og forældremyndighedsindehaverne allerede i forbindelse med indkaldelsen til nævnsmødet vejledes om reglerne om retten til gratis advokatbistand.

Det følger endvidere af det foreslåede § 35, stk. 3, at den ansvarlige kommune, hvis den ungefaglige undersøgelse peger på, at barnet eller den unge bør anbringes uden for hjemmet, samtidig med fremsendelsen af indstillingen, skal oplyse barnet eller den unge og forældremyndighedsindehaverne om retten til gratis advokatbistand under sagens behandling.

I sager om grovere personfarlig kriminalitet, hvor nævnet har pligt til at overveje anbringelse uden for hjemmet, jf. lovforslagets § 14, stk. 5, bør tilbuddet gives snarest muligt, efter sagen er visiteret til behandling i Ungdomskriminalitetsnævnet.

Barnet eller den unge og forældremyndighedsindehaverne vil – uanset om betingelserne for gratis advokatbistand er opfyldt – altid have ret til for egen regning at antage og lade sig repræsentere ved en advokat under sagens behandling i Ungdomskriminalitetsnævnet.

Det foreslås med bestemmelsens *stk. 2*, at der skal gælde de samme regler om salær og godtgørelse for udlæg til advokater som i tilfælde, hvor der er meddelt fri proces i medfør af bestemmelserne i retsplejelovens kapitel 31. Afgørelse om salær og godtgørelse træffes af Ungdomskriminalitetsnævnets formand eller en af næstformændene. Afgørelsen kan ikke påklages til højere administrativ myndighed. Bestemmelsen svarer til de gældende regler for gratis advokatbistand efter § 72, stk. 4, i lov om social service.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1.2.6.3 og 2.1.2.6.4 i de almindelige bemærkninger.

Til § 47

Den foreslåede bestemmelse omhandler ungekriminalforsorgens organisering.

Bestemmelsen i *stk. 1*, fastslår, at der oprettes en ungekriminalforsorg, som skal føre tilsyn med, at barnet eller den unge efterlever Ungdomskriminalitetsnævnets afgørelse.

Ungekriminalforsorgens tilsyn reguleres nærmere i de foreslåede §§ 48-51. Der henvises til disse bestemmelser og bemærkningerne hertil.

Det følger af bestemmelsens *stk. 2*, at den centrale ledelse og administration af arbejdet i ungekriminalforsorgen varetages af Direktoratet for Kriminalforsorgen.

Ungekriminalforsorgen oprettes således som en del af kriminalforsorgen, og Direktoratet for Kriminalforsorgen varetager den overordnede ledelse, strategi og styring samt faglig støtte mv.

Til at føre tilsyn med barnet eller den unge oprettes der endvidere et antal selvstændige lokale ungekriminalforsorgsenheder, som forankres i Kriminalforsorgen i Frihed (KiF). Som led i oprettelsen af ungekriminalforsorgen etableres der en central enhed i Direktoratet for Kriminalforsorgen, der skal stå for den overordnede tilrettelæggelse af arbejdet. Direktoratet vil i den forbindelse bl.a. løbende skulle følge op på, at de lokale ungekriminalforsorgsenheder lever op til de forpligtelser, der gælder for disse enheder.

De lokale ungekriminalforsorgsenheder skal varetage opgaver relateret til et barn eller en ung, som Ungdomskriminalitetsnævnet har pålagt at gennemføre en straksreaktion og et forbedringsforløb. Tilsynet med barnet eller den unge varetages af en ungetilsynsførende, som har særlig viden om og indsigt i at arbejde med utilpassede børn og unge.

Ungekriminalforsorgen skal føre tilsyn med barnets eller den unges efterlevelse af Ungdomskriminalitetsnævnets afgørelse. Det omfatter bl.a., at ungekriminalforsorgen skal sikre, at barnet eller den unge overholder en forpligtelse om at møde til undervisning i skolen, eller at barnet eller den unge deltager i et pålagt misbrugsbehandlingsforløb. Ungekriminalforsorgen vil således skulle holde sig i kontakt med barnets eller den unges skole eller behandlingssted for at føre tilsyn med, om barnet eller den unge rent faktisk møder op.

For de 15-17-årige, som er henvist fra domstolene, vil kriminalforsorgen ligesom i dag føre tilsyn med overholdelse af vilkår fastsat ved dom, f.eks. i forbindelse med en betinget straf, herunder et vilkår om, at nævnets afgørelse skal efterleves. Dette tilsyn følger de eksisterende regler, der er fastsat i bekendtgørelse

nr. 590 af 30. april 2015 om kriminalforsorgens reaktioner ved overtrædelse af vilkår fastsat ved prøveløsladelse, betinget dom mv., jf. pkt. 2.2.1.2. Kriminalforsorgen og ungekriminalforsorgen vil gennem samarbejdsaftaler fastlægge udmøntningen af tilsynene med de 15-17-årige.

Ungekriminalforsorgen vil som led i tilsynet med barnet eller den unge samarbejde med den kommune, der er ansvarlig for barnet eller den unge, jf. de foreslåede bestemmelser i §§ 53 og 54.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets almindelige bemærkninger, pkt. 2.2.2.1, og lovforslagets §§ 48-52 samt bemærkningerne hertil.

Til § 48

Den foreslåede bestemmelse regulerer barnets eller den unges forpligtelser i forbindelse med ungekriminalforsorgens tilsyn med efterlevelsen af Ungdomskriminalitetsnævnets afgørelser.

Efter bestemmelsens *stk. 1, 1. pkt.*, indebærer Ungekriminalforsorgens tilsyn efter § 47, at barnet eller den unge og forældremyndighedsindehaverne skal holde sig i kontakt med ungekriminalforsorgen efter dennes nærmere bestemmelse, herunder møde hos og modtage dennes besøg af ungekriminalforsorgen.

Bestemmelsen indebærer således en generel pligt til at samarbejde med ungekriminalforsorgen om gennemførelsen af tilsyn.

Efter bestemmelsens *stk. 1, 2. pkt.*, skal barnet eller den unge og forældremyndighedsindehaverne give ungekriminalforsorgen oplysning om barnets eller den unges bopæl og eventuelle beskæftigelse.

Ungekriminalforsorgen skal til enhver tid have oplysninger om barnets eller den unges bopæl og eventuelle beskæftigelse. Oplysningerne skal f.eks. benyttes med henblik på gennemførelse af hjemmebesøg og afsendelse af post i forbindelse med pålæg eller lignende efter lovforslagets § 12. Forældremyndighedsindehaverne og barnet eller den unge skal derfor sørge for, at ungekriminalforsorgen modtager oplysninger samt informeres om eventuelle ændringer i løbet af tilsynsforløbet.

Det følger af bestemmelsens *stk. 2, 1. pkt.*, at barnet eller den unge og forældremyndighedsindehaverne i øvrigt skal overholde de forskrifter, som ungekriminalforsorgen fastsætter til gennemførelse af tilsynet.

Ungekriminalforsorgen kan fastsætte rammerne for gennemførelsen af tilsynet med forbedringsforløbet. Sådanne forskrifter kan f.eks. angive de konkrete tiltag, der iværksættes for at sikre kontrollen af, at barnet eller den unge gennemfører et pålagt misbrugsbehandlingsforløb eller et praktikophold.

Det følger af bestemmelsens *stk. 2, 2. pkt.*, at barnet eller den unge og forældremyndighedsindehaverne skal give ungekriminalforsorgen sådanne oplysninger, som gennemførelse af forskrifterne nødvendiggør. Det kan f.eks. være tid og sted for praktikforløbet eller misbrugsbehandlingen, samt kontaktoplysninger til de ansvarlige personer.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets almindelige bemærkninger, pkt. 2.2.2.2.

Til § 49

Den foreslåede bestemmelse regulerer ungekriminalforsorgens vejledningsforpligtelser som tilsynsmyndighed over for barnet eller den unge.

Efter bestemmelsen skal ungekriminalforsorgen i forbindelse med iværksættelse af tilsynet, jf. § 47, vejlede barnet eller den unge og forældremyndighedsindehaverne om de rettigheder og pligter, som tilsynet indebærer, herunder om virkninger af manglende efterlevelse af ungekriminalforsorgens forskrifter og Ungdomskriminalitetsnævnets afgørelse.

Heri indgår bl.a., at Ungdomskriminalitetsnævnets afgørelse gennemgås, så barnet eller den unge og forældremyndighedsindehaverne er klar over, hvilke forpligtelser afgørelsen indebærer. Derudover skal der vejledes om konsekvensen af ikke at overholde ungekriminalforsorgens forskrifter og de forpligtelser, der følger af Ungdomskriminalitetsnævnets afgørelse. Vejledningen skal således indeholde en nærmere beskrivelse af ungekriminalforsorgens reaktioner på manglende overholdelse af forpligtelserne, samt for de 15-17-årige, hvor der ved dom er fastsat vilkår om efterlevelse af Ungdomskriminalitetsnævnets afgørelser mv., vejledning om konsekvensen af vilkårsovertrædelser.

Vejledningen skal gives på det første tilsynsmøde med Ungekriminalforsorgen. Ungekriminalforsorgen vil endvidere kunne give vejledningen i umiddelbar forlængelse af mødet i Ungdomskriminalitetsnævnet, hvis det er relevant på tidspunktet. Vejledningen skal i givet fald under alle omstændigheder gentages på det første tilsynsmøde.

Vejledningen skal herudover omfatte en nærmere beskrivelse af, hvordan forældremyndighedsindehaverne og barnet eller den unge opfylder forpligtelserne, herunder pligten til at give ungekriminalforsorgen oplysninger om bopæl, beskæftigelse mv. i tilfælde af ændringer.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets almindelige bemærkninger, pkt. 2.2.2.2.

Til § 50

Den foreslåede bestemmelse vedrører de foranstaltninger, som ungekriminalforsorgen skal træffe, hvis barnet eller den unge unddrager sig tilsynet eller ikke overholder Ungdomskriminalitetsnævnets afgørelse.

Bestemmelsens *stk. 1* fastslår, at hvis barnet eller den unge unddrager sig tilsynet efter § 47 eller ikke efterlever Ungdomskriminalitetsnævnets afgørelse, jf. §§ 12-14 og 18, stk. 2, skal ungekriminalforsorgen træffe foranstaltninger med henblik på at genetablere tilsynet og sikre, at den unge efterlever Ungdomskriminalitetsnævnets afgørelse.

Det forudsættes med bestemmelsen, at ungekriminalforsorgen altid vil skulle reagere, når det kommer ungekriminalforsorgen til kendskab, at barnet eller den unge ikke efterlever Ungdomskriminalitetsnævnets afgørelse eller unddrager sig tilsynet af ungekriminalforsorgen. Ungekriminalforsorgens reaktion vil indledningsvist f.eks. kunne være at forsøge at kontakte den unge ved fremsendelse af anbefalet brev eller ved aflæggelse af husbesøg. Ungekriminalforsorgens reaktion vil afhænge af sagens karakter. Ungekriminalforsorgen kan således indbringe sagen for nævnet på ny, hvis den unge ikke efterlever nævnets

afgørelse, med henblik på, at der fastsættes andre skærpede foranstaltninger for barnet eller unge, jf. nedenfor vedrørende stk. 2.

De nærmere regler om ungekriminalforsorgens reaktioner på manglende efterlevelse af Ungdomskriminalitetsnævnets afgørelser eller unddragelse af tilsynet fastsættes administrativt, jf. den foreslåede § 52 og bemærkningerne hertil nedenfor.

Bestemmelsen i *stk. 2, 1. pkt.*, fastslår, at ungekriminalforsorgen skal indberette sagen til Ungdomskriminalitetsnævnet og underrette den ansvarlige kommune, hvis foranstaltninger efter *stk. 1* ikke fører til, at tilsynet genetableres, eller hvis den barnet eller den unge fortsat ikke efterlever ungdomskriminalitetsnævnets afgørelse.

En indberetning til Ungdomskriminalitetsnævnet og den ansvarlige kommune sker med henblik på, at nævnet kan tage stilling til, om der er grundlag for at iværksætte ændrede og skærpede tiltag over for den unge.

Det følger af bestemmelsen i *stk. 2, 2. pkt.*, at hvis den unge ved dom eller som vilkår for prøveløsladelse er underlagt vilkår om at efterleve Ungdomskriminalitetsnævnet afgørelse, jf. den foreslåede § 57, nr. 10, i straffeloven skal ungekriminalforsorgen foretage indberetning til kriminalforsorgen.

Kriminalforsorgen vil på denne baggrund kunne underrette anklagemyndigheden, der herefter vil skulle tage stilling til, om sagen skal indbringes for retten med henblik på fuldbyrdelse af en fængselsstraf i en betinget dom. Indberetning til anklagemyndigheden følger de gældende regler i bekendtgørelse nr. 590 af 30. april 2015 om kriminalforsorgens reaktioner ved overtrædelse af vilkår fastsat ved prøveløsladelse, betinget dom mv.

Ungdomskriminalitetsnævnets afgørelse består fortsat, selv om vilkårsovertrædelsen fører til, at en betinget straf skal fuldbyrdes, eller at den unge skal genindsættes. Eventuelle foranstaltninger i afgørelsen, som ikke meningsfuldt kan gennemføres i forbindelse med afsoning, udsættes til efter endt afsoning. Det vil f.eks. kunne være vilkår om anbringelse eller gennemførelse af praktikophold. Ungdomskriminalitetsnævnet vil i forbindelse med løsladelsen skulle vurdere sagen på ny. Hvis der efter endt afsoning foreligger ændrede forhold, der bør føre til en ændring i indsatsen over for den unge, kan sagen indbringes på ny på Ungdomskriminalitetsnævnet, jf. § 21.

Det bemærkes, at det efter straffelovens § 39, stk. 2, kan fastsættes som vilkår for prøveløsladelse, at den pågældende i hele prøvetiden eller en del af denne undergives tilsyn. Yderligere vilkår kan fastsættes efter reglerne i straffelovens § 57. Det indebærer, at kriminalforsorgen fremadrettet som et vilkår for prøveløsladelse kan fastsætte vilkår om, at den unge skal efterleve ungdomskriminalitetsnævnets afgørelse. Hvis en ung, der er prøveløsladt, ikke overholder vilkårene for prøveløsladelsen – f.eks. et vilkår om at efterleve Ungdomskriminalitetsnævnets afgørelse – kan kriminalforsorgen tildele en advarsel, ændre vilkårene eller forlænge prøvetiden inden for længstetiden, jf. straffelovens § 39, eller under særlige omstændigheder bestemme, at den unge skal indsættes til udståelse af reststraffen, jf. straffelovens § 40, stk. 2 og 3, jf. bekendtgørelse nr. 590 af 30. april 2015 om kriminalforsorgens reaktioner ved overtrædelse af vilkår fastsat ved prøveløsladelse, betinget dom mv.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets almindelige bemærkninger pkt. 2.2.2.2, den foreslåede § 62 samt bemærkningerne hertil.

Til § 51

Den foreslåede bestemmelse omhandler ungekriminalforsorgens reaktionsmuligheder, når barnet eller den unge, ikke efterlever nævnets afgørelse, og den ansvarlige kommune ikke træffer de nødvendige foranstaltninger med henblik på at sikre dette, jf. § 64 i lov om social service, og Ungdomskriminalitetsnævnets reaktionsmuligheder i denne forbindelse.

Bestemmelsens formål er at sikre, at den ansvarlige kommune i tilstrækkelig grad benytter de redskaber, som er til rådighed for at fuldbyrde nævnets afgørelse, herunder muligheden for at benytte politiets bistand.

Det følger af bestemmelsens *stk. 1*, at hvis barnet eller den unge ikke efterlever Ungdomskriminalitetsnævnets afgørelse, jf. §§ 12-14 og 18, *stk. 2*, og den ansvarlige kommune ikke træffer de fornødne foranstaltninger med henblik på at sikre dette, indberetter ungekriminalforsorgen dette til Ungdomskriminalitetsnævnet.

Det forudsættes, at ungekriminalforsorgen forud for en indberetning tager kontakt til den ansvarlige kommune med henblik få kommunen til at træffe de nødvendige foranstaltninger. Det antages på denne baggrund, at bestemmelsen ikke vil blive anvendt i stort omfang i praksis.

Det følger af bestemmelsens *stk. 2*, at Ungdomskriminalitetsnævnet på baggrund af en indberetning, jf. *stk. 1*, kan pålægge kommunalbestyrelsen at gennemføre afgørelsen inden for en nærmere angivet tidsfrist og henstille til, at dette om nødvendigt sker ved politiets bistand efter reglerne i § 64 i lov om social service.

Henset til, at den ansvarlige kommune har pligt til at fuldbyrde nævnets afgørelse, og i en periode har forsømt denne pligt, forudsættes det, at tidsfristen som udgangspunkt ikke fastsættes til over 14 dage. Da afgørelsen fra Ungdomskriminalitetsnævnet kan indeholde en række foranstaltninger, der ikke nødvendigvis skal gennemføres på samme tid, skal Ungdomskriminalitetsnævnet anføre i sin afgørelse, hvilke foranstaltninger der skal gennemføres inden for den givne frist.

For så vidt angår bistand fra politiet vil den ansvarlige kommune i forbindelse med indberetningen, jf. *stk. 3* nedenfor, have haft mulighed for at redegøre for, hvorfor politiets bistand ikke tidligere er rekvireret. Dette kan f.eks. skyldes barnets eller den unges manglende modenhed eller sygdom hos barnet eller den unge. Nævnet vil i sådanne sager overveje, om den konkrete foranstaltning herefter er egnet i forhold til barnet eller den unge, eller om der bør fastsættes andre foranstaltninger. I sager, hvor der ikke kan ske fuldbyrdelse, og barnet eller den unge ikke selv udviser vilje eller motivation til at efterleve nævnets afgørelse, og forældrene ikke bidrager aktivt til at sikre dette – og dermed til at barnet eller den unge kan komme ud af kriminalitet og tilbage i travsel – må nævnet overveje, om barnet eller den unge bør anbringes uden for hjemmet. Hvis der er behov for, at der fastsættes ændrede foranstaltninger for den unge, bør der indkaldes til et nyt nævnsmøde, jf. den foreslåede § 21.

Hvis det ikke er muligt at fuldbyrde afgørelsen over for barnet eller den unge, har kommunen endvidere

mulighed for selv at indbringe sagen på ny for nævnet, så der kan ske ændringer i de fastsatte foranstaltninger, jf. den foreslåede § 21.

Det følger af bestemmelsens *stk. 3*, at en afgørelse efter *stk. 2*, kan træffes af nævnets formand eller næstformand på skriftligt grundlag efter høring af den ansvarlige kommune. Det følger videre af bestemmelsen, at den ansvarlige kommune skal fremkomme med sine bemærkninger til underretningen inden for syv dage efter modtagelsen heraf.

Fristen skal sikre, at nævnet meget hurtigt kan reagere på passivitet fra kommunens side i forhold til fuldbyrdelsen af afgørelsen, og skal ses i lyset af, at det er vigtigt, at barnet eller den unge oplever en hurtig reaktion og påbegynder et forløb, der skal bringe den unge ud af kriminalitet og tilbage i trivsel.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets almindelige bemærkninger, pkt. 2.2.2.3.

Til § 52

Det følger af bestemmelsen, at justitsministeren fastsætter regler om gennemførelse af ungekriminalforsorgens tilsyn efter § 47, herunder om tilsynets iværksættelse, kontakthypighed, kontrolbesøg, underretning af ungekriminalforsorgen mv., og om behandlingen af sager om manglende efterlevelse af ungekriminalforsorgens forskrifter og Ungdomskriminalitetsnævnets afgørelse.

Reglerne vil blive fastsat i en ny bekendtgørelse om ungekriminalforsorgen.

Bemyndigelsen vil således bl.a. blive udnyttet til at fastsætte nærmere regler om ungekriminalforsorgens forpligtelser som tilsynsmyndighed, herunder regler om tilsynets iværksættelse, kontakthypighed mellem den unge og forældremyndighedsindehaverne og ungekriminalforsorgen samt kontrolbesøg mv.

Der vil i de administrativt fastsatte regler bl.a. blive fastsat krav om, at den unge skal have tilknyttet en ungetilsynsførende fra ungekriminalforsorgen, som skal være til stede ved mødet i Ungdomskriminalitetsnævnet. Tilsynet iværksættes umiddelbart efter mødet i nævnet.

Der vil endvidere blive fastsat regler om, at den første tilsynssamtale afholdes snarest og senest 7 dage efter nævnets afgørelse. Ved samtalen skal der foruden den unge og forældremyndighedsindehaverne også være en repræsentant fra den ansvarlige kommune til stede. Der skal dernæst afholdes et opfølgende møde 14 dage efter første tilsynssamtale.

For så vidt angår unge i alderen 15 til 17 år, som på tidspunktet for Ungdomskriminalitetsnævnets afgørelse allerede er underlagt tilsyn af kriminalforsorgen i forbindelse med f.eks. en betinget dom eller prøveløsladelse, vil der blive fastsat nærmere regler for samarbejdet mellem ungekriminalforsorgen og kriminalforsorgen.

Der vil desuden blive fastsat regler om ungekriminalforsorgens opfølgning over for øvrige personer, institutioner og myndigheder med henblik på at sikre, at Ungdomskriminalitetsnævnets afgørelse overholdes. Der vil i den forbindelse tillige blive fastsat regler, der forpligter de pågældende personer,

institutioner og myndigheder til straks at underrette ungekriminalforsorgen, hvis de bliver bekendt med, at den unge ikke overholder nævnets afgørelse.

Det forudsættes, at der alt afhængig af tilsynets forløb og barnets eller den unges overholdelse af Ungdomskriminalitetsnævnets afgørelse følges op en gang om måneden over for den unges opholdskommune.

Direktoratet for Kriminalforsorgen vil løbende følge op på, om de lokale ungekriminalforsorgsenheder lever op til disse forpligtelser, jf. herom også lovforslagets § 47, stk. 2, og bemærkningerne hertil.

Bemyndigelsen skal endvidere udnyttes til at fastsætte nærmere regler om behandlingen af sager om manglende efterlevelse af ungekriminalforsorgens forskrifter og Ungdomskriminalitetsnævnets afgørelse.

De administrativt fastsatte regler vil tage udgangspunkt i, at reaktionerne over for den unge skal være stigende i intensitet efter antallet og karakteren af overtrædelsen af Ungdomskriminalitetsnævnets afgørelse. Der fastsættes regler, der retter sig mod henholdsvis 10-14-årige, som er henvist fra politiet, og 15-17-årige, som er henvist fra domstolene.

For de 15-17-årige, som er henvist fra domstolene, vil tilsynet bestå af to dele: Tilsyn med efterlevelsen af nævnets afgørelse og tilsyn med overholdelsen af vilkår fastsat ved dom. For de 10-14-årige, som er henvist fra politiet, vil tilsynet alene omfatte efterlevelse af Ungdomskriminalitetsnævnets afgørelse.

For så vidt angår efterlevelse af Ungdomskriminalitetsnævnets afgørelse vil der bl.a. skulle fastsættes nærmere regler om, at ungekriminalforsorgen ved barnets eller den unges første overtrædelse af en forpligtelse eller ved unddragelse af tilsynet skal indskærpe forpligtelsen over for barnet eller den unge og forældremyndighedsindehaverne. Indskærpelsen skal ske via brev, der skal afsendes samme dag som overtrædelsen eller umiddelbart derefter eller ved et besøg på bopælen. Det forudsættes, at der anvendes digital post.

Reagerer barnet eller den unge eller forældremyndighedsindehaverne ikke på ungekriminalforsorgens brev, skal ungekriminalforsorgen besøge den unge på bopælen eller opholdsstedet, medmindre det konkret ikke er formålstjenligt. I så fald erstattes besøget af endnu en indskærpelse. Fører indskærpelsen og/eller hjemmebesøget ikke til, at forpligtelsen efterleves, afgiver ungekriminalforsorgen indberetning til Ungdomskriminalitetsnævnet, som vurderer, om der er behov for at genoptage sagen, jf. § 21, herunder med henblik på at ændre eller forlænge forbedringsforløbet.

For de 15-17-årige, hvor der ved dom eller i forbindelse med prøveløsladelse er fastsat et vilkår om, at den unge skal efterleve Ungdomskriminalitetsnævnets afgørelse, vil kriminalforsorgen ved overtrædelser endvidere skulle foretage de samme vurderinger og handlinger, som i dag følger af bekendtgørelse nr. 590 af 30. april 2015 om kriminalforsorgens reaktioner ved overtrædelse af vilkår fastsat ved prøveløsladelse, betinget dom mv. Lovforslaget ændrer således ikke reglerne for indberetning mv. til anklagemyndigheden, der alene er relevant for unge i alderen 15 til 17 år, som tillige overtræder vilkår for betingede domme.

Fører en ungs vilkårsovertrædelse til, at en betinget straf skal fuldbyrdes, eller at den unge skal genindsættes, bortfalder Ungdomskriminalitetsnævnets afgørelse ikke. En ung, som overtræder et vilkår om

efterlevelse af Ungdomskriminalitetsnævnets afgørelse, kan således ikke undgå et forbedringsforløb ved fuldbyrdelse af en betinget straf i stedet.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets almindelige bemærkninger, pkt. 2.2.2.2 og 2.2.2.3 samt lovforslagets §§ 47-51 og bemærkningerne til disse bestemmelser.

Til § 53

Bestemmelsen omhandler kommunernes pligt til at indbringe sager og bidrage til sagsoplysning og behandling i Ungdomskriminalitetsnævnet og fuldbyrdelse af nævnets afgørelser.

Efter bestemmelsens *stk. 1* har kommunalbestyrelsen ansvaret for at indbringe sagerne for Ungdomskriminalitetsnævnet og bidrage til, at sagerne oplyses, jf. §§ 27, 29-32, 41 og 54, og at Ungdomskriminalitetsnævnets afgørelser efter §§ 12-14 fuldbyrdes.

Kommunerne har allerede i dag ansvaret for at fuldbyrde afgørelser efter §§ 51, 57 b, 58, 63, 68, stk. 2, og 68 a i lov om social service. Det foreslås således, at kommunalbestyrelsen – på samme måde som afgørelser efter lov om social service – skal være ansvarlige for at fuldbyrde Ungdomskriminalitetsnævnets afgørelser.

Det vil således eksempelvis være kommunen, der sikrer, at barnet eller den unge bliver anbragt i overensstemmelse med Ungdomskriminalitetsnævnets afgørelse eller gennemfører et misbrugsbehandlingsforløb.

Efter bestemmelsens *stk. 2* finder bestemmelsen i § 64 i lov om social service anvendelse.

Henvisningen til § 64 i lov om social service indebærer bl.a., at kommunen mod behørig legitimation og uden retskendelse har adgang til forældremyndighedsindehavernes bolig, rum og gemmer for at eftersøge og medtage et barn eller en ung med henblik på at fuldbyrde Ungdomskriminalitetsnævnets afgørelser. Kommunen kan derudover hente og bringe barnet eller den unge til stedet, hvor en straksreaktion eller dele af et forbedringsforløb skal udføres.

Kommunalbestyrelsen kan endvidere træffe afgørelse om, at kommunen mod behørig legitimation og uden retskendelse har adgang til forældremyndighedsindehavernes bolig og rum, når adgangen til hjemmet sker som led i den ungefaglige undersøgelse, og adgangen må anses for nødvendig for at afgøre, om der er åbenbar risiko for alvorlig skade på et barns eller en ungs sundhed eller udvikling.

Henvisningen indebærer endvidere, at politiet kan yde bistand til kommunen ved udøvelsen af de ovennævnte beføjelser.

Der er med bestemmelsen ikke tilsigtet en ændring af kommunens fuldbyrdelse af foranstaltninger efter lov om social service.

Efter bestemmelsens *stk. 3* fastlægges den ansvarlige kommune efter reglerne i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område. Fastlæggelsen af den ansvarlige kommune følger således de gældende regler herom. Der henvises til lovforslagets § 61, nr. 1 og 2, og bemærkningerne hertil.

Kommunerne vil således efter bestemmelsens stk. 1 være retlig forpligtet til at iværksætte fuldbyrdelsen af en afgørelse fra Ungdomskriminalitetsnævnet med det samme, afgørelsen foreligger. For at imødegå at fuldbyrdelsen ikke iværksættes med den fornødne hurtighed, er der i lovforslagets § 51 foreslået hjemmel til, at ungekriminalforsorgen kan underrette nævnet herom, med henblik på at nævnet pålægger kommunen at fuldbyrde afgørelsen inden for en fastsat tidsfrist. Nævnet vil i den forbindelse endvidere kunne henstille, at fuldbyrdelse sker med bistand fra politiet. Der henvises til lovforslagets § 51 og bemærkningerne hertil.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets almindelige bemærkninger, pkt. 2.2.2.4.

Til § 54

Bestemmelsen omhandler kommunernes pligt til at føre løbende tilsyn med børn og unge, der er underlagt en afgørelse fra Ungdomskriminalitetsnævnet.

Det følger af bestemmelsens *stk. 1*, at kommunalbestyrelsen efter reglerne i §§ 70 og 148 i lov om social service fører tilsyn med børn og unge, der er underlagt en afgørelse fra Ungdomskriminalitetsnævnet, herunder med at de straksreaktioner og forbedringsforløb som Ungdomskriminalitetsnævnet efter §§ 12-14 har truffet afgørelse om, til stadighed opfylder deres formål i forhold til det enkelte barn eller den unge.

Henvisningen til §§ 70 og 148 i lov om social service indebærer, at kommunalbestyrelsen i den ansvarlige kommune skal føre tilsyn med de foranstaltninger, som Ungdomskriminalitetsnævnet har truffet afgørelse om, på samme måde som der i dag føres et personrettet tilsyn med børn og unge, som er undergivet foranstaltninger efter afgørelse fra kommunen eller børn- og ungeudvalget.

Henvisningen til § 70 regulerer endvidere kommunalbestyrelsens pligter i det personrettede tilsyn, når barnet eller den unge efter Ungdomskriminalitetsnævnets afgørelse er anbragt uden for hjemmet. Kommunalbestyrelsens forpligtelser over barnet eller den unge anbragt efter afgørelse fra Ungdomskriminalitetsnævnet, er således de samme, som gælder i dag, og skal bl.a. omfatte mindst to årlige tilsynsbesøg på anbringelsesstedet, hvor kommunen taler med barnet eller den unge. Det vil i nogle sager være nødvendigt at besøge barnet eller den unge oftere, eller at tilsynsbesøgende suppleres med telefonisk kontakt eller møder uden for anbringelsesstedet.

Bestemmelsens *stk. 2* fastslår, at hvis kommunalbestyrelsen på baggrund af tilsynet vurderer, at indsatsen bør revideres, forelægges sagen for Ungdomskriminalitetsnævnet efter § 21, jf. dog stk. 3.

Bestemmelsen skal ses i lyset af, at et barn eller en ung alene skal være underlagt en given foranstaltning, når foranstaltningen er egnet i forhold til barnets eller den unges problemer eller behov. En foranstaltning skal således bringes til ophør, når den ikke længere er egnet. Der kan f.eks. være tilfælde, hvor foranstaltningen har opfyldt sit formål, og derfor ikke længere er nødvendig, eller hvor foranstaltningen på grund af en ændring af barnets eller den unges forhold, ikke længere er egnet til at løse barnets eller den unges problemer.

Der er tale om et udgangspunkt, der fraviges i bestemmelsens stk. 3, jf. nedenfor.

Efter bestemmelsens *stk. 3* kan kommunalbestyrelsen under et barns eller en ungs forbedringsforløb træffe afgørelse om supplerende foranstaltninger efter § 52, stk. 3, nr. 1-6, 8 og 9, i lov om social service, når det anses for at være af væsentlig betydning af hensyn til barnets eller den unges særlige behov for støtte, og der kan opnås samtykke hertil fra forældremyndighedsindehaverne. Kommunalbestyrelsen skal vælge den eller de foranstaltninger, der bedst kan løse barnets eller den unges problemer og imødekomme dennes behov.

Kommunen kan med samtykke træffe afgørelse om foranstaltninger inden for følgende typer af tilbud, jf. § 52, stk. 3, nr. 1-6, 8 og 9, i lov om social service: Ophold i ungdomsklub, uddannelsessted el.lign., praktisk, pædagogisk eller anden støtte i hjemmet, familiebehandling eller behandling af barnets eller den unges problemer, døgnophold for både forældremyndighedsindehaverne, barnet eller den unge og andre medlemmer af familien i en plejefamilie, i en kommunal plejefamilie, på et godkendt opholdssted eller på en døgninstitution eller i et botilbud, aflastningsordning i en plejefamilie, kommunal plejefamilie eller netværksplejefamilie eller på et opholdssted eller en døgninstitution, udpegning af en fast kontaktperson for barnet eller den unge eller for hele familien, formidling af praktiktilbud hos en offentlig eller privat arbejdsgiver for den unge og i den forbindelse udbetaling af godtgørelse, samt anden hjælp, der har til formål at yde rådgivning, behandling og praktisk og pædagogisk støtte.

Kommunalbestyrelsen kan ikke anbringe et barn eller en ung med samtykke efter § 52, stk. 3, nr. 7, i lov om social service. Anbringelse af et barn eller en ung vil altid skulle forelægges Ungdomskriminalitetsnævnet.

Formålet med bestemmelsen er at sikre fleksibilitet i forhold til det enkelte barn eller den enkelte unge ved at bibeholde en vis autonomi i forhold til kommunalbestyrelsens indsats over for et barn eller ung i forhold til afgørelser, som på grund af deres mindre indgribende karakter ikke kræver forelæggelse for Ungdomskriminalitetsnævnet.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets almindelige bemærkninger, pkt. 2.2.2.4.

Til § 55

Den foreslåede bestemmelse indeholder reglerne om påklage af Ungdomskriminalitetsnævnets afgørelser til andre administrative myndigheder.

Efter bestemmelsens *stk. 1*, kan Ungdomskriminalitetsnævnets afgørelser ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. dog stk. 2.

Udgangspunktet er således, at nævnets afgørelser ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed. Den foreslåede ordning adskiller sig herved fra klageadgangen i lov om social service, hvorefter udgangspunktet er, at alle afgørelser om særlig støtte til børn og unge kan indbringes for Ankestyrelsen.

Der er herved lagt vægt på, at afgørelserne – i modsætning til kommunernes afgørelser om støtteforanstaltninger efter § 52 i lov om social service eller ungepålæg efter § 57 b i lov om social service – i alle sager bliver truffet af et uafhængigt nævn.

Det følger dog af bestemmelsens *stk. 2*, at følgende afgørelser kan indbringes for Ankestyrelsen inden

4 uger efter, at klageren har fået meddelelse om afgørelsen: 1) Gennemførelse af en ungefaglig undersøgelse under ophold på en institution, indlæggelse på et sygehus eller benyttelse af et børnehus, jf. § 32, 2) anbringelse uden for hjemmet uden samtykke, jf. § 14, stk. 2-4, 3) anbringelse på delvist lukkede døgninstitutioner eller afdelinger efter § 15, 4) anbringelse på sikrede døgninstitutioner, jf. § 16, 5) anbringelse på særligt sikrede afdelinger, jf. § 17, 6) tilbageholdelse under en anbringelse efter § 11, stk. 1 og 2, i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge, jf. § 18, stk. 1, 7) samvær og kontakt, jf. § 18, stk. 2, eller § 32, stk. 2, 8) opretholdelse af en anbringelse uden samtykke, jf. § 23 og 9) ændring af anbringelsessted, jf. § 24.

De ovennævnte afgørelser vil således kunne påklages til Ankestyrelsen, hvilket skal ses i lyset af, at disse afgørelser er kendetegnet ved at være af meget indgribende karakter. Tilsvarende afgørelser vedrørende børn og unge, som ikke er omfattet af Ungdomskriminalitetsnævnets kompetence, vil i det sociale system blive truffet af det kommunale børn- og ungeudvalg med klageadgang til Ankestyrelsen.

For så vidt angår de nævnte afgørelsestyper henvises til de foreslåede bestemmelser i §§ 14-18, 23, 24 og 31 og bemærkningerne hertil.

Indbringes sagen for Ankestyrelsen, vil Ankestyrelsens afgørelse efterfølgende kunne indbringes for byretten, hvor sagen bl.a. vil blive behandlet under medvirken af sagkyndige dommere, jf. §§ 170-172 i lov om social service, jf. § 57 nedenfor.

Det følger af bestemmelsen *stk. 3*, at forældremyndighedsindehaverne og en ung, der er fyldt 12 år, vil være berettiget til at påklage en afgørelse truffet af Ungdomskriminalitetsnævnet, jf. *stk. 2* og *4*. Det betyder, at de personer, som er klageberettigede, svarer til de klageberettigede efter § 167, *stk. 1* og *3*, og § 168, *stk. 2* i lov om social service.

Det følger af bestemmelsens *stk. 4*, at Ungdomskriminalitetsnævnets afgørelser om bisidder til barnet eller den unge, jf. § 45, kan indbringes for Ankestyrelsen af barnet eller den unge inden 4 uger efter, at barnet eller den unge har fået meddelelse om afgørelsen.

Efter bestemmelsen *stk. 5, 1. pkt.*, vil en indbringelse af sagen for Ankestyrelsen ikke have opsættende virkning. Det forhold, at en afgørelse påklages, hindrer således ikke iværksættelsen af de foranstaltninger mv., som Ungdomskriminalitetsnævnet har besluttet. En eventuel klage over Ungdomskriminalitetsnævnets afgørelse om bisidder til barnet eller den unge vil således heller ikke forhindre gennemførelsen af nævnsmødet.

Efter bestemmelsen *stk. 5, 2. pkt.*, kan Ankestyrelsens direktør dog under ganske særlige omstændigheder bestemme, at en klage tillægges opsættende virkning, hvilket betyder, at foranstaltninger ikke må iværksættes, før Ankestyrelsen har truffet afgørelse i sagen.

Som ganske særlige hensyn kan bl.a. indgå, at der er en vis tvivl om afgørelsen, og at dens iværksættelse vil have vidtrækkende konsekvenser for borgeren eller myndigheden, som ikke – eller kun vanskeligt – lader sig genoprette. På den anden side kan f.eks. behovet for, at et barn eller en ung anbringes uden for hjemme, herunder hensynet til barnets tarv, medføre, at fuldbyrdelsen af afgørelsen ikke kan afvente klagesagens behandling. Afgørelser truffet af Ungdomskriminalitetsnævnet vil som udgangspunkt kunne ændres og genoprettes uden vanskeligheder.

De almindelige forvaltningsretlige retsgrundsætninger om opsættende virkning gælder ved siden af den foreslåede bestemmelse.

Efter bestemmelsens *stk. 6, 1. pkt.*, har barnet eller den unge og forældremyndighedsindehaverne ret til at gøre sig bekendt med sagens dokumenter og udtale sig herom ved behandlingen i Ankestyrelsen, jf. *stk. 2 og 4*.

Efter bestemmelsens *stk. 6, 2. pkt.*, har barnet eller den unge og forældremyndighedsindehaverne ret til gratis advokatbistand i sager efter *stk. 2*, jf. § 46.

Det forudsættes, at det i forbindelse med klagevejledningen i Ungdomskriminalitetsnævnets afgørelse oplyses, om der vil være ret til gratis advokatbistand i forbindelse med klagen.

Bestemmelsens *stk. 6, 3. pkt.*, fastslår, at § 168, *stk. 5*, i lov om social service finder anvendelse. Dette indebærer, at forældremyndighedsindehaverne og den unge vil have ret til at få dækket udgifter til transport til møder i Ankestyrelsen i forbindelse med behandlingen af en sag, hvor Ungdomskriminalitetsnævnets afgørelse er påklaget til Ankestyrelsen.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets almindelige bemærkninger, pkt. 2.1.2.8.1.

Til § 56

Den foreslåede bestemmelse fastslår reglerne for indbringelse af Ankestyrelsens afgørelser efter § 55, *stk. 2*, for domstolene.

Der er tale om en særlig adgang til domstolsprøvelse, som kendes fra § 169, *stk. 1 og 2*, og § 170-172 i lov om social service.

Den særlige adgang til domstolsprøvelse skal ligesom adgangen til administrativ prøvelse efter § 55, *stk. 2*, ses i lyset af afgørelsernes indgribende karakter.

Det følger af bestemmelsens *stk. 1*, at Ankestyrelsens afgørelser efter § 55, *stk. 2*, kan kræves forelagt for retten ved henvendelse til Ankestyrelsen inden 4 uger efter, at forældremyndighedsindehaverne eller en ung, der er fyldt 12 år, har fået meddelelse om afgørelsen. Dette svarer til proceduren, som gælder for indbringelse af Ankestyrelsens afgørelser for domstolene i medfør af § 169, *stk. 1*, i lov om social service.

Efter bestemmelsens *stk. 2* kan en afgørelse fra Ankestyrelsen, som er opretholdt ved dom, alene kræves forelagt til fornyet prøvelse for retten, hvis sagen på ny har været forelagt Ankestyrelsen til afgørelse. Bestemmelsen svarer til § 169, *stk. 2*, i lov om social service.

Bestemmelsens *stk. 3* fastslår, at bestemmelserne i §§ 170-172 i lov om social service, finder anvendelse på domstolsprøvelse af Ankestyrelsens afgørelser.

Bestemmelsen indebærer, at der ved byrettens prøvelse af nævnets afgørelser foruden dommeren vil

medvirke et retsmedlem, der er sagkyndig i børneforsorg, og et retsmedlem, der er sagkyndig i børne- og ungdomspsykiatri eller i psykologi. Dette følger af § 170, stk. 1, i lov om social service.

Bestemmelsen indebærer endvidere, at sager om prøvelse af nævnets afgørelser efter stk. 1, skal behandles efter retsplejelovens regler om borgerlige sager, herunder kapitel 43 a om prøvelse af administrativt bestemt frihedsberøvelse, medmindre andet er bestemt, hvilket følger af § 170, stk. 2, i lov om social service. Parterne i sagen vil være forældremyndighedsindehaverne og den unge, uanset om det er den unge, der kræver afgørelsen forelagt for retten, hvilket følger af § 170, stk. 3, i lov om social service. Retten vil kunne bestemme, at retsmøderne skal foregå for lukkede døre, hvilket følger af § 170, stk. 4, i lov om social service.

Bestemmelsen indebærer desuden, at byrettens afgørelse som udgangspunkt ikke vil kunne indbringes for landsretten. Procesbevillingsnævnet kan dog give tilladelse til anke, hvis sagen er af principiel karakter, eller særlige grunde i øvrigt taler derfor. Ansøgning om tilladelse skal indgives til Procesbevillingsnævnet inden 4 uger efter dommens afsigelse. Nævnet kan dog undtagelsesvis meddele tilladelse, hvis ansøgning indgives senere, men inden 1 år efter afsigelsen. Dette følger af § 171 i lov om social service.

Ifølge forarbejderne til bestemmelsen i § 171 i lov om social service, jf. Folketingstidende 2013-14, tillæg A, L 178, vil det bero på en konkret vurdering af den enkelte sag, om der foreligger særlige grunde, som kan tale for, at der gives tilladelse til anke, men det forudsættes bl.a. at omfatte tilfælde, hvor byrettens afgørelse vurderes at være (åbenbart) forkert, eller hvor der i øvrigt er grund til at tro, at afgørelsen vil blive ændret af landsretten.

Der er med bestemmelsen ikke tilsigtet en ændring af Procesbevillingsnævnets praksis for anketilladelser i medfør af lov om social service § 171.

Endelig indebærer bestemmelsen, at de regler, der gælder for beskikkelse af sagkyndige, der er nævnt i § 170 i lov om social service, herunder beskikkelsesperiode, alderskrav og habilitetskrav mv., finder anvendelse i sager om domstolsprøvelse af Ungdomskriminalitetsnævnets afgørelse, jf. § 172 i lov om social service.

Under sagens behandling ved domstolene beskikkes en advokat for den eller de klageberettigede i medfør af retsplejelovens regler herom.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets almindelige bemærkninger, pkt. 2.1.2.8.2.

Til § 57

Efter den foreslåede bestemmelse kan kommunalbestyrelsens afgørelser efter lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, medmindre andet er fastsat i denne lov eller i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, indbringes for Ankestyrelsen efter reglerne i kapitel 10 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

Kommunalbestyrelsen vil kunne træffe afgørelse om konkret anbringelsessted, jf. den foreslåede § 19, afvisning af begæring om hjemgivelse, jf. den foreslåede § 22, stk. 3, afgørelse om hjemgivelse, jf. den foreslåede § 22, stk. 5 og 6, og om iværksættelse af en ugefaglig undersøgelse, jf. den foreslåede § 29.

Kapitel 10 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område regulerer bl.a., hvem der er klageberettigede, pligten til at genvurdere sagen, klagefrister, sagsbehandling, opsættende virkning og domstolsprøvelse af Ankestyrelsens afgørelser.

Den foreslåede klageadgang svarer til den gældende ordning efter § 166 i lov om social service, hvorefter kommunalbestyrelsens afgørelser efter lov om social service, medmindre andet fremgår af loven, kan påklages til Ankestyrelsen efter reglerne i kapitel 10 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område. Den foreslåede bestemmelse skal således sikre parallelitet mellem adgangen til at påklage kommunalbestyrelsens afgørelser efter lov om social service og efter den foreslåede nye lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

Til § 58

Den foreslåede bestemmelse omhandler udveksling af personoplysninger i forbindelse med behandling af sager efter lovforslaget.

Efter den foreslåede bestemmelses *stk. 1* kan politiet, anklagemyndigheden, kriminalforsorgen og kommunale myndigheder indbyrdes udveksle oplysninger om enkeltpersoners rent private forhold, hvis udvekslingen må anses for nødvendig af hensyn til behandlingen af en sag efter denne lov.

Oplysninger om rent private forhold, der kan være relevante for en sag efter denne lov, omfatter bl.a. helbredsoplysninger, oplysninger om væsentlige sociale problemer, oplysninger om barnets eller den unges adfærd, oplysninger om familiemæssige forhold, oplysninger om strafbare forhold samt oplysninger om skole- og fritidsforhold.

Det er en betingelse for udvekslingen af oplysninger, at udvekslingen er nødvendig af hensyn til behandlingen af en sag efter lovforslaget. De enkelte myndigheder vil således i hvert tilfælde skulle vurdere, om det konkret er nødvendigt at videregive bestemte oplysninger om enkeltpersoner til brug for den sag, der behandles.

Myndighedernes indbyrdes udveksling af personoplysninger efter den foreslåede bestemmelse vil i øvrigt skulle ske i overensstemmelse med databeskyttelseslovgivningen, idet der vil være tale om behandling af personoplysninger.

Udveksling af oplysninger efter den foreslåede bestemmelse vil ske med henblik på at forebygge strafbare handlinger, bl.a. ved at sørge for at børn og unge, der er mistænkt eller dømt for kriminalitet, kan modtage den nødvendige støtte til at blive bragt ud af kriminaliteten og tilbage i travsel.

Politiets, anklagemyndighedens og kriminalforsorgens udveksling af personoplysninger efter den foreslåede bestemmelse vil derfor skulle ske i overensstemmelse med lov nr. 410 af 27. april 2017 om retshåndhævende myndigheders behandling af personoplysninger med senere ændringer (retshåndhævelsesloven).

De personoplysninger, der vil kunne udveksles mellem politiet, anklagemyndigheden og kriminalforsorgen efter den foreslåede bestemmelse, vil være både ikke-følsomme personoplysninger omfattet af § 9 i retshåndhævelsesloven, som f.eks. oplysninger om familiemæssige forhold eller oplysninger om skole-

og fritidsforhold, samt følsomme personoplysninger omfattet af § 10 i retshåndhævelsesloven, som f.eks. helbredsoplysninger.

Efter § 9 i lov om retshåndhævende myndigheders behandling af personoplysninger kan behandling af ikke-følsomme personoplysninger (dvs. alle andre oplysninger end følsomme oplysninger omfattet af lovens § 10) ske, når behandlingen er nødvendig for at forebygge, efterforske, afsløre eller retsforfølge strafbare handlinger eller fuldbyrde strafferetlige sanktioner, herunder for at beskytte mod eller forebygge trusler mod den offentlige sikkerhed.

Efter § 10, stk. 1, i lov om retshåndhævende myndigheders behandling af personoplysninger gælder et almindeligt forbud mod behandling af personoplysninger om race eller etnisk oprindelse, politisk, religiøs eller filosofisk overbevisning, fagforeningsmæssigt tilhørsforhold, genetiske data, biometriske data med det formål entydigt at identificere en fysisk person, helbredsoplysninger eller oplysninger om en fysisk persons seksuelle forhold eller seksuelle orientering. Efter § 10, stk. 2, må sådanne følsomme personoplysninger dog behandles, når det er strengt nødvendigt og sker af hensyn til retshåndhævelsesformål, herunder for at beskytte den registreredes eller en anden fysisk persons vitale interesser, eller hvis behandlingen vedrører oplysninger, som tydeligvis er offentliggjort af den registrerede.

Herudover skal de grundlæggende principper i § 4 i lov om retshåndhævende myndigheders behandling af personoplysninger for den dataansvarliges behandling af oplysninger, herunder om indsamling, ajourføring og opbevaring mv., altid iagttages. Behandling af oplysninger skal bl.a. ske i overensstemmelse med »god databehandlingsskik« og under hensyn til oplysningernes karakter, jf. § 4, stk. 1. Dette indebærer, at behandlingen skal være rimelig og lovlige. Indsamling af oplysninger må endvidere kun ske til udtrykkeligt angivne og saglige retshåndhævelsesformål, og senere behandling af oplysningerne må ikke være uforenelige med disse formål, jf. § 4, stk. 2. Efter § 4, stk. 3, skal de oplysninger, som behandles, være relevante og tilstrækkelige og ikke omfatte mere, end hvad der kræves til opfyldelse af de formål, hvortil oplysningerne indsamles, og de formål, hvortil oplysningerne senere behandles.

Det er vurderingen, at politiets, anklagemyndighedens og kriminalforsorgens udveksling af personoplysninger efter den foreslåede bestemmelse vil være i overensstemmelse med §§ 4, 9 og 10 i lov om retshåndhævende myndigheders behandling af personoplysninger, idet udveksling alene kan ske, hvis udvekslingen må anses for nødvendig af hensyn til behandlingen af en sag efter lovforslaget. Udvekslingen efter den foreslåede bestemmelse anses således for at være strengt nødvendig og vil ske med henblik på at forebygge strafbare handlinger, bl.a. ved at sørge for at børn og unge, der er mistænkt eller dømt for kriminalitet, kan modtage den nødvendige støtte til at blive bragt ud af kriminaliteten, jf. også ovenfor.

Det bemærkes endvidere, at de øvrige bestemmelser i lov om retshåndhævende myndigheders behandling af personoplysninger også skal iagttages, når personoplysninger behandles af politiet, anklagemyndigheden og kriminalforsorgen efter den foreslåede bestemmelse.

Kommunale myndigheders udveksling af personoplysninger efter den foreslåede bestemmelse vil – til forskel fra politiets, anklagemyndighedens og kriminalforsorgens udveksling – skulle ske i overensstemmelse med Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/679 af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger og om ophævelse af direktiv 95/46/EF (generel forordning om databeskyttelse) og lov nr. 502 af 23. maj 2018 om supplerende bestemmelser til forordning om beskyttelse af fysiske personer

i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger (databeskyttelsesloven).

De personoplysninger, der vil kunne udveksles af kommunale myndigheder efter den foreslåede bestemmelse, vil være både ikke-følsomme personoplysninger omfattet af databeskyttelsesforordningens artikel 6, som f.eks. oplysninger om familiemæssige forhold eller oplysninger om skole- og fritidsforhold, følsomme oplysninger omfattet af databeskyttelsesforordningens artikel 9, som f.eks. helbredsoplysninger, samt personoplysninger vedrørende strafbare forhold omfattet af databeskyttelsesforordningens artikel 10.

Efter databeskyttelsesforordningens artikel 6, stk. 1, er behandling af personoplysninger kun lovlig, hvis mindst et af de i artikel 6, stk. 1, litra a-f, nævnte forhold gør sig gældende. Behandling er f.eks. lovlig, hvis behandling er nødvendig af hensyn til udførelse af en opgave i samfundets interesse eller som henhører under offentlig myndighedsudøvelse, som den dataansvarlige har fået pålagt, jf. artikel 6, stk. 1, litra e.

Efter databeskyttelsesforordningens artikel 9, stk. 1, gælder et almindeligt forbud mod behandling af personoplysninger om race eller etnisk oprindelse, politisk, religiøs eller filosofisk overbevisning, fagforeningsmæssigt tilhørsforhold samt behandling af genetiske data, biometriske data med det formål entydigt at identificere en fysisk person, helbredsoplysninger eller oplysninger om en fysisk persons seksuelle forhold eller seksuelle orientering. Efter artikel 9, stk. 2, må sådanne personoplysninger dog behandles, såfremt et af de i artikel 9, stk. 2, litra a-j, nævnte forhold gør sig gældende. Behandling er f.eks. lovlig, såfremt behandling er nødvendig af hensyn til væsentlige samfundsinteresser på grundlag af EU-retten eller medlemsstaternes nationale ret og står i rimeligt forhold til det mål, der forfølges, respekterer det væsentligste indhold af retten til databeskyttelse og sikrer passende og specifikke foranstaltninger til beskyttelse af den registreredes grundlæggende rettigheder, jf. artikel 9, stk. 2, litra g.

Efter databeskyttelsesforordningens artikel 10 må behandling af personoplysninger vedrørende straffedomme og lovovertrædelser eller tilknyttede sikkerhedsforanstaltninger på grundlag af forordningens artikel 6, stk. 1, kun foretages under kontrol af en offentlig myndighed, eller hvis behandling har hjemmel i EU-retten eller medlemsstaternes nationale ret, som giver passende garantier for registreredes rettigheder og frihedsrettigheder. Det følger endvidere af bestemmelsen, at ethvert omfattende register over straffedomme kun må føres under kontrol af en offentlig myndighed.

Det vurderes, at den foreslåede bestemmelse udgør en national særregel for behandling af både ikke-følsomme personoplysninger, følsomme personoplysninger samt personoplysninger vedrørende strafbare forhold, og at der er mulighed for at indføre denne i overensstemmelse med databeskyttelsesforordningen og dennes rammer for særregler om behandling af personoplysninger. Vurderingen af den foreslåede bestemmelse har taget udgangspunkt i de kriterier, som er anbefalet i betænkning nr. 1565 om databeskyttelsesforordningen – og de retlige rammer for dansk lovgivning i forhold til indførelse af nye nationale særregler for behandling af henholdsvis ikke-følsomme personoplysninger og følsomme personoplysninger.

For så vidt angår den foreslåede bestemmelse og behandlingen af ikke-følsomme personoplysninger i medfør heraf, er det endvidere vurderingen, at der er hjemmel hertil i databeskyttelsesforordningens artikel 6, stk. 1, litra e, idet udveksling af personoplysninger efter den foreslåede bestemmelse vil ske med henblik på at forebygge strafbare handlinger, jf. også ovenfor, hvorfor udvekslingen er nødvendig af hensyn til en opgave i samfundets interesse.

Det skal endvidere bemærkes, at for så vidt angår den foreslåede bestemmelse og behandlingen af følsomme personoplysninger i medfør heraf er det vurderingen, at der er hjemmel hertil i databeskyttelsesforordningens artikel 9, stk. 2, litra g, idet udveksling af personoplysninger efter den foreslåede bestemmelse vil ske med henblik på at forebygge strafbare handlinger, jf. også ovenfor, hvorfor udvekslingen er nødvendig af hensyn til en væsentlig samfundsinteresse på grundlag af national ret. Udvekslingen af personoplysninger efter den foreslåede bestemmelse vil endvidere stå i rimeligt forhold til det mål, der forfølges, respektere det væsentligste indhold af retten til databeskyttelse og sikre passende og specifikke foranstaltninger til beskyttelse af den registreredes grundlæggende rettigheder og interesser.

For så vidt angår den foreslåede bestemmelse og behandlingen af personoplysninger om strafbare forhold i medfør heraf og overensstemmelse med databeskyttelsesforordningens artikel 10 skal det nævnes, at behandlingen af personoplysninger i medfør af den foreslåede bestemmelse vil ske under kontrol af en offentlig myndighed. Den foreslåede bestemmelse vil endvidere udgøre hjemmel i national ret til behandling af personoplysningerne. Der vil endelig ikke blive ført et omfattende register over straffedomme.

Foruden det ovenstående skal det endvidere bemærkes, at den foreslåede bestemmelse vil gå forud for reglerne i databeskyttelseslovens §§ 6-8, jf. databeskyttelseslovens § 1, stk. 3.

Herudover skal det bemærkes, at de grundlæggende principper i forordningens artikel 5 desuden altid skal iagttages i forbindelse med behandling af personoplysninger. Det følger bl.a. heraf, at personoplysninger skal behandles lovligt, rimeligt og på en gennemsigtig måde i forhold til den registrerede (lovlighed, rimelighed og gennemsigtighed). Endvidere skal personoplysninger indsamles til legitime formål og må ikke viderebehandles på en måde, der er uforenelig med disse formål (formålsbegrænsning). Herudover skal personoplysninger være tilstrækkelige, relevante og begrænset til, hvad der er nødvendigt i forhold til de formål, hvortil de behandles (dataminimering).

Det vurderes, at den foreslåede bestemmelse kan indføres inden for rammerne af databeskyttelsesforordningens artikel 5.

Det bemærkes i den forbindelse, at de øvrige bestemmelser i databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven også skal iagttages, når personoplysninger behandles af kommunale myndigheder efter den foreslåede bestemmelse.

Efter bestemmelsens *stk. 2* kan politiet og ungekriminalforsorgen anvende digital kommunikation (sms-beskeder) til at påminde personer om henholdsvis møder i Ungdomskriminalitetsnævnet og tilsynsmøder.

Det forudsættes med forslaget, at beskeden alene indeholder de oplysninger om tid og sted, som sætter den indkaldte i stand til at møde i nævnet. Beskeden forudsættes således ikke at indeholde øvrige oplysninger, herunder oplysninger om karakteren af mødet, eller at mødet er i Ungdomskriminalitetsnævnet.

Anvendelse af digital kommunikation til påmindelser (sms-beskeder) om møder er en behandling af personoplysninger. Politiets og ungekriminalforsorgens anvendelse af digital kommunikation i medfør af den foreslåede bestemmelse kan ikke anses for at være en behandling af personoplysninger omfattet af lov om retshåndhævende myndigheders behandling af personoplysninger, jf. dennes § 1, stk. 1. Politiets og ungekriminalforsorgens anvendelse af digital kommunikation er derfor en behandling af personoplysning-

ger omfattet af databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven, jf. databeskyttelsesforordningens artikel 2, stk. 2, litra d, jf. databeskyttelseslovens § 1, stk. 2, 2. pkt., modsætningsvist.

Der vil med forslaget alene være tale om behandling af ikke-følsomme personoplysninger omfattet af databeskyttelsesforordningens artikel 6 henset til indholdet af påmindelsen. Med forslaget vil der således ikke ske en behandling af personoplysninger vedrørende straffedomme og lovovertrædelser omfattet af databeskyttelsesforordningens artikel 10.

Efter databeskyttelsesforordningens artikel 6, stk. 1, er behandling af personoplysninger kun lovlig, hvis mindst et af de i artikel 6, stk. 1, litra a-f, nævnte forhold gør sig gældende. Behandling er f.eks. lovlig, hvis behandling er nødvendig af hensyn til udførelse af en opgave i samfundets interesse eller som henhører under offentlig myndighedsudøvelse, som den dataansvarlige har fået pålagt, jf. artikel 6, stk. 1, litra e.

Det vurderes, at den foreslåede bestemmelse udgør en national særregel for behandling af ikke-følsomme personoplysninger, og at der er mulighed for at indføre denne i overensstemmelse med databeskyttelsesforordningen og dennes rammer for særregler om behandling af personoplysninger. Vurderingen af den foreslåede bestemmelse har taget udgangspunkt i de kriterier, som er anbefalet i betænkning nr. 1565 om databeskyttelsesforordningen – og de retlige rammer for dansk lovgivning i forhold til indførelse af nye nationale særregler for behandling af ikke-følsomme personoplysninger.

For så vidt angår den foreslåede bestemmelse og behandlingen af ikke-følsomme personoplysninger i medfør heraf er det vurderingen, at der er hjemmel hertil i databeskyttelsesforordningens artikel 6, stk. 1, litra e, idet udveksling af personoplysninger efter den foreslåede bestemmelse vil ske med henblik på at antallet af udeblivelser fra nævnsmøder begrænses, og således at sagerne behandles hurtigere, hvorfor udvekslingen er nødvendig af hensyn til en opgave i samfundets interesse.

Foruden det ovenstående skal det endvidere bemærkes, at den foreslåede bestemmelse vil gå forud for reglerne i databeskyttelseslovens § 6, jf. databeskyttelseslovens § 1, stk. 3.

Herudover skal det bemærkes, at de grundlæggende principper i forordningens artikel 5 desuden altid skal iagttages i forbindelse med behandling af personoplysninger, jf. også bemærkningerne ovenfor til den foreslåede stk. 1.

Det vurderes, at den foreslåede bestemmelse kan indføres inden for rammerne af databeskyttelsesforordningens artikel 5.

Det bemærkes i den forbindelse, at de øvrige bestemmelser i databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven også skal iagttages, når personoplysninger behandles af kommunale myndigheder efter den foreslåede bestemmelse.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets almindelige bemærkninger, pkt. 2.1.2.6.2.

Til § 59

Den foreslåede bestemmelse omhandler straf for at tilskynde eller hjælpe et barn eller en ung, der er anbragt uden for hjemmet i medfør af denne lov, til at undvige anbringelse eller for at holde barnet eller den unge skjult.

Det følger af bestemmelsen, at den, som tilskynder eller hjælper et barn eller en ung, der er anbragt uden for hjemmet i medfør af loven, til at undvige anbringelse eller holder den undvegne skjult, straffes med fængsel i indtil 2 år eller under formildende omstændigheder bøde.

Bestemmelsen svarer til § 156 i lov om social service, og skal anvendes i overensstemmelse med praksis for denne bestemmelse.

Efter bestemmelsen vil det således være muligt at straffe personer, der medvirker til, at et barn eller en ung, der er anbragt uden for hjemmet efter lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, unddrager sig anbringelsen. Bestemmelsen finder anvendelse både på forældremyndighedsindehaverne og andre udenforstående. Barnet eller den unge selv vil dog ikke kunne straffes efter bestemmelsen.

Bestemmelsen vil f.eks. kunne finde anvendelse, hvis forældremyndighedsindehaverne ikke afleverer et anbragt barn eller ung efter samvær, eller hvis en person på anden måde hjælper anbragte børn eller unge med at unddrage sig anbringelsen, f.eks. ved at skjule vedkommende i sit hjem.

Efter straffelovens § 215 straffes den, som unddrager en person under 18 år forældres eller anden rette vedkommendes myndighed eller forsorg eller bidrager til, at han unddrager sig sådan myndighed eller forsorg, efter reglerne i straffelovens § 261 om frihedsberøvelse. Bestemmelsen vedrører såkaldt ”uegentlig frihedsberøvelse”, hvilket indebærer, at personen under 18 år frivilligt unddrages enten forældremyndighedsindehaverne eller rette myndighed. Bestemmelsen finder almindeligvis anvendelse på bortførelse af små børn og tilfælde, hvor en af forældrene, der har fået frataget forældremyndigheden, unddrager barnet fra den anden forælder, som har forældremyndigheden alene. Bestemmelsen omfatter også efter stk. 2 tilfælde, hvor barnet eller den unge føres ud af landet. Modsat den foreslåede bestemmelse finder straffelovens § 215 ikke anvendelse på forældremyndighedsindehaverne.

Unddragelse af et barn eller en ung, som er anbragt efter afgørelse fra Ungdomskriminalitetsnævnet, vil efter omstændighederne kunne straffes efter både den foreslåede bestemmelse og straffelovens § 215. I sammenstødtilfælde fastsættes straffen efter reglerne i straffelovens § 88.

Til § 60

Det foreslås, at loven træder i kraft den 1. januar 2019. Lovændringen får virkning for alle sager, der ikke er endeligt afgjort ved lovens ikrafttræden, jf. straffelovens § 4, stk. 1.

I sager, der er pådømt i byretten før lovens ikrafttræden, og som pådømmes i landsretten efter lovens ikrafttræden, vil der således skulle tages stilling til, om sagen skal henvises til Ungdomskriminalitetsnævnet, selv om reglerne herom ikke var gældende ved pådømmelsen i byretten.

Sager vedrørende 10-14-årige, der verserer ved politiet pr. 1. januar 2019, vil være omfattet af lov

om bekæmpelse af ungdomskriminalitet. Med verserende menes der sager, som endnu ikke er opgivet, henlagt eller på anden vis afsluttet.

Bestemmelsens *stk. 2* fastslår, at nævnets formandskab beskikkes af justitsministeren efter indstilling fra Domstolsstyrelsen ved etablering af Ungdomskriminalitetsnævnet.

Bestemmelsen er en undtagelse til lovforslagets § 4, stk. 1, hvorefter nævnets medlemmer skal beskikkes af nævnets formandskab. Bestemmelsen skal ses i lyset af, at der er tale om et nyt nævn, hvorfor der i sagens natur endnu ikke er beskikket et formandskab, der kan beskikke nævnets medlemmer.

Når formandsskabet er beskikket af justitsministeren, kan formandsskabet herefter beskikke nævnsmedlemmer indstillet af Rigspolitiet og KL. Formandsskabet skal endvidere fremadrettet også beskikke nævnsmedlemmerne efter indstilling fra Domstolsstyrelsen, jf. stk. 1.

Til § 61

Til nr. 1

Efter § 9 a, stk. 1, i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område har opholdskommunen for et barn eller en ung under 18 år pligt til at yde hjælp efter de love, der er omfattet af lov om retssikkerhed og administration på det sociale område. Det følger dog af § 9 a, stk. 4, 1. pkt., at forældremyndighedsindehaverens opholdskommune har pligt til at yde hjælp efter kapitel 11 i lov om social service.

Med lovforslaget foreslås det, at Ungdomskriminalitetsnævnet overtager kompetencen til at træffe afgørelse i sager omfattet af lovforslagets § 2, der efter de gældende regler træffes af kommunalbestyrelsen eller det kommunale børn- og ungeudvalg efter reglerne i kapitel 11 i lov om social service.

Afgørelser over for denne gruppe af børn og unge, vil således fremover træffes af Ungdomskriminalitetsnævnet efter denne lov, og ikke af kommunalbestyrelsen eller børn- og ungeudvalget.

Den foreslåede ændring indebærer, at de pligter, der påhviler kommunalbestyrelsen efter lovforslaget, skal iagttages af forældremyndighedsindehaverens opholdskommune. Pligten til at iagttage disse forpligtelser vil således påhvile den kommune, som efter de gældende regler skal yde hjælp til personer under 18 år efter kapitel 11 i lov om social service.

Med forpligtelser, der påhviler kommunalbestyrelsen sigtes der til de forpligtelser, der følger af lovforslagets § 19 (afgørelse om konkret anbringelsessted), § 22, stk. 2-6 (hjemgivelse), § 24 (ændring af anbringelsessted), § 27, stk. 1 (forelæggelse af sager henvist fra politiet), § 27, stk. 2 (indbringelse af forelæggelse af sager henvist fra domstolene), §§ 29 og 30 (iværksættelse af ungefaglig undersøgelse), § 33 (udarbejdelse af indstilling), § 35 (fremsendelse af akter og indstilling), § 36 (udarbejdelse af indstilling til fornyet behandling), § 41 (redegørelse og forelæggelse på nævnsmødet), § 43, stk. 2 (indhentelse af yderligere oplysninger), § 53 (ansvar for og fuldbyrdelse af afgørelser) og § 54 (personrettet tilsyn).

Formålet med bestemmelsen er at sikre, at den ansvarlige kommune efter lovforslaget vil være den samme kommune, som er ansvarlig for at yde hjælp efter kapitel 11 i lov om social service.

Det forudsættes, at bestemmelsen administreres i overensstemmelse med praksis efter den gældende bestemmelse i § 9 a, stk. 4.

Til nr. 2

Efter § 9 a, stk. 4, 1. pkt., har forældremyndighedsindehaverens opholdskommune pligt til at yde hjælp efter kapitel 11 i lov om social service. Det følger dog af bestemmelsens 2. pkt., at et barn eller en ung under 18 år, der er anbragt uden for hjemmet, får selvstændig opholdskommune i den kommune, som har truffet afgørelse om anbringelsen efter kapitel 11 i lov om social service.

Barnets eller den unges selvstændige opholdskommune træffer afgørelse vedrørende barnets eller den unges forhold, hvilket f.eks. omfatter fortsat anbringelse uden samtykke fra forældremyndighedsindehaveren, valg af anbringelsessted, ændring og revision af handleplanen, samvær og kontakt samt hjemgivelse.

Med lovforslaget foreslås det, at Ungdomskriminalitetsnævnet overtager kompetencen til at træffe afgørelse i sager omfattet af lovforslagets § 2, der efter de gældende regler træffes af kommunalbestyrelsen eller det kommunale børn- og ungeudvalg efter reglerne i kapitel 11 i lov om social service. Disse afgørelser omfatter bl.a. afgørelser om anbringelse uden for hjemmet. I sager, der fremover behandles af Ungdomskriminalitetsnævnet, vil afgørelse om anbringelse uden for hjemmet således træffes af Ungdomskriminalitetsnævnet med hjemmel i lovforslagets § 14, og ikke af kommunalbestyrelsen eller børn- og ungeudvalget med hjemmel i kapitel 11 i lov om social service.

Med henblik på at sikre, at børn og unge, der anbringes uden for hjemmet efter afgørelse fra Ungdomskriminalitetsnævnet – på samme måde som børn og unge, der anbringes uden for hjemmet efter kapitel 11 i lov om social service – har en fast opholdskommune under anbringelsen, foreslås det, at et barn eller en ung, der anbringes uden for hjemmet efter lovens § 14, får selvstændig opholdskommune i den kommune, som har afgivet indstilling til Ungdomskriminalitetsnævnet efter lovens § 33.

Den indstillende kommune vil således ved barnets eller den unges første anbringelse uden for hjemmet være forældremyndighedsindehaverens opholdskommune, jf. lovforslagets § 61, nr. 2.

Afgørelser efter lovforslaget vedrører alene barnets eller den unges forhold, og vil således i tilfælde, hvor barnet eller den unge har en selvstændig opholdskommune, skulle træffes af denne efter reglerne i lovforslaget. Barnets eller den unges selvstændige opholdskommune vil ligeledes være den ansvarlige kommune og være forpligtet til at gennemføre tilsyn mv.

Formålet med bestemmelsen er at sikre, at den ansvarlige kommune efter lovforslaget vil være den samme kommune, som er ansvarlig for at yde hjælp efter kapitel 11 i lov om social service.

Det forudsættes, at bestemmelsen administreres i overensstemmelse med praksis efter den gældende bestemmelse i § 9 a, stk. 4.

Til nr. 3

Efter § 55, stk. 2, i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, træffer Ankestyrelsen afgørelse med udvidet votering (2 medlemmer og 2 ankechefer, herunder en formand) i klager over afgørelser truffet af børn- og ungeudvalget, jf. § 74, i lov om social service.

Den foreslåede ændring af § 55, stk. 2, indebærer, at de af Ungdomskriminalitetsnævnets afgørelser, som kan påklages til Ankestyrelsen, jf. lovforslagets § 55, stk. 2, vil skulle afgøres af Ankestyrelsen med udvidet votering.

Klager over følgende afgørelser vil herefter skulle afgøres af Ankestyrelsen med udvidet votering: 1) Gennemførelse af en ungefaglig undersøgelse under ophold på en institution, indlæggelse på et sygehus eller benyttelse af et børnehus, jf. § 32, 2) anbringelse uden for hjemmet uden samtykke, jf. § 14, stk. 2-4, 3) anbringelse på delvist lukkede døgninstitutioner eller afdelinger, jf. § 15, 4) anbringelse på sikrede døgninstitutioner, jf. § 16, 5) anbringelse på særligt sikrede afdelinger, jf. § 17, 6) tilbageholdelse under en anbringelse, jf. § 18, stk. 1, 7) samvær og kontakt, jf. § 18, stk. 2, og § 32, stk. 2, 8) opretholdelse af en anbringelse uden samtykke, jf. § 23, 9) ændring af anbringelsessted, jf. § 24.

Formålet med bestemmelsen er at sikre en ensartet behandling af sagerne, uanset hvilket myndighed – Ungdomskriminalitetsnævnet eller det kommunale børn- og ungeudvalg – der har truffet afgørelsen.

Til § 62

Til nr. 1

Ændringen omhandler muligheden for at idømme andre retsfølger af den strafbare handling end dem, som var hjemlet ved den strafbare handlingens foretagelse.

Det følger af straffelovens § 4, stk. 1, at spørgsmålet om, hvorvidt den strafbare handling skal medføre retsfølger af en sådan art som nævnt i straffelovens §§ 56-61, 62-70, 73 og 79, afgøres efter den ved handlingens påkendelse gældende lovgivning.

Det foreslås, at der i § 4, stk. 1, indsættes en henvisning til den foreslåede § 74 b, jf. lovforslagets § 62, nr. 4.

Den foreslåede ændring af straffelovens § 4, stk. 1, indebærer, at der fra denne lovs ikrafttræden i tilknytning til en ubetinget dom kan idømmes en tillægsforanstaltning, hvorefter den dømte skal efterleve en eventuel afgørelse fra Ungdomskriminalitetsnævnet.

Til nr. 2

Den foreslåede ændring er en konsekvens af, at det i lovforslagets § 62, nr. 3, foreslås at indsætte et nyt nr. 10 i straffelovens § 57.

Til nr. 3

Ændringen omhandler muligheden for at tilknytte vilkår om, at en ung skal efterleve en eventuel afgørelse fra Ungdomskriminalitetsnævnet til en betinget dom.

Reglerne om fastsættelse af vilkår til en betinget dom findes i straffelovens §§ 56-57.

Den foreslåede ændring af straffelovens § 57, indebærer, at der til en betinget fængselsstraf kan knyttes vilkår om, at den dømte skal efterleve en eventuel afgørelse fra Ungdomskriminalitetsnævnet.

Retten kan således henvise en sag til behandling i Ungdomskriminalitetsnævnet.

Anklagemyndigheden skal derfor i sager mod unge i alderen 15 til 17 år vurdere, om der er grundlag for at nedlægge påstand om, at der til en betinget fængselsstraf knyttes vilkår om, at den unge skal efterkomme en eventuel afgørelse fra Ungdomskriminalitetsnævnet. Anklagemyndighedens vurdering, vil afhænge af de faktorer, der er nævnt i den foreslåede § 2, stk. 1.

Hvis den unge opfylder alders- og opholdskriterierne, vil anklagemyndigheden som udgangspunkt altid skulle nedlægge påstand om, at der tilknyttes vilkår om at efterkomme en eventuel afgørelse fra Ungdomskriminalitetsnævnet i sager vedrørende personfarlig kriminalitet. Anklagemyndigheden vil basere sin påstand på, om der rejses tiltale efter de bestemmelser, som er omfattet af begrebet personfarlig kriminalitet i denne lov.

Anklagemyndigheden vil endvidere som udgangspunkt altid skulle nedlægge påstand om henvisning til Ungdomskriminalitet i sager vedrørende anden alvorlig kriminalitet, hvis den unge samtidig vurderes at være i særlig risiko for at begå yderligere kriminalitet. I sager vedrørende anden alvorlig kriminalitet vil anklagemyndigheden basere sin påstand på, om der dels nedlægges påstand om betinget eller ubetinget fængselsstraf, dels på den screening og vurdering af, om den unge er i særlig risiko for at begå yderligere kriminalitet, som politiet har foretaget, samt eventuelle nye og relevante oplysninger om den unges personlige forhold, der måtte være indhentet til brug for straffesagens behandling.

Anklagemyndigheden vil dog kunne undlade at nedlægge påstand om at tilknytte vilkår om at efterkomme en eventuel afgørelse fra Ungdomskriminalitetsnævnet, hvis den unge under straffesagens behandling er fyldt 18 år, eller vil fylde 18 år senest 3 måneder efter den dato, hvor der forventes at falde dom i sagen, jf. herom nedenfor om domstolenes hensyntagen til den unges alder.

Det er herefter domstolene, der beslutter, om en ung skal have knyttet vilkår om at efterkomme en eventuel afgørelse fra Ungdomskriminalitetsnævnet til en betinget fængselsstraf.

Unge, der opfylder betingelserne i det foreslåede § 2, stk. 1, skal som udgangspunkt henvises til Ungdomskriminalitetsnævnet. Domstolene skal dog tage hensyn til den unges alder, hvilket skal ses i lyset af, at foranstaltninger efter Ungdomskriminalitetsnævnets afgørelse ophører, når den unge fylder 18 år, jf. den foreslåede bestemmelse § 20, stk. 1.

Der vil på denne baggrund forekomme sager, hvor en henvisning til nævnet ikke vil kunne nå at blive effektueret eller vil være unødigt ressourcetung i forhold til, hvad der kan iværksættes over for den unge, inden denne fylder 18 år.

Domstolene vil derfor skulle vurdere, om der er mulighed for, at den unge henset til sin alder kan nå at gennemføre et meningsfuldt forløb pålagt af Ungdomskriminalitetsnævnet.

Udgangspunktet er, at der ikke skal knyttes vilkår om at efterkomme en eventuel afgørelse fra Ungdomskriminalitetsnævnet til en betinget fængselsstraf, hvis der på domstidspunktet er mindre end 3 måneder til, at den unge fylder 18 år. Det bemærkes, at der vil gå omkring 14 dage fra endelig dom til behandling af sagen i nævnet, og at der herefter må påregnes et vist kortere tidsrum til, at den ansvarlige kommune kan iværksætte de pålagte foranstaltninger.

Der henvises i øvrigt til den foreslåede § 10 og bemærkninger hertil.

Hvis den unge ikke overholder vilkårene for den betingede fængselsstraf, herunder efterlever Ungdomskriminalitetsnævnets afgørelse, vil ungekriminalforsorgen underrette kriminalforsorgen herom. Kriminalforsorgen vil på denne baggrund underrette anklagemyndigheden med henblik på at der efter omstændighederne kan tages stilling til, om der skal ske udløsning af reststraffen. Den unge vil fortsat være underlagt Ungdomskriminalitetsnævnets afgørelse efter at have udstået sin reststraf. Der er tale om en bindende forvaltningsretlig afgørelse, hvis gyldighed ikke påvirkes af udløsning af reststraffen.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets almindelige bemærkninger, pkt. 2.1.2.6.1 og 2.1.2.9.3.

Til nr. 4

Den foreslåede bestemmelse omhandler muligheden for, at retten kan beslutte, at en ung i alderen 15 til 17 år, som en tillægsforanstaltning til en ubetinget fængselsstraf, skal efterleve en eventuel afgørelse fra Ungdomskriminalitetsnævnet.

Det følger af straffelovens § 50, stk. 2, at bøde kan fastsættes som tillægsstraf, når tiltalte ved lovovertrædelse har opnået eller tilsigtet at opnå økonomisk vinding for sig selv eller andre. Der findes ikke i straffeloven i dag bestemmelser om tillægsforanstaltninger.

Det foreslås, at der indsættes en ny bestemmelse i straffelovens kapitel om andre retsfølger, hvoraf det fremgår, at retten kan bestemme, at en person under 18 år som tillægsforanstaltning til en ubetinget fængselsstraf skal efterkomme en eventuel afgørelse efter §§ 12-14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, hvis den pågældende dømmes for at have begået personfarlig kriminalitet eller dømmes for at have begået anden alvorlig kriminalitet ved overtrædelse af straffeloven, lov om euforiserende stoffer, våbenloven eller knivloven, og samtidig vurderes at være i særlig risiko for at begå yderligere kriminalitet.

Formålet med den nye bestemmelse, der indsættes som § 74 b i straffeloven, er at sikre, at unge, der idømmes en ubetinget fængselsstraf, kan få deres sag behandlet i Ungdomskriminalitetsnævnet, så de kan indgå i et længerevarende forløb med henblik på at komme tilbage i en kriminalitetsfri hverdag, hvor de under forløbet følges og støttes tæt af både den ansvarlige kommune og ungekriminalforsorgen.

Bestemmelsen indebærer, at der i tilknytning til en ubetinget fængselsstraf kan idømmes en tillægsforanstaltning, hvorefter den dømte skal efterleve en eventuel afgørelse fra Ungdomskriminalitetsnævnet.

Det følger af bestemmelsen, at retten kan bestemme, at en person under 18 år som tillægsforanstaltning til en ubetinget fængselsstraf skal efterkomme en eventuel afgørelse efter §§ 12-14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, hvis den pågældende 1) dømmes for at have begået personfarlig kriminalitet eller 2) dømmes for at have begået anden alvorlig kriminalitet, og samtidig vurderes at være i særlig risiko for at begå yderligere kriminalitet.

Retten kan således henvise en sag til behandling i Ungdomskriminalitetsnævnet.

Anklagemyndigheden skal derfor i sager mod unge i alderen 15 til 17 år vurdere, om der er grundlag for at nedlægge påstand om, at der idømmes en tillægsforanstaltning om, at den unge skal efterkomme en eventuel afgørelse fra Ungdomskriminalitetsnævnet. Anklagemyndighedens vurdering, vil afhænge af de faktorer, der er nævnt i den foreslåede § 2, stk. 1.

Hvis den unge opfylder alders- og opholdskriterierne, vil anklagemyndigheden som udgangspunkt altid skulle nedlægge påstand om, at der tilknyttes en tillægsforanstaltning om at efterkomme en eventuel afgørelse fra Ungdomskriminalitetsnævnet i sager vedrørende personfarlig kriminalitet. Anklagemyndigheden vil basere sin påstand på, om der rejses tiltale efter de bestemmelser, som er omfattet af begrebet personfarlig kriminalitet i denne lov.

Anklagemyndigheden vil endvidere som udgangspunkt altid skulle nedlægge påstand om henvisning til Ungdomskriminalitet i sager vedrørende anden alvorlig kriminalitet, hvis den unge samtidig vurderes at være i særlig risiko for at begå yderligere kriminalitet. I sager vedrørende anden alvorlig kriminalitet vil anklagemyndigheden basere sin påstand på, om der dels nedlægges påstand om betinget eller ubetinget fængselsstraf, dels på den screening og vurdering af, om den unge er i særlig risiko for at begå yderligere kriminalitet, som politiet har foretaget, samt eventuelle nye og relevante oplysninger om den unges personlige forhold, der måtte være indhentet til brug for straffesagens behandling.

Anklagemyndigheden vil dog kunne undlade at nedlægge påstand om, at den unge idømmes en tillægsforanstaltning, hvis den unge under straffesagens behandling er fyldt 18 år, eller vil fylde 18 år senest 3 måneder efter den dato, hvor der forventes at falde dom i sagen, jf. herom nedenfor om domstolenes hensyntagen til den unges alder.

Det er herefter domstolene, der beslutter, om en ung skal idømmes en tillægsforanstaltning om at efterkomme en eventuel afgørelse fra Ungdomskriminalitetsnævnet til en ubetinget fængselsstraf.

Unge, der opfylder betingelserne i det foreslåede § 2, stk. 1, skal som udgangspunkt idømmes en tillægsforanstaltning. Domstolene skal dog tage hensyn til den unges alder, hvilket skal ses i lyset af, at foranstaltninger efter Ungdomskriminalitetsnævnets afgørelse ophører, når den unge fylder 18 år, jf. den foreslåede bestemmelse § 20, stk. 1.

Der vil på denne baggrund forekomme sager, hvor en tillægsforanstaltning, hvorefter sagen henvises til nævnet ikke vil kunne nå at blive effektueret eller vil være unødigt ressourcetung i forhold til, hvad der kan iværksættes over for den unge, inden denne fylder 18 år.

Domstolene vil derfor skulle vurdere, om der er mulighed for, at den unge henset til sin alder kan nå at gennemføre et meningsfuldt forløb pålagt af Ungdomskriminalitetsnævnet.

Udgangspunktet er, at den unge ikke skal idømmes en tillægsforanstaltning til en ubetinget fængselsstraf, hvis der fra det forventede prøveløsladelses- eller løsladelsestidspunkt er mindre end 3 måneder til, at den unge fylder 18 år.

Kriminalforsorgen kan i forbindelse med en afgørelse om prøveløsladelse tilknytte vilkår efter straffelovens § 39, stk. 2. Som vilkår for en prøveløsladelse kan fastsættes vilkår svarende til vilkår i forbindelse med betingede domme, jf. reglerne i straffelovens § 57.

Den foreslåede ændring af straffelovens § 57 indebærer således, at kriminalforsorgen fremadrettet som et vilkår for prøveløsladelse kan fastsætte vilkår om, at den unge skal efterleve ungdomskriminalitetsnævnets afgørelse. Den unge vil således under særlige omstændigheder kunne genindsættes til afsoning, hvis vilkåret ikke overholdes. Det forudsættes, at kriminalforsorgen altid vil tilknytte vilkår herom, hvis den unge som tillægsforanstaltning efter den foreslåede § 74 b i straffeloven er pålagt at efterleve en afgørelse fra Ungdomskriminalitetsnævnet.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets almindelige bemærkninger, pkt. 2.1.2.6.1, den foreslåede § 10 og § 62, nr. 3, samt bemærkningerne hertil.

Til § 63

Den foreslåede bestemmelse vedrører lovens territoriale gyldighed og fastslår, at loven ikke gælder for Færøerne og Grønland.

Færøerne har pr. 1. marts 2010 overtaget lovgivningskompetencen på det strafferetlige område. For Grønland gælder en særlig kriminallov.

Lov om social service og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, som lovforslaget i vidt omfang vil supplere, gælder tilsvarende ikke for Færøerne og Grønland.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering

Lovforslaget

§ 9 a. Opholdskommunen for et barn eller en ung under 18 år har pligt til at yde hjælp, jf. dog § 9 b.

Stk. 2-3. ---

Stk. 4. Forældremyndighedsindehaverens opholdskommune har pligt til at yde hjælp efter kapitel 11 i lov om social service. Er et barn eller en ung under 18 år anbragt uden for hjemmet, får barnet eller den unge dog selvstændig opholdskommune i den kommune, som har truffet afgørelse om anbringelsen efter kapitel 11 i lov om social service. Bliver et barn eller en ung, der har selvstændig opholdskommune efter 2. pkt., visiteret til en kommune efter integrationslovens § 10 får barnet eller den unge selvstændig opholdskommune i denne kommune fra det tidspunkt, hvor ansvaret for den pågældende overgår til kommunalbestyrelsen, jf. integrationslovens § 4. Barnets eller den unges selvstændige opholdskommune samarbejder med forældremyndighedens indehavers opholdskommune om at løse familiens problemer og hører forældremyndighedsindehaveren samt barnet eller den unge, inden der træffes afgørelse efter kapitel 11 i lov om social service. Barnets eller den unges selvstændige opholdskommune træffer afgørelser vedrørende barnets eller den unges forhold. Afgørelser, der er målrettet forældremyndighedsindehaveren, træffes af forældremyndighedsindehaverens opholdskommune.

Stk. 5-8. ---

§ 55. I afgørelser med udvidet votering deltager i mødet 2 medlemmer og 2 ankechefer, hvoraf den ene er formand.

Stk. 2. Udvidet votering skal benyttes i sager om følgende:

- 1) Sager, hvor Ankestyrelsen har besluttet, at sagen har principiel eller generel betydning, jf. § 52 c, stk. 1.
- 2) Afgørelser truffet af børn- og ungeudvalget, jf. § 74 i lov om social service.

4-6) ---

Stk. 3. ---

§ 4. Hvorvidt den strafbare handling skal medføre retsfølger af sådan art som i §§ 56-61, 62-70, 73 og 79 nævnt,

§ 61

I lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, jf. lovbekendtgørelse nr. 1096 af 13. september 2017, foretages følgende ændringer:

1. I § 9 a, stk. 4, 1. pkt., indsættes efter »kapitel 11 i lov om social service«: »og til at iagttage de forpligtelser, der påhviler kommunalbestyrelsen efter lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet«.

2. I § 9 a, stk. 4, 2. pkt., indsættes efter »kapitel 11 i lov om social service«: »eller den kommune, som har afgivet indstilling til Ungdomskriminalitetsnævnet efter § 33 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet«.

3. I § 55, stk. 2, indsættes efter nr. 2 som nyt nr.:

»3) Afgørelser truffet af Ungdomskriminalitetsnævnet i medfør af § 14, stk. 2-4, §§ 15-18, §§ 23-24 og § 32 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.«
Nr. 3-6 bliver herefter nr. 4-7.

§ 62

I straffeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1156 af 20. september 2018, foretages følgende ændringer:

1. I § 4, stk. 1, indsættes efter »73«: », 74 b«.

afgøres efter den ved handlingens påkendelse gældende lovgivning.

Stk. 2-3. ---

§ 57. Retten kan som vilkår for udsættelsen bestemme, at den dømte i hele prøvetiden eller en del af denne skal undergives tilsyn. Endvidere kan retten fastsætte andre vilkår, som findes formålstjenlige, herunder at den dømte

1)-8) ---

9) efter kommunens afgørelse undergives foranstaltninger efter § 52 i lov om social service, eventuelt af nærmere angiven art, og efterkommer de forskrifter, kommunen meddeler den pågældende.

2. I § 57, nr. 9, ændres »pågældende.« til: »pågældende,«.

3. I § 57 indsættes efter nr. 9 som nyt nr.:

»10) efterkommer en eventuel afgørelse efter § 12-14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.«

4. Efter § 74 a indsættes:

» § 74 b. Retten kan bestemme, at en person under 18 år som tillægsforanstaltning til en ubetinget fængselsstraf skal efterkomme en eventuel afgørelse efter §§ 12-14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, hvis den pågældende

1) dømmes for at have begået personfarlig kriminalitet eller

2) dømmes for at have begået anden alvorlig kriminalitet, og samtidig vurderes at være i særlig risiko for at begå yderligere kriminalitet.«